Michael Connelly

GRAD KOSTIJU

MICHAEL CONNELLY

-

GRAD KOSTIJU

Detektiv Harry Bosch tog prvog dana u godini dobio je blagdanski očevid, najgoru vrstu slučaja - dječji slučaj. Na jednom hollywoodskom brežuljku pas pronalazi nadlaktičnu kost trinaestogodišnjeg dječaka, a forenzični antropolog ubrzo nakon iskapanja preostalih kostiju otkriva da se radi o djetetu koje je bilo žrtva ozbiljnog i dugotrajnog zlostavljanja. Harry Bosch otkriva identitet dječaka, zlostavljača i ubojicu, ali donosi i sudbonosnu odluku da se ne želi više baviti poslom detektiva za ubojstva.

Sadržaj:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

52.

53.

54.

AUTOROVA NAPOMENA

KRAJ

1.

Stara se gospođa predomislila o umiranju, ali dotada je bilo prekasno. Ukopala je prste u boju i žbuku obližnjeg zida sve dok joj većina noktiju nije puknula. Zatim je pokušala dohvatiti vrat, mučeći se da gurne okrvavljene vrhove prstiju ispod kabela. Slomila je četiri nožna prsta udarajući nogama u zidove. Toliko se trsila, pokazala tako očajničku želju za životom, da je to ponukalo Harrya Boscha da se upita što se bilo dogodilo ranije. Gdje su bile ta odlučnost i volja i zašto su je napustile nakon što je stavila omču produžnog kabela oko vrata i prevrnula stolicu? Zašto su se sakrile od nje?

Ovo nisu bila službena pitanja koja će Bosh postaviti u svom izvještaju o smrti. No, to su bile stvari o kojima nije mogao izbjeći razmišljati dok je sjedio u svom automobilu ispred staračkog doma Sjajna starost na Sunset Boulevaru istočno od Hollywoodskog autoputa. Bilo je 16 sati i 20 minuta prvog dana u godini. Bosh je izvukao blagdanski očevid.

Već je više od polovice dana prošlo i taj se očevid sastojao od dva suicida - jednog vatrenim oružjem i drugog vješanjem. Obje su žrtve bile žene. U oba slučaja postojali su dokazi o depresiji i očaju. O izolaciji. Prvi siječnja uvijek je bio popularan dan za samoubojstva. Dok je većina ljudi pozdravljala taj dan s osjećajem nade i obnavljanja, bilo je i onih koji su u njemu vidjeli dobar dan za umiranje, a neki - poput stare gospođe - nisu uviđali svoju zabludu sve dok nije bilo prekasno.

Bosch podigne pogled kroz vjetrobran promatrajući kako se tijelo posljednje žrtve, na nosiljci s kotačićima i prekriveno zelenom dekom, ukrcava u mrtvozornikov plavi kombi. Vidio je da se u kombiju nalazi još jedna puna nosiljka i znao je da je s prvog samoubojstva - tridestčetverogodišnje glumice koja se ustrijelila dok je bila parkirana na Hollywoodskom vidikovcu koji gleda na Mulholland Drive. Bosch i mrtvozornikova ekipa slijedili su jedan slučaj do drugoga.

Boschev mobitel zazvoni i on jedva dočeka da ga nešto omete u razmišljanju o jadnim smrtima. Zvao je Mankiewitz, dežurni narednik u Hollywoodskoj stanici Los Angeleske policije.

- Jesi li već završio s tim?

- Tek što nisam otišao.

- Što ima?

- Predomišljanje usred samoubojstva. Imaš li nešto drugo?

- Da. A nisam mislio da bih to trebao javiti preko radija. Mora da mediji imaju dan kada se ništa ne događa - dobivam više izvjestiteljskih upita o zbivanjima nego što primam pozive građana. Svi žele obraditi prvi slučaj, glumicu s Mulhollanda. Znaš već, priča o kraju Hollywoodskog sna. A vjerojatno bi se pomamili i za ovim najnovijim slučajem.

- Da, o čemu se radi?

- Građanin gore u Laurel Canyonu. Na Wonderlandu. Upravo je nazvao i rekao da mu se pas vratio iz šetnje šumom s kosti u gubici. Tip kaže da je ljudska - dječja kost ruke.

Bosch umalo zastenje. Bilo je četiri-pet poziva godišnje poput ovog. Histerija nakon koje bi uvijek uslijedilo jednostavno objašnjenje: životinjske kosti. Kroz vjetrobran je salutirao dvojici nosača tijela iz mrtvozornikova ureda dok su se kretali prema prednjim vratima kombija.

- Znam što misliš, Harry. Ne još jedna potraga za kostima. Obavio si ih stotinu puta i uvijek je ista stvar. Kojot, srna, što već. Ali čuj, ovaj tip s psom, on je liječnik. I kaže da nema sumnje. To je nadlaktica, kost gornjeg dijela ruke. Kaže da se radi o djetetu, Harry. A onda, pazi ovo. Rekao je...

Nastupila je tišina dok je Mankiewitz očito pregledavao svoje bilješke. Bosch je promatrao kako se mrtvozornikov plavi kombi udaljava i uključuje u promet. Kada se Mankiewitz vratio, bilo je očito da čita.

- Kost ima jasno vidljivu frakturu baš iznad medijalnog epikondila, što god to bilo.

Boscheva se vilica ukruti. Osjetio je kako mu se lagani trnci spuštaju niz vrat.

- To je iz mojih bilježaka, ne znam jesam li rekao točno. Bit je da ovaj doktor kaže da se radilo tek o djetetu, Harry. Dakle, možeš li zasukati rukave i otići provjeriti tu nadlakticu?

Bosch ne odgovori.

- Oprosti, morao sam to ubaciti.

- Da, to je bilo baš smiješno, Mank. Koja je adresa? Mankiewitz mu dade adresu i reče mu da je već poslao ophodnju.

- Dobro si učinio što se nisi oglasio preko radija. Pokušajmo da tako i ostane.

Mankiewitz reče da hoće. Bosch sklopi mobitel i upali auto. Prije nego što se maknuo s pločnika, bacio je pogled prema ulazu u starački dom. Ništa na njemu Boschu se nije činilo sjajno. Prema voditeljima doma, žena koja se objesila u ormaru svoje sićušne spavaonice nije imala rodbine. U smrti će je tretirati kao i za života, ostavit će je po strani i zaboraviti je.

Bosch se udalji s pločnika i krene prema Laurel Canyonu.

2.

Dok je odmicao kroz kanjon i zatim se uspinjao na Lookout Mountain prema Aveniji Wonderland, Bosch je na radiju u svom automobilu slušao prijenos utakmice s Lakersima. Nije bio fanatični ljubitelj profesionalne košarke, ali želio je dobiti uvid u situaciju u slučaju da mu zatreba partner, Jerry Edgar. Bosch je radio sam jer je Edgar sretnim slučajem naletio na dva izvrsna mjesta za utakmicu. Bosch je pristao pozabaviti se terenskim očevidima i ne ometati Edgara osim u slučaju da iskrsne ubojstvo ili nešto s čime se Bosch ne bi mogao pozabaviti sam. Bosch je bio sam i zato što je treća članica njegove ekipe, Kizmin Rider, prije gotovo godinu dana unaprijeđena u Odjel za pljačke i ubojstva i još uvijek je nitko nije zamijenio.

Utakmica s Trail Blazersima bila je u ranoj trećoj četvrtini, s neriješenim rezultatom. Iako Bosch nije bio vatreni obožavatelj, iz Edgarova neprestanog razgovora o igri i moljakanja da ga se oslobodi izlazaka na očevid znao je dovoljno da se radi o važnoj utakmici s jednim od najvećih suparnika Los Angeleskog kluba. Odlučio je ne pozvati Edgara dojavljivačem dok ne stigne na mjesto očevida i procijeni situaciju. Isključio je radio kada je u kanjonu počeo gubiti AM-ovu stanicu.

Vožnja uzbrdo bila je strma. Laurel Canyon bio je usjek u planinama Santa Monice. Sporedne ceste pružale su se prema planinskom vrhu. Avenija Wonderland završavala je na udaljenom mjestu gdje je domove od pola milijuna dolara okruživao gusto

šumovit i strm teren. Bosch je instinktivno znao da će pretraživanje tog područja za kostima biti logistička noćna mora. Zaustavio se iza ophodnog vozila koje se već nalazilo na adresi koju mu je dao Mankiewitz, te pogledao na ručni sat. Bilo je 16 sati i 38 minuta, što je i zapisao na čistoj stranici svog bloka. Procijenio je da mu je još preostalo manje od jednog sata dnevnog svjetla.

Policajka koju nije prepoznao javila se na njegovo kucanje. Prezime na njezinoj pločici glasilo je Brasher. Povela ga je kroz kuću do ureda gdje je njezin partner, policajac kojeg je Bosch prepoznao i poznavao po imenu Edgewood, razgovarao s muškarcem sijede kose koji je sjedio iza pretrpanog stola. Na stolu se nalazila kutija za cipele sa skinutim poklopcem.

Bosch pristupi i predstavi se. Muškarac sijede kose reče da je on dr. Paul Guyot, liječnik opće prakse. Nagnuvši se naprijed, Bosch je mogao vidjeti da kutija za cipele sadrži kost koja ih je sve okupila. Bila je tamno smeđe boje i izgledala je poput čvornatog komada naplavljenog drva.

Također je mogao vidjeti psa kako leži na podu pored noge liječnikovog stola. Bio je to krupni pas žute dlake.

- To je dakle to - reče Bosch, ponovno spustivši pogled u kutiju.

- Da, detektive, to je vaša kost - reče Guyot. - I kao što možete vidjeti...

Posegnuo je prema polici iza stola i spustio težak primjerak Grayeve anatomije. Otvorio ju je na prethodno obilježeno mjesto. Bosch opazi da nosi rukavice od lateksa.

Stranica je pokazivala prikaz kosti, sprijeda i straga. U kutu stranice nalazila se malena skica kostura s istaknutom nadlaktičnom kosti obje ruke.

- Nadlaktična kost - reče Guyot, lagano udarajući po stranici. - A zatim imamo i otkriveni primjerak.

Posegnuo je u kutiju za cipele i nježno podignuo kost. Držeći je iznad prikaza u knjizi, uspoređivao ih je pojedinost po pojedinost.

- Medijalni epikondil, trohleja, veća i manja kvržica - reče. - Sve je tu. I baš sam govorio ovo dvoje policajaca, znam svoje kosti čak i bez knjige. Ova kost je ljudska, detektive. Bez imalo sumnje.

Bosch pogleda u Guyotovo lice. Ondje ugleda lagano treperenje, možda prvi znak drhtaja Parkinsove bolesti.

- Jeste li u mirovini, doktore?

- Jesam, ali to ne znači da ne prepoznajem kost kad je vidim...

- Ne osporavam vas, dr. Guyot - Bosch se pokuša nasmiješiti. - Kažete da je ljudska, vjerujem vam. U redu? Samo pokušavam shvatiti situaciju. Možete sada to vratiti u kutiju ako želite.

Guyot vrati kost u kutiju za cipele.

- Kako vam se zove pas?

- Calamity.

Bosch spusti pogled na psa. Činilo se da spava.

- Kada je bila štene, donosila je mnoštvo nevolja.I Bosch kimne.

- Dakle, ako nemate ništa protiv ponavljanja, recite mi što se dogodilo danas.

Guyot spusti ruku i stisne pseću ogrlicu. Pas na trenutak pogleda uvis u njega, a zatim nanovo spusti glavu i zatvori oči.

- Izveo sam Calamity na njezinu poslijepodnevnu šetnju. Obično kad se popnem do okretišta, skinem je s povodnika i pustim da otrči gore u šumu. To voli.

- Koje je pasmine? - upita Bosch.

- Žuti labrador - brzo odvrati Brasherova iza njega.

Bosch se okrene i pogleda je. Ona shvati da je počinila pogrešku uplevši se, te kimne i povuče se korak unazad prema vratima sobe gdje se nalazio njezin partner.

- Vas dvoje možete ići ako imate druge pozive - reče Bosch. - Odavde ja mogu preuzeti.

Edgewood kimne i glavom pokaže partnerici da izađe.

- Hvala vam, doktore - reče dok je odlazio.

- Nema na čemu. Bosch se sjeti nečega.

- Hej, ljudi?

Edgewood i Brasherova se okrenu.

- Ne govorite o ovome na radiju, dobro?

- Dogovoreno - reče Brasherova, zadržavajući pogled na Boschevim očima sve dok nije pogledao u stranu.

Nakon što su policajci otišli, Bosch ponovno pogleda u liječnika i primjeti da je drhtanje lica sada postalo neznatno zamjetnije.

- Ni oni mi ispočetka nisu vjerovali - reče.

- Stvar je samo u tome da primamo mnogo ovakvih poziva. Ali ja vam vjerujem, doktore, pa zašto ne biste nastavili s pričom?

Guyot kimne.

- Dakle, bio sam gore na okretištu i skinuo sam povodnik. Pošla je u šumu kako i inače voli. Dobro je dresirana. Kada zazviždim, vrati se. Problem je u tome što više ne mogu zviždati jako glasno. Pa ako ode tamo gdje me ne može čuti, tada moram čekati, znate.

- Što se dogodilo danas kad je pronašla kost?

- Zazviždao sam i nije se vratila.

- Dakle, prilično je odmaknula tamo gore.

- Da, upravo tako. Čekao sam. Zazviždao sam još nekoliko puta, a onda se napokon spustila iz šume pokraj kuće gospodina Ulricha. Imala je kost. U gubici. Isprva sam mislio da se radi o štapu, znate, i da se želi igrati dobacivanja i donošenja. Ali kad mi je prišla, prepoznao sam oblik. Oduzeo sam joj je - morao sam se izboriti za to - a zatim sam nazvao vas ljude nakon što sam je ovdje pregledao i uvjerio se.

Vas ljude, mislio je Bosch. To su uvijek tako izgovarali, kao da je policija druga vrsta. Plava vrsta koja nosi oklop što ga strahote svijeta ne mogu probiti.

- Kad ste nazvali, rekli ste poručniku da kost ima frakturu.

- Apsolutno.

Guyot iznova podigne kost, nježno je dodirujući. Okrenuo ju je i prošao prstom po okomitoj pruzi duž površine kosti.

- Ovo je linija prijeloma, detektive. To je zaliječena fraktura.

- U redu.

Bosch pokaže prema kutiji i liječnik vrati kost.

- Doktore, imate li što protiv da privežete psa na povodnik i pođete sa mnom u šetnju do okretišta?

- Ni najmanje. Samo trebam preobuti cipele.

- I ja se trebam presvući. Kako bi bilo da se nađemo vani?

- Odmah.

- Sada ću ponijeti ovo.

Bosch vrati poklopac na kutiju za cipele i zatim je ponese koristeći obje ruke, pazeći da ne iskrene kutiju ili da na bilo koji način ne ošteti njezin sadržaj.

Vani je Bosch primijetio kako je ophodni automobil i dalje pred kućom. Dvoje je policajaca sjedilo unutra, očito pišući izvještaje. Pošao je do svog automobila i smjestio kutiju za cipele na suvozačko mjesto.

Budući da je bio pozvan na teren, nije obukao odijelo. Na sebi je imao sportsku jaknu, plave traperice i bijelu košulju. Skinuo je jaknu, presložio je s unutrašnjom stranom prema van i položio na stražnje sjedalo. Opazio je da je otponac oružja koje je držao u futroli na boku izdubio rupu u podstavi, a jakna nije bila stara niti godinu dana. Uskoro će se proširiti na džep, a zatim sve do kraja. Svoje bi jakne najčešće iznosio s unutrašnje strane.

Sljedeću je skinuo košulju, otkrivši ispod nje bijelu majicu kratkih rukava. Potom je otvorio prtljažnik kako bi izvukao par radnih čizama iz svoje kutije s opremom za očevid. Dok se naslanjao na stražnji branik i preobuvao se, spazio je Brasherovu kako izlazi iz ophodnog vozila i vraća se prema njemu.

- Dakle, čini se osnovano, ha?

- Rekao bih. Ipak, netko iz mrtvozornikovog ureda morat će to potvrditi.

- Poći ćeš gore i pogledati?

- Pokušat ću. Iako nije preostalo mnogo svjetla. Vjerojatno ću se vratiti sutra.

- Usput, ja sam Julia Brasher. Nova sam u okrugu.

- Harry Bosch.

- Znam. Čula sam za tebe.

- Sve poričem.

Nasmiješila se na opasku i ispružila ruku, ali Bosch je upravo bio usred vezivanja jedne od čizama. Zastao je i rukovao se s njom.

- Oprosti - reče ona. - Danas nemam usklađen osjećaj za vrijeme.

- Ne brini se zbog toga.

Završio je s vezivanjem čizme, uspravio se i odmaknuo od branika.

- Kad sam se tamo unutra zaletjela s odgovorom, o psu, smjesta sam shvatila da si pokušavao uspostaviti odnos s doktorom. To je bilo pogrešno. Žao mi je.

Bosch ju je na trenutak proučavao. Bila je srednjih tridesetih godina, tamne kose spletene u čvrstu pletenicu čiji joj je kratak rep prelazio preko ovratnika. Oči su joj bile tamno smeđe. Pretpostavio je da voli boraviti u prirodi. Koža joj je bila ravnomjerno preplanula.

- Kao što rekoh, ne brini zbog toga.

- Sam si?

Bosch je oklijevao.

- Moj partner radi na nečem drugom dok ja ne provjerim ovo. Ugledao je liječnika kako izlazi kroz prednja vrata kuće sa psom na povodniku. Odlučio je da neće izvaditi svoj kombinezon i navući ga. Bacio je pogled prema Juliji Brasher koja je sada promatrala kako se pas približava.

- Vas dvoje nemate poziva?

- Ne, ništa se ne događa.

Bosch spusti pogled na svjetiljku u svojoj kutiji s opremom. Pogleda u nju a zatim posegne u prtljažnik i zgrabi masnu krpu, te je baci preko svjetiljke. Izvuče kolut žute vrpce za mjesta zločina i polaroidni fotoaparat, a zatim zatvori prtljažnik i okrene se prema Brasherovoj.

- Imaš li onda što protiv da posudim tvoju svjetiljku? Ja sam, ovaj, zaboravio svoju.

- Nema problema.

Skinula je svjetiljku s koluta svog pojasa za opremu i pružila mu je.

- Uto stignu liječnik i njegov pas.

- Spreman.

- U redu, doktore, želim da nas odvedete gore do mjesta gdje ste pustili psa, pa ćemo vidjeti kamo će poći.

- Nisam siguran da ćete uspjeti ostati uz nju.

- Ja ću se brinuti za to, doktore.

- Onda ovim putem.

Uspeli su se kosinom prema malom kružnom okretištu gdje je Wonderland dolazio do samog kraja. Brasherova mahne rukom svom partneru u autu i pridruži im se.

- Znate, imali smo ovdje malo uzbuđenja prije nekoliko godina - reče Guyot. - Čovjeka su slijedili kući iz Hollywood Bowla i zatim ga ubili uslijed pljačke.

- Sjećam se - reče Bosch.

Znao je da je istraga još uvijek otvorena, ali nije to i spomenuo. Nije se radilo o njegovom slučaju.

Dr. Guyot je hodao sigurnim korakom koji se kosio s njegovom dobi i s očiglednom kondicijom.

Pustio je da pas odredi tempo i uskoro je hodao nekoliko koraka ispred Boscha i Brasherove.

- I, gdje si bila prije? - upita Bosch Brasherovu.

- Kako to misliš?

- Rekla si da si nova u Hollywoodskom okrugu. A prije?

- Oh. Akademija.

Iznenadio se. Pogledao ju je, misleći kako možda treba ponovno razmotriti svoju procjenu dobi.

Kimnula je i rekla: - Znam, stara sam. Boschu bi neugodno.

- Ne, nisam to htio reći. Samo sam mislio da si radila negdje drugdje. Ne doimaš se kao početnica.

- Nisam ušla u policiju sve do svoje trideset četvrte.

- Stvarno? Opa.

- Da. Dobila sam bubu u glavi malčice kasno.

- Čime si se ranije bavila?

- Oh, gomilom različitih stvari. Većinom putovanjima. Trebalo mi je dosta dok nisam shvatila što želim raditi. A želiš li znati što najviše želim raditi?

Bosch ju pogleda. - Što?

- Ono što ti radiš. Ubojstva.

Nije znao što bi rekao, bi li je ohrabrio ili odgovarao.

- Pa, sretno - reče.

- Mislim, ne nalaziš li da je to posao koji najviše ispunjava? Pogledaj čime se baviš, izdvajaš najveće zlikovce iz mase.

- Mase?

- Društva.

- Da, pretpostavljam da je tako. Kad imamo sreće. Sustigli su dr. Guyota, koji se sa psom zaustavio na okretištu.

- Je li ovo to mjesto?

- Da. Ovdje sam je pustio. Pošla je gore kroz ono.

Pokazao je prstom na prazno i zaraslo zemljište koje se isprva nalazilo u ravnini s ulicom, ali se zatim brzo uzdizalo u strmi obronak prema vrhu brijega. Ondje se nalazila velika betonska cijev za odvod vode, što je objašnjavalo zašto se na zemljištu nikad nije gradilo. Bilo je u gradskom vlasništvu, i koristilo se za slijevanje vode što se uslijed oluja izlijevala s domova na ulicu. Mnoge od ulica u kanjonu ranije su bile rječice i riječna korita. Kada je kišilo, bile bi se vratile svojoj prvotnoj svrsi da nije bilo odvodnog sustava.

- Idete li tamo gore? - upita liječnik.

- Pokušat ću.

- Idem s tobom - reče Brasherova.

Bosch je pogleda, a onda se okrene prema zvuku automobila. Bilo je to ophodno vozilo. Zaustavilo se, a Edgewood spusti prozor.

- Imamo dojavu, partnerice. NU.

Mahnuo je glavom prema praznom suvozačkom mjestu. Brasherova se namršti i pogleda Boscha.

- Mrzim nasilja u obitelji.

Bosch se nasmiješi. I on ih je mrzio, pogotovo kada bi prerasla u ubojstva.

- Žao mi je zbog toga.

- Pa, možda idući put.

Počela je zaobilaziti prednji dio auta.

- Evo - reče Bosch, pružajući svjetiljku.

- Imam još jednu u autu - reče ona. - Tu mi možeš donijeti natrag.

- Jesi sigurna?

Bio je u napasti da je upita za telefonski broj, ali nije.

- Sigurna sam. Sretno.

- I tebi. Budi oprezna.

Nasmiješila mu se, a zatim se požurila zaobići prednji dio automobila. Ušla je unutra i automobil se udalji. Bosch ponovno obrati pozornost Guyotu i psu.

- Privlačna žena - reče Guyot.

Bosh zanemari primjedbu, pitajući se je li liječnik svoj komentar utemeljio na uočenoj Boschevoj reakciji na Brasherovu. Nadao se da nije bio toliko očit.

- U redu, doktore - reče - oslobodite psa, a ja ću se truditi da održim korak.

Guyot otkopča povodnik, tapšući psa po prsima.

- Idi donesi kost, curo. Donesi kost! Idi!

Pas se odrazi na zemljište i nestane s vidika prije nego što je Bosch napravio i jedan korak. Skoro se nasmijao.

- Pa, čini se da ste imali pravo s tim u vezi, doktore. Okrenuo se da se uvjeri da nema ophodnog automobila, i da Brasherica nije vidjela kako je pas otišao.

- Želite li da zazviždim?

- Ne. Samo ću ući i ogledati se naokolo, vidjeti mogu li je sustići.

Upalio je svjetiljku.

3.

Šuma je bila mračna mnogo prije nego što je nestalo sunca. Nadstrešnica od visokih borova zaustavljala je većinu svjetla prije no što bi ono dospjelo do tla. Bosch upotrijebi svjetiljku i uputi se uz obronak u smjeru u kojem je čuo psa kako se kreće kroz grmlje. Sporo je i teško napredovao. Tlo se sastojalo od trideset centimetarskog sloja borovih iglica u koji su Boscheve čizme često propadale dok je pokušavao naći uporište na kosini. Ubrzo su mu ruke postale ljepljive od smole jer se grabljenjem grana nastojao održati uspravnim.

Trebalo mu je gotovo deset minuta da se popne dvadeset sedam metara u brdo. Zatim se tlo počelo izravnavati i bilo je svjetlije jer se visoko drveće prorijedilo. Bosch se ogleda za psom, ali ga nije vidio. Zazove dolje prema ulici, iako više nije mogao vidjeti ni nju ni dr. Guyota.

- Doktore Guyot? Možete li me čuti?

- Da, čujem vas.

- Zazviždite svome psu.

Potom začu trodijelni zvižduk. Bio je osebujan, ali vrlo slab. Kao i sunce, imao je istovjetnih poteškoća da se probije kroz drveće i nisko grmlje. Bosch ga je nastojao ponoviti i nakon nekoliko pokušaja pomislio je da je uspio. No pas nije došao.

Bosch nastavi dalje držeći se ravnog tla jer je vjerovao da bi netko tko je namjeravao pokopati ili ostaviti tijelo to učinio na ravnom tlu, a ne na strmom obronku. Odabravši najlakši put, zašao je u šumarak

bagrema. Ondje je istog trenutka naišao na mjesto gdje je zemlja nedavno bila dirana. Bila je prekopana, kao da su je oruđe ili životinja nasumce izrovali. Poslužio se stopalom da odgurne dio zemlje i grančica u stranu, a zatim shvati da to nisu grančice.

Pao je na koljena i iskoristio svjetlo da prouči kratke smeđe kosti porazbacane duž tridesetak kvadratnih centimetara zemlje. Vjerovao je da gleda u razdvojene prste šake. Male šake. Dječje šake.

Bosch ustane. Shvatio je da ga je omelo zanimanje za Juliju Brasher. Sa sobom nije ponio nikakav pribor za sakupljanje kostiju. Njihovo podizanje i nošenje nizbrdo prekršilo bi svako pravilo sakupljanja dokaznog materijala.

Polaroidni fotoaparat visio mu je na vezici za cipele oko vrata. Sada ga je podignuo i uslikao fotografiju kostiju izbliza. Zatim je zakoračio unatrag i snimio širi prikaz mjesta ispod stabala bagrema.

U daljini je čuo slabi zvižduk doktora Guyota. Bosch se baci na posao sa žutom plastičnom trakom za osiguravanje mjesta zločina. Kraći joj je dio svezao oko debla jednog od bagrema, a potom je raširio obruč oko stabala. Razmišljajući o tome kako će obrađivati slučaj idućeg jutra, odmaknuo se izvan zaklona bagremovih stabala i potražio nešto što bi mogao upotrijebiti kao oznaku za identifikaciju iz zraka. Pronašao je obližnji pelin-grm. Nekoliko je puta omotao traku za mjesto zločina oko grma i preko njegova vrha.

Kada je završio, već se skoro spustio mrak. Bacio je još jedan brz pogled na područje, ali je znao da je pretraživanje baterijom beskorisno te da će tlo trebati detaljno pregledati ujutro. Koristeći se malim džepnim

nožićem zakvačenim na svome prstenu za ključeve, počeo je s koluta trake za obilježavanje mjesta zločina izrezivati komade dugačke oko sto dvadeset centimetara.

Vraćajući se nizbrdo, u razmacima je pričvršćivao trake na grane drveća i grmlje. Dok se približavao ulici, začuo je glasove i iskoristio ih da zadrži smjer. Na jednom je mjestu na kosini meka podloga iznenada popustila i on pade, teško tresnuvši u podnožje bora. Stablo ga je udarilo posred prsa, poderavši mu košulju i gadno mu ogrebavši slabine.

Bosch se nije micao nekoliko sekundi. Mislio je kako su mu možda napukla rebra s desne strane. Teško je i bolno disao. Glasno je zastenjao i polako se osovio na noge uz deblo kako bi mogao nastaviti slijediti glasove.

Uskoro se spustio natrag na ulicu gdje je dr. Guyot čekao sa psom i s drugim čovjekom. Dva su se muškarca šokirala kada su vidjela krv na Boshevoj košulji.

- Zaboga, što se dogodilo? - uzvikne Guyot.

- Ništa. Pao sam.

- Vaša košulja je... ima krvi!

- To je dio posla.

- Dajte da vam pogledam prsa.

Liječnik se primakne da pogleda, ali Bosch podigne ruke u znak odbijanja.

- Dobro sam. Tko je ovo? Drugi muškarac odgovori.

- Zovem se Victor Ulrich. Živim ondje.

Pokazao je prema kući pored zemljišta. Bosch kimne.

- Samo sam izašao da vidim što se događa.

- Pa, trenutno se ne događa ništa. Ali tamo gore nalazi se mjesto zločina. Ili će se nalaziti. Vjerojatno se nećemo vratiti da ga obradimo do sutra ujutro. Ali od vas obojice tražim da se držite podalje od njega i da nikome ne govorite o ovome. U redu?

Oba susjeda potvrdiše.

- I doktore, nekoliko dana ne puštajte svog psa s povodnika. Moram se vratiti dolje do svog auta da obavim poziv. Gospodine Ulrich, siguran sam da ćemo s vama sutra htjeti porazgovarati. Hoćete li biti u blizini?

- Svakako. U bilo koje doba. Radim kod kuće.

- Što radite?

- Pišem.

- U redu. Vidjet ćemo se sutra.

Bosch se uputi natrag ulicom s Guyotom i psom.

- Doista vam je potrebno da vam pogledam ozljedu - Guyot nije popuštao.

- Bit će ona dobro.

Bosch baci pogled ulijevo i učini mu se da je vidio kako se iza prozora kuće pored koje su prolazili hitro navukla zavjesa.

- Način na koji se držite dok hodate... ozlijedili ste rebro - reče Guyot. - Možda ste ga i slomili. Možda i više od jednog.

Bosch je razmišljao o malim, tankim kostima koje je netom vidio ispod stabala bagrema.

- Ništa ne možete učiniti za rebro, bilo ono slomljeno ili ne.

- Mogu vam ga zaviti. Disat ćete mnogo lakše. Također se mogu pobrinuti za tu ranu.

Bosch popusti.

- U redu, doktore, izvadite svoju crnu torbu. Idem po drugu košulju.

Nekoliko minuta kasnije, liječnik je u svojoj kući očistio duboku ogrebotinu sa strane Boschevih prsa i povio mu rebra. Osjećao se bolje, ali još uvijek ga je boljelo. Guyot reče kako više ne može pisati recepte, ali je ipak savjetovao Boschu da ne uzima ništa jače od aspirina.

Bosch se sjeti da ima bočicu s nekoliko tableta vikodina preostalih otkada je prije nekoliko mjeseci izvadio umnjak. One će ublažiti bol ako bude htio poći tim putem.

- Bit će mi dobro - reče Bosch. - Hvala vam što ste me skrpali.

- Nema na čemu.

Bosch navuče čistu košulju i stade promatrati Guyota kako zatvara svoj pribor za prvu pomoć. Pitao se koliko je prošlo otkada je liječnik koristio svoje vještine na pacijentu.

- Koliko ste dugo u mirovini? - upita.

- Idućeg mjeseca dvanaest godina.

- Nedostaje li vam?

Guyot se okrene od svog pribora za prvu pomoć i pogleda ga. Drhavice je nestalo.

- Svakog dana. Ne nedostaje mi sam rad - znate, slučajevi. Ali, to je bio posao kojim si mogao nešto promijeniti. To mi nedostaje.

Bosch se sjeti kako je ranije Julia Brasher opisala rad na ubojstvima. Kimnuo je, pokazavši da razumije o čemu Guyot govori.

- Kažete da je gore mjesto zločina? - upita liječnik.

- Da. Otkrio sam još kostiju. Moram obaviti poziv, vidjeti što ćemo poduzeti. Mogu li se poslužiti vašim telefonom? Mislim da moj mobitel ovdje neće funkcionirati.

- Ne, nikada ne funkcioniraju u kanjonu. Poslužite se telefonom ondje na stolu, a ja ću vas malo ostaviti na miru.

Pošao je van, noseći sa sobom pribor za prvu pomoć. Bosch zaobiđe stol i sjedne. Pas se nalazio na podu uz stolicu. Životinja podigne pogled i izgledala je zapanjeno vidjevši Boscha na mjestu svoga gospodara.

- Calamity - reče on. - Mislim da si danas opravdala svoje ime, curo.

Bosch spusti ruku i protrlja nabore kože na psećem vratu. Pas zareži pa on brzo odmakne ruku, pitajući se je li neprijateljsku reakciju prouzročio trening psa ili nešto u njemu.

Podignuo je slušalicu i nazvao dom svoje šefice, poručnice Grace Billets. Objasnio je što se dogodilo na Aveniji Wonderland kao i svoja otkrića na brežuljku.

- Harry, koliko staro izgledaju te kosti? - upita Billetsova.

Bosch je gledao u snimljenu fotografiju malih kosti koje je pronašao u zemlji. Bila je to loša fotografija, bljeskalica ju je previše osvijetlila jer je stajao preblizu.

- Ne znam, meni izgledaju staro. Rekao bih da ovdje govorimo o godinama.

- U redu, dakle što god bilo gore na mjestu zločina, nije svježe.

- Možda svježe otkopano, ali ne, stajalo je ondje.

- O tome govorim. Dakle, mislim da bismo ga trebali obilježiti i pripremiti se za sutra. Što god bilo tamo na tom brdu, noćas neće nigdje pobjeći.

- Da - reče Bosch. -I ja mislim tako.

Na trenutak je utihnula prije nego što je progovorila.

- Ovakve vrste slučajeva, Harry...

- Što?

- Iscijede budžet, iscrpe ljudstvo... i najteže ih je zaključiti, ako ih uspiješ zaključiti.

- U redu, popet ću se tamo natrag i prekriti kosti. Reći ću doktoru da drži psa na povodniku.

- Ma daj, Harry, znaš što mislim. - Glasno je izdahnula. - Prvi dan u godini i već smo u škripcu.

Bosch je šutio, puštajući je da se bori sa svojim administrativnim frustracijama. Nije dugo trajalo. To je bila jedna od stvari koje su mu se sviđale kod nje.

- U redu, je li se još štogod dogodilo danas?

- Ne previše. Dva samoubojstva, i to je za sada to.

- Dobro, kad ćeš početi sutra?

- Volio bih tamo izaći rano. Nazvat ću neke ljude i vidjeti što mogu pokrenuti. I potvrdit ću kost koju je pronašao pas prije nego bilo što počnemo.

- U redu, javi mi.

Bosch se složi i spusti slušalicu. Zatim je na kućni broj nazvao Teresu Corason, okružnu mrtvozornicu. Iako su prekinuli odnos izvan posla godinama prije, a ona se otada barem dvaput preselila, uvijek bi zadržala isti broj i Bosch ga je znao napamet. Sada mu je dobro poslužio. Objasnio je što se događa te da treba službenu potvrdu kako se radi o ljudskoj kosti prije no što pokrene druge stvari. Također joj je rekao da će, ako

dođe do potvrde, čim prije trebati arheološku ekipu radi obrade mjesta zločina.

Corazonova ga ostavi na čekanju gotovo pet minuta.

- Dakle - reče ona kad se vratila na liniju. - Nisam mogla dobiti Kathy Kohl. Nije kod kuće.

Bosch je znao da je Kathy Kohl arheologinja s kojom su surađivali. Njezina prava ekspertiza i razlog da je se uključi kao zaposlenicu na puno radno vrijeme bila je sposobnost pronalaženja kostiju u pustinji sjevernog okruga u mjestima na kojima su se bacala tijela, što se događalo svakog tjedna. No Bosch je znao da će je pozvati da nadgleda i potragu za kostima nešto dalje od Avenije Wonderland.

- Pa što hoćeš da napravim? Želim ovo potvrditi noćas.

- Samo bez zalijetanja, Harry. Uvijek si tako nestrpljiv. Ti si poput psa koji je dograbio kost, bez namjere da budem dvosmislena.

- Radi se o djetetu, Teresa. Možemo li biti ozbiljni?

- Samo dođi ovamo. Pogledat ću tu kost.

- A što sutra?

- Pokrenut ću stvari. Ostavila sam Kathy poruku i čim završimo s ovim razgovorom nazvat ću ured i dati da je pozovu dojavljivačem. Vodit će iskapanje čim svane sunce i mi uzmognemo stići tamo. Čim nađemo kosti, imamo forenzičnog antropologa na platnoj listi koga mogu pozvati ako je u gradu. I sama ću biti tamo. Jesi li zadovoljan?

Ovaj posljednji dio Boscha navede da zastane i razmisli.

- Teresa - konačno reče - želim pokušati zadržati ovo u što većoj tajnosti čim duže mogu.

- I što želiš reći?

- Da nisam siguran da glavna mrtvozornica za okrug Los Angeles treba biti tamo. I da te već dugo vremena nisam vidio na mjestu zločina bez snimatelja za petama.

- Harry, on je privatni videograf, dobro? Film koji snima je za moju kasniju uporabu i kontroliram ga isključivo ja. Neće završiti na vijestima u šest.

- Kako god. Samo mislim da trebamo izbjegavati bilo kakve komplikacije na ovom slučaju. Ovo je dječji slučaj. Znaš kakvi postanu.

- Samo dođi ovamo s tom kosti. Odlazim za jedan sat. Naglo je spustila slušalicu.

Bosch poželi da je bio malčice taktičniji s Corazonovom, ali bilo mu je drago da je istaknuo svoje gledište. Corazonova je bila ličnost koja se redovito pojavljivala na TV-sudnici i u televizijskim emisijama kao forenzična stručnjakinja. Također je stekla naviku da je prati snimatelj kako bi njezini slučajevi mogli prerasti u dokumentarce za emitiranje na bilo kojem od policijskih i pravničkih emisija u golemom kablovskom i satelitskom spektru. Nije mogao i neće dopustiti da se ciljevi poznate mrtvozornice upletu u njegove ciljeve istražitelja u onome što bi moglo biti ubojstvo djeteta.

Odlučio je da će nazvati policijsku Službu za posebne poslove i jedinice K-9 nakon što dobije potvrdu o kosti. Ustao je i izašao iz sobe, tražeći Guyota.

Liječnik je bio u kuhinji. Sjedio je za malim stolom i bilježio u spiralno uvezenu bilježnicu. Podignuo je pogled prema Boschu.

- Samo pišem nekoliko bilježaka o vašem liječenju. Zadržao sam bilješke o svim pacijentima koje sam ikada liječio.

Bosch samo kimne, iako je mislio da je čudno što Guyot piše o njemu.

- Idem, doktore. Vratit ćemo se sutra. U velikom broju, rekao bih. Možda ćemo ponovno htjeti uposliti vašeg psa. Hoćete li biti ovdje?

- Bit ću ovdje i bit će mi drago pomoći. Kako su rebra?

- Bole.

- Samo kad dišete, nije li tako? To će potrajati oko jednog tjedna.

- Hvala što ste se pobrinuli za mene. Ona kutija za cipele vam ne treba natrag, zar ne?

- Ne, sada je više ne bih htio natrag.

Bosch se okrene namjeravajući se uputiti prema prednjim vratima, ali se zatim okrene prema Guyotu.

- Doktore, živite li ovdje sami?

- Sada živim. Moja je supruga umrla prije dvije godine. Mjesec dana prije naše pedesete godišnjice.

- Moja sućut.

Guyot kimne i reče: - Moja kći ima vlastitu obitelj u Seattlu. Viđam ih u posebnim prigodama.

Bosch htjede upitati zašto samo u posebnim prigodama, ali nije. Ponovno zahvali čovjeku i ode.

Vozeći se iz kanjona i prema domu Terese Corazon u Hancock Parku, držao je ruku na kutiji za cipele kako se ne bi protresla ili skliznula sa sjedala. Osjetio je kako mu se iz nutrine diže duboki osjećaj groze. Znao je da je to zato što mu se sudbina tog dana

sigurno nije nasmiješila. Uhvatio je najgoru vrstu slučaja koju je mogao. Dječji slučaj.

Dječji slučajevi te progone. Isprazne te i ostave ti ožiljke. Ne postoji dovoljno debela pancirka da te zaštiti od probijanja. Dječji te slučajevi ostave u uvjerenju da je svijet pun izgubljenog svjetla.

4.

Teresa Corazon stanovala je u vili mediteranskog stila s kamenim kružnim prilazom i ribnjakom s japanskim ribicama. Prije osam godina, kada je Bosch s njom bio u kratkoj vezi, živjela je u jednosobnom stanu. Bogastvo i slava zarađena na televiziji otplatili su kuću i životni stil koji je išao uz nju. Ona više ni izbliza nije bila ona žena koja se znala nenajavljena pojaviti pred njegovom kućom u ponoć, s bocom jeftinog crnog vina i videokasetom svog omiljenog filma. Žena koja je bila besramno ambiciozna, ali još nije bila dovoljno vješta da iskoristi svoj položaj za bogaćenje.

Bosch je znao da joj služi kao podsjetnik na ono što je bila i što je izgubila kako bi dobila sve što ima. Nije bilo čudno što su njihovi kontakti sada postali rijetki i distancirani, ali i napeti poput neizbježnog posjeta zubaru.

Parkirao je na okretištu i izašao s kutijom za cipele i fotografijama. Dok je obilazio automobil, pogledao je u ribnjak i vidio tamne obrise riba kako se miču ispod površine. Nasmiješio se, razmišljajući o filmu Kineska četvrt i o tome koliko su ga često gledali one godine kad su bili zajedno. Sjetio se koliko je uživala u prikazu mrtvozornika. Nosio je crnu mesarsku pregaču i jeo sendvič dok je pregledavao tijelo. Bosch je sumnjao da je i dalje zadržala isti smisao za humor.

Svjetiljka iznad teških ulaznih drvenih vrata se upali, i Corazonova ih otvori prije no što je dospio do njih. Bila je odjevena u kvalitetne crne hlače i bluzu bež

boje. Vjerojatno se spremala na novogodišnju zabavu. Pogledala je iza njega u policijski automobil koji je vozio.

- Neka ovo bude brzo prije nego što iz tog auta procuri ulje na moje kamenje.

- Pozdrav i tebi, Teresa.

- To je to? Pokazala je prstom na kutiju za cipele.

- To je to.

Predao joj je fotografije i počeo skidati poklopac s kutije. Bilo je očigledno da ga neće pozvati unutra na čašu novogodišnjeg šampanjca.

- Želiš to obaviti upravo ovdje?

- Nemam mnogo vremena. Mislila sam da ćeš stići ranije. Koji je kreten ovo slikao?

- To bih bio ja.

- Po ovima ne mogu ništa zaključiti. Imaš li rukavicu?

Bosch izvuče rukavicu od lateksa iz džepa svoje jakne i pruži joj je. Uzeo je fotografije natrag i stavio ih u unutarnji džep jakne. Ona stručno nategne rukavicu na ruku i posegne u otvorenu kutiju. Podigne kost i okrene je na svjetlu. On je šutio. Mogao je namirisati njezin parfem. Bio je opojan kao i obično, navika iz dana kada je većinu svog vremena provodila u obdukcijskim salama.

Nakon ispitivanja u trajanju od pet sekundi, spustila je kost natrag u kutiju.

- Ljudska.

- Jesi sigurna?

Uputila mu je bijesan pogled dok je skidala rukavicu.

- To je nadlaktična kost. Gornji dio ruke. Rekla bih, djeteta od desetak godina. Možda više ne cijeniš moje vještine, Harry, ali još uvijek ih imam.

Bacila je rukavicu u kutiju, preko kosti. Bosch se mogao nositi sa svim njezinim verbalnim napadajima, ali ga je zasmetalo to što je učinila s rukavicom, bacajući je samo tako preko djetetove kosti.

Posegnuo je u kutiju i izvadio rukavicu. Nečega se sjetio i ispružio joj je rukavicu natrag.

- Čovjek čiji je pas ovo pronašao rekao je da je na kosti prijelom. Zaliječeni prijelom. Želiš li pogledati i vidjeti možeš li...

- Ne. Kasnim na sastanak. Ono što ovog trena trebaš znati je da je ljudska. Sada imaš tu potvrdu. Daljnja ispitivanja doći će na red kasnije na nadležnom mjestu u mrtvozorničkom uredu. A sada stvarno moram poći. Bit ću ondje sutra ujutro.

Bosch zadrži pogled na njezinim očima.

- Svakako, Teresa, dobro se zabavi večeras.

Ona prekine zurenje i sklopi ruke na prsima. On pažljivo vrati poklopac na kutiju za cipele, kimne joj i uputi se natrag prema automobilu. Čuo je kako su se iza njega zatvorila teška vrata.

Dok je prolazio pored ribnjaka i ponovno razmišljao o filmu, tiho je i za sebe izgovorio posljednju rečenicu u filmu.

- Zaboravi, Jake, to je Kineska četvrt.

Ušao je u automobil i odvezao se kući, rukom pridržavajući kutiju za cipele na sjedalu pored sebe.

5.

Do devet sati idućeg jutra završetak Avenije Wonderland postao je policijski kamp. U njegovom je središtu bio Harry Bosch. Vodio je ekipe pozornika, K-9, Znanstveno-istraživalačkog odjela, mrtvozornikova ureda i jedinicu Posebnih poslova. Policijski helikopter kružio je iznad, a dvanaest policijskih kadeta vrzmalo se uokolo, čekajući naredbe.

Ranije je zračna jedinica pronašla pelin grm koji je Bosch omotao žutom trakom za mjesto zločina, te ga iskoristila kao polaznu točku da utvrdi kako Wonderland nudi najbliži prilaz mjestu gdje je Bosch pronašao kosti. Zatim se jedinica Posebnih poslova bacila na posao. Slijedeći trag žute trake za mjesto zločina u brdo, šesteročlana je ekipa iščekićala i raširila niz drvenih rampa i ljestava koje su vodile do kostiju na obronku. Prilaz mjestu i odlazak s njega sada će biti mnogo lakši nego što su to bili Boschu večer ranije.

Bilo je nemoguće zataškati takvo leglo policijske aktivnosti. Do devet sati ujutro susjedstvo je također postalo medijski kamp. Novinarski kamioni nagurali su se iza policijskih punktova postavljenih pola bloka od okretišta. Izvjestitelji su se okupljali u skupine veličine tiskovnih konferencija. Ni manje ni više nego pet novinarskih helikoptera kružilo je visoko iznad policijskog helikoptera. Sve je to stvaralo popratnu kakofoniju koja je već rezultirala brojnim pritužbama stanara ulice policijskim službenicima u Parkerovom centru u središtu grada.

Bosch se spremao povesti prvu skupinu na mjesto zločina. Najprije se posavjetovao s Jerryem Edgarom, kojeg je o slučaju obavijestio prošle noći.

- U redu, najprije ćemo gore odvesti ljude iz MU-a i ZIO-a -reče, izgovarajući kratice kao Emua i Zioa. - Zatim ćemo povesti kadete i pse. Želim da ti nadgledaš taj dio.

- Nema problema. Jesi li vidio da je tvoja prijateljica mrtvozornica povela sa sobom svog vražjeg snimatelja?

- Trenutno ne možemo poduzeti ništa oko toga. Nadajmo se da će joj postati dosadno pa će se vratiti u središte grada gdje i pripada.

- Znaš, ovo bi mogle biti stare indijanske kosti ili takvo što. Bosch odmahne glavom.

- Ne bih rekao. Preplitko.

Bosch odšeće do prve skupine: Terese Corazon, njezinog videografa i njezine četveročlane ekipe za iskopavanje, koja se sastojala od Kathy Kohl i troje istražitelja koji će raditi pripremne poslove. Članovi ekipe za iskopavanje bili su odjeveni u bijele kombinezone. Corazonova je nosila odjeću sličnu onoj od prethodne noći, uključujući i cipele s potpeticama visokim pet centimetara. U skupini su osim toga bila i dva kriminalista iz ZIO-a.

Bosch pozove skupinu bliže kako bi im se mogao obratiti u četiri oka a da ga pritom ne čuju svi ostali koji su se motali naokolo.

- U redu, poći ćemo gore i započeti s dokumentiranjem i iskopavanjem. Kada svi budete na mjestu, dovest ćemo pse i kadete da pretraže obližnje površine i možda prošire mjesto zločina. Ti...

Zastao je kako bi uperio rukom u Corazoninog snimatelja.

- Isključi to. Možeš snimati nju, ali ne i mene.

Muškarac spusti kameru, a Bosch uputi Corazonovoj pogled i zatim nastavi.

- Svi znate svoj posao pa vam ne moram davati upute. Jedina stvar koju vam želim reći je da se gore teško popeti. Čak i s rampama i ljestvama. Zato budite oprezni. Držite se za užad, pazite gdje stajete. Ne želimo da se itko ozlijedi. Ako imate tešku opremu, razdijelite je i ponesite u dva ili tri navrata. Ako vam i dalje bude trebala pomoć, uredit ću da vam je dopreme kadeti. Ne morate paziti na vrijeme. Pazite na sigurnost. Dobro, svima je jasno?

Svi mu istovremeno kimnuše. Bosch dade znak Corazonovoj da želi s njom popričati nasamo.

- Nisi dobro odjevena - reče.

- Slušaj, nemoj mi govoriti...

- Želiš li da skinem svoju košulju pa da mi možeš pogledati rebra? Jedna strana prsa izgleda mi poput pite od borovnica jer sam sinoć pao tamo gore. Te cipele koje imaš neće ti poslužiti. Moglo bi izgledati dobro na televiziji, ali ne i...

- U redu je. Riskirat ću. Još nešto? Bosch odmahne glavom.

- Upozorio sam te - reče. - Idemo.

Uputio se prema rampi, a drugi su ga slijedili. Služba za posebne poslove podigla je drveni ulaz čija je namjena bila da se koristi kao kontrolna točka. Ondje je stajao pozornik s podlogom za papir. Prije nego što ih je propustio, zapisao je ime svake osobe kao i odjel u kojem radi.

Bosch je predvodio. Uspinjanje je bilo lakše nego proteklog dana, ali su mu prsa gorjela od boli dok se povlačio za užad i savladavao rampe i stube. Ništa nije rekao i pokušavao je ne pokazati bol.

Kada je dospio do stabala bagrema dao je znak ostalima da ostanu otraga, dok se on provukao ispod trake za obilježavanje mjesta zločina da ga najprije provjeri. Pronašao je područje isprekopane zemlje i male smeđe kosti koje je vidio prošle noći. Činilo se da nisu bile pomicane.

- U redu, dođite ovamo i pogledajte.

Članovi skupine provukoše se ispod trake i stadoše iznad kostiju u polukrugu. Kamera počne snimati i Corazonova sada preuzme vodstvo.

- U redu, prvo što ćemo učiniti je povući se i fotografirati. Zatim ćemo postaviti mrežu, a doktorica Kohl će nadgledati iskopavanje i sakupljanje. Ako bilo što pronađete, fotografirajte iz svih mogućih kuteva prije nego što to pokupite.

Okrenula se prema jednom od istražitelja.

- Finch, želim da se pozabavite skicama. Standardna tablica. Sve dokumentirajte. Ne pretpostavljajte da ćemo se moći osloniti na fotografije.

Finch kimne. Corazonova se okrene prema Boschu.

- Detektive, mislim da držimo stvari pod kontrolom. Što manje ljudi ovdje, tim bolje.

Bosch kimne i dade joj primopredajnik.

- Bit ću u blizini. Ako me trebaš, upotrijebi primopredajnik. Mobiteli ovdje ne koriste. Ali pripazi što govoriš.

Pokazao je u nebo, gdje su kružili novinarski helikopteri.

- Kad već govorimo o tome - reče Kohlova - mislim da ćemo rastegnuti ceradu blizu ovog drveća kako bismo dobili skrovito mjesto i smanjili blještanje sunca. Slažeš li se s tim?

- Ovo je sada vaše mjesto zločina - reče Bosch. – Preuzmite ga.

- Uputio se natrag po rampi s Edgarom iza sebe.

- Harry, ovo bi moglo potrajati danima - reče Edgar.

- A možda i duže.

- Pa, neće nam dati toliko. Znaš to, zar ne?

- Znam.

- Mislim, ovakvi slučajevi... bit ćemo sretni ako ikada otkrijemo o kome se radi.

- Tako je.

Bosch je nastavio hodati. Kada se spustio na ulicu vidio je da je poručnica Billets na mjestu zbivanja sa svojim nadređenim, kapetanom LeValleyem.

- Jerry, zašto ne bi otišao pripremiti kadete? - reče Bosch. - Daj im pripravni govor o mjestu zločina. Ja ću doći za tren.

Bosch se pridruži Billetsovoj i LeValleyu i priopći im novosti o onome što se događa, potanko opisujući jutrošnje aktivnosti sve do pritužbi susjeda zbog buke koju su prouzročili čekići, pile i helikopteri.

- Moramo nešto dati medijima - reče LeValley. - Služba za odnose s javnošću želi znati želiš li se time pozabaviti iz središta grada ili to želiš preuzeti ovdje.

- Ne želim to preuzeti. Što Služba za odnose s javnošću zna o ovome?

- Gotovo ništa. Dakle moraš ih nazvati, pa će pripremiti izvještaj za novinare.

- Kapetane, zauzet sam ovdje. Mogu li...

- Pronađite vremena, detektive. Otresite nam ih s leđa.

Kada je Bosch skrenuo pogled s kapetana na izvjestitelje okupljene pola bloka dalje od policijskog punkta, opazio je Juliju Brasher kako pokazuje svoju značku pozorniku koji ju je zatim propustio. Bila je odjevena u civilnu odjeću.

- U redu. Nazvat ću ih.

Krenuo je niz ulicu prema domu dr. Guyota. Uputio se prema Brasherovoj, koja mu se nasmiješila dok se približavala.

- Imam tvoju svjetiljku. U mom je autu tu dolje. Ionako moram dolje do kuće dr. Guyota.

- Oh, ne brini zbog toga. Nisam zato ovdje.

Promijenila je smjer kretanja i nastavila s Boschem. Pogledao je u njezinu odjeću, izblijedjele plave traperice i majicu kratkih rukava dobivenu na utrci u dobrotvorne svrhe.

- Nisi na dužnosti, zar ne?

- Ne, radim od tri do jedanaest. Samo sam mislila da bi mogao trebati dobrovoljku. Čula sam da je upućen poziv kadetima.

- Želiš poći tamo gore i potražiti kosti, ha?

- Želim učiti.

Bosch kimne. Pošli su prema stazi do Guyotovih vrata. Ona se otvore prije no što su stigli do njih i liječnik ih pozove unutra. Bosch upita smije li se ponovno poslužiti telefonom u njegovu uredu i Guyot mu pokaže put, iako nije trebao. Bosch sjedne za stol.

- Kako vaša rebra? - upita liječnik.

- Dobro.

Brasherova upitno podigne obrve i Bosch objasni.

- Imao sam malu nezgodu kad sam sinoć bio tamo gore.

- Što se dogodilo?

- Oh, recimo da sam samo gledao svoja posla kada me je jedno stablo bezrazložno napalo.

Napravila je grimasu i nekako se u isto vrijeme uspjela osmjehnuti.

Bosch je po pamćenju okrenuo broj Službe za odnose s javnošću i vrlo općenitim natuknicama obavijestio policajca o slučaju. U jednom je trenutku prekrio slušalicu dlanom i upitao Guyota želi li da se njegovo ime objavi u priopćenju za medije. Liječnik je odbio. Nekoliko minuta kasnije Bosch je bio gotov te poklopi slušalicu. Pogleda Guyota.

- Čim za nekoliko dana napustimo mjesto zločina, izvjestitelji će se vjerojatno zadržati. Pretpostavljam da će potražiti psa koji je pronašao kost. Pa ako želite ostati izvan toga, držite Calamity podalje od ulice ili će oni zbrojiti dva i dva.

- Dobar savjet - reče Guyot.

- A mogli biste i nazvati svog susjeda, gospodina Ulricha, i reći mu da ni on to ne spominje izvjestiteljima.

Na putu iz kuće Bosch upita Brasherovu želi li natrag svoju bateriju, a ona mu reče da se ne želi gnjaviti noseći je dok pomaže pretraživati obronak.

- Daj mi je bilo kada - reče.

Boschu se svidi odgovor. To je značilo da će dobiti barem još jednu priliku da je vidi.

Natrag na okretištu, Bosch je zatekao Edgara kako drži predavanje kadetima akademije.

- Zlatno je pravilo na mjestu zločina, ljudi, da ne dirate ništa dok se to ne prouči, fotografira i dokumentira.

Bosch zakorači na okretište.

- U redu, jesmo li spremni?

- Spremni su - reče Edgar. Kimnuo je prema dvojici kadeta koji su držali detektore metala. - Ove sam posudio od ZIO-a.

Bosch kimne i održi kadetima i Brasherovoj isti govor o sigurnosti kao i prije ekipi forenzičara. Zatim se upute prema mjestu zločina te Bosch upozna Brasherovu s Edgarom, a zatim prepusti partneru da predvodi kroz kontrolnu točku. On zauzme mjesto na začelju, hodajući iza Brasherove.

- Vidjet ćemo hoćeš li do kraja dana htjeti biti detektivka - reče.

- Bilo što mora biti bolje od odazivanja na radijske pozive i ispiranja rigotine sa stražnjeg sjedala svog auta na kraju svake smjene.

- Sjećam se tih dana.

Bosch i Edgar pošalju kadete i Brasherovu na površine u blizini one na kojoj su se nalazila stabla bagremova i upute ih da započnu vršiti detaljnu pretragu. Bosch potom pođe dolje i povede gore dvije ekipe K-9 da pridonesu pretraživanju.

Jednom kada je krenulo, ostavio je Edgara s kadetima i vratio se do bagremova da vidi ima li napretka. Pronašao je Kohlovu kako sjedi na velikom sanduku s opremom i nadgleda zabijanje drvenih kolaca

u zemlju kako bi se mogli upotrijebiti konopci za postavljanje mreže za iskopavanje.

Bosch je već radio na jednom prošlom slučaju s Kohlovom i znao da je veoma temeljita i dobra u onome što radi. Bila je u kasnim tridesetima, a građom i bojom kože nalikovala je tenisačici. Bosch je jednom naišao na nju u gradskom parku gdje je igrala tenis sa sestrom blizankom. Privukle su gomilu ljudi. Izgledalo je kao da netko udara lopticu malo dalje od ozrcaljenog zida.

Kohlina ravna plava kosa pala je naprijed i sakrila joj oči dok je gledala dolje u preveliku podlogu za pisanje u svom krilu. Unosila je bilješke na komadu papira na kojemu je već bila otisnuta tablica. Bosch joj pogleda preko ramena u tablicu. Kohlova je označavala pojedine kvadrate slovima abecede dok su se kolci koji su im odgovarali smještali u zemlju. Na vrhu stranice napisala je "Grad kostiju".

Bosch se nagne i lupne prstom po tablici na mjestu gdje je zapisala naslov.

- Zašto to tako zoveš?

Slegnula je ramenima.

- Jer postavljamo ulice i blokove onoga što će za nas postati grad - reče, prolazeći prstima po nekim linijama tablica, objašnjavajući. - Takav će nam biti osjećaj, barem dok radimo ovdje. Naš mali grad.

Bosch kimne.

- U svakom ubojstvu ima priča o gradu - reče on. Kohlova pogleda uvis u njega.

- Tko je to rekao?

- Ne znam. Netko jest.

Preusmjerio je pozornost na Corazonovu, koja se saginjala nad malim kostima na površini zemlje,

proučavajući ih dok su leće videokamere proučavale nju. Razmišljao je što bi rekao o tome kada mu se oglasi primopredajnik, pa ga skine s pojasa.

- Ovdje Bosch.

- Edgar. Bolje dođi natrag ovamo, Harry. Već imamo nešto.

- U redu.

Edgar je stajao na gotovo ravnom mjestu u grmlju oko četrdeset metara od stabala bagrema. Šest kadeta i Brasherova stajali su u krugu i gledali nešto u grmlju visokom šezdesetak centimetara. Iznad je kružio policijski helikopter u uskom krugu.

Bosch stigne do kruga i spusti pogled. Ondje se nalazila dječja lubanja djelomično utonula u zemlju, a njezine su prazne oči zurile u njega.

- Nitko je nije dirao - reče Edgar. - Brasherova ju je našla. Bosch joj dobaci pogled. Dobro raspoloženje koje je, činilo se, nosila u očima i na usnama iščeznulo je. Iznova je pogledao lubanju i izvukao radio s pojasa.

- Doktorice Corazon? - reče u njega.

Potrajalo je prije nego što je stigao njezin odgovor.

- Da, ovdje sam. Što je?

- Morat ćemo proširiti mjesto zločina.

6.

Bosch je nastupao poput generala koji nadgleda malu vojsku koja je obrađivala prošireno mjesto zločina, i dan je dobro napredovao. Kosti su lako iskopali iz zemlje i grmlja na obronku, kao da su nestrpljivo čekale dugo vremena. Do podneva, u tri su reda u mreži aktivno kopali članovi ekipe Kathy Kohl, i iz tamne zemlje izranjali su deseci kostiju. Poput svojih arheoloških dvojnika koji su otkopavali rukotvorine drevnih naroda, i ekipa za iskapanje koristila se malenim oruđem i četkicama da nježno iznese kosti na svjetlo dana. Također se služila detektorima za metal i sondama. Proces je bio minuciozan, no ipak se odvijao čak i brže nego što se Bosch nadao.

Otkriće lubanje odredilo je tempo i čitavoj operaciji dalo osjećaj hitnosti. Lubanju su prvu odnijeli s mjesta otkrića, a prvotni pregled koji je snimila Teresa Corazon otkrio je linije fraktura i ožiljke izazvane operacijom. Dokaz o kirurškom zahvatu uvjerio ih je da imaju posla s relativno novim kostima. Same po sebi, frakture nisu presudno ukazivale na ubojstvo, ali uz dokaz da je tijelo bilo zakopano, te su činjenice pridonosile osjećaju da se raspetljava priča o ubojstvu.

Do dva sata, kada su ekipe s obronka prekinule s radom kako bi poručale, u mreži je bila pronađena gotovo polovica kostura. Kadeti su u obližnjem grmlju pronašli hrpicu drugih kosti. K tome, Kohlina je ekipa iskopala dijelove raspadnute odjeće i platnenu

naprtnjaču takve veličine koju je najvjerojatnije koristilo dijete.

Kosti su spustili niz obronak u kvadratnim drvenim kutijama s ručkama od užadi pričvršćenima sa strane. Do ručka je forenzični antropolog već pregledavao tri kutije s kostima u mrtvozornikovom uredu. Odjeću, većinom istrunulu i neprepoznatljivu, te naprtnjaču koju nisu otvarali, prenijeli su u ZIO-ov laboratorij Los Angeleske policije radi jednako pomnog ispitivanja.

Skeniranje pretraživane mreže metalnim detektorom dovelo je do otkrića jedne kovanice od dvadeset pet centi, iskovane 1975. godine, a koja je pronađena na istoj dubini kao i kosti, te otprilike pet centimetara od lijevog ruba zdjelice. Pretpostavljalo se da se novčić nalazio u prednjem lijevom džepu hlača koje su istrunule zajedno s tjelesnim tkivom. Boschu je novčić pružio jedno od glavnih mjerila za vrijeme smrti: ako je pretpostavka da je novčić bio pokopan s tijelom točna, do smrti nije moglo doći prije 1975.

Ophodnja je sredila da na okretište dođu dva kola za ručanje kako bi nahranila malu vojsku koja je obrađivala mjesto zločina. Bio je to kasni ručak i ljudi su bili gladni. Jedan je kamion posluživao topli obrok, dok je drugi posluživao sendviče. Bosch je čekao s Julijom Brasher na kraju reda za kamion sa sendvičima. Red se sporo pomicao, no to mu nije smetalo. Većinom su razgovarali o istrazi na obronku i tračali o šefovima. Bio je to razgovor upoznavanja. Ona je privlačila Boscha, i što ju je više slušao kako pripovijeda o svojim iskustvima novakinje i žene u policiji, više je budila njegovo zanimanje. Za posao je osjećala mješavinu

uzbuđenja, strahopoštovanja i cinizma, čega se Bosch jasno sjećao iz svojih vlastitih početaka u poslu.

Kada se nalazio iza otprilike šest ljudi od prozorčića kamiona na kojem se naručivao ručak, Bosch začu kako netko iz kamiona upućuje jednom od kadeta pitanja o istrazi.

- Jesu li te kosti od više različitih ljudi?

- Ne znam, čovječe. Samo ih tražimo, to je sve.

Bosch prouči čovjeka koji je postavio pitanje.

- Jesu li sve bile izrezane?

- Teško je reći.

Bosch se odmakne od mjesta na kojem je stajao s Brasherovom i pođe do stražnjeg dijela kamiona. Pogledao je kroz otvorena vrata i ugledao tri muškarca odjevena u pregače kako rade u kamionu. Ili se doimaju da rade. Nisu opazili da ih Bosch promatra. Dva su muškarca radila sendviče i izvršavala narudžbe. Muškarac u sredini, onaj koji je postavio pitanja kadetu, micao je rukama po pultu ispod prozorčića za narudžbe. Nije ništa radio, ali izvan kamiona činilo se da radi sendvič. Dok je Bosch promatrao, vidio je da muškarac s desna reže pecivo na pola, stavlja ga na papirnati tanjur i dodaje ga muškarcu u sredini. Muškarac u sredini zatim ga je pružio van kroz prozor kadetu koji ga je naručio.

Bosch je primijetio da je muškarac u sredini, za razliku od pravih prodavača sendviča koji su ispod svojih pregača nosili traperice i majice kratkih rukava, odjeven u fine hlače i košulju s ovratnikom na čijim se krajevima nalazila dugmad. Iz stražnjeg džepa hlača virio mu je notes. Dugačak, tanak, one vrste za koju je Bosch znao da ih koriste izvjestitelji.

Bosch proturi glavu kroz vrata i ogleda se. Na polici pored ulaza ugleda sportsku jaknu smotanu u klupko. Zgrabio ju je i zakoračio natrag, podalje od vrata. Pretražio je džepove jakne i na lančiću pronašao novinarsku propusnicu koju je izdala Los Angeleska policija. Na njoj se nalazila fotografija srednjeg prodavača sendviča. Ime mu je bilo Victor Frizbe i radio je za New Times.

Držeći jaknu uz rub vrata Bosch pokuca po kamionu, a kada su se sva tri muškarca okrenula da pogledaju, dao je znak Frizbeu da dođe. Izvjestitelj pokaže prema sebi uz pogled „Tko, ja?“ i Bosch potvrdno kimne. Frizbe priđe vratima i nagne se.

- Da?

Bosch posegne uvis i zgrabi ga za gornji dio pregače i trzajem ga izgura iz kamiona. Frizbe se dočeka na noge, ali je morao potrčati nekoliko koraka da spriječi pad. Dok se okretao da prosvjeduje, Bosch ga pogodi u prsa njegovom smotanom jaknom.

Dva pozornika - oni su uvijek jeli prvi - bacali su papirnate tanjure u obližnju kantu za smeće. Bosch ih pozove.

- Odvedite ga natrag do punkta. Ako ga vidite da opet prelazi, uhitite ga.

Oba su pozornika primila Frizbea za mišice i počela ga odvoditi niz ulicu do policijskog kordona. Frizbe započne protestirati, a lice mu se zacrvenjelo poput limenke Cokea, ali su pozornici zanemarili sve na njemu osim njegovih ruku, te ga otpremili prema poniženju pred ostalim izvjestiteljima. Bosch je kratko promatrao, a zatim je izvadio propusnicu iz stražnjeg džepa i bacio je u kantu za smeće.

Iznova se pridružio Brasherovoj u redu. Sada su ispred njih bila samo dva kadeta.

- Što je to bilo? - upita Brasherova.

- Kršenje zdravstvenih propisa. Nije oprao ruke. Počela se smijati.

- Ozbiljan sam. Što se mene tiče, zakon je zakon.

- Zaboga, nadam se da ću dobiti svoj sendvič prije nego što ugledaš žohara i sve pozatvaraš.

- Ne brini, mislim da sam se upravo otarasio žohara.

Deset minuta kasnije, nakon što je Bosch vlasniku kamiona održao predavanje o švercanju novinara na mjesto zločina, odnijeli su svoje sendviče i napitke do jednog od nekoliko izletničkih stolova koje je Služba za posebne poslove postavila na okretištu. To je bio stol rezerviran za istražiteljsku ekipu, ali Bosch nije imao ništa protiv toga da dopusti Brasherovoj da ondje sjedne. Uz Kohlovu i jednog kopača iz njezine ekipe, ondje je bio i Edgar. Bosch je upoznao Brasherovu s onima koji je nisu znali, te spomenuo da je ona preuzela prvotni poziv za slučaj i pomogla mu prošle noći.

- I, gdje je šefica? - Bosch upita Kohlovu.

- Oh, ona je već pojela. Mislim da je otišla snimiti kako je intervjuiraju ili tako nešto.

Bosch se nasmiješi i kimne.

- Mislim da ću uzeti repete - reče Edgar, penjući se preko klupe i odlazeći s tanjurom.

Bosch je zagrizao u svoj sendvič i uživao u okusu. Umirao je od gladi. Nije namjeravao raditi ništa doli jesti i odmarati se za vrijeme stanke, no Kohlova je upitala može li mu iznijeti svoje prvotne zaključke o iskopavanju.

Bosch je imao puna usta. Nakon što je progutao zalogaj, zamolio ju je da pričeka dok se njegov partner ne vrati. Razgovarali su općenito o stanju kostiju i o tome kako Kohlova vjeruje da je plitak grob omogućio životinjama da iskopavaju ostatke i razbacuju kosti - moguće i godinama.

- Nećemo ih sve naći - reče ona. - Nećemo im se ni približiti. Ubrzo ćemo dosegnuti točku na kojoj uloženi trošak i trud neće biti vrijedni vraćenog.

Edgar se vrati s još jednim tanjurom pržene piletine. Bosch kimne Kohlovoj koja spusti pogled na blok koji je imala na stolu slijeva. Provjerila je neke od svojih bilježaka i počela govoriti.

- Stvari na koje želim da obratite pozornost su dubina groba i teren. Mislim da su to ključne stvari. One će morati nekako odigrati ulogu u tome tko je bilo ovo dijete i što mu se dogodilo.

- Njemu? - upita Bosch.

- Razmak između kukova i pasica donjeg rublja.

Objasnila je kako se među istrunulom i raspadnutom odjećom nalazi i gumena pasica, jedino što je ostalo od donjeg rublja koje je bilo na tijelu kada je pokopano. Izlučevine uzrokovane truljenjem tijela dovele su do raspadanja odjeće. No gumena pasica najvećim je dijelom ostala sačuvana i izgledalo je da pripada kroju donjeg rublja koje se proizvodilo za muškarce.

- U redu - reče Bosch. - Govorila si o dubini groba?

- Da, mislimo da kosti kukova i donji dio kralježnice nisu bili pomicani kada smo ih otkrili. Držeći se toga, govorimo o grobu koji nije bio dublji od

petnaestak do tridesetak centimetara. Tako plitak grob odražava brzinu, paniku, mnoštvo stvari koje ukazuju na loše planiranje. No - podignula je prst - isti taj dokaz, mjesto, vrlo daleko, teško pristupno, ukazuje na suprotno. Ono dokazuje pomno planiranje. Tako da ovdje imate svojevrsno proturječje. Čini se da je mjesto odabrano jer je do njega bilo vraški teško doći, pa ipak izgleda da je ukop bio bjesomučno brz. Ova je osoba doslovce samo prekrivena površinskim slojem zemlje i iglicama bora. Znam da vam isticanje svega ovoga neće nužno pomoći da uhvatite zlikovca, ali želim da razumijete kako to ja vidim. To proturječje.

Bosch kimne.

- Sve je to dobro znati. Imat ćemo na umu.

- U redu, dobro. Drugo proturječje, ono manje, je naprtnjača. Zakopati je s tijelom bila je pogreška. Tijelo se raspada mnogo brže nego platno. Tako da, ako s torbe skineš nešto po čemu se može otkriti identificirati, ili njezin sadržaj, to postaje zlikovčeva pogreška. Ponovno loše planiranje usred dobrog planiranja. Pametni ste detektivi, sigurna sam da ćete sve ovo dokučiti.

Nasmiješila se Boschu, a zatim ponovno proučila svoj blok, podigavši stranicu da pogleda iza nje.

- Mislim da je to sve. O svemu drugome razgovarali smo na mjestu zločina. Mislim da se tamo stvari odvijaju jako dobro. Do kraja dana imat ćemo dovršen grob. Sutra ćemo uzeti uzorke s drugih mreža. No to će vjerojatno biti gotovo do sutra. Kao što rekoh, nećemo pronaći sve, ali morali bi pronaći dovoljno da obavimo ono što trebamo.

Bosch iznenada pomisli na pitanje koje je Victor Frizbe uputio kadetu kod kamiona za dobavu hrane i shvati da je izvjestitelj možda razmišljao dalje od Boscha.

- Uzorke? Misliš da je tamo gore pokopano više od jednog tijela?

Kohlova odmahne glavom.

- Uopće nemam takvih naznaka. Ali trebali bismo se uvjeriti. Uzet ćemo nekoliko uzoraka, spustiti nekoliko sondi s plinom. Rutinski postupak. Vjerojatnost je - pogotovo uzevši u obzir plitki grob - da se radi o jednom slučaju, ali trebamo biti sigurni. Koliko god možemo biti.

Bosch kimne. Bilo mu je drago da je pojeo većinu svog sendviča jer iznenada više nije bio gladan. Izgled da će se istraga proširiti na više žrtava zastrašivao je. Pogledao je ostale za stolom.

- Taj podatak ostaje među nama. Već sam ulovio jednog izvjestitelja kako njuška okolo tražeći serijskog ubojicu, ne želimo ovdje medijsku histeriju. Čak i ako im kažete da samo obavljamo rutinski postupak i to samo kako bi bili sigurni, to će biti glavni dio vijesti. U redu?

Svi kimnuše, uključujući i Brasherovu. Bosch je kanio nešto reći kada se začulo glasno lupanje iz niza prijenosnih zahoda na kamionu Službe za posebne poslove na drugoj strani okretišta. Netko se nalazio u jednom od zahoda veličine telefonske govornice i lupao po njegovoj tankoj aluminijskoj oplati. Nakon nešto vremena Bosch je mogao čuti ženski glas u pozadini oštre lupnjave. Prepoznao ga je i odskočio od stola.

Bosch potrči preko okretišta i po stubama do platforme kamiona. Brzo je procijenio iz kojeg zahoda dopire lupanje pa pođe prema njemu. Vanjska kopča koja se koristila za sigurno prenošenje zahoda bila je zakvačena preko ušice, a držala ju je pileća kost.

- Pričekaj, pričekaj - vikne Bosch.

Pokušao je istrgnuti kost, ali bila je premasna i kliznula mu je iz stiska. Lupanje i vriska se nastave. Bosch se ogleda za kakvim oruđem, ali nije ništa vidio. Napokon izvadi svoj pištolj iz futrole, provjeri sigurnosni otponac i upotrijebi ručku oružja da izbije kost iz kopče, čitavo vrijeme pazeći da cijev pištolja bude usmjerena prema dolje.

Kada je kost napokon izletjela, spremio je oružje i izvukao kopču. Vrata se naglo otvoriše i izleti Teresa Corazon, gotovo ga oborivši. Zgrabio ju je da održi ravnotežu, ali ga ona grubo odgurne.

- Ti si to učinio!

- Molim? Ne, nisam! Bio sam tamo preko puta čitavo...

- Želim znati tko je to učinio!

Bosch spusti glas. Znao je da ih vjerojatno svi u kampu gledaju. Također i predstavnici medija niz ulicu.

- Gledaj, Teresa, smiri se. Bila je to psina, u redu? Tko god je to učinio, učinio je to kao psinu. Znam da ne voliš tijesne prostore, ali oni to ne znaju. Netko je samo htio malo ublažiti napetost ovdje naokolo, a ti si se slučajno našla...

- To je zato što su ljubomorni, eto zašto.

- Molim?

- Na ono tko sam, što sam postigla.

Bosch je ostao osupnut odgovorom.

- Nije važno.

Uputila se prema stubama, a zatim se naglo okrenula i vratila se prema njemu.

- Odlazim, jesi li sada sretan? Bosch odmahne glavom.

- Sretan? To nema nikakve veze s bilo čime ovdje. Pokušavam voditi istragu, i ako baš želiš znati istinu, moglo bi mi pomoći da me ti i tvoj snimatelj ne ometate.

- Onda ti je uspjelo. I znaš onaj broj na koji si me nazvao prošle noći?

Bosch kimne. - Da, što je s...

- Spali ga.

Sišla je niz stube, ljutito domahnula svom snimatelju i uputila se prema svom službenom automobilu. Bosch ju je promatrao kako odlazi.

Kada se vratio do stola za izletnike, ostali su samo Brasherova i Edgar. Njegov partner je od svoje druge porcije pržene piletine ostavio samo kosti. Sjedio je zadovoljno se cereći.

Bosch ispusti kost koju je izbio iz kopče na Edgarov tanjur.

- To je prošlo stvarno dobro - reče.

Pogledao je Edgara pogledom kojim mu je odao da zna kako je on bio taj koji je ono učinio. Ali Edgar nije otkrivao ništa.

- Što je veći ego, to teže padaju - reče Edgar. - Pitam se je li njezin snimatelj snimio bilo što od te akcije.

- Znaš, bilo bi dobro da smo je zadržali kao saveznicu - reče Bosch. - Da smo je samo trpjeli tako da bude na našoj strani kada je zatrebamo.

Edgar podigne svoj tanjur i s mukom odmakne svoje krupno tijelo dalje od stola za izletnike.

- Vidimo se gore na brežuljku - reče.

Bosch pogleda Brasherovu. Ona podigne obrve.

- Hoćeš reći da je on bio taj koji je ono učinio?

Bosch ne odgovori.

7.

Posao u gradu kostiju trajao je samo tri dana. Kao što je Kohlova i predvidjela, većinu su dijelova kostura pronašli i premjestili s mjesta ispod stabala bagrema do kraja prvog dana. Druge su kosti pronašli u obližnjem grmlju, razbacane na način koji je ukazivao da su ih tijekom vremena iskopale životinje u potrazi za hranom. U petak su se tragači i kopači vratili, ali niti odmorni kadeti koji su čitav dan pretraživali obronak niti daljnja iskopavanja glavnih kvadrata mreže nisu doveli do otkrića novih kostiju. Sondiranje i iskopani uzorci mreže u svim preostalim kvadratima nisu otkrili kosti niti druge znakove da su ispod stabala bagrema pokopana i druga tijela.

Kohlova je procijenila da su sakupili oko šezdeset posto kostura. Na njezinu preporuku i uz odobrenje Terese Corazon u sumrak u petak do daljnjega su obustavili iskopavanje i potragu.

Bosch se ovome nije protivio. Znao je da su unatoč velikom trudu suočeni s ograničenim rezultatima i poslušao je stručnjake. Osim toga, bio je nestrpljiv da nastavi s istragom i identifikacijom kostiju - a ti su elementi bili uglavnom stali dok su on i Edgar radili isključivo na Aveniji Wonderland tijekom dva protekla dana, te nadgledali sakupljanje dokaza, obilazili susjedstvo i raspitivali se po njemu te sastavljali početne izvještaje o slučaju. Sve je to bio neophodan posao, ali Bosch je želio krenuti dalje.

U subotu ujutro on i Edgar sastali su se u čekaonici mrtvozoraikovog ureda, te rekli recepcionaru da imaju ugovoren sastanak s doktorom Williamom Golliherom, forenzičnim antropologom s UCLA-e koji je radio za policiju.

- Čeka vas u sali A - reče recepcionar nakon što je nazvao radi potvrde. - Znate li put do tamo?

Bosch kimne i recepcionar ih propusti kroz vrata. Pošli su dizalom dolje do podrumske razine te ih je smjesta dočekao zadah kata za obdukcije kad su izašli. Bila je to mješavina kemikalija i raspadanja, bez premca na svijetu. Edgar je odmah iz zidnog automata izvadio papirnatu masku za disanje i stavio je na lice. Bosch se nije trudio.

- Stvarno bi trebao, Harry - reče Edgar dok su hodali hodnikom. - Znaš li da se svi mirisi mogu raščlaniti na manje dijelove?

Bosch ga pogleda.

- Hvala ti na tome, Jerry.

Morali su zastati u hodniku jer su iz jedne sale za obdukciju izgurali bolnička kolica. Na njima se nalazilo tijelo omotano u plastiku.

- Harry, jesi ikad primijetio da ih umotaju na isti način kao i buritose u Taco Bellul

Bosch kimne muškarcu koji je gurao kolica.

- Zato ne jedem buritose.

- Stvarno?

Bosch nastavi dalje niz hodnik bez odgovora.

Sala A bila je prostorija za obdukcije rezervirana za rijetke prilike kada bi Teresa Corazon zanemarila svoje administrativne dužnosti glavne mrtvozornice i izvršila obdukciju. Zato što je slučaj od početka

privukao njezinu neposrednu pozornost, izgleda da je odobrila Golliheru da koristi njezinu salu. Corazonova se nije vratila na mjesto zločina u Aveniji Wonderland nakon incidenta s prijenosnim zahodom.

Progurali su se kroz dvokrilna vrata sale, a ondje ih dočeka muškarac u plavim trapericama i havajki.

- Molim vas, zovite me Bill - reče Golliher. - Pretpostavljam da su vam ovo bila dva dugačka dana.

- Još kako - reče Edgar.

Golliher prijateljski kimne. Bilo mu je pedesetak godina, imao je tamnu kosu i oči, te ležeran način ophođenja. Rukom je pokazao prema stolu za obdukciju koji se nalazio u sredini prostorije. Kosti sakupljene ispod stabala bagrema sada su bile raširene po nehrđajućoj čeličnoj površini.

- Pa, da vam kažem što se ovdje događalo - reče Golliher. - Dok je ekipa na terenu sakupljala dokaze, ja sam bio ovdje i pregledavao kosti, radio rendgenske snimke, i općenito pokušavao spojiti djeliće ove slagalice.

Bosch se primakne nehrđajućem čeličnom stolu. Kosti su bile položene tako da tvore djelomičan kostur. Dijelovi koji su najočitije nedostajali bili su kosti lijeve ruke i noge, te donji dio vilice. Pretpostavljalo se da su to bili dijelovi što su ih davno odnijele i daleko ih rasule životinje koje su ih iskopale iz plitkog groba.

Svaka je kost bila označena, veći primjerci naljepnicama, a manji ceduljicama privješenima na uzicama. Bosch je znao da su bilješke na tim oznakama šifre po kojima se mjesto otkrića svake kosti označilo na mreži koju je Kohlova nacrtala prvog dana iskopavanja.

- Kosti nam mogu mnogo toga reći o načinu na koji je osoba živjela i umrla - reče Golliher ozbiljno. - U slučajevima zlostavljanja djeteta, kosti ne lažu. Kosti postaju naš posljednji dokaz.

Bosch mu uzvrati pogled i shvati da mu oči nisu tamne. Zapravo su bile plave, ali su bile duboko uvučene i činile su se nekako opsjednutima. Zurio je pored Boscha u kosti na stolu. Nakon časka, probudio se iz svog snatrenja i pogledao u Boscha.

- Dozvolite da počnem tako da kažem da prilično učimo od pronađenih kostiju - reče antropolog. - Ali moram vam reći, dečki, zavirio sam u mnoge slučajeve radi podataka, no ovaj me doista iznenadio. Proučavao sam te kosti i pisao bilješke, i pogledao sam dolje i moj notes je bio zamrljan. Plakao sam, čovječe. Plakao sam, a nisam to isprva ni shvatio.

Ponovno je pogledao na ispružene kosti s izrazom nježnosti i sažaljenja. Bosch je znao da antropolog vidi osobu koja je jednom postojala.

- Ovo je gadan slučaj, dečki. Stvarno gadan.

- Onda nam dajte ono što imate pa da možemo poći van i napraviti svoj posao - reče Bosch glasom koji je zvučao poput šapta punog poštovanja.

Golliher kimne i posegne prema obližnjem pultu za spiralno uvezenim notesom.

- U redu - reče Golliher. - Počnimo s osnovama. Nešto od ovoga možda već znate, ali ponovit ću sva svoja saznanja, ako nemate ništa protiv.

- Nemamo ništa protiv - reče Bosch.

- Dobro. Onda počinjem. Ono što ovdje imate ostaci su mladog bijelca. Usporedbe s indeksima Mareshevog standarda rasta daju dob od približno deset

godina. No, kao što ćemo uskoro raspraviti, ovo je dijete bilo žrtva ozbiljnog i dugotrajnog tjelesnog zlostavljanja. Histološki, žrtve kroničnog zlostavljanja često pate od onoga što se zove zastoj u rastu. Ovo ometanje razvoja koje je povezano sa zlostavljanjem pomaže u iskrivljavanju procjene dobi. Često dobijete kostur koji je mlađi nego što izgleda. Dakle, tvrdim da ovaj dječak izgleda kao da mu je deset, ali mu je vjerojatno dvanaest ili trinaest godina.

Bosch dobaci pogled Edgaru. Ovaj je stajao s rukama čvrsto prekriženih preko prsa, kao da se priprema za ono što je znao da tek slijedi. Bosch izvadi notes iz džepa svoje jakne i započne stenografirati bilješke.

- Vrijeme smrti - reče Golliher. - Ovo je teško. Radiološki testovi daleko su od preciznih po tom pitanju. Imamo kovanicu koja nam za rani marker pruža 1975. godinu. To nam pomaže. Moja je procjena da je ovaj malac bio pod zemljom od dvadeset do dvadeset pet godina. S time sam zadovoljan, a pošto je i kirurški dokazi o kojima možemo porazgovarati za nekoliko minuta, a koji dodatno potkrepljuju takvu procjenu.

- Dakle, imamo klinca starog od deset do trinaest godina ubijenog prije dvadeset do dvadeset pet godina - rezimira Edgar s prizvukom razočaranja u glasu.

- Znam da vam dajem široki spektar mjerila, detektive. - reče Golliher. - Ali ovog trenutka to je najbolje što vam znanost može dati.

- Niste vi krivi, doktore.

Bosch je sve zapisao. Unatoč neodređenosti procjene, za istragu je još uvijek bilo iznimno važno uspostaviti vremenski okvir. Golliherova procjena

smještala je vrijeme smrti u kasne sedamdesete pa sve do ranih osamdesetih. Bosch je istog trena pomislio na Laurel Canyon u tom vremenskom okviru. Bila je to ladanjska, pomodna enklava, dijelom boemska, dijelom bogataška, s dilerima i korisnicima kokaina, dobavljačima porno materijala, te istrošenim rokerskim hedonistima na gotovo svakoj ulici. Je li ubojstvo djeteta moglo biti dijelom te mješavine?

- Uzrok smrti - reče Golliher. - Znate što, hajde da ostavimo uzrok smrti za kraj. Želim započeti s udovima i torzom, dati vam predodžbu što je sve ovaj dječak pretrpio u svom kratkom životu.

Oči mu se zadrže na Boschevima trenutak prije nego što se vratiše na kosti. Bosch je duboko udahnuo, što je izazvalo oštru bol u njegovim ozlijeđenim rebrima. Od trenutka kada je na obronku ugledao male kosti, znao je da će se njegov strah obistiniti. Instinktivno je čitavo vrijeme znao da će doći do ovoga. Da će priča o užasu izaći na vidjelo iz prekopane zemlje.

Počeo je piskarati po bloku, pritišćući vrh kemijske duboko u papir, dok je Golliher nastavio.

- Kao prvo, ovdje imamo samo oko šezdeset posto kostiju - reče on. - Pa ipak, imamo neosporiv dokaz strahovite ozljede kostura i kroničnog zlostavljanja. Ne znam koja je vaša razina znanja antropologije, no pretpostavit ću da će vam mnogo od ovoga biti novo.

Dat ću vam osnove. Kosti same zacjeljuju, gospodo. A proučavanjem obnavljanja kostiju možemo ustanoviti povijest zlostavljanja. Na ovim se kostima nalaze višestruka oštećenja u različitim fazama zacjeljivanja. Ima starih i novih prijeloma. Imamo samo

dva od četiri ekstremiteta, ali oba pokazuju višestruke primjere ozljeda. Ukratko, ovaj je dječak proveo većinu svog života ili zacjeljujući rane, ili primajući ozljede.

Bosch spusti pogled na blok i kemijsku čvrsto stisnutu u svojim rukama. Ruke su mu poprimale bijelu boju.

- Do ponedjeljka ćete dobiti moje pismeno izvješće, ali zasada, ako želite broj, reći ću vam da sam otkrio četrdeset četiri vidljiva mjesta koja ukazuju na pojedinačne ozljede u različitim fazama zacjeljivanja. A to su bile samo njegove kosti, detektivi. To ne pokriva štetu koja je mogla biti nanesena vitalnim organima i tkivu. Ovaj je dječak bez sumnje živio s mnogo boli vjerojatno svaki dan. Bosch zapiše broj u blok. To se činilo kao besmislena gesta.

- Uglavnom, ozljede koje sam popisao mogu se opaziti na kostima po subperiostalnim oštećenjima - reče Golliher. - Ta su oštećenja tanki slojevi nove kosti koja raste ispod površine na području ozljede ili krvarenja.

- Subperi... Kako se to piše? - upita Bosch.

- Zar je važno? Bit će u izvještaju. Bosch kimne.

- Pogledajte ovo - reče Golliher.

Golliher pođe do negatoskopa na zidu i upali svjetlo. Na ploči se već nalazio film. Prikazivao je rendgenski snimak duge tanke kosti. Prošao je prstom duž kosti, pokazujući malu razliku u boji.

- Ovo je jedina bedrena kost koju smo dobili - reče. - Gornje bedro. Ova linija ovdje, gdje se boja mijenja, jedna je od ozljeda. To znači da je ovo područje - dječakov gornji dio noge - prilično snažno udareno tjednima prije smrti. Silan udarac. Nije slomio kost, ali

ju je oštetio. Ovakva vrsta povrede bez sumnje bi uzrokovala modrice na površini i mislim da bi utjecala na dječakov hod. Ono što želim reći jest da to nije moglo proći neprimijećeno.

Bosch se približi kako bi proučio rendgenski snimak. Edgar je ostao otraga. Kad je završio, Golliher makne snimak i postavi tri nova, prekrivši čitav aparat.

- Također imamo periostno pucanje na oba pronađena ekstremiteta. To je ogoljenje površine kosti, uglavnom viđeno u slučajevima zlostavljanja djece, kada odrasla osoba rukom ili drugim sredstvom silovito udari dijete po ekstremitetu. Zakonitosti oporavka takvih kostiju ukazuju da se upravo ova vrsta ozljede ovom djetetu događala opetovano, i to godinama.

Golliher zastane da pogleda u svoje bilješke, a zatim baci pogled na kosti na stolu. Podignuo je kost gornjeg dijela ruke i zadržao je u zraku dok je zavirivao u svoje bilješke i govorio. Bosch opazi da ne nosi rukavice.

- Nadlaktična kost - reče Golliher. - Desna nadlaktica pokazuje dva različita zaliječena prijeloma. Lomovi su uzdužni. To nam govori da je do prijeloma došlo uslijed vrlo snažnog izvrtanja ruke. To mu se dogodilo jednom, a zatim se ponovilo.

Spustio je kost i podignuo jednu od kostiju donjeg dijela ruke.

- Lakatna kost pokazuje zaliječeni prijelom po širini. Lom je prouzročio neznatnu devijaciju položaja kosti. To je zato što se pustilo da nakon ozljede kost krivo zaraste.

- Hoćete reći da je nisu namjestili? - upita Edgar. - Nisu ga odveli doktoru ili na Hitnu?

- Upravo tako. Ovakva vrsta ozljede, iako je obično slučajna i liječi se svakog dana u svakoj Hitnoj službi, također može biti obrambena ozljeda. Podigneš ruku uvis da odbiješ napad i primiš udarac po podlaktici. Dolazi do prijeloma. Budući da ništa ne ukazuje na to da je ova ozljeda liječnički obrađena, pretpostavljam da ovdje nije bila riječ o slučajnoj ozljedi, već se radilo o obrascu zlostavljanja.

Golliher nježno vrati kost na njeno mjesto, a zatim se nagne preko stola za pregled da pogleda prsni koš. Mnoge kosti rebara bile su odvojene i ležale su odvojeno na stolu.

- Rebra - reče Golliher. - Gotovo dvadeset četiri prijeloma u različitim fazama zarastanja. Vjerujem da zarasli prijelom na dvanaestoj kosti rebra može datirati iz vremena kada je dječak imao tek dvije-tri godine. Na devetoj rebranoj kosti vidi se kalus koji ukazuje na ozljedu koja je u vrijeme smrti bila stara samo nekoliko tjedana. Prijelomi su uglavnom otvrdnuli. Kod novorođenčadi ovo ukazuje na snažnu trešnju. U starije djece to je obično pokazatelj udaraca u leđa.

Bosch pomisli na bol koju je on osjećao, na to kako nije mogao dobro spavati zbog svojih ozlijeđenih rebara. Pomislio je na dječačića koji je živio s takvom vrstom boli iz godine u godinu.

- Moram si oprati lice - reče iznenada. - Možete nastaviti. Otišao je do vrata, tutnuvši svoj notes i kemijsku Edgaru u ruke.

U hodniku je skrenuo desno. Poznavao je raspored prostorija na katu za obdukciju i znao je da se zahodi nalaze iza sljedećeg ugla.

Ušao je u zahod i pošao ravno do otvorenog odjeljka. Osjećao je mučninu i čekao je, no ništa se nije dogodilo. Nakon podužeg trenutka osjećaj je prošao.

Bosch izađe iz odjeljka upravo u času kada su se otvorila vrata od hodnika, i snimatelj Terese Corazon uđe unutra. Na trenutak su se oprezno promatrali.

- Izlazi odavde - reče Bosch. - Vrati se kasnije. Muškarac se u tišini okrene i izađe.

Bosch priđe umivaoniku i pogleda se u zrcalu. Lice mu je bilo crveno. Nagne se i dlanovima prinese hladnu vodu na lice i oči. Razmišljao je o krštenju i o ponovljenim prilikama. O obnavljanju. Podignuo je glavu sve dok ponovno nije gledao u svoj odraz.

Uhvatit ću tog tipa.

Umalo je to rekao naglas.

Kada se Bosch vratio u salu A, svi su ga promatrali. Edgar mu vrati notes i kemijsku, a Golliher ga upita je li mu dobro.

- Da, dobro sam.

- Ako vam imalo pomaže - reče Golliher, - uzeo sam u obzir mnogo slučajeva koji su se dogodili po cijelom svijetu. Čile, Kosovo, čak i Svjetski trgovački centar. Ali ovaj slučaj...

Odmahnuo je glavom.

- Teško je shvatiti - dodao je. - To je jedan od onih kod kojih moraš pomisliti da je možda ovome dječaku bolje što je napustio ovaj svijet. To jest, ako vjeruješ u Boga i u bolje mjesto od ovoga.

Bosch priđe pultu i izvuče papirnati ručnik iz aparata. Ponovno je počeo brisati lice.

- A što ako ne vjeruješ? Golliher mu priđe.

- Pa, vidite, baš zato morate vjerovati. Ako ovaj dječak nije otišao s ovog svijeta na višu razinu, u nešto bolje, onda... onda mislim da smo svi izgubljeni.

- Je li vam to pomoglo kada ste iskopavali kosti u Svjetskom trgovačkom centru?

Bosch smjesta zažali što je rekao nešto tako grubo. No Golliher se nije doimao šokiran. Progovorio je prije no što se Bosch uspio ispričati.

- Da, pomoglo je - reče. - Moja se vjera nije uzdrmala strahotama niti nepravednošću tolikih smrti. Uvelike se učvrstila. Pomogla mi je da se nosim s tim.

Bosch kimne i baci ručnik u kantu za smeće koja se otvarala pritiskom na papučicu. Zatvorila se uz tresak koji je odjeknuo kada je s papučice maknuo stopalo.

- Što je s uzrokom smrti? - reče, vraćajući se na slučaj.

- Možemo preskočiti do toga, detektive - reče Golliher. - Sve ozljede, i one koje smo ovdje raspravili i one koje nismo, izložit ću u svom izvještaju.

Vratio se do stola i podigao lubanju. Donio ju je Boschu, držeći je u jednoj ruci blizu prsa.

- Na lubanji imamo loše, a možda i dobre znakove - reče Golliher. - Na njoj su uočljiva tri različita prijeloma kosti lubanje koji pokazuju različite faze zacijeljivanja. Ovdje je prvi.

Pokazao je područje donje stražnje strane lubanje.

- Ovaj je prijelom malen i zacijeljen. Ovdje možete vidjeti da su se oštećenja potpuno okostila. Zatim, imamo sljedeću, ozbiljniju ozljedu na desnom parijetalnom produžetku prema čeonoj kosti. Ova je povreda zahtijevala operaciju, najvjerojatnije zbog subduralnih hematoma.

Prstom je pokazao ozlijeđeno područje, kružeći po vrhu lubanje. Zatim je pokazao pet glatkih rupica koje su bile kružno raspoređene na lubanji.

- Ovo je primjer trepana. Trepan je kirurška bušilica koja se koristi za operativno otvaranje lubanje ili za smanjivanje pritiska nastalog uslijed oticanja mozga. U ovom su slučaju vjerojatno hematomi doveli do oticanja. Sam prijelom i kirurški ožiljak pokazuju početak premoštavanja preko ozljeda. Nova kost. Rekao bih da su se ova povreda i operacija nakon nje dogodile otprilike šest mjeseci prije dječakove smrti.

- To nije ozljeda koja je prouzročila smrt? - upita Bosch.

- Ne. Ova jest.

Golliher još jednom okrene lubanju i pokaže im drugi prijelom. Ovaj se nalazio u donjem lijevom stražnjem dijelu lubanje.

- Prijelom koji izgleda kao napeta paukova mreža bez premoštavanja, bez okoštavanja. Ova se ozljeda zbila u vrijeme smrti. Takav prijelom ukazuje na silno snažan udarac vrlo tvrdim predmetom. Možda bejzbolskom palicom. Nečim poput toga.

Bosch kimne zureći u lubanju. Golliher ju je tako okrenuo da su njene prazne oči gledale u Boscha.

- Ima i drugih ozljeda glave, ali ne pogubnih. Kosti nosa i jagodični nastavak pokazuju formiranje novog koštanog tkiva nakon povrede.

Golliher se okrene prema stolu za obdukciju i nježno položi lubanju.

- Mislim da vam ne trebam rezimirati, detektivi, no ukratko, netko je redovito prebijao Boga u ovom

dječaku. Na kraju je otišao predaleko. Sve će vam to pisati u izvještaju.

Okrenuo se od stola za obdukciju i pogledao ih.

- No, postoji tračak svjetla u svemu ovome, znate. Nešto što bi vam moglo pomoći.

- Operacija - reče Bosch.

- Upravo tako. Otvaranje lubanje vrlo je ozbiljan kirurški zahvat. Negdje će postojati medicinska dokumentacija. Moralo je doći do ponovnog pregleda pacijenta. Trepanacijski se otvor nakon operacije drži na mjestu metalnim spojnicama. Niti jedna nije pronađena uz lubanju. Pretpostavljam da su ih uklonili tijekom druge operacije. Ponavljam, postojat će dokumentacija. Ožiljak od operacije također nam pomaže procijeniti starost kostiju. Rupice od trepana prevelike su za današnja mjerila. Do sredine osamdesetih godina medicinski instrumenti postali su napredniji od ovoga. Uglađeniji. Perforacije su postale manje. Nadam se da vam sve ovo pomaže.

Bosch kimne i reče: - Što je sa zubima? Ima li tu korisnih podataka?

- Nedostaje nam donja čeljusna kost - reče Golliher. - Na zubima gornje vilice koje ovdje imamo nema znakova bilo kakvog zubarskog rada unatoč znakovima kvarenja prije smrti. Ovo je samo po sebi trag. Mislim da to smješta ovog dječaka u donje slojeve društvene klasifikacije. Nije odlazio zubaru.

Edgar povuče masku s lica i ostavi je iza vrata. Na licu mu se odražavala bol.

- Kada je ovaj klinac bio u bolnici s hematomima, zašto nije htio reći doktorima što mu se događalo? Što je s njegovim učiteljima, njegovim prijateljima?

- Znate odgovor na to pitanje baš kao i ja, detektive - reče Golliher. - Djeca se oslanjaju na svoje roditelje. Boje ih se i vole ih, ne žele ih izgubiti. Ponekad nema objašnjenja zašto ne zovu u pomoć.

- A što je sa svim tim prijelomima i sličnim stvarima? Zašto doktori to nisu uočili i nešto poduzeli?

- U tome je ironija moga posla. Tako jasno vidim povijest i tragediju. No sa živim pacijentom možda ne bi bilo tako očigledno. Da roditelji dođu s uvjerljivim objašnjenjem dječakovih ozljeda, koji bi razlog imao liječnik da rendgenski snimi ruku, nogu ili prsa? Nikakav. I tako noćna mora prolazi neprimijećena.

Nezadovoljan, Edgar odmahne glavom i odšeće do udaljenog kuta sobe.

- Još nešto, doktore? - upita Bosch.

Golliher provjeri svoje bilješke, a zatim sklopi ruke.

- Znanstveno gledano, to je sve - dobit ćete izvještaj. Isključivo s osobne strane, nadam se da ćete pronaći osobu koja je ovo učinila. Zaslužuje sve što će dobiti, pa i više od toga.

Bosch kimne.

- Uhvatit ćemo ga - reče Edgar. - Ne zabrinjavajte se zbog toga.

Izašli su iz zgrade i ušli u Boschev automobil. Bosch je na trenutak samo sjedio ondje prije nego što je upalio motor. Napokon je snažno udario po volanu donjim dijelom dlana, od čega ga je zaboljela ozlijeđena strana prsa.

- Znaš, ovo me ne navodi na vjeru u Boga poput njega - reče Edgar. - Navodi me da povjerujem u izvanzemaljce, male zelene ljude iz svemira.

Bosch ga pogleda. Edgar je naslonio glavu uz prozor i gledao u pod automobila.

- Kako to?

- Jer ljudsko biće nije ovo moglo učiniti svom vlastitom djetetu. Mora da se spustio svemirski brod, oteo klinca i učinio mu sve te stvari. Jedino objašnjenje.

- Da, želio bih da nam je to na popisu za provjeru, Jerry. Onda bismo svi mogli jednostavno otići kući.

Bosch se uključi u promet.

- Treba mi piće.

Počeo se udaljavati s parkirališta.

- Meni ne, čovječe - reče Edgar. - Samo želim otići vidjeti svoje dijete i zagrliti ga dok s ovime ne bude bolje.

Više nisu razgovarali sve dok nisu dospjeli do Parkerova centra.

8.

Bosch i Edgar uspeli su se dizalom do petog kata i ušli u ZIO-ov laboratorij, gdje su imali dogovoren sastanak s Antoinom Jesperom, glavnim kriminalistom kojemu je bio dodijeljen slučaj o kostima. Jesper ih je dočekao kod sigurnosne rampe i poveo ih natrag sa sobom. Bio je to mladi crnac sivih očiju i glatke kože. Nosio je bijeli laboratorijski ogrtač koji se lelujao i vijorio dok je gazio dugačkim koracima i neprekidno mahao rukama.

- Ovim putem, dečki - reče. - Nemam mnogo, ali ono što imam je vaše.

Proveo ih je kroz glavni laboratorij, gdje je radila samo šačica drugih kriminalista, do sušionice, golemog prostora u kojem se kontrolirala temperatura. Tamo se na nehrđajućim čeličnim stolovima za sušenje rasprostirala odjeća i drugi materijalni dokazi, te se pregledavala. Bilo je to jedino mjesto koje je smradom od raspadanja moglo konkurirati katu za obdukciju mrtvozornikovog ureda.

Jasper ih odvede do dva stola na kojima je Bosch ugledao otvorenu naprtnjaču i nekoliko komada odjeće zacrnjene od zemlje i gljivica. Ondje se također nalazila plastična posuda za sendviče puna neprepoznatljive grude crnog gnjileža.

- U naprtnjaču je dospjela voda i blato - reče Jasper. - Pretpostavljam da su s vremenom prodrli unutra.

Jasper izvuče kemijsku iz džepa svog laboratorijskog ogrtača i produži je u lasersko pokazivalo. Upotrijebio ga je kao pripomoć u objašnjavanju.

- Imamo vašu naprtnjaču koja sadrži tri vrste odjeće i ono što je vjerojatno bio sendvič ili neka vrsta prehrambenog proizvoda. Da budem precizniji, tri majice kratkih rukava, troje gaćice, tri para čarapa. I prehrambeni proizvod. Tu se također nalazila i omotnica, ili ono što je ostalo od omotnice. To ne vidite ovdje, jer je imaju u Dokumentima. Ali nemojte se ponadati, dečki. Bila je u lošijem stanju od tog sendviča - ako se radilo o sendviču.

Bosch kimne. Sastavio je popis sadržaja naprtnjače u svom notesu.

- Ima li ičega po čemu bismo ga identificirali? Jasper odmahne glavom.

- Nema osobnih znakova raspoznavanja na odjeći ili u torbi - reče. - Ali da naznačim dvije stvari. Prvo, ova majica ovdje ima naziv robne marke koju se može identificirati. 'Čvrsta morska pjena'. Piše duž prsa. Sada to ne možete vidjeti, ali otkrio sam je pomoću crnog svjetla. Može i ne mora pomoći. Ako niste upoznati s nazivom 'Čvrsta morska pjena', mogu vam reći da se odnosi na daskanje skejtom.

- Kopčam - reče Bosch.

- Sljedeći je vanjski preklop naprtnjače. Upotrijebio je pokazivalo da izvrne preklop.

- Malo sam ga očistio i otkrio ovo.

Bosch se nagne preko stola da pogleda. Torba je bila napravljena od plavog platna. Na preklopu se jasno

vidjela razlika u boji koja je u sredini tvorila veliko slovo B.

- Izgleda kao da se ovdje jednom nalazila neka vrsta naljepnice - reče Jasper. - Sada je više nema i ne znam pouzdano je li se to dogodilo prije ili nakon što je ova stvar završila u zemlji. Pretpostavljam prije. Izgleda kao da je odlijepljena.

Bosch odstupi od stola i zapiše nekoliko redaka u svoj notes. Zatim pogleda Jaspera.

- U redu, Antoine, dobar materijal. Još nešto?

- Ne o ovome.

- Onda idemo u Dokumente.

Jasper ih ponovno povede kroz središnji laboratorij, a zatim u podlaboratorij gdje je morao utipkati šifru kako bi prošli kroz vrata.

Laboratorij za dokumente sastojao se od dva reda stolova od kojih su svi bili prazni. Svaki je stol imao vodoravni negatoskop i povećalo montirano na stupu. Jasper pođe do središnjeg stola u drugom redu. Na stolu se nalazila pločica na kojoj je pisalo ime Bernadette Fornier. Bosch ju je poznavao. Već su radili zajedno na slučaju u kojem je bila krivotvorena oproštajna poruka samoubojice. Znao je da je dobra u svom poslu.

Jasper podigne plastičnu vrećicu za dokazni materijal koja je ležala nasred stola. Otvori je i izvadi dva plastična omota za pregledavanje. Jedan je sadržavao otvorenu omotnicu, smeđu i zamrljanu crnim gljivicama. Drugi je sadržavao raspadnuti pravokutni komadić papira koji se raspao u tri dijela duž pregiba i koji je osim toga znatno izgubio boju zahvaljujući truljenju i gljivicama.

- Evo što se događa kada se stvari smoče, čovječe - reče Jasper. - Bernie je trebao čitav dan samo da otvori omotnicu i odvoji pismo. Kao što možete vidjeti, raspalo se na pregibima. A što se tiče toga hoćemo li ikada moći reći što je bilo u tom pismu, izgledi nisu dobri.

Bosch upali negatoskop i spusti na njega plastične omote. Okrenuo je prema njima povećalo te proučio omotnicu i pismo koje je nekada bilo u njoj. Na oba dokumenta nije se nalazilo ništa niti približno čitljivo. Opazio je jednu stvar, a to je bilo da na omotnici izgleda nije bilo poštanske marke.

- K vragu - reče.

Odmotao je omote i nastavio promatrati. Edgar priđe i stane pokraj njega kao da potvrđuje očito.

- Kad bi barem - reče.

- Što će ona sada poduzeti? - upita Bosch Jaspera.

- Pa, vjerojatno će pokušati s nekim bojama, različitim vrstama osvjetljenja. Pokušat će naći nešto što reagira s tintom, što je ističe. No jučer nije bila pretjerano optimistična. Tako da se, kao što rekoh, ne bih previše nadao.

Bosch kimne i isključi svjetlo.

9.

Blizu stražnjeg ulaza u policijsku stanicu Hollywoodskog okruga nalazila se klupa koja je sa svake strane imala veliku pepeljaru ispunjenu pijeskom. Zvala se Šifra 7, po radijskoj odjavi smjene ili odlasku na stanku. U 23.15 u subotnju večer Bosch je jedini zaposjeo Šifru 7. Nije pušio, iako je želio. Čekao je. Svjetla iznad stražnjih vrata stanice slabo su osvjetljavala klupu koja je imala pogled na parkiralište koje su dijelile policijska stanica i vatrogasni dom na stražnjem kraju gradskog kompleksa.

Bosch je promatrao kako ophodne jedinice dolaze sa smjene od tri do jedanaest sati i kako pozornici ulaze u stanicu da presvuku uniforme, istuširaju se i završe s poslom ako mogu. Spustio je pogled na svjetiljku koju je držao u rukama, prošao prstom preko zaklopca i osjetio ogrebotine na mjestu na kojem je Julia Brasher urezala broj svoje značke.

Procjenjivao je težinu svjetiljke, a zatim ju je prebacivao u ruci, iskušavajući joj težinu. Sjetio se onoga što je Golliher rekao o oružju koje je ubilo dječaka. Mogao je dodati svjetiljku na popis.

Bosch je promatrao kako jedno ophodno vozilo stiže na parkiralište i parkira se pored garaže za vozila spremna za vožnju. Policajac kojeg je prepoznao kao partnera Julije Brasher, Edgewood, pojavi se sa suvozačke strane i uputi se u stanicu noseći sačmaricu iz automobila. Bosch je čekao i promatrao, iznanada

nesiguran u svoj plan, pitajući se da li da odustane od njega i neopažen uđe u stanicu.

Prije nego što je odlučio kako će postupiti, s vozačeve je strane izašla Brasherova i krenula prema vratima stanice. Hodala je pognute glave i držala se poput nekoga tko je umoran i obeshrabren nakon dugog dana. Boschu je to bio poznat osjećaj. Također je pomislio da nešto nije kako treba. Bila je to jedva primjetna stvar, ali način na koji je Edgewood otišao i ostavio je za sobom otkrio je Boschu da nešto ne valja. Budući da je Brasherova bila početnica, Edgewood joj je bio mentor iako je bio barem pet godina mlađi od nje. Možda se radilo samo o škakljivoj situaciji zbog razlike u dobi i spolu. Ili se možda radilo o nečem drugom.

Brasherova nije primijetila Boscha na klupi. Gotovo je stigla do vrata stanice kada je progovorio.

- Hej, zaboravila si isprati bljuvotinu sa stražnjeg sjedala. Osvrnula se, i dalje hodajući, sve dok nije vidjela da je to on. Tada se zaustavila i prišla klupi.

- Nešto sam ti donio - reče Bosch.

Ispružio je svjetiljku. Umorno se nasmiješila dok ju je preuzimala.

- Hvala ti, Harry. Nisi morao čekati ovdje...

- Želio sam.

Na trenutak je zavladala neugodna stanka.

- Jesi li večeras radio na slučaju? - upitala je.

- Više-manje. Započeo sam s papirologijom. I recimo da smo ranije danas dobili obdukciju.

- Po tvom licu mogu zaključiti da je bilo gadno.

Bosch kimne. Osjećao se čudno. Još je uvijek sjedio, a ona je i dalje stajala.

- Po tome kako izgledaš mogu vidjeti da je i tebi bilo teško.

- Nije li uvijek?

Prije no što je Bosch mogao bilo što reći, dva su policajca, osvježena tuširanjem i u civilnoj odjeći, izašla iz stanice i uputila se prema svojim osobnim automobilima.

- Razvedri se, Julia - reče jedan od njih. - Vidimo se tamo.

- U redu, Kiko - odvrati mu.

Okrenula se i ponovno spustila pogled na Boscha. Osmijehnula se.

- Neki ljudi iz smjene sastaju se u Boardner'su. - reče. - Želiš li se pridružiti?

- Pa...

- U redu je. Samo sam pomislila da bi ti možda dobro došlo piće ili nešto.

- I bi. Treba mi jedno. Zapravo, zato sam te i čekao ovdje. Samo ne znam želim li se uplesti u grupno druženje u baru.

- Pa što si onda imao u vidu?

Bosch pogleda na sat. Bilo je jedanaest i trideset.

- Ovisno o tome koliko će ti trebati u svlačionici, vjerojatno bismo mogli uhvatiti posljednju priliku za martini u Musso'su.

Sada mu je uputila široki osmijeh.

- Obožavam to mjesto. Daj mi petnaest minuta.

Zaputila se prema vratima stanice ne čekajući njegov odgovor.

- Bit ću ovdje - viknuo je za njom.

10.

Mussin i Frankov bar bio je legendarno mjesto koje je posluživalo martinije stanovnicima Hollywooda - i poznatima i zloglasnima - čitavo stoljeće. Prednja je prostorija bila sva u crvenim kožnim separeima gdje se tiho razgovaralo s prastarim konobarima u crvenim frakovima koji su se sporo vrzmali naokolo. Stražnja se soba sastojala od dugačkog šanka, i većinu večeri ondje se samo stajalo, a mušterije su se takmičile za pažnju pipničara koji su mogli biti očevi konobara. Kada su Bosch i Brasherova ušli u bar, dva su gosta ustala sa svojih stolica, nakanivši otići. Bosch i Brasherova brzo uskoče na odabrana mjesta, preduhitrivši dva u crno odjevena umjetnička tipa. Priđe im pipničar koji je prepoznao Boscha, te oboje naruče votka-martinije s malo leda.

Bosch se već osjećao opušteno s njom. Protekla su dva dana zajedno proveli stanke za ručak za izletničkim stolom na mjestu zločina i nikada nije bila daleko od njegova pogleda za vrijeme pretraživanja obronaka. Zajedno su se dovezli u Musso´s u njegovu automobilu i već se doimalo poput trećeg ili četvrtog izlaska. Čavrljali su o policiji i detaljima koje je Bosch bio voljan otkriti o svom slučaju. Do trenutka kada je pipničar uz boce na stol spustio njihove čaše za martini, bio je spreman na neko vrijeme zaboraviti na kosti, krv i bejzbolske palice.

Kucnuli su se čašama i Brasherova reče: - Za život.

- Da - reče Bosch. - Za preživljavanje još jednog dana.

- Jedva.

Bosch je znao da je sada pravo vrijeme da razgovara s njom o onome što je muči. Ako ne bude željela govoriti o tome, neće vršiti pritisak.

- Onaj tip kojeg si nazvala Kiko na stražnjem parkiralištu, zašto ti je rekao da se razvedriš?

Ona se malo spusti u stolici i isprva nije odgovorila. - Ako ne želiš razgovarati o...

- Ne, nije to. Više se radi o tome da ne želim razmišljati o tome.

- Poznat mi je taj osjećaj. Zaboravi da sam pitao.

- Ne, u redu je. Partner će me prijaviti, a kako sam na probnom roku, moglo bi me skupo stajati.

- Prijavit će te zbog čega?

- Jer sam se ispriječila pred cijev.

Bio je to taktički izraz, koji je označavao izlaženje pred cijev sačmarice ili drugog oružja koje je uperio kolega policajac.

- Što se dogodilo? Mislim, ako želiš razgovarati o tome. Slegnula je ramenima i oboje otpiše velike gutljaje iz svojih čaša.

- Oh, radilo se o obiteljskom - mrzim intervencije na obiteljska nasilja - i tip se zaključao u spavaćoj sobi s pištoljem. Nismo znali hoće li ga upotrijebiti na sebi, svojoj ženi ili na nama. Čekali smo potporu, a onda smo trebali ući.

Još jednom je otpila. Bosch ju je promatrao. U očima joj se jasno ocrtavao unutrašnji nemir.

- Edgewood je imao sačmaricu. Kiko je imao ovna. Fennel, Kikov partner, i ja bili smo zaduženi za

vrata. I tako smo to obavili. Kiko je krupan. Otvorio je vrata jednim udarcem. Fennel i ja ušli smo unutra. Tip je ležao na krevetu onesviješten. Nije izgledalo problematično, ali Edgewood je imao veliku zamjerku na mene. Rekao je da sam se ispriječila pred cijev.

- Jesi li?

- Mislim da nisam. Ali ako i jesam, onda je i Fennel, a njemu nije rekao ništa.

- Ti si novakinja. Ti si na probnom roku.

- Da, i već mi je pomalo dosta toga, to je sigurno. Mislim, kako si ti to izdržao, Harry? Sada imaš posao koji nešto znači. A što ja radim, dan i noć odazivam se na radio, idem od šljama do šljama, to je kao da pljuješ na zapaljenu kuću. Ne napredujemo na terenu i povrh toga imam i tog ukočenog šupka koji mi svake dvije minute govori kako sam zajebala.

Bosch je razumio kako se osjeća. Svaki je policajac prošao kroz isto. Svakog se dana s mukom probijaš kroz glib i uskoro se čini da ništa drugo niti ne postoji. Bezdan. To je bio razlog zašto se nikada nije mogao vratiti u rad u ophodnji. Patroliranje je bilo stavljanje flastera na rupu od metka.

- Jesi li mislila da će biti drugačije? Mislim, kad si bila u akademiji.

- Ne znam što sam mislila. Jednostavno ne znam mogu li izdržati do vremena kada ću misliti da ipak mijenjam stvari.

- Mislim da možeš. Prvih nekoliko godina je teško. Ali, ukopaš se i počneš gledati unaprijed. Biraš svoje bitke i svoj put. Bit ćeš dobro.

Nije se osjećao samopouzdano da joj pruža prazne riječi ohrabrenja. On je prošao kroz duge periode

neodlučnosti o sebi i svojim odabirima. Dok joj je govorio da izdrži, osjećao se kao lažnjak.

- Razgovarajmo o nečem drugom - reče ona.

- Meni odgovara - reče on.

Otpio je dugi gutljaj iz svoje čaše, pokušavajući smisliti kako da okrene razgovor u drugom smjeru. Spustio je čašu, okrenuo se i nasmiješio joj se.

- I tako si planinarila u Andama, i rekla samoj sebi: "Tko bi rekao, želim biti policajka."

Nasmijala se, naizgled otresajući sa sebe tugu zbog svojih ranijih komentara.

- Ne baš tako. I nikada nisam bila u Andama.

- A što je bilo s bogatim, ispunjenim životom kojim si živjela prije nego što si stavila značku? Rekla si da si putovala po svijetu.

- Nikad nisam dospjela do Južne Amerike.

- Jesu li tamo Ande? Čitavo ovo vrijeme mislio sam da su na Floridi.

Ponovno se nasmijala i Bosch se osjetio dobro jer je uspješno promijenio temu. Sviđalo mu se gledati njene zube dok se smijala. Bili su samo malo iskrivljeni i to ih je na neki način činilo savršenima.

- Ozbiljno, čime si se bavila?

Okrenula se na stolici tako da su si bili rame uz rame, gledajući jedno u drugo u zrcalu iza svih šarenih boca poredanih uza zid šanka.

- Oh, neko sam vrijeme bila odvjetnica - ne braniteljica, pa se nemoj uzbuđivati. Građansko pravo. Onda sam shvatila da je to sranje, dala otkaz i samo počela putovati. Putem sam radila. U Veneciji u Italiji izrađivala sam lončariju. Neko sam vrijeme bila vodič na konjima u švicarskim Alpama. Kuhala sam na

jednodnevnim izletima turističkim brodom na Havajima. Radila sam i druge stvari i vidjela mnogo svijeta - osim Anda. Zatim sam se vratila kući.

- U Los Angeles?

- Ovdje sam rođena i odgojena. Ti?

- Isto. Queen of Angels.

- Cedars.

Ispružila je svoju čašu i kucnuli su se.

- Nekolicini ponosnih i hrabrih - reče ona.

Bosch ispije čašu do kraja i ulije sadržaj svog vrča. Popio je mnogo više od Brasherove, ali mu nije bilo važno. Osjećao se opušteno. Bilo je dobro na neko vrijeme zaboraviti na sve. Bilo je dobro biti s nekim tko nije imao izravne veze sa slučajem.

- Rođena u Cedarsu, ha? - upita. - Gdje si odrasla?

- Nemoj se smijati. U Bel Airu.

- Bel Airu? Pretpostavljam da nečiji tatica nije presretan što mu je kći ušla u policiju.

- Pogotovo budući da je jednog dana napustila njegovu tvrtku i nije se javljala dvije godine.

Bosch se nasmiješi i podigne čašu. Ona kucne svoju čašu o njegovu.

- Hrabra djevojka.

Nakon što su odložili svoje čaše, ona reče: - Stanimo s pitanjima.

- U redu - reče Bosch - I što da radimo?

- Samo me povedi kući, Harry. Svojoj kući.

Na trenutak je zastao, gledajući u njene sjajne plave oči. Stvari su se razvijale munjevitom brzinom, a alkohol je sve olakšavao. No tako je često bilo među policajcima, među ljudima koji su se osjećali dijelom zatvorenog društva, koji su živjeli po svojim instinktima

i svakog dana odlazili na posao znajući da bi ih način na koji zarađuju za život mogao ubiti.

- Da - konačno reče. - Baš sam razmišljao o istome. Nagnuo se naprijed i poljubio je u usta.

11.

Julia Brasher stajala je u dnevnom boravku Boscheve kuće i razgledavala CD-e poslagane u spremnicima pokraj sterea.

- Volim džez.

Bosch je bio u kuhinji. Nasmiješio se kada je čuo što je rekla. Dovršio je s izlijevanjem dvaju martinija iz posude za miješanje pića te se pojavio u dnevnom boravku i pružio joj čašu.

- Koga voliš?

- Hmmm, u zadnje vrijeme Billa Evansa.

Bosch kimne, pođe prema spremnicima i pronađe album „Ponešto sjetno“. Ubaci ga u stereo.

- Bili i Miles - reče. - Da ne spominjem Coltranea i nekoliko drugih momaka. Nema ništa bolje.

Dok je glazba počinjala, uzeo je svoj martini, a ona mu je prišla i lagano kucnula njegovu čašu svojom. Umjesto da popiju, poljubili su se. Počela se smijati usred poljupca.

- Što je? - reče on.

- Ništa. Samo se osjećam lakomisleno. I sretno.

- Da, i ja isto.

- Mislim da je to zato što si mi dao svjetiljku.

Bosch se zbuni.

- Kako to misliš?

- Ma znaš, to je tako falusno.

Izraz na Boschevu licu ponovno ju je natjerao u smijeh, te je prolila nešto pića na pod.

Kasnije, kada je na trbuhu ležala na njegovu krevetu, Bosch je slijedio crtež plamtećeg sunca koje joj je bilo tetovirano na križima i razmišljao o tome kako se s njom osjećao ugodno, a ipak i čudno. Nije znao gotovo ništa o njoj. Poput tetovaže, činilo se da iznenađenje proviruje iz svakog kuta pod kojim ju je gledao.

- O čemu razmišljaš? - upita ona.

- Ni o čemu. Samo se pitam o tipu koji ti je uspio ovo staviti na leđa. Valjda bih volio da sam to bio ja.

- Zašto?

- Jer će dio njega uvijek biti s tobom.

Okrenula se na bok, otkrivajući dojke i svoj osmijeh. Kosa joj je ispala iz pletenice i rasula joj se oko ramena. I to mu se sviđalo. Ispružila se uvis i povukla ga prema sebi u dugi poljubac. Zatim je rekla: - To je najljepša stvar koju mi je itko rekao u zadnje vrijeme.

Spustio je glavu na njezin jastuk. Mogao je nanjušiti sladak miris parfema, seksa i znoja.

- Uopće nemaš slika na zidovima - reče ona. - Fotografija, mislim.

Slegnuo je ramenima.

Okrenula se tako da je bila leđima uz njega. Pružio je ruku ispod njezine, uhvatio jednu njezinu dojku i privukao je bliže k sebi.

- Možeš li ostati do jutra? - upita.

- Pa... moj će se muž vjerojatno pitati gdje sam, ali valjda bih ga mogla nazvati.

Bosch se smrznuo. Tada se ona počne smijati.

- Nemoj me tako plašiti.

- Pa, nikad me nisi niti upitao jesam li s nekim u vezi.

- Ni ti nisi upitala mene.

- Bilo je očito. Tip samotnog detektiva. - A zatim dubokim muškim glasom: - Samo činjenice, gospođo. Nemam vremena za dame. Ubojstva su moj posao. Imam posao koji treba obaviti i ja sam...

Palcem je kliznuo niz njezin bok, preko usjeka koje su tvorila njezina rebra. Prestala je govoriti i nasmijala se.

- Posudila si mi svoju bateriju - reče on. - Nisam mislio da bi žena 'u vezi' napravila nešto tako.

- E pa znaš što, frajerčino. Vidjela sam svjetiljku u tvom prtljažniku. U kutiji, prije nego što si je prekrio. Nikoga nisi zavarao.

Bosch se u nelagodi prevrne na drugi jastuk. Mogao je osjetiti kako mu lice oblijeva crvenilo. Podignuo je ruke da ga sakrije.

- Oh, Bože... Gospodin Očiti.

Ona se otkotrlja do njega i povuče mu ruke natrag. Poljubi ga u bradu.

- Mislila sam da je to simpatično. Na neki mi je način uljepšalo dan i pružilo mi nešto čemu se možda mogu nadati.

Okrenula mu je dlanove i pogledala ožiljke preko zglobova prstiju. Bili su to stari ožiljci i više nisu bili jako zamjetni.

- Hej, što je ovo?

- Samo ožiljci.

- Znam to. Od čega?

- Imao sam tetovaže. Skinuo sam ih. Bilo je to davno.

- Kako to?

- Natjerali su me da ih skinem kad sam pošao u vojsku. Počela se smijati.

- Zašto, što je pisalo na njima, Jebeš vojsku ili što?

- Ne, ništa nalik tome.

- Pa što onda? Daj, želim znati.

- Na jednoj je ruci pisalo D-R-Ž-I, a na drugoj ČV-RS-T-O.

- Drži čvrsto? Što znači 'drži čvrsto'?

- Pa, recimo da je to duga priča...

- Imam vremena. Mom mužu neće smetati. Nasmiješila se.

- Hajde, želim znati.

- Nije to ništa posebno. Kad sam bio klinac, kad sam jednom prilikom pobjegao, završio sam u San Pedru. Tamo dolje kod dokova za ribare. I mnogo tih tipova tamo dolje, ribara, lovaca na tune, vidio sam da to imaju na svojim rukama. Drži čvrsto. Pa sam pitao jednog od njih o tome, a on mi je rekao da je to nešto kao njihov moto, njihova filozofija. To je nešto kao kad su bili na moru u tim čamcima, tjednima daleko na pučini, a podigli su se ogromni valovi i postalo je gadno, jednostavno si morao nešto zgrabiti i čvrsto držati.

Bosch je stisnuo šake i podignuo ih.

- Držati se čvrsto za život... za sve što imaš.

- I tako si to napravio. Koliko ti je bilo godina?

- Ne znam, šesnaest, tako nekako. Kimnuo je i zatim se osmjehnuo.

- Ono što nisam znao bilo je da su ti tunolovci to pokupili od nekih mornara. Tako da sam godinu dana

kasnije uletio u vojsku s 'Drži čvrsto' na rukama, i prvo što mi je rekao moj narednik bilo je da se riješim toga. Nije namjeravao podnositi nikakvu mornarsku tetovažu na rukama jednog od svojih momaka.

Zgrabila mu je ruke i pažljivo se zagledala u njegove zglobove.

- Ovo ne izgleda kao laserski posao. Bosch odmahne glavom.

- Tada nisu imali lasere.

- Pa što si napravio?

- Moj narednik, ime mu je bilo Rosser, izveo me iz vojarne i poveo do stražnjeg dijela administrativnih zgrada. Tamo se nalazio zid od opeke. Natjerao me da udaram u njega. Sve dok mi se svi zglobovi nisu razrezali. Zatim, nakon što su se za otprilike tjedan dana napravile kraste, natjerao me da to ponovim.

- Isuse Kriste, to je barbarski.

- Ne, to je vojska.

Nasmiješio se na uspomenu. Nije bilo tako loše kao što je zvučalo. Spustio je pogled na svoje ruke. Glazba je prestala i on ustane i prošeće gol kroz kuću da promijeni ploču. Kada se vratio u spavaonicu, ona je prepoznala glazbu.

- Clifford Brown?

Kimnuo je i prišao krevetu. Nikada nije poznavao ženu koja je tako mogla prepoznati džez-glazbu.

- Stani tamo.

- Što?

- Daj da te pogledam. Reci mi o tim drugim ožiljcima.

Prostorija je bila slabo osvijetljena svjetlom iz kupaonice, no Bosch postane svjestan svoje golotinje.

Bio je u dobroj kondiciji, no bio je stariji od nje više od petnaest godina. Pitao se je li ikada bila s tako starim muškarcem.

- Harry, sjajno izgledaš. Posve me uzbuđuješ, u redu? Što je s drugim ožiljcima?

Dodirnuo je debeli sloj kože iznad lijevog kuka.

- Ovo? Ovo je bilo od noža.

- Gdje se to dogodilo?

- Tunel.

- A tvoje rame?

- Metak.

- Gdje? Nasmiješio se.

- Tunel.

- Uh, drži se podalje od tunela.

- Trudim se.

Ušao je u krevet i navukao plahtu. Ona dodirne njegovo rame, povlačeći prstom po debeloj koži ožiljka.

- Točno u kost - reče ona.

- Da, imao sam sreće. Nije bilo trajne štete. Boli zimi i kad kiši, to je otprilike to.

- Kakav je to bio osjećaj? Biti pogođen, mislim. Bosch slegne ramenima.

- Boljelo je kao sam vrag, a onda je sve nekako otupjelo.

- Koliko si dugo bio na bolovanju?

- Oko tri mjeseca.

- Nisi dobio otpust na osnovi radne onesposobljenosti?

- Ponudili su mi ga. Odbio sam.

- Kako to?

- Ne znam. Valjda volim posao. I mislio sam da ću, ako ostanem na njemu, jednog dana upoznati tu

prelijepu mladu policajku koje će se dojmiti svi moji ožiljci.

Bocnula ga je u rebra i od boli je napravio grimasu.

- Oh, siroti dragi - reče ona rugajući se.

- To je boljelo.

Dodirnula je tetovažu na njegovom ramenu.

- Što bi to trebalo biti, Mickey Mouse na LSD-u?

- Tako nekako. To je tunelski štakor. S lica joj se izgubi svaki trag humora.

- Što ne valja?

- Bio si u Vijetnamu - reče ona, spajajući dva i dva. - Bila sam u onim tunelima.

- Kako to misliš?

- Dok sam putovala. Provela sam šest tjedana u Vijetnamu. Tuneli, sada su kao turistička atrakcija. Platiš i možeš se spustiti u njih. Mora da je bilo... ono što si morao raditi mora da je bilo tako strašno.

- Bilo je stresnije kasnije. Razmišljanje o tome.

- Odijelili su ih konopcima, tako da na neki način mogu kontrolirati kamo ideš. Ali nitko te zapravo ne nadgleda. Tako sam se provukla ispod konopa i pošla dalje unutra. Bilo je tako mračno tamo unutra, Harry.

Bosch joj je proučavao oči.

- I jesi li ga vidjela? - upitao je tiho. - Izgubljeno svjetlo? Nakratko je zadržala pogled na njegovim očima i kimnula.

- Vidjela sam ga. Oči su mi se prilagodile i bilo je svjetla. Gotovo poput tračka. Ali to mi je bilo dovoljno da pronađem put.

- Izgubljeno svjetlo. Mi smo ga zvali izgubljeno svjetlo. Nikada nismo saznali odakle dolazi. Ali bilo je

tamo dolje. Kao dim koji se zadržava u mraku. Neki su ljudi govorili da to nije svjetlo, da su to duhovi svih koji su tamo umrli. S obje strane.

Poslije toga više nisu razgovarali. Zagrlili su se i ona je ubrzo zaspala.

Bosch shvati da više od tri sata nije razmišljao o slučaju. Isprva je zbog toga osjetio grižnju savjesti, ali je zatim to odlučio zanemariti te je i on zaspao. Sanjao je da se kreće kroz tunel. Ali nije puzao. Bilo je kao da je pod vodom i on se poput jegulje kreće kroz labirint. Došao je do mrtve točke, a ondje je sjedio dječak uz zavoj zida labirinta. Privukao je koljena i oborio glavu, sakrivši lice iza prekriženih ruku.

- Dođi sa mnom - reče Bosch.

Dječak proviri preko jedne ruke i pogleda u Boscha. S usana mu poleti jedan jedini mjehurić zraka. Zatim pogleda iza Boscha, kao da nešto prilazi iza njega. Bosch se okrene, no iza njega je bila samo tama tunela.

Kada je nanovo pogledao prema dječaku, njega više nije bilo.

12.

Kasno u nedjelju ujutro Bosch je odvezao Brasherovu do Hollywoodske stanice kako bi ona preuzela svoj automobil, a on mogao nastaviti s radom na slučaju. Nedjeljom i ponedjeljkom ona nije bila na dužnosti. Dogovorili su se da će se te noći naći kod njene kuće u Veniceu na večeri. Kada ju je Bosch ostavio pored njezina automobila, na parkiralištu je bilo i drugih policajaca. Bosch je znao da će se brzo pronijeti vijest da su njih dvoje, kako se činilo, proveli noć zajedno.

- Žao mi je - reče on. - Trebao sam to bolje osmisliti prošle noći.

- Stvarno mi nije važno, Harry. Vidimo se večeras.

- Hej, gledaj, trebalo bi ti biti važno. Policajci znaju biti brutalni.

Nakreveljila se.

- Oh, policijska brutalnost, da, čula sam za to.

- Ne šalim se. Također je protiv pravila. S moje strane. Ja sam detektiv trećeg reda. Na položaju nadzornika.

Kratko ga je pogledala.

- Pa, tada ti odlučuješ. Vidimo se večeras. Nadam se.

Izašla je iz automobila i zatvorila vrata. Bosch se odveze dalje do svog dodijeljenog mjesta za parkiranje, pa uđe u detektivski ured, pokušavajući ne misliti na komplikacije koje si je možda upravo prizvao u život.

Zajednička prostorija bila je prazna, čemu se i nadao. Želio je neko vrijeme biti sam sa slučajem. Još uvijek ga je čekalo mnogo birokratskog posla, ali se također želio odmaknuti i promisliti o svim dokazima i podacima koji su se nakupili otkada su pronašli kosti.

Prva stvar koju je trebao napraviti bila je sastaviti popis svega što treba učiniti. Morao je dopuniti knjigu ubojstva - plavi fascikl u kojem su se nalazili svi pismeni izvještaji koji su se odnosili na slučaj. Morao je sastaviti naloge za pregled liječničke dokumentacije o kirurškim zahvatima u lokalnim bolnicama. Morao je izvršiti rutinske kompjuterske provjere svih stanovnika koji žive u blizini mjesta zločina na Wonderlandu. Također je morao pažljivo pročitati sve dojavljene podatke proizašle iz medijskog izvještavanja o kostima na brdu, te početi skupljati izvještaje o nestalim osobama i bjeguncima od kuće koji bi mogli odgovarati žrtvi.

Znao je da će posao potrajati duže od jednog dana ako bude radio sam, ali je odlučio držati se svoje odluke da dopusti Edgaru slobodan dan. Njegova je partnera, oca trinaestogodišnjeg dječaka, prethodnog dana znatno uzrujao Golliherov izvještaj i Bosch je želio da se odmori. Dani koji su ih očekivali vjerojatno će biti dugi i jednako će ih toliko emocionalno iscrpljivati.

Jednom kada je Bosch sastavio popis, izvadio je svoju šalicu iz ladice i pošao natrag u ured dežurnog narednika po kavu. Najsitnija novčanica koju je imao sa sobom bila je ona od pet dolara, no stavio ju je u košaru s novcem za kavu a da nije uzeo nimalo sitniša. Mislio je da će tijekom dana popiti i više od svog dijela.

- Znaš što kažu? - reče netko iza njega dok je punio šalicu. Bosch se okrene. Bio je to Mankiewitz, dežurni narednik.

- O čemu?

- O ribolovu s firmina doka.

- Ne znam. Što kažu?

- Ni ja ne znam. Zato sam pitao tebe.

Mankiewitz se nasmiješi i približi se uređaju da zagrije svoju šalicu.

Dakle, već se počelo širiti, pomisli Bosch. Tračanje i aluzije - pogotovo bilo što u seksualnom tonu - širilo se policijskom stanicom poput požara koji punom brzinom proždire brežuljak u kolovozu.

- Pa, javi mi kad doznaš - reče Bosch krenuvši prema vratima ureda. - Moglo bi biti korisno znati.

- Hoću. Oh, i još jedna stvar, Harry.

Bosch se okrene, spreman na još jednu Mankiewitzevu opasku.

- Što?

- Samo prestani ljenčariti i dovrši slučaj. Umoran sam od toga da moji dečki moraju primati sve pozive.

U glasu mu je bio podrugljiv ton. U njegovu humoru i sarkazmu bilo je osnovane pritužbe što njegovi policajci na prijamnom pultu troše vrijeme na dojave.

- Da, znam. Ima li danas koja dobra?

- Ne koliko ja mogu reći, ali da bi to zaključio, trebat ćeš se namučiti s izvještajima i iskoristiti svoje istražiteljske trikove.

- Trikove?

- Da, trikove. Oh, i CNN mora da je imao jutro bez događaja pa je preuzeo priču - dobar videomaterijal,

svi vi hrabri dečki na brdu sa svojim sklepanim stubama i kutijicama s kostima. I tako sada primamo međugradske pozive. Ovog jutra za sada iz Topeke i Providencea. Neće prestati dok to ne riješiš, Harry. Svi mi ovdje računamo na tebe.

I ponovno osmijeh - i poruka - u pozadini onoga što mu je govorio.

- U redu, upotrijebit ću svoje trikove. Obećajem, Mank.

- Baš na to i računamo.

Natrag za stolom, Bosch je pijuckao svoju kavu i razmišljao o detaljima slučaja. Bilo je odstupanja, proturječja. Postojala su proturječja između odabira područja i načina pokapanja koje je opazila Kathy Kohl. No, Golliherovi su zaključci pridodavali još i više pitanja Boschevu popisu. Golliher je vidio slučaj kao zlostavljanje djeteta. Ipak, naprtnjača puna odjeće ukazivala je na to da je žrtva, dječak, vjerojatno pobjegao od kuće.

Bosch je o tome razgovarao s Edgarom prethodnog dana, kada su se vratili u stanicu iz ZlO-ovog laboratorija. Njegov partner nije bio uvjeren u proturječje kao Bosch, već je ponudio teoriju prema kojoj je dječak možda bio žrtva roditelja koji su ga zlostavljali, a zatim i s njima nepovezanog ubojice. S pravom je ukazao na činjenicu da mnoge žrtve zlostavljanja pobjegnu i zatim se uvuku u drugi oblik nasilnog odnosa. Bosch je znao da je teorija osnovana, no pokušao je ne dozvoliti si da krene tim putem jer je znao da je takav scenarij depresivniji čak i od Golliherova.

Zazvonio je telefon na njegovoj izravnoj liniji i Bosch se javi, očekujući Edgara ili poručnicu Billets. Bio je to izvjestitelj L.A. Timesa po imenu Josh Meyer. Bosch ga je jedva poznavao i bio je siguran da mu nikada nije dao broj izravne linije. No, nije dao naslutiti da mu je to zasmetalo. Iako je bio u napasti da kaže izvjestitelju da policija provjerava tragove koji se pružaju čak do Topeke i Providencea, samo je rekao da nema novosti u istrazi od petka, kada je Ured za odnose s javnošću održao konferenciju za novinare.

Nakon što je poklopio slušalicu, ispio je prvu šalicu kave do kraja i uhvatio se posla. Dio istrage koju je Bosch najmanje volio bio je rad na računalu. Kad god je to bilo moguće, davao bi ga partnerima da se njime oni pozabave. Tako je odlučio kompjuterske provjere ostaviti za kraj, te započne brzo pregledavati nagomilane formulare s dojavama iz centrale.

Otkada je u petak posljednji put pregledao gomilu, bilo je još četrdesetak novih dojava. Niti jedna nije imala dovoljno podataka da bi bila od pomoći ili da bi je tog trenutka vrijedilo nastaviti istraživati. Svaka je bila od roditelja, brata, sestre ili prijatelja nekoga tko je nestao. Njihovoj nesreći nije bilo kraja i svi su oni tražili neku vrstu završetka svoje životne zagonetke koja je zahtijevala najhitnije rješavanje.

Nečeg se dosjeti te privuče svoju stolicu do jedog od starih IBM-ovih pisaćih strojeva. Umetne list papira i istipka četiri pitanja.

Znate li da li se vaša voljena nestala osoba podvrgnuta kakvoj vrsti kirurškog zahvata nekoliko mjeseci prije nego što je nestala?

Ako jest, u kojoj je bolnici osoba liječena? O kakvoj se ozljedi radilo? Kako se zvao liječnik?

Izvukao je stranicu iz stroja i odnio je u središnji ured. Dao ju je Mankiewitzu da se koristi kao obrazac za pitanja koja će postavljati svima koji budu nazvali zbog kostiju.

- Je li ti to dovoljno dobar trik? - upita Bosch.

- Ne, ali i to je početak.

Dok je bio tamo, Bosch je uzeo plastičnu čašu i napunio je kavom, a zatim se vratio u ured i izlio je u svoju šalicu. Zabilježio je da u ponedjeljak mora upitati poručnicu Billets da mu osigura pomoć u kontaktiranju sa svima koji su nazvali zadnjih nekoliko dana i upita ih ista medicinska pitanja. Zatim se prisjetio Julije Brasher. Znao je da je ponedjeljkom slobodna te da bi ponudila pomoć ako je bilo potrebno. No, brzo je odbacio tu pomisao, znajući da će do ponedjeljka čitava stanica znati o njima, te da bi njezino uvođenje u slučaj samo pogoršalo stvari.

Zatim je započeo s nalozima. U istraživanju ubojstva bila je stvar rutine da će vam zatrebati liječnička dokumentacija tijekom istrage. Najčešće je ta dokumentacija dolazila od liječnika i zubara. Ali ni bolnička dokumentacija nije bila neuobičajena. Bosch je čuvao fascikl s obrascima za naloge za pretraživanjem bolnica kao i popis svih dvadeset devet bolnica u okolici Los Angelesa, te odvjetnike koji su se na svakoj lokaciji bavili pravnim predmetima. Budući da je sve imao pri ruci, to mu je omogućilo da sastavi svih dvadeset devet naloga u nešto više od jednog sata. Nalozi su potraživali dokumentaciju svih muških pacijenata mlađih od šesnaest godina koji su se između 1975. i 1985. godine

podvrgnuli operaciji mozga u kojoj se koristila koštana bušilica.

Nakon što je otisnuo zahtjeve, stavio ih je u svoju aktovku. Dok je obično vikendom bilo prikladno faksirati naloge u sučev dom radi odobrenja i potpisivanja, svakako ne bi bilo prihvatljivo poslati sucu dvadeset devet naloga u nedjelju ujutro. Osim toga, bolnički odvjetnici nedjeljom ionako nisu dostupni. Bosch je namjeravao odnijeti naloge sucu odmah u ponedjeljak ujutro, a zatim ih podijeliti s Edgarom te ih pojedinačno uručiti bolnicama, jer će tako moći osobno ubrzati hitnost predmeta s odvjetnicima. Čak i ako stvari pođu po planu, Bosch nije očekivao da će početi primati bolničku dokumentaciju prije sredine tjedna ili još kasnije.

Bosch potom istipka sažetak svakodnevnog rada na slučaju te kratak pregled antropoloških podataka koje je primio od Gollihera. Umetne ih u knjigu ubojstva, a zatim istipka izvještaj o dokazima s detaljima preliminarnih ZlO-ovih otkrića o naprtnjači.

Kad je završio, Bosch se nasloni na stolici i promisli o nečitljivom pismu pronađenom u naprtnjači. Nije očekivao da će Odsjek za dokumente imati ikakvog uspjeha s njim. Zauvijek će ostati tajna obavijena u tajnu slučaja. Proguta ostatak svoje druge šalice kave te otvori knjigu ubojstva na stranicu koja je sadržavala kopiju crteža mjesta zločina i tablicu. Proučio je tablicu i opazio da je naprtnjača pronađena neposredno pokraj mjesta koje je Kohlova označila kao vjerojatno prvotno mjesto tijela.

Bosch nije bio siguran što sve to znači, ali je instinktivno znao da bi pitanja koja je sada imao o

slučaju prvenstveno trebao zadržati u glavi dok se nastave sakupljati novi dokazi i detalji. Oni će biti sito kroz koje će se sve pažljivo prosijati.

Stavio je izvještaj u knjigu ubojstva, a zatim završio papirologiju tako što je dopunio istražiteljski dnevnik - tablicu s malenim kvadratićima za svaki sat. Potom je metnuo knjigu ubojstva u aktovku.

Bosch odnese šalicu za kavu do sudopera u sobi za odmor i ispere je. Zatim je vrati u svoju ladicu, podigne aktovku i krene kroz stražnja vrata do svog automobila.

13.

Podrum Parkerova centra, središnjice losangeleske policije, koristi se kao dokumentacijska arhiva za sve slučajeve o kojima je policija zapisala izvještaj u modernoj eri. Do sredine devedesetih, spisi su se čuvali u pismenom obliku u razdoblju od osam godina, a zatim su se prebacivali na mikrofilm za trajno pohranjivanje. Policija se sada za takvo pohranjivanje služila računalima, a k tome se i vraćala unatrag, stavljajući starije slučajeve u digitalno pohranjene banke podataka. No, proces je bio spor i nije se pomaknuo dalje u prošlost od kasnih osamdesetih.

Bosch je stigao do arhivskog pulta u jedan sat. Sa sobom je imao dvije posude s kavom i dva sendviča od pečene govedine iz Philippe'sa u papirnatoj vrećici. Pogledao je u službenika i nasmiješio se.

- Vjerovali ili ne, trebam pogledati mikrofilmove s izvještajima o nestalim osobama, od 1975. do 1985. godine.

Službenik, star čovjek s podrumskim bljedilom, zazviždi i reče: - Pazi, Christine, oni dolaze.

Bosch se osmjehne i kimne, ali nije znao o čemu čovjek priča. Činilo se da iza pulta nema nikog drugog.

- Dobra je vijest da su ih razdvojili. To jest, mislim da je to dobra vijest. Tražite li spise o odraslima ili o maloljetnicima?

- O maloljetnicima.

- Onda će vam to malo skratiti posao.

- Hvala.

- Nema na čemu.

Službenik nestane iza pulta i Bosch pričeka. Za četiri minute čovjek se vratio s deset malih omotnica u kojima su se nalazili mikrofilmovi za godine koje je Bosch zatražio. Sve zajedno, hrpa je bila debela barem deset centimetara.

Bosch pođe do stroja za čitanje i kopiranje mikrofilmova, poreda sendvič i dvije kave, te odnese drugi sendvič natrag do pulta. Službenik najprije odbije, ali zatim prihvati sendvič kada je Bosch rekao da je iz Philippe'sa.

Bosch se vrati do stroja te počne pregledavati mikrofilmove, najprije uronivši u 1985. godinu. Tražio je izvještaje o nestalim mladim bijelcima i bjeguncima od kuće one dobi koja bi odgovarala žrtvinoj. Čim se izvještio u radu na stroju, mogao je brzo napredovati s izvještaja na izvještaj. Najprije je tražio pečat "zaključeno" koji je ukazivao na činjenicu da se nestali vratio kući ili da su ga pronašli. Ako nije bilo pečata, pogledom bi smjesta potražio rubriku 'dob' i 'spol' na izvještaju. Ako su odgovarale profilu njegove žrtve, pročitao bi sažetak, a zatim na stroju pritisnuo tipku za fotokopiranje da dobije primjerak na papiru koji će ponijeti sa sobom.

Mikrofilmovi su također sadržavali izvještaje o nestalim osobama koje su Los Angeleskoj policiji proslijedile vanjske agencije tragajući za ljudima za koje su vjerovale da su otišli u Los Angeles.

Unatoč brzini kojom je obavljao zadatak, Boschu je trebalo više od tri sata da pregleda sve izvještaje za deset godina koje je zatražio. Kad je završio, imao je otisnute primjerke više od tri stotine izvještaja na plitici

pokraj stroja. I nije imao pojma je li njegov trud vrijedio uloženog vremena ili ne.

Bosch protrlja oči i stisne korijen nosa. Boljela ga je glava od zurenja u ekran stroja i čitanja priče za pričom o roditeljskoj patnji i maloljetničkoj tjeskobi. Skrene pogled i shvati da nije pojeo svoj sendvič.

Vratio je službeniku gomilu omotnica s mikrofilmovima i odlučio obaviti rad na računalu u Parkerovu centru radije nego da se odveze natrag u Hollywood. Iz Parkerova centra mogao je skoknuti na Autoput 10 i produžiti do Venicea na večeru u kući Julije Brasher. Tako bi bilo lakše.

Zajednička prostorija Odjela za pljačke i ubojstva bila je prazna, osim što je u njoj ispred televizora sjedilo dvoje detektiva na dužnosti i gledalo ragbi-utakmicu. Jedna od njih bila je Boscheva bivša partnerica, Kizmin Rider. Drugog detektiva Bosch nije prepoznao. Ugledavši Boscha, Riderova ustane s osmijehom.

- Harry, što radiš ovdje? - upita.

- Obrađujem slučaj. Želim se poslužiti računalom, može?

- Onaj slučaj s kostima? Kimnuo je.

- Čula sam o tome na vijestima. Harry, ovo je Rick Thornton, moj partner.

Bosch mu pruži ruku i predstavi se.

- Nadam se da ćeš uz nju izgledati dobro kao i ja.

Thornton samo kimne i nasmiješi se, a Riderova je izgledala kao da joj je neugodno.

- Dođi ovamo za moj stol - reče. - Možeš koristiti moje računalo. Pokazala mu je put i dozvolila mu da sjedne na njezinu stolicu.

- Ovdje samo prodajemo zjake. Ništa se ne događa. Čak i ne volim ragbi.

- Ne žali se na dane bez akcije. Zar ti to nitko nikada nije rekao?

- Da, moj stari partner. Jedina stvar koju je ikada rekao a da je imala smisla.

- Kladim se.

- Mogu li kako pomoći?

- Samo provjeravam imena - uobičajeno.

Otvorio je aktovku i izvadio knjigu ubojstva. Otvorio je stranicu na kojoj je zabilježio popis imena, adresa i datuma rođenja stanovnika Avenije Wonderland koje su ispitali tijekom obilaska susjedstva. Bila je stvar rutine i dužne revnosti provjeriti ime svake osobe na koju su istražitelji naišli u istrazi.

- Želiš li kavu ili štogod? - upita Riderova.

- Ne, ne treba. Hvala, Kiz.

Kimnuo je u smjeru Thorntona, koji im je bio okrenut leđima i nalazio se s druge strane prostorije.

- Kako ti ide? Slegnula je ramenima.

- Tu i tamo dozvoli mi da obavim pravi detektivski posao - reče šapćući.

- Pa, uvijek se možeš vratiti u Hollywood - odvrati joj šaptom uz osmijeh.

Počeo je utipkavati naredbe za ulaženje u Nacionalnu kompjutersku službu s popisom kriminalaca. Riderova se odmah podrugljivo oglasi.

- Harry, još uvijek tipkaš s dva prsta?

- Samo tako znam, Kiz. Ovako to radim gotovo trideset godina. Očekuješ da ću iznenada znati tipkati s deset prstiju? Još uvijek ne govorim tečno španjolski niti znam plesati. Nije te bilo samo godinu dana.

- Samo ustani, starudijo. Pusti mene da to učinim. Bit ćeš ovdje cijelu noć.

Bosch podigne ruke u znak predaje i ustane. Ona sjedne i baci se na posao. Iza njenih leđa Bosch se potajno nasmiješi.

- Baš kao u stara vremena - reče.

- Ne podsjećaj me. Uvijek dobijem usrani posao. I prestani se cerekati.

Nije podignula pogled s onoga što je radila. Prsti su joj letjeli iznad tastature. Bosch je promatrao sa strahopoštovanjem.

- Hej, nije da sam ovo planirao. Nisam znao da ćeš biti ovdje.

- Da, kao što ni Tom Sawyer nije znao da mora obojiti ogradu.

- Što?

- Nije važno. Reci mi o čizmi. Bosch se zapanji.

- Molim?

- Je li to sve što možeš reći? Čuo si me. O novakinji s kojom se, ovaj... viđaš.

- Kako dovraga već znaš o tome?

- Izvrsno sam osposobljena za prikupljanje podataka. I još uvijek imam izvore u Hollywoodu.

Bosch se odmakne od njenog odjeljka i odmahne glavom.

- Pa, je li zgodna? Samo sam to htjela znati. Ne želim zabadati nos.

Bosch se vrati natrag.

- Da, zgodna je. Jedva je poznajem. Čini se da ti znaš više o njoj i meni od mene samoga.

- Hoćeš li večerati s njom večeras?

- Da, večerat ću s njom.

- Hej,Harry?

Rideričin glas izgubio je svaki prizvuk humora.

- Molim?

- Ovdje imaš prilično dobar pogodak.

Bosch se sagne i pogleda ekran. Nakon što je promozgao o podatku, reče: - Mislim da večeras neću stići na večeru.

14.

Bosch se zaustavi ispred kuće te prouči zamračene prozore i trijem.

- Mogao sam si misliti - reče Edgar. - Tip čak i neće biti kod kuće. Vjerojatno je već zbrisao.

Edgar se ljutio na Boscha koji ga je pozvao da dođe od kuće. Po njegovu shvaćanju, ako su kosti bile pod zemljom dvadeset godina, kakva je šteta ako pričekaju do ponedjeljka ujutro da porazgovaraju s tim tipom? No Bosch je rekao da će poći sam ako Edgar ne dođe.

Edgar je došao.

- Ne, kod kuće je.

- Kako znaš?

- Jednostavno znam.

Pogledao je na svoj ručni sat te zabilježio vrijeme i adresu na stranici svog malog notesa. Tada mu padne na pamet da je kuća pred kojom su se nalazili upravo ona na kojoj je prve večeri kad su ga pozvali vidio da se povlače zastori na prozoru.

- Idemo - reče. - Ti si razgovarao s njim prvi put, pa preuzmi vodstvo. Ja ću uskočiti kad se bude činilo da je pravi trenutak.

Izašli su iz automobila i pošli prilazom do kuće. Čovjek kojem su došli u posjet zvao se Nicholas Trent. Živio je sam u kući koja se nalazila preko puta ulice i dvije kuće dalje od obronka na kojem su pronašli kosti. Trentu je bilo pedeset sedam godina. Tijekom prvotnog pročešljavanja po susjedstvu, rekao je Edgaru da je

dekorater pozornice za filmsku kompaniju u Burbanku. Nije bio oženjen i nije imao djece. Nije znao ništa o kostima na brežuljku i nije mogao ponuditi nikakve tragove ili prijedloge koji bi bili od pomoći. Edgar čvrsto zalupa po prednjim vratima i pričeka.

- Gospodine Trent, policija je - reče glasno. - Detektiv Edgar. Molim vas, otvorite vrata.

Podignuo je šaku da ponovno zalupa po vratima kadli se upali svjetlo na trijemu. Vrata se zatim otvore, a unutra je u mraku stajao bijelac obrijane glave. Svjetlost s trijema odbijala mu se od lica.

- Gospodine Trent? Ja sam detektiv Edgar. Ovo je moj partner, detektiv Bosch. Imamo nekoliko dodatnih pitanja koja bismo vam voljeli postaviti. Ako nemate ništa protiv.

Bosch kimne, ali ne ponudi ruku. Trent nije rekao ništa i Edgar nametne pitanje ulaska tako što stavi ruku na vrata i otvori ih.

- Je li u redu ako uđemo? - upita, već na pola puta preko praga.

- Ne, nije u redu - brzo reče Trent. Edgar stane i namjesti zbunjen izraz lica.

- Gospodine, samo bismo vam voljeli postaviti još nekoliko pitanja.

- Da, a to je sranje!

- Molim?

- Svi znamo što se ovdje događa. Već sam razgovarao sa svojim odvjetnikom. Vaša je predstava samo to, predstava. I to loša.

Bosch je mogao vidjeti da ucjenjivačkom strategijom nigdje neće dospjeti. Zakoračio je naprijed i

povukao Edgara natrag za ruku. Čim se njegov partner povukao s praga, pogledao je u Trenta.

- Gospodine Trent, ako ste znali da ćemo se vratiti, onda ste znali da ćemo doznati o vašoj prošlosti. Zašto niste ranije rekli detektivu Edgaru o tome? Moglo nam je uštedjeti vremena. Umjesto toga, to nas navodi na sumnju. Siguran sam da to možete shvatiti.

- Jer je prošlost prošlost. Nisam to spominjao. Ostavio sam prošlost iza sebe. Pustite je na miru.

- Ne kada su u njoj pokopane kosti - reče Edgar optužujućim tonom.

Bosch se osvrne prema Edgaru i uputi mu pogled kojim mu je poručio da bira riječi.

- Vidite? - reče Trent. - Eto zašto vam govorim da otiđete. Nemam vam ništa za reći. Ništa. Ne znam ništa o tome.

- Gospodine Trent, seksualno ste zlostavljali devetogodišnjeg dječaka - reče Bosch.

- To je bilo 1966. i kažnjen sam za to. Teško. To je prošlost. Otada sam uzoran građanin. Nemam ništa s onim kostima tamo gore.

Bosch na trenutak pričeka, a zatim progovori mirnim i tišim tonom.

- Ako je to istina, onda nas pustite unutra i dozvolite nam da vam postavimo pitanja. Što vas prije oslobodimo sumnje, brže ćemo se prebaciti na druge mogućnosti. Ali ovdje nešto morate shvatiti. Dječakove kosti pronađene su oko kilometar od doma čovjeka koji je zlostavljao jednog dječaka 1966. godine. Nije mi važno kakav je građanin otada bio, moramo mu postaviti nekoliko pitanja. I postavit ćemo mu ta pitanja. Nemamo izbora. Hoćemo li to učiniti upravo sada u

vašem domu ili s vašim odvjetnikom u stanici sa svim kamerama novinara koji čekaju vani, to će biti vaš izbor.

Zastao je. Trent ga pogleda preplašenim očima.

- Dakle možete razumijeti naš položaj, gospodine Trent, a mi svakako možemo razumijeti vaš. Spremni smo biti brzi i diskretni, ali to ne možemo bez vaše suradnje.

Trent odmahne glavom kao da zna da je, bez obzira na to što sada učini, život koji je vodio u opasnosti te će se vjerojatno trajno promijeniti. Konačno zakorači unatrag i pozove Boscha i Edgara unutra.

Trent je bio bos i nosio je vrećaste crne hlačice koje su otkrivale tanke noge boje bjelokosti bez imalo dlaka. Preko mršavog gornjeg dijela tijela nosio je lepršavu svilenu košulju. Bio je građen kao i ljestve, s mnogo oštrih kutova. Poveo ih je u dnevni boravak prenatrpan antikvitetima. Sjeo je na sredinu kauča. Bosch i Edgar zauzeli su dva kožnata klupska stolca njemu nasuprot. Bosch je odlučio zadržati vodstvo. Nije mu se svidjelo kako se Edgar ponio na vratima.

- Da budem oprezan i temeljit, pročitat ću vam vaša ustavom zajamčena prava - reče. - Zatim ću vas zamoliti da potpišete obrazac o odricanju od svojih prava. To štiti vas jednako kao i nas. Također ću snimiti naš razgovor tako da nitko na kraju ne bi nekome stavljao riječi u usta. Ako želite primjerak vrpce, omogućit ću vam je.

Trent slegne ramenima i Bosch to protumači kao neodlučno pristajanje. Kada je Bosch dobio potpisani obrazac, umetnuo ga je u svoju aktovku i izvadio mali magnetofon. Nakon što ga je uključio i naveo prisutne te

datum i vrijeme, kimne Edgaru da ponovno preuzme vodstvo. To je bilo zato što je Bosch mislio da će promatranje Trenta i njegove okolice sada biti važnije od njegovih odgovora.

- Gospodine Trent, koliko dugo živite u ovoj kući?

- Od 1984. godine.

Zatim se nasmijao.

- Što je smiješno u tome? - upita Edgar.

- Godina 1984. Ne kužite? George Orwell? Veliki Brat?

Kretnjama je pokazao na Boscha i Edgara kao na predstavnike Velikog Brata. Edgar očito nije shvatio izjavu i nastavio je s ispitivanjem.

- Unajmljujete ili ste vlasnik?

- Vlasnik sam. Ovaj, najprije sam unajmljivao, a onda sam osamdeset četvrte kupio kuću od gazde.

- U redu, i dizajner ste pozornice u zabavnoj industriji?

- Dekorater pozornice. Postoji razlika.

- U čemu je razlika?

- Dizajner planira i nadgleda izgradnju pozornice. Tada nastupa dekorater i umeće detalje. Male poteze koji daju značaj. Predmete koje pripadaju likovima ili alate. Tome nalik.

- Koliko se dugo time bavite?

- Dvadeset šest godina.

- Jeste li pokopali onog dječaka gore na obronku? Trent ogorčeno ustane.

- Nipošto. Nikada nisam ni nogom stupio na to brdo. A vi ljudi veoma griješite ako gubite vrijeme na mene dok je pravi ubojica tog jadnika još uvijek tamo negdje vani.

Bosch se nagne naprijed u svom stolcu.

- Sjednite, gospodine Trent - reče.

Gorljiv nastup kojim je Trent iskazao svoje poricanje Boscha je instinktivno naveo da pomisli kako je ili nevin ili jedan od boljih glumaca koje je susreo u svom poslu. Trent polako ponovno sjedne na kauč.

- Pametan ste tip - reče Bosch, odlučivši se uplesti. - Točno znate što ovdje radimo. Moramo vas optužiti ili vas osloboditi krivnje. Toliko je jednostavno. Pa zašto nam ne pomognete? Umjesto što nam izmičete, zašto nam ne kažete kako da vas oslobodimo?

Trent široko podigne ruke.

- Ne znam kako! Ne znam ništa o slučaju! Kako vam mogu pomoći kada ne znam ni najosnovnije o tome?

- Pa, ono što iz ovih stopa možete učiniti jest da nam dozvolite da razgledamo naokolo. Ako mi postane ugodno s vama, gospodine Trent, onda bih možda mogao početi gledati stvari iz vašeg kuta. Ali trenutno... kao što rekoh, imam vas s vašim dosjeom i imam kosti preko puta ulice.

Bosch podigne obje svoje ruke, kao da u njima drži te dvije stvari.

- S mog stanovišta, to ne izgleda tako dobro.

Trent ustane i zamahne rukom, pokazujući prema unutrašnjosti kuće.

- Dobro! Samo naprijed. Nagledajte se do mile volje. Nećete ništa naći jer nisam imao ništa s tim. Ništa!

Bosch pogleda Edgara i kimne, dajući mu znak da treba zaokupiti Trenta dok Bosch razgleda naokolo.

- Hvala vam, gospodine Trent - reče Bosch, ustajući.

Dok se kretao prema hodniku koji je vodio u stražnji dio kuće, čuo je Edgara kako pita je li Trent ikada vidio bilo što neobično na obronku gdje su pronađene kosti.

- Jedino se sjećam da su se gore obično igrala djeca... Očigledno je zastao kada je shvatio da će bilo kakvo spominjanje djece samo još više raspiriti sumnju na njega. Bosch baci brz pogled natrag da se uvjeri kako crveno svjetlo na magnetofonu i dalje gori.

- Jeste li voljeli gledati djecu kako se igraju gore u šumi, gospodine Trent? - upita Edgar.

Bosch je stajao u hodniku izvan vidokruga, no slušao je što će Trent odgovoriti.

- Ne, nisam mogao vidjeti jesu li u šumi. Povremeno bih se odvezao gore ili bih izveo psa u šetnju - dok je još bio živ - i vidio bih djecu kako se penju tamo gore. Djevojčica s druge strane ulice. Fosterovi iz susjedne kuće. Sva djeca odavde. To je gradska površina s pravom slobodnog prolaza - jedino neizgrađeno zemljište u susjedstvu. Pa su se odlazila gore igrati. Neki od susjeda mislili su da starija djeca odlaze onamo pušiti cigarete, i brinuli su se da ne zapale čitavu padinu.

- Kada je to bilo?

- Otprilike kad sam se tek doselio ovamo. Nisam se uplitao. Susjedi koji su ovdje dulje živjeli pobrinuli su se za to.

Bosch krene hodnikom. Bila je to mala kuća, ne mnogo veća od njegove. Hodnik je završavao tako da je povezivao troja vrata. Spavaonice slijeva i zdesna, te

ostava s posteljinom u sredini. Najprije je pregledao ostavu u kojoj nije pronašao ništa neobično, a zatim je prešao u spavaonicu zdesna. To je bila Trentova spavaća soba. Uredno ju je održavao, no površine na vrhu dvaju komoda i stolića pokraj kreveta bile su pretrpane sitnim ukrasnim predmetima za koje je Bosch pretpostavio da ih Trent koristi na poslu, gdje mu pomažu da pretvori pozornice u stvarna mjesta za kamere.

Pogledao je u ormar. Na gornjoj se polici nalazilo nekoliko kutija za cipele. Bosch ih započne otvarati te otkrije da sadrže stare, iznošene cipele. Trent je očito imao naviku kupovanja novih cipela i spremanja starih u kutije, nakon čega bi ih smjestio na policu. Bosch je pretpostavio da su i one postajale dijelom njegova radnog inventara. Otvorio je jednu kutiju i pronašao par radnih čizama. Opazio je da se u nekim od utora na džonovima osušilo blato. Pomislio je na tamno tlo na mjestu gdje su pronađene kosti. Sakupili su njegove uzorke.

Vratio je čizme natrag i nastojao to zapamtiti radi naloga za pretres. Njegovo trenutačno pretraživanje bilo je tek površno razgledavanje. Ako krenu na idući korak s Trentom i on postane pravi osumnjičenik, vratit će se s nalogom za pretres i doslovno razvaliti kuću u potrazi za dokazima koji bi ga povezali s kostima. Radne čizme mogle bi biti dobre za početak. Već su ga snimili kako izjavljuje da nikada nije bio na onom obronku. Ako blato u utorima bude odgovaralo uzorcima tla s iskopa, tada bi uhvatili Trenta u laži. Najveći dio borbe s osumnjičenicima vodio se oko utanačenja iskaza. Zatim su istražitelji tražili laži.

U ormaru nije bilo ničeg drugog što bi privuklo Boschevu pozornost. Isto je bilo sa spavaonicom, kao i s pridruženom kupaonicom. Naravno, Bosch je znao da bi, ako je Trent ubojica, on imao mnogo godina da prikrije tragove. Također bi imao posljednja tri dana - otkada ga je Edgar prvi put ispitao pri obilasku susjedstva - da još jednom provjeri svoj trag i da bude spreman.

Druga se spavaonica koristila kao ured i radna prostorija za skladištenje. Na zidovima su visjeli plakati koji su reklamirali filmove na kojima je, pretpostavljao je Bosch, Trent radio. Bosch je neke od njih vidio na televiziji, ali rijetko je odlazio u kino pogledati filmove. Primijetio je da se u jednom okviru nalazi plakat za film pod imenom Umjetnost kriminala. Godinama ranije, Bosch je istraživao ubojstvo producenta tog filma. Čuo je da su nakon toga plakati iz filma postali kolekcionarski primjerci u Hollywoodskom podzemlju.

Kada je završio razgledavati stražnji dio kuće, Bosch kroz kuhinjska vrata pođe u garažu. Tamo su se nalazila dva odjeljka, a u jednom je bio Trentov mali kombi. Drugi je bio prepun kutija s oznakama koje su odgovarale prostorijama u kući. Isprva je Boscha šokirala pomisao da se Trent još uvijek nije potpuno raspakirao nakon što se pred više od dvadeset godina uselio. Tada je shvatio da se kutije odnose na posao, te se koriste za ukrašavanje pozornice.

Kad se okrenuo, ugledao je čitav zid s obješenim glavama divljači, čije su crne kugličaste oči zurile u njega. Bosch osjeti kako su mu se leđa naježila. Cijelog je života mrzio gledati takve stvari. Nije bio siguran zašto.

Proveo je još nekoliko minuta u garaži, većinom prekopavajući po kutiji iz gomile koja je bila obilježena natpisom 'dječačka soba 9-12'. Sadržavala je igračke, modele aviona, skejt i nogometnu loptu. Izvukao je skejt i proučio ga, čitavo vrijeme razmišljajući o košulji iz naprtnjače na kojoj je bilo otisnuto 'Čvrsta morska pjena'. Nakon nekog vremena vratio je skejt u kutiju i zatvorio je.

U garaži su postojala bočna vrata koja su vodila do puteljka za stražnje dvorište. Većinu ravnog terena zauzimao je bazen, a zatim se dvorište uspinjalo u strm, šumovit obronak. Bilo je premračno da bi se bilo što vidjelo i Bosch odluči da će vanjski dio morati pogledati za dana.

Dvadeset minuta nakon što je otišao kako bi započeo pretraživanje, Bosch se vratio u dnevni boravak praznih ruku. Trent s iščekivanjem podigne pogled prema njemu.

- Zadovoljni?

- Za sada sam zadovoljan, gospodine Trent. Cijenim vašu...

- Vidite? Tome nema kraja. 'Zadovoljan za sada'. Vi ljudi to nikada nećete ostaviti na miru, zar ne? Mislim, da sam preprodavatelj droge ili pljačkaš banaka, oslobodio bih se duga društvu i vi ljudi ostavili biste me na miru. Ali zato što sam taknuo dječaka pred gotovo četrdeset godina, doživotno sam kriv.

- Mislim da ste učinili više od doticanja - reče Edgar. - Ali dobit ćemo dosje. Ne brinite.

Trent zagnjuri lice u ruke i promrmlja nešto o tome kako je pogriješio što je uopće surađivao. Bosch pogleda Edgara koji mu kimne u znak da je završio i da

je spreman poći. Bosch pristupi i pokupi svoj magnetofon. Stavio ga je u mali džep svoje jakne, ali ga nije isključio. Naučio je važnu pouku na prošlogodišnjem slučaju - ponekada se najvažnije i najdjelotvornije stvari kažu nakon što je ispitivanje naizgled završilo.

- Gospodine Trent, hvala na vašoj suradnji. Mi ćemo poći. Ali možda ćemo trebati razgovarati s vama sutra. Radite li sutra?

- Bože, ne, ne zovite me na posao! Trebam ovaj posao, a vi ćete mi ga upropastiti. Sve ćete upropastiti.

Dao je Boschu broj svog dojavljivača. Bosch ga zapiše i pođe prema ulaznim vratima. Osvrne se prema Edgaru.

- Jesi li ga pitao za putovanja? Ne planira nigdje otići, zar ne? Edgar pogleda u Trenta.

- Gospodine Trent, radite na filmovima, znate kako ide dijalog. Nazovite nas ako namjeravate otići iz grada. Ako to ne učinite i mi vas moramo potražiti... neće vam se pretjerano svidjeti.

Trent progovori jednoličnim glasom, očiju usmjerenih naprijed, negdje daleko.

- Uopće nikamo ne idem. Sada vas molim da odete. Samo me ostavite na miru.

Izašli su kroz vrata i Trent ih zalupi za njima. Pri dnu prilaza nalazio se velik grm bugenvilije u punom cvatu. Blokirao je Boschu pogled na lijevu stranu ulice sve dok tamo nije dospio.

Jarko svjetlo iznenada zabljesne Boscha u lice. Izvjestiteljica sa snimateljem za petama zaskoči dvojicu detektiva. Bosch je na nekoliko trenutaka ostao zaslijepljen, dok mu se oči nisu počele prilagođavati.

- Bok, detektivi. Judy Surtain, vijesti Kanala 4. Ima li pomaka u slučaju s kostima?

- Bez komentara - zareži Edgar. - Bez komentara i isključite to vražje svjetlo.

Bosch je napokon ugleda u blještavilu svjetlosti. Prepoznao ju je s televizije i s okupljanja na policijskom punktu ranije tog tjedna. Također je shvatio da 'bez komentara' nije način da zaključi tu situaciju. Trebao ju je uopćiti i zadržati medije podalje od Trenta.

- Ne - reče. - Nema pomaka. Samo slijedimo rutinsku proceduru.

Surtainova unese mikrofon koji je nosila Boschu u lice.

- Zašto ste ponovno ovdje u susjedstvu?

- Ovdje samo završavamo rutinsko ispitivanje stanovnika. Nisam imao prilike razgovarati s ovim stanovnikom ranije. Upravo smo završili, to je sve.

Govorio je tonom kao da se dosađuje. Nadao se da mu je povjerovala.

- Žao mi je - reče. - Večeras nema velike priče.

- Je li ovaj susjed ili bilo tko od susjeda bio od pomoći za istragu?

- Pa, svi su ovdje surađivali s nama, ali što se istražnih tragova tiče, bilo je teško. Većina ovih ljudi nije čak ni živjela u susjedstvu kada su kosti zakopane. Zato je teško.

Bosch pokaže prema Trentovoj kući.

- Ovaj gospodin, na primjer. Upravo smo saznali da nije kupio svoj dom do 1987. godine, a prilično smo sigurni da su se one kosti do tada već nalazile tamo.

- Onda ponovno razmatrate što dalje?

- Na neki način. I to je zaista sve što vam mogu reći. Laku noć.

Progurao se pored nje prema svom automobilu. Nekoliko trenutaka kasnije Surtainova navali na njega kod vrata automobila. Bez svog snimatelja.

- Detektive, trebamo vaše ime.

Bosch otvori svoj novčanik i izvadi posjetnicu. Onu s telefonskim brojem policijske stanice. Dade joj je i ponovno joj zaželi laku noć.

- Gledajte, ako mi bilo što možete reći, znate, neslužbeno, zaštitit ću vas - reče Surtainova. - Znate, bez kamere kao sada, što god želite.

- Ne, nema ničega - reče Bosch otvarajući vrata. - Ugodnu noć želim.

Edgar opsuje istog trena kad su se vrata automobila zatvorila.

- Kako je do vraga znala da smo ovdje?

- Vjerojatno susjed - reče Bosch. - Bila je ovdje puna dva dana dok se iskopavalo. Poznata je ličnost. Bila je ljubazna sa stanarima. Sprijateljila se. A k tome, sjedimo u vražjem kicošu. Mogli smo i organizirati novinsku konferenciju.

Bosch pomisli kako je besmisleno pokušavati obavljati detektivski posao u crno-bijelom automobilu. Pod programom osmišljenim da policajci postanu uočljiviji na ulicama, policija je detektivima iz odjela dodijelila crno-bijela vozila koja na vrhu nisu imala rotaciona svjetla, ali su svejedno bila uočljiva.

Promatrali su kako izvjestiteljica i njezin snimatelj odlaze do Trentovih vrata.

- Pokušat će porazgovarati s njim - reče Edgar.

Bosch hitro posegne u svoju aktovku i izvuče mobitel. Upravo je kanio nazvati Trentov broj i reći mu da se ne javlja, kad je shvatio da ne može dobiti signal.

- Prokletstvo - reče.

- Ionako je prekasno - reče Edgar - Samo se nadajmo da će to pametno odigrati.

Bosch je mogao vidjeti Trenta na njegovim ulaznim vratima, posve okupanog u bijeloj svjetlosti kamere. Rekao je nekoliko riječi, a zatim odmahnuo rukom i zatvorio vrata.

- Dobro - reče Edgar.

Bosch upali automobil, okrene ga i uputi se natrag kroz kanjon do stanice.

- Dakle, što ćemo dalje?

- Moramo izvući njegovu kaznenu evidenciju, vidjeti o čemu se radilo.

- To ću prvo napraviti.

- Ne. Najprije želim dostaviti bolnicama naloge za pretraživanje. Bez obzira uklapa li se Trent u našu sliku ili ne, potrebno nam je da identificiramo maloga kako bi ga povezali s Trentom. Nađimo se kod Van Nuysove sudnice u osam. Dobit ćemo potpise i podijeliti ih.

Bosch je odabrao Van Nuysovu sudnicu jer je Edgar živio u blizini, pa su se mogli razdvojiti i ujutro poći dalje nakon što sudac odobri naloge.

- Što je s nalogom za pretres Trentove kuće? - upita Edgar. - Jesi li bilo što vidio dok si razgledavao naokolo?

- Ne mnogo. Ima skejt u kutiji u garaži. Znaš, sa stvarima za posao. Za opremanje pozornice. Kada sam to vidio, sjetio sam se majice naše žrtve. I bile su radne čizme s blatom u utorima. Mogle bi se podudarati s

uzorcima s brežuljka. Ali ne računam na to da će nam nalog za pretres pomoći. Tip je imao dvadeset godina da osigura svoju nevinost. Ako je on taj.

- Misliš da nije? Bosch odmahne glavom.

- Vrijeme je krivo. Osamdeset četvrta je prekasno. Daleki rub na našem prozoru.

- Mislio sam da gledamo od sedamdeset pete do osamdeset pete.

- I gledamo. Općenito. Ali čuo si Gollihera - prije dvadeset do dvadeset pet godina. To su rane osamdesete, malo prenategnuto. Ne znam spada li osamdeset četvrta u rane osamdesete.

- Pa, možda se uselio u tu kuću upravo zbog tijela. Tamo je ranije pokopao klinca i želio je ostati u blizini, pa se doselio u susjedstvo. Mislim, Harry, to su bolesni gadovi, ti tipovi.

Bosch kimne.

- I to je to. Ali jednostavno nisam primao vibraciju od tipa. Vjerovao sam mu.

- Harry, i ranije si znao pogriješiti.

- O, da...

- Mislim da je on. On je taj. Jesi li čuo kako je rekao, 'samo zato što sam taknuo dječaka'. Vjerojatno za njega sodomizirati devetogodišnjaka znači pružiti ruku i dodirnuti nekoga.

Edgar se ponašao nazadnjački, ali Bosch ga nije opomenuo. Edgar je bio otac, Bosch nije.

- Dobit ćemo evidenciju pa ćemo vidjeti. Također moramo do dvorane provjeriti knjige, vidjeti tko je tada živio u toj ulici.

Knjige su bile telefonski imenici koji su popisivali stanovnike po adresi umjesto po imenu. Zbirka imenika

za svaku godinu pohranjivala se u Dvorani arhiva. Oni će omogućiti detektivima da utvrde tko je živio u ulici tijekom perioda od 1975. do 1985., koji su držali za vrijeme dječakove smrti.

- To će biti silno zabavno - reče Edgar.

- O, da - reče Bosch. - Jedva čekam.

Ostatak puta vozili su se u tišini. Boscha obuzme potištenost. Bio je razočaran onime kako je do sada vodio istragu. Kosti su otkrivene u srijedu, a puna istraga počela je u četvrtak. Znao je da je trebao provjeriti imena - temeljni dio istrage - prije nedjelje. Time što je to odgodio, dao je Trentu prednost. Imao je tri dana da iščekuje njihova pitanja i pripremi se za njih. Čak ga je uputio i odvjetnik. Mogao je čak i uvježbavati svoje odgovore i izraze lica u ogledalu. Bosch je znao što mu je govorio njegov unutrašnji detektor laži. Ali također je znao da ga dobar glumac može prevariti.

15.

Bosch je ispijao pivo na stražnjem trijemu uz otvorena klizna vrata kako bi mogao slušati Clifforda Browna na stereu. Gotovo pedeset godina ranije, taj je trubač snimio pregršt zvučnih zapisa, a zatim stradao u automobilskoj nesreći. Bosch je razmišljao o svoj glazbi koja je nestala. Razmišljao je o mladim kostima u zemlji i onome što je bilo izgubljeno. A zatim je razmišljao o sebi i o onome što je on izgubio. Nekako su se u njegovu umu izmiješali džez, pivo i tuga koju je osjećao zbog slučaja. Osjećao je nervozu, kao da je previdio nešto što mu se nalazi pred nosom. To je za detektiva bilo jednako najgorem mogućem osjećaju na svijetu.

U 23 sata ušao je unutra i stišao glazbu kako bi mogao pogledati vijesti na Kanalu 4. Vijest Judy Surtain bila je treća nakon prve reklame. Voditelj je rekao: - Novi razvoj događaja u slučaju kosti iz Laurel Canyona. Idemo k Judy Surtain na mjesto događaja.

- Ah, sranje - reče Bosch kojemu se nije svidjelo kako zvuči uvod.

Program se preusmjeri na snimku na kojoj se Surtainova javljala uživo iz Avenije Wonderland, stojeći na ulici ispred kuće koju je Bosch prepoznao kao Trentovu.

- Nalazim se u Aveniji Wonderland u Laurel Canyonu gdje je prije četiri dana pas donio kući kost za koju vlasti tvrde da je ljudska. Pseće otkriće dovelo je do pronalaženja još kostiju koje su pripadale dječaku

koji je, kako vjeruju istražitelji, bio ubijen, a zatim i pokopan prije više od dvadeset godina.

Boschev telefon počne zvoniti. Podigne slušalicu s naslona stolice ispred televizije i javi se.

- Pričekaj - reče i zatim spusti telefon sa strane dok je gledao izvještaj na vijestima.

Surtainova je rekla: - Večeras su se glavni istražitelji na slučaju vratili u susjedstvo da porazgovaraju s jednim stanarem koji živi manje od kilometra od mjesta na kojem je dječak pokopan. Taj je stanar Nicholas Trent, pedesetsedmogodišnji dekorater pozornice u Hollywoodu.

Program se prebaci na snimku na kojoj je Surtainova ispitivala Boscha te noći. No, koristila se kao vizualna nadopuna dok je Surtainova nastavljala izvještavati.

- Istražitelji su odbili komentirati Trentovo ispitivanje, no ekipa vijesti Kanala 4 saznala je...

Bosch se ukopa u stolici i pripremi se.

- ...da je Trent jednom bio osuđen zbog zlostavljanja dječačića. Zatim se zvuk vrati na ulični intervju baš u dijelu kada je Bosch bio rekao: - To je stvarno sve što vam mogu reći.

Sljedeći skok bio je na video-snimku Trenta kako stoji na vratima, tjera kameru i zatvara vrata.

- Trent je odbio komentirati svoj status u slučaju. No, susjedi u inače tihom kvartu ispod obronka izrazili su šokiranost saznavši za Trentovu prošlost.

Dok se izvještaj prebacivao na snimljeni intervju sa stanovnikom u kojem je Bosch prepoznao Victora Ulricha, Bosch pritisne dugme za utišavanje zvuka na daljinskom upravljaču i podigne telefon. Bio je Edgar.

- Gledaš li ovo sranje? - upita.

- O, da.

- Izgledamo usrano. Izgledamo kao da smo joj rekli. Upotrijebili su tvoju izjavu izvan konteksta, Harry. Ovo će nas sjebati.

- Pa, ti joj nisi rekao, je li tako?

- Harry, zar misliš da bih rekao nekoj...

- Ne, ne mislim. Samo sam htio potvrditi. Nisi joj rekao, je li tako?

- Tako je.

- A nisam ni ja. Tako da si u pravu, pojest ćemo govno, ali nismo krivi za to.

- Pa, tko je drugi znao? Sumnjam da je Trent bio onaj koji joj je rekao. Sada otprilike milijun ljudi zna da je zlostavljač djece.

Bosch shvati da su jedini ljudi koji su znali bili Kiz, koja je upozorila na kaznenu evidenciju prilikom kompjutorske provjere, i Julia Brasher, kojoj je Bosch rekao dok se ispričavao što će propustiti večeru. Iznenada zamisli Surtainovu kako stoji na policijskom punktu u Aveniji Wonderland. Brasherova se dobrovoljno javila da pripomogne tijekom oba dana pretraživanja i iskapanja na obronku. Bilo je posve moguće da se na neki način povezala sa Surtainovom. Je li ona bila izvjestiteljičin izvor, tajna dostavljačica podataka?

- Nije moralo doći do odavanja podataka - reče Bosch Edgaru. - Sve što joj je trebalo bilo je Trentovo ime. Mogla je zatražiti od bilo kojeg policajca kojeg poznaje da joj ga provjeri. Ili ga je mogla provjeriti na CD-u s popisom seksualnih prijestupnika. To su podaci dostupni javnosti. Pričekaj malo.

Na telefonu mu je zazvonio signal da ima drugi poziv na čekanju. Prebacio se i shvatio da ga zove poručnica Billets. Rekao joj je da pričeka dok dovrši razgovor na drugoj liniji. Prebacio se natrag.

- Jerry, Bulletsica je. Morat ću te nazvati kasnije.

- Još uvijek sam ja - reče Billetsova.

- Oh, oprosti. Trenutak.

Ponovno je pokušao i ovog se puta uspio prespojiti na drugu liniju. Rekao je Edgaru da će ga nazvati kasnije ako mu Billetsova priopći bilo što što bi odmah morao saznati.

- U suprotnom, nastavi prema planu - dodao je. - Vidimo se ispred Van Nuysa u osam.

Prespojio se natrag Billetsovoj.

- Bulletsica? - reče. - Tako me vi dečki zovete?

- Što?

- Rekao si Bulletsica. Kada si mislio da razgovaraš s Edgarom, rekao si Bulletsica.

- Misliš maločas?

- Da, maločas.

- Ne znam. Ne znam o čemu govoriš. Misliš kad sam se prebacivao...

- Nema veze, nije važno. Pretpostavljam da si vidio Kanal 4.

- Da, vidio sam. I sve što ti mogu reći je da to nisam bio ja, a nije bio niti Edgar. Toj su ženi dojavili da smo tamo i 'nemamo komentara' izvuklo nas je odande. Kako je došla do ovoga...

- Harry, 'nemam komentara' nije te izvuklo odande. Snimili su te, usne ti se miču, a zatim te čujem kako kažeš 'to je sve što mogu reći'. Ako kažeš 'to je sve', to znači da si joj nešto dao.

Bosch odmahne glavom iako je bio na telefonu.

- Nisam joj ništa dao. Samo sam brbljao gluposti da se izvučem. Rekao sam joj da smo upravo završili rutinsko obilaženje susjedstva, a da ranije nisam razgovarao s Trentom.

- Je li to bila istina?

- Baš i ne, ali nisam namjeravao reći da smo tamo jer je tip zlostavljač djece. Gledaj, ona nije znala za Trenta dok smo bili ondje. Da jest, bila bi me pitala. Doznala je kasnije, a kako, ne znam. O tome smo Jerry i ja upravo razgovarali.

Na trenutak nastupi tišina, a zatim Billetsova nastavi.

- Pa, bolje ti je da složiš priču o ovome za sutra, jer želim pismeno objašnjenje koje mogu poslati nadređenima. Prije no što je ta reportaža na Četvorci završila, nazvao me je kapetan LeValley i rekao mi da je njega već nazvao šefov zamjenik Irving.

- Da, da, tipično. Spuštanje po prehrambenoj piramidi.

- Gledaj, znaš da se curenje podataka iz kaznene evidencije građana protivi politici policijske uprave, bez obzira je li taj građanin meta istrage ili ne. Samo se nadam da ti je priča istinita. Ne trebam ti ni govoriti da u policiji ima ljudi koji samo čekaju da pogriješiš pa da ti zarinu zube u vrat.

- Gledaj, ne pokušavam obezvrijediti curenje podataka. To je bilo pogrešno i loše. Ali pokušavam riješiti ubojstvo, poručnice, i sada moram prevladati čitavu jednu novu prepreku. A to je tipično. Uvijek se podmeću nekakvi klipovi po putu.

- Onda sljedeći put trebaš biti oprezniji.

- Oprezniji u čemu? U čemu sam pogriješio? Slijedim tragove kamo me odvedu.

Bosch je istog časa požalio eksploziju frustracije i gnjeva. Od onih ljudi u policiji koji su čekali da sam sebe uništi, Billetsova se zasigurno nije nalazila na tom popisu. Ona je ovdje samo prenosila poruku. Istog je trenutka shvatio i da je njegov bijes bio usmjeren na samog sebe jer je znao da je Billetsova u pravu. Trebao je drugačije postupiti sa Surtainovom.

- Gledaj, žao mi je - reče tihim, jednoličnim glasom. - To je samo zbog slučaja. Obuzeo me je, shvaćaš?

- Mislim da razumijem - odgovori Billetsova jednako tiho. - A kad već govorimo o slučaju, što se točno događa? Cijela ova stvar s Trentom doletjela mi je niotkuda. Mislila sam da ćete me redovito obavještavati.

- Sve je iskrsnulo danas. Kasno. Kanio sam te obavijestiti ujutro. Nisam znao da će Kanal 4 to obaviti za mene. Kao i za LeValleya i Irvinga.

- Ne brini se zasad zbog njih. Ispričaj mi o Trentu.

16.

Ponoć je već bila dobrano prošla kada je Bosch stigao u Venice. Na majušnim ulicama blizu kanala nije bilo mjesta za parkiranje. Vrtio se uokolo i tražio deset minuta, završivši na parkiralištu pokraj knjižnice na Venice Boulevardu, a zatim se pješke vratio natrag.

Nisu svi sanjari koje je privukao Los Angeles došli da bi snimali filmove. Venice je bio san, star čitavo stoljeće, čovjeka po imenu Abbot Kinney. Prije no što su Hollywood i filmska industrija jedva postojali, Kinney je stigao u močvarna područja duž Tihog oceana. Zamislio je mjesto izgrađeno na mreži kanala s mostovima i gradskim središtem talijanske arhitekture. Bilo bi to mjesto koje naglašava znanje o kulturi i umjetnosti. A on bi ga nazvao američkom Venecijom.

No, poput većine sanjara koji dođu u Los Angeles, njegova vizija nije bila među svima prihvaćena niti shvaćena. Većina ulagača bila je cinična i propuštala je priliku da izgradi Venice, ulažući svoj novac u manje veličanstvene projekte. Američka Venecija prozvana je 'Kinneyevom ludošću'.

Ali stoljeće kasnije, mnogi su od kanala i mostova koji su se odražavali u vodi ostali, dok je ulagače, katastrofičare i njihove projekte davno pomelo vrijeme. Boschu se sviđala pomisao da ih je sve nadživjela Kinneyeva ludost.

Bosch nije bio na kanalima već mnogo godina, iako je kratko vrijeme u svom životu po povratku iz Vijetnama živio ondje s trojicom drugih muškaraca koje

je znao iz vojske. Godinama poslije, mnogo je bungalova srušeno, a zamijenili su ih moderni domovi na dva ili tri kata koji su koštali milijun dolara ili više.

Julia Brasher stanovala je na uglu Howlanda i Istočnih kanala. Bosch je očekivao da će se raditi o jednoj od novih građevina. Pretpostavio je da je za njezinu kupnju ili čak izgradnju vjerojatno iskoristila novac svoje pravničke tvrtke. Ali kada je došao na adresu, vidio je da nije bio u pravu. Njezina je kuća bila mala prizemnica od bijelih dasaka s otvorenim prednjim trijemom koji je gledao na mjesto gdje su se spajala dva kanala.

Bosch ugleda upaljeno svjetlo iza prozora njezine kuće. Bilo je kasno, ali ne toliko kasno. Ako je radila u smjeni od tri do jedanaest, onda nije bilo vjerojatno da je običavala odlaziti na spavanje prije dva.

Zakoračio je na trijem, ali je oklijevao prije nego što je pokucao na vrata. Sve dok se jedan sat ranije u njega nisu uvukle sumnje, imao je samo dobar osjećaj za Brasherovu i njihov tek započeti odnos. Znao je da sada mora biti oprezan. Ništa nije moralo biti loše, pa ipak je sve mogao pokvariti ako povuče pogrešan potez.

Napokon podigne ruku i pokuca. Brasherova otvori istog trenutka.

- Pitala sam se hoćeš li pokucati ili ćeš stajati vani cijelu noć.

- Znala si da stojim ovdje?

- Trijem je star. Škripi. Čula sam škripanje.

- Pa, stigao sam ovamo i onda zaključio da je prekasno. Trebao sam najprije nazvati.

- Samo uđi. Zar nešto nije u redu?

Bosch uđe i ogleda se. Nije odgovorio na pitanje.

Dnevni je boravak bio uređen tako da nepogrešivo podsjeća na plažu, s detaljima poput namještaja od bambusa i ratana, te daske za jahanje na valovima koja je bila naslonjena na zid u jednom kutu. Jedino odstupanje predstavljao je njezin pojas s opremom te futrola s oružjem na zidnoj polici pokraj vrata. Bila je početnička greška ostaviti je tako na vidljivom, ali Bosch je pretpostavio da se ona ponosi odabirom svoje nove profesije te da na nju želi podsjetiti prijatelje izvan policijskog svijeta.

- Sjedni - reče ona. - Imam otvorenu bocu s malo vina. Bi li volio popiti čašu?

Bosch na tren razmisli hoće li miješanje vina s pivom koje je popio jedan sat ranije dovesti do glavobolje sljedećeg dana, kada je znao da mora biti usredotočen.

- Crveno je.

- Ovaj, uzet ću samo malo.

- Sutra moraš biti bistar, ha?

- Valjda.

Pošla je u kuhinju dok je on sjeo na kauč. Pogledao je po sobi i sada ugledao ribu s dugačkim, oštrim šiljkom postavljenu da visi iznad bijelog kamina od opeke. Riba je bila sjajne plave boje koja je postepeno prelazila u crnu, a s donje strane bijele i žute boje. Riba na zidu nije ga smetala kao glave divljači, ali i dalje mu se nije sviđalo ribino oko što uvijek gleda.

- Ti si uhvatila ovu stvar? - dovikne.

- Da. Podalje od Caboa. Trebala su mi tri i pol sata da je ulovim.

Uto se pojavi s dvije čaše vina.

- Udicom koja može izdržati dvadeset tri kilograma - reče. - To je bilo bildanje.

- Što je to?

- Crna sabljarka.

Svojom je čašom nazdravila ribi, a zatim Boschu.

- Drži čvrsto. Bosch je pogleda.

- To je moja nova zdravica - reče. - Drži čvrsto. Čini se da to pokriva sve.

Sjela je na stolicu najbližu Boschu. Iza nje se nalazila daska za jahanje na valovima. Bila je bijela s crtežom duge koja se prostirala po dužini rubova. Bila je to kratka daska.

- Dakle, još i jašeš po divljim valovima.

Ona se osvrne prema dasci, a zatim pogleda Boscha i nasmiješi se.

- Trudim se. Pokupila sam je na Havajima.

- Poznaješ li Johna Burrowsa? Ona odmahne glavom.

- Na Havajima ima mnogo daskaša. Na kojoj plaži daska?

- Ne, mislim ovdje. On je policajac. Radi u Ubojstvima izvan Pacifičke stanice. Živi u ulici pokraj plaže. Ne predaleko odavde. On daska. Na njegovoj dasci piše 'Štititi i daskati'.

Nasmijala se.

- To je fora. Sviđa mi se to. Morat ću dati to upisati na svoju dasku.

Bosch kimne.

- John Burrows, ha? Morat ću ga potražiti.

Izgovorila je to uz sasvim mali prizvuk zadirkivanja u glasu.

Bosch se nasmiješi i reče: - A možda i ne.

Sviđalo mu se što se tako šalila s njim. Sve se to Boschu činilo dobrim, a to ga je još više ozlovoljilo zbog razloga što je tamo. Pogledao je u svoju čašu vina.

- Pecao sam čitav dan i nisam uhvatio baš ništa - reče. - Uglavnom mikrofilmove.

- Vidjela sam te na vijestima večeras - reče ona. - Pokušavaš li pritisnuti tog tipa, zlostavljača djece?

Bosch otpije svoje vino kako bi si pružio vremena da razmisli. Ona je odškrinula vrata. Sad je samo morao vrlo pažljivo preći preko praga.

- Kako to misliš? - upita.

- Pa, dao si onoj izvjestiteljici njegovu kriminalnu prošlost. Mislila sam da vjerojatno povlačiš nekakav potez. Znaš već, da ga hoćeš stjerati u kut. Da bi ga naveo da propjeva ili nešto. Doima se nekako rizično.

- Zašto?

- Pa, kao prvo, uvijek je rizično vjerovati izvjestitelju. Znam to još iz vremena kad sam bila odvjetnica i opekla se. A kao drugo... a kao drugo, nikad ne znaš kako će ljudi reagirati kad njihove tajne prestanu biti tajne.

Bosch ju je na trenutak proučavao, a zatim odmahne glavom.

- Nisam joj ga dao - reče. - To je učinio netko drugi. Proučavao joj je oči radi bilo kojeg znaka kojim bi se odala. Nije bilo ničega.

- Bit će problema zbog toga - doda on. Iznenađeno je uzdignula obrve. I dalje se nije odavala.

- Zašto? Ako joj nisi dao podatak, zašto bi...

Zaustavila se i sada je Bosch mogao vidjeti da je zbrojila dva i dva. Vidio je kako joj se oči pune razočaranjem.

- Oh, Harry...

Pokušao je uzmaknuti kroz ona vrata.

- Što je? Ne brini zbog toga. Bit ću dobro.

- Nisam to bila ja, Harry. Jesi li zato ovdje? Da vidiš jesam li ja cinker ili izvor ili kako to već zoveš?

Naglo je spustila svoju čašu s vinom na stolić za kavu. Crveno vino prelije se preko ruba i razlije po stolu. Nije ništa poduzela zbog toga. Bosch je znao da nema koristi pokušati izbjeći sukob. Zaribao je.

- Gledaj, samo je četvero ljudi znalo...

- A ja sam bila jedna od njih. Pa si pomislio da dođeš ovamo sa skrivenim namjerama i saznaš jesam li to bila ja.

Čekala je odgovor. Konačno, sve što je Bosch mogao učiniti bilo je kimnuti glavom.

- Pa, to nisam bila ja. I mislim da bi sada trebao otići. Bosch kimne i odloži svoju čašu. Ustao je.

- Gledaj, žao mi je. Zaribao sam. Mislio sam kako je najbolji način da ne zabrljam bilo što, znaš već, između mene i tebe, da...

Nemoćno je mahnuo rukama uputivši se prema vratima.

- Da te potajno ispitam - nastavio je. - Jednostavno nisam želio zabrljati, to je sve. Ali morao sam znati. Da si bila u mojoj situaciji, mislim da bi osjećala isto.

Otvorio je vrata i osvrnuo se prema njoj.

- Žao mi je, Julia. Hvala na vinu. Okrenuo se da ode.

- Harry.

Okrenuo se. Prišla mu je, podigla ruke i zgrabila suvratke njegove jakne. Polako ga je privukla bliže, a

onda ga odgurnula natrag, kao da usporeno obrađuje osumnjičenika. Oborila je pogled na njegova prsa dok je razmišljala i donosila odluku.

Prestala ga je tresti, ali ga je i dalje držala za jaknu.

- Mogu preći preko toga - reče. - Mislim.

Pogledala je u njegove oči i privukla ga. Snažno ga je poljubila u usta i zatim ga odgurnula. Pustila ga je.

- Nadam se. Nazovi me sutra.

Bosch kimne i zakorači kroz vrata. Ona ih zatvori.

Bosch pođe trijemom do pločnika uz kanal. Pogledao je u odraz svjetala svih kuća na vodi. Most osvijetljen mjesečinom i ničim drugim prelazio je preko kanala dvadesetak metara dalje, a njegov odraz na vodi bio je savršen. Okrenuo se i pošao natrag stubama do trijema. Iznova je oklijevao pred vratima i Brasherova ih uskoro otvori.

- Trijem škripi, sjećaš se?

Kimnuo je, a ona je čekala. Nije bio siguran kako da kaže ono što je želio reći. Konačno je jednostavno počeo.

- Jedanput kad sam bio u jednom od onih tunela o kojima smo razgovarali prošle noći, naletio sam licem u lice na nekog tipa. Bio je vijetkongovac. Crni kimono, lice namazano mašću. Nekako smo se se pogledali u djeliću sekunde i rekao bih da su nas preuzeli instinkti. Obojica smo podignuli oružje i zapucali u isti tren. Istovremeno. A zatim smo zbrisali u suprotnim smjerovima. Oba usrani od straha, vrištali smo u mraku.

Zastao je razmišljajući o priči, i više ju je vidio nego što je se sjećao.

- U svakom slučaju, mislio sam kako mora da me je je pogodio. Pucanj je bio iz gotovo neposredne blizine, preblizu da bi promašio. Mislio sam da je moj pištolj prerano opalio i zaglavio se ili nešto. Činilo se da trzaj nije bio kako treba. Kad sam izašao na površinu, najprije sam se pregledao. Nije bilo krvi, nije boljelo. Skinuo sam svu svoju odjeću i provjerio. Ništa. Promašio je. Iz neposredne blizine, a tip je nekako promašio.

Prešla je preko praga i naslonila se uza zid ispod svjetla na trijemu. Nije ništa rekla i on je nastavio.

- I tako, provjerio sam svoju četrdesetpeticu da vidim je li se zaglavila i otkrio sam zašto me nije pogodio. Tipov metak nalazio se u cijevi mog pištolja. S mojim. Naciljali smo jedan u drugoga i njegov je metak pošao ravno u cijev mog pištolja. Koje su bile šanse za to? Milijun naprama jedan? Bilijun?

Dok je govorio, pružio je svoju praznu ruku i uperio je u nju poput pištolja. Istegnuo je ruku ravno pred prsa. Onoga dana u tunelu, metak je bio namijenjen njegovu srcu.

- Valjda ti samo želim reći da znam koliko sam sreće imao s tobom večeras.

Kimnuo je i zatim se okrenuo, spustivši se stubama.

17.

Istraživanje ubojstva je potraga s nebrojenim slijepim ulicama, preprekama i golemim količinama izgubljenog vremena i truda. Kao policajac, Bosch je toga bio svjestan svakog dana svog života, ali se ponovno podsjetio na to kada je u ponedjeljak malo prije podneva stigao do stola za ubojstva i otkrio da je u jutro najvjerojatnije protratio svoje vrijeme i trud dok ga je očekivala najnovija prepreka.

Ekipa za ubojstva imala je prostor u stražnjem kutu detektivskog ureda. Ekipa se sastojala od tri tročlane skupine. Svaka je skupina imala stol koji se sastojao od tri detektivska radna stola gurnuta zajedno, dva stola jedan do drugog, a treći uz jednu njihovu stranu. Za Boschevim je stolom, na praznom mjestu preostalom nakon odlaska Kiz Rider, sjedila mlada žena u poslovnom odijelu. Imala je tamnu kosu i još tamnije oči. To su bile oči dovoljno oštre da oljušte orah i počivale su na Boschu čitavim putem dok je prolazio kroz prostoriju.

- Mogu li vam pomoći? - upita je kada je stigao do stola.

- Harry Bosch?

- Glavom i bradom.

- Detektivka Carol Bradley, OUR Moram uzeti vašu izjavu.

Bosch pogleda uokolo. U zajedničkoj se prostoriji nalazilo nekoliko ljudi koji su pokušavali izgledati zaposleno dok su potajno promatrali.

- Izjavu o čemu?

Šefov zamjenik Irving zamolio je naš odjel da utvrdimo je li kaznena evidencija Nicholasa Trenta protupropisno otkrivena medijima.

Bosch još uvijek nije sjeo. Stavio je ruke na vrh svoje stolice i stao iza nje. Odmahnuo je glavom.

- Mislim da možemo s popriličnom sigurnošću ustvrditi da je protupropisno otkriven medijima.

- Onda moram ustanoviti tko je to učinio. Bosch kimne.

- Ovdje pokušavam voditi istragu, a jedino za što svi mare je...

- Gledajte, znam da mislite kako je ovo glupost. Možda i ja mislim da je glupost. Ali primila sam zapovijed. Zato pođimo u jednu od prostorija i snimimo vašu priču. Neće dugo trajati. A zatim se možete vratiti svojoj istrazi.

Bosch stavi svoju aktovku na stol i otvori je. Izvadi svoj kasetofon. Sjetio ga se je dok se čitavo jutro vozikao i dostavljao naloge za pretraživanje raznim bolnicama.

- Kad već govorite o snimanju, zašto ne uzmete ovo u jednu od prostorija i najprije preslušate? Bio mi je uključen prošle noći. Sasvim bi brzo trebao zaključiti moju upletenost u ovo.

S oklijevanjem je uzela kasetofon, a Bosch joj pokaže hodnik koji je vodio do tri sobe za ispitivanje.

- I dalje ću trebati...

- Dobro. Poslušajte kasetu, onda ćemo razgovarati.

- I s vašim partnerom također.

- Trebao bi stići svakog časa.

Bradleyeva se uputi hodnikom s kasetofonom. Bosch napokon sjedne, ne trudeći se da pogleda u bilo kojeg od drugih detektiva.

Još nije bilo ni podne, a već se osjećao izmoreno. Proveo je jutro u Van Nuysu čekajući da sudac potpiše naloge za liječničku dokumentaciju, a zatim se vozio po gradu i uručivao ih pravničkim uredima devetnaest različitih bolnica. Edgar je preuzeo deset naloga i otputio se sam. S manje naloga za uručivanje, potom je trebao poći u gradsko središte da ispita kriminalnu prošlost Nicholasa Trenta i provjeri stare knjige adresa i evidenciju imovine za Aveniju Wonderland.

Bosch opazi da ga čeka gomila telefonskih poruka i najnovija hrpa prijavljenih dojava proslijeđenih iz centrale. Najprije je uzeo telefonske poruke. Devet od ukupno dvanaest bilo je od izvjestitelja, koji su svi, bez sumnje, željeli nadopuniti sinoćnju reportažu Kanala 4 o Trentu, koja se ponovno emitirala za vrijeme programa jutarnjih vijesti. Preostale tri bile su od Trentova odvjetnika, Edwarda Mortona. Nazvao je tri puta između osam i devet i pol sati ujutro.

Bosch nije poznavao Mortona, ali je očekivao da je razlog njegovih poziva pritužba zbog davanja Trentove kaznene evidencije medijima. Obično se nije žurio uzvratiti poziv odvjetnicima, ali je odlučio da bi bilo najbolje riješiti se suočavanja te uvjeriti Mortona kako podatak nije procurio od istražitelja na slučaju. Iako je sumnjao da će Morton povjerovati bilo čemu što mu on kaže, podignuo je slušalicu i nazvao ga. Sekretarica mu reče da je Morton otišao na sudsku raspravu, ali da se neće tako skoro vratiti. Bosch reče da će čekati da mu se ponovno javi.

Nakon što je poklopio slušalicu, Bosch baci ružičaste ceduljice s telefonskim brojevima izvjestitelja u kantu za smeće pokraj svog mjesta za stolom. Počeo je pregledavati popis prijavljenih dojava i brzo primijeti da su dežurni policajci sada postavljali pitanja koja je prošlog jutra istipkao i predao Mankiewitzu.

Na jedanaestom izvještaju u hrpi naletio je na izravan pogodak. Tog je jutra u 8.41 nazvala žena po imenu Sheila Delacroix i rekla da je vidjela jutrošnju reportažu Kanala 4. Rekla je da je njen mlađi brat Arthur Delacroix nestao 1980. godine u Los Angelesu. U to je vrijeme imao dvanaest godina i više nikada nije ništa čula o njemu.

Odgovarajući na medicinska pitanja, rekla je da joj se brat ozlijedio pri padu sa skejta nekoliko mjeseci prije nego što je nestao. Pretrpio je ozljedu mozga zbog koje je bilo nužno bolničko liječenje i neurokirurgija. Nije se sjećala točnih medicinskih detalja, ali je bila sigurna da se radilo o bolnici Kraljica anđela. Nije se mogla sjetiti imena niti jednog liječnika koji joj je liječio brata. Osim adrese i telefonskog broja Sheile Delacroix, u izvještaju nije bilo drugih podataka.

Bosch zaokruži riječ 'skejt' na stranici. Otvori svoju aktovku i izvadi posjetnicu koju mu je dao Bili Golliher. Nazvao je prvi broj i odgovorila mu je telefonska sekretarica u antropološkom uredu u UCLA-i. Nazvao je drugi broj i javio mu se Golliher koji je baš ručao u Westwood Villageu.

- Imam pitanje na brzinu. Ozljeda zbog koje je trebala operacija lubanje.

- Hematom.

- Točno. Je li ga mogao prouzročiti pad sa skejta? Nastupila je tišina i Bosch pusti Gollihera da razmišlja. Službenik koji je primao pozive na općim linijama u detektivskoj prostoriji priđe stolu za ubojstva i dobaci Boschu znak mira. Bosch prekrije rukom slušalicu. - Tko je?

- Kiz Rider.

- Reci joj da ostane na liniji.

Maknuo je ruku sa slušalice.

- Doktore, jeste li još tamo?

- Da, samo sam razmišljao. Moglo bi biti moguće, ovisno o tome na što je pao. No samo pad na tlo, rekao bih da nije vjerojatno. Imali smo čvrst uzorak na lubanji, što ukazuje na maleno područje kontakta površine s površinom. Također, mjesto je visoko na lubanji. Nije na stražnjem dijelu glave, koje se uobičajeno dovodi u vezu s ozljedama od pada.

Bosch osjeti da mu propada dobra prilika. Bio je pomislio da bi mogao identificirati žrtvu.

- Govorite li o određenoj osobi? - upita Golliher.

- Da, upravo smo dobili dojavu.

- Postoje li rendgenske snimke, kirurški podaci?

- Radim na tome.

- Pa, volio bih ih vidjeti radi usporedbe.

- Čim ih dobijem. Što je s drugim ozljedama? Jesu li one mogle nastati od vožnje skejtom?

- Naravno da bi neke od njih mogle biti od toga - reče Golliher. - Ali rekao bih da nisu mogle sve. Rebra, frakture nastale izvrtanjem - također, neke od tih ozljeda potječu iz veoma ranog djetinjstva, detektive. Mislim da nema mnogo trogodišnjaka na skejtovima.

Bosch kimne i pokuša se prisjetiti ima li još kakvo pitanje.

- Detektive, svjesni ste da u slučajevima zlostavljanja prijavljeni uzrok ozljede i pravi uzrok često nisu isti?

- Shvaćam. Tko god da je doveo klinca u hitnu službu ne bi se dobrovoljno prijavio da ga je udario svjetiljkom ili čime već.

- Tako je. Pripremio bi priču. Dijete bi je se držalo.

- Nezgoda na skejtu.

- Moguće je.

- U redu, doktore, moram ići. Nabavit ću vam rendgenske snimke čim uzmognem. Hvala vam.

Prespojio se na drugu telefonsku liniju. - Kiz?

- Bok, Harry, kako si?

- Zaposleno. Što ima?

- Grozno se osjećam, Harry. Mislim da sam zabrljala.

Bosch se zavali natrag u svojoj stolici. Nikada ne bi pomislio da je to bila ona.

- Kanal 4?

- Da, ja, ovaj... jučer nakon što si otišao iz Parkerova centra i kada je moj partner prestao gledati bejzbolsku utakmicu, upitao me je kako to da si bio ovdje. Pa sam mu rekla. Još uvijek pokušavam izgraditi odnos s njim, Harry, znaš? Rekla sam mu da sam izvršila provjeru imena za tebe i da si imao pogodak. Jedan od susjeda imao je dosje zbog zlostavljanja. To je bilo sve što sam mu rekla, Harry. Kunem se.

Bosch teško uzdahne. Zapravo se bolje osjećao. Njegov instinkt o Riderovoj bio je ispravan. Ona nije

bila izvor odavanja podataka. Jednostavno je vjerovala nekome kome je trebala moći vjerovati.

- Kiz, ovdje mi sjedi OUP i čeka da porazgovara sa mnom o tome. Kako znaš da je Thornton to prenio Kanalu 4?

- Vidjela sam izvještaj na televiziji jutros kad sam se spremala. Znam da Thornton poznaje tu izvjestiteljicu. Surtainovu. Thornton i ja radili smo na slučaju prije nekoliko mjeseci - ubojstvu zbog osiguranja na Westsideu. Privukao je nešto medijske pažnje i on joj je davao neslužbene podatke. Vidjela sam ih zajedno. A onda jučer, nakon što sam mu rekla o pogotku, rekao je da mora u zahod. Pokupio je sportske stranice i pošao niz hodnik. Ali nije otišao u zahod. Pozvali su nas na uviđaj, pa sam otišla dolje i lupala po vratima da mu kažem da moramo krenuti. Nije se javio. Nisam stvarno ništa mislila o tome sve dok danas nisam vidjela vijesti. Mislim da nije otišao na zahod zato što je pošao u drugi ured ili dolje u predvorje da se posluži telefonom i nazove je.

- Pa, to dosta toga objašnjava.

- Stvarno mi je žao, Harry. Taj te televizijski izvještaj uopće nije dobro prikazao. Razgovarat ću s OUP-om.

- Samo pričekaj s tim, Kiz. Za sada. Javit ću ti ako te budem trebao da porazgovaraš s OUP-om. Ali što ćeš ti učiniti?

- Naći novog partnera. Ne mogu raditi s ovim tipom.

- Budi oprezna. Ako nastaviš izmijenjivati partnere, vrlo ćeš brzo ostati sama.

- Radije ću raditi sama nego s nekim šupkom kojem ne mogu vjerovati.

- I to je to.

- Što je s tobom? Ponuda i dalje vrijedi?

- Što, ja sam šupak kojem možeš vjerovati?

- Znaš što mislim.

- Ponuda stoji. Sve što trebaš učiniti je...

- Hej, Harry, moram ići. On upravo dolazi.

- U redu, bok.

Bosch poklopi slušalicu i rukom protrlja usta dok je razmišljao što da učini s Thorntonom. Mogao je ispričati Kizinu priču Carol Bradley. No i dalje je bilo previše mjesta za pogrešku. Ne bi se osjećao ugodno obraćajući se OUP-u ako nije bio siguran. Zamisao da se zbog bilo čega obrati OUP-u odbijala ga je, no tog je trenutka netko ugrožavao Boschevu istragu.

A to je bilo nešto preko čega nije mogao prijeći.

Nakon nekoliko minuta osmislio je plan i na ručnom satu provjerio koliko je sati. Bilo je deset minuta do podneva. Nazvao je Kiz Rider.

- Harry je. Je li on tamo?

- Da, zašto?

- Ponavljaj za mnom uzbuđenim glasom. "Jesi li, Harry? Sjajno! Tko je on bio?"

- Jesi li, Harry? To je sjajno! Tko je on bio?

- Dobro, a sada slušaš, slušaš, slušaš. Sada kaži: "Kako je desetogodišnjak dospio ovamo iz New Orleansa?"

- Kako je desetogodišnjak dospio ovamo čak iz New Orleansa?

- Savršeno. A sada poklopi slušalicu i nemoj ništa reći. Ako te Thornton bilo što upita, reci mu da smo

identificirali klinca pomoću zubarske dokumentacije. Bio je desetogodišnjak koji je pobjegao iz New Orleansa i posljednji je put viđen 1975. godine. Roditelji su mu u avionu i sada putuju ovamo. A šef će o svemu tome održati konferenciju za novinare sutra u četiri.

- U redu, Harry, sretno.

- I tebi.

Bosch spusti slušalicu i podigne pogled. Nasuprot njemu stajao je Edgar. Čuo je posljednji dio razgovora i podignuo je obrve.

- Ne, sve je to sranje - reče Bosch. - Namještam izvoru. I onoj izvjestiteljici.

- Izvoru? Tko je izvor?

- Kizin novi partner. Mislimo.

Edgar klizne u svoju stolicu i samo kimne. -Ali doista imamo moguću identifikaciju kostiju - reče Bosch. Ispričao je Edgaru o dojavljenom pozivu o Arthuru Delacroixu i o razgovoru koji je uslijedio s Billom Golliherom.

- Tisuću devetsto osamdesete? To neće ići s Trentom. Provjerio sam telefonske imenike i evidenciju imovine. Nije živio u toj ulici do osamdeset četvrte. Kao što je i rekao prošle noći.

- Nešto mi govori da on nije naš počinitelj.

Bosch ponovno razmisli o skejtu. To nije bilo dovoljno da promijeni ono što je instinktivno osjećao.

- Reci to Kanalu 4.

Boschev telefon zazvoni. Bila je Riderova.

- Upravo je otišao na zahod.

- Jesi li mu rekla o konferenciji za novinare?

- Sve sam mu rekla. Stalno je postavljao pitanja, seronja.

- Pa, ako joj kaže da će taj podatak svi imati u četiri, ići će na ekskluzivno javljanje u podnevnim vijestima. Idem pogledati.

- Javi mi.

Spustio je slušalicu i pogledao na sat. Još je imao nekoliko minuta. Pogledao je u Edgara.

- Usput, OUP je u jednoj od soba otraga. Pod istragom smo. Edgar iznenađeno razjapi usta. Poput većine policajaca, bio je ogorčen na Unutrašnje poslove, jer čak i kada ste obavili dobar i pošten posao, OUP vam je ipak mogao biti za vratom zbog bilo kojeg razloga. To je bilo poput Porezne službe, kada vam je bilo dovoljno samo pogledati pismo s njihovom povratnom adresom u kutu da vam se zgrči utroba.

- Opusti se. To je zbog one stvari s Kanalom 4. Oslobodit će nas krivnje za to za nekoliko minuta. Dođi sa mnom.

Pošli su u ured poručnice Billets, gdje se na stalku nalazila malena televizija. Ona se bavila papirologijom za svojim stolom.

- Bi li vam smetalo da pogledamo podnevni izvještaj Kanala 4? - upita Bosch.

- Izvolite. Sigurna sam da će kapetan LeValley i šef Irving također gledati.

Program vijesti započeo je izvještajem o lančanom sudaru šesnaest automobila u jutarnjoj magli na autoputu Santa Monica. To nije bila toliko značajna priča - nitko nije poginuo - ali imali su dobru videosnimku, pa je to označilo uvod u program. No, slučaj 'pseće kosti' popeo se na drugo mjesto. Voditelj

najavi Judy Surtain s još jednim ekskluzivnim izvještajem.

Program se prebaci na čitaonicu Kanala 4 gdje je za stolom sjedila Surtainova.

- Kanal 4 doznao je da su kosti pronađene u Laurel Canyonu identificirane, te da pripadaju desetogodišnjem bjeguncu od kuće iz New Orleansa.

Bosch pogleda u Edgara a zatim u Billetsovu, koja je ustajala sa svog mjesta s izrazom iznenađenja. Bosch ispruži ruku dajući joj znak da malo pričeka.

- Roditelji dječaka koji su prijavili njegov nestanak prije više od dvadeset godina na putu su u Los Angeles kako bi se sastali s policijom. Ostaci su identificirani pomoću zubnog kartona. Očekuje se da će šef policije nešto kasnije danas održati konferenciju za novinare na kojoj će identificirati dječaka i komentirati istragu. Kao što je Kanal 4 izvjestio prošle noći, policija se usmjerava na... Bosch isključi televiziju.

- Harry, Jerry, što se zbiva? - upita odmah Billetsova.

- Sve je to bilo izmišljeno. Razotkrivao sam izvor.

- Tko?

- Kizin novi partner. Tip po imenu Rick Thornton.

Bosch objasni ono što mu je ranije bila objasnila Riderova. Zatim u kratkim crtama predoči prevaru koju je upravo izveo.

- Gdje je OUP-ova detektivka? - upita Billetsova.

- U jednoj od soba za ispitivanje. Preslušava kasetu koju sam imao, na kojoj smo ja i izvjestiteljica od sinoć.

- Kasetu? Zašto mi nisi rekao za nju sinoć?

- Zaboravio sam na nju sinoć.

- U redu, odavde ću ja preuzeti. Misliš li da je Kiz čista u ovome? Bosch kimne.

- Mora dovoljno vjerovati partneru da mu kaže bilo što. Iskoristio je to povjerenje i poklonio ga Kanalu 4. Ne znam što dobiva zauzvrat, ali nije ni važno. Zajebava se s mojim slučajem.

- U redu, Harry, rekoh da ću se ja time pozabaviti. Ti se vrati slučaju. Ima li štogod novo o čemu bih trebala znati?

- Imamo moguću identifikaciju - ovog puta pravu - koju ćemo danas provjeriti.

- Što je s Trentom?

- Pustit ćemo da to stoji dok ne saznamo je li to taj dječak. Ako jest, vrijeme je pogrešno. Klinac je nestao 1980. godine. Trent je doselio u susjedstvo četiri godine kasnije.

- Sjajno. U međuvremenu smo iznijeli njegovu tajnu i stavili je na televiziju. Zadnje što sam čula od ophodnje bilo je da novinari kampiraju na njegovu prilazu.

Bosch kimne.

- Zbog toga se obratite Thorntonu - reče.

- Oh, i hoćemo.

Sjela je za svoj stol i podignula slušalicu. To im je bio znak da odu. Na putu natrag do stola, Bosch upita Edgara je li izvukao dosje o Trentovoj osudi.

- Da, dobio sam ga. Slučaj je bio slab. U današnje vrijeme okružni javni tužilac ne bi na osnovi toga ni podizao tužbu.

Pošli su na svoja mjesta za stolom i Bosch primijeti da je propustio uzvratni poziv Trentova

odvjetnika. Posegne za telefonom, no zatim pričeka da Edgar završi sa svojim izvještajem.

- Tip je bio učitelj u osnovnoj školi u Santa Monici. Uhvatio ga je drugi učitelj u odjeljku zahoda kako osmogodišnjaku pridržava penis dok mokri. Rekao je da je poučavao klinca kako da ga nacilja, da je klinac stalno pišao po podu. Sve se svelo na dječakovu priču koja se posvuda proširila, ali nije podupirala njegovu. A roditelji su rekli da je dječak do svoje četvrte godine već znao naciljati. Trent je osuđen i dobio je dvije godine plus jednu uvjetno. Od toga je petnaest mjeseci odslužio u Waysideu.

Bosch promisli o svemu tome. Ruka mu je i dalje bila na telefonu.

- Dug je put od toga do premlaćivanja klinca na smrt bejzbolskom palicom.

- Da, Harry, tvoja mi se intuicija počinje sve više sviđati.

- Da je barem tako sa mnom.

Podigne slušalicu i ukuca broj Trentova odvjetnika, Edwarda Mortona. Prebacili su ga na broj odvjetnikovog mobitela. Uputio se na ručak.

- Halo?

- Ovdje detektiv Bosch.

- Bosch, tako je, želim znati gdje je on.

- Tko?

- Ne igrajte tu igru, detektive. Nazvao sam svaki pritvor za zadržavanje optuženika u okrugu. Želim biti u mogućnosti razgovarati sa svojim klijentom. Odmah.

- Pretpostavljam da govorite o Nicholasu Trentu. Jeste li ga pokušali dobiti na poslu?

- I kod kuće i na poslu, ne javlja se. Isto je s dojavljivačem. Ako ga vi ljudi držite, on ima pravo na pravno zastupanje. Ja imam pravo znati. Govorim vam sada, ako se zajebavate sa mnom o ovome, poći ću ravno k sucu. I novinarima.

- Nemamo vašeg čovjeka, odvjetniče. Nisam ga vidio od sinoć.

- Da, nazvao me nakon što ste otišli. I onda ponovno nakon što je pogledao vijesti. Vi ste ga ljudi prevarili - trebali biste se sramiti.

Bosch se zacrveni u licu zbog prijekora, no nije reagirao. Ako on osobno nije to zaslužio, onda policija jest. Za sada će primiti metak.

- Mislite li da je pobjegao, gospodine Morton?

- Zašto bježati ako si nevin?

- Ne znam. Pitajte O.J.-a.

Grozna pomisao iznenada pogodi Boscha u želudac. Ustao je sa slušalicom još uvijek pritisnutom na uho.

- Gdje ste sada, gospodine Morton?

- Na Sunsetu, idem prema zapadu. Blizu knjižare Book Soup.

- Okrenite se i vratite. Sastanimo se kod Trentove kuće.

- Imam ručak. Neću...

- Sastanimo se kod Trentove kuće. Krećem odmah.

Vratio je telefon na vilicu i rekao Edgaru kako je vrijeme da pođu. Objasnit će mu putem.

18.

Na ulici ispred kuće Nicholasa Trenta nalazila se omanja skupina televizijskih izvjestitelja. Bosch uparkira automobil iza kombija Kanala 2, te on i Edgar izađu. Bosch nije znao kako izgleda Edward Morton, ali u skupini nije vidio nikoga tko je izgledao poput odvjetnika. Nakon više od dvadeset pet godina na poslu, imao je nepogrešiv instinkt koji mu je omogućavao da prepozna odvjetnike i izvjestitelje. Prije nego što su ih izvjestitelji mogli čuti, Bosch se preko krova automobila obrati Edgaru.

- Ako budemo morali ući, učinit ćemo to otraga - bez publike.

- Kužim.

Došli su do prilaza gdje im smjesta pristupiše novinarske ekipe koje su upalile kamere i dobacivale pitanja na koja nije bilo odgovora. Bosch opazi da se Judy Surtain iz Kanala 4 ne nalazi među izvjestiteljima.

- Jeste li ovdje da uhitite Trenta?

- Možete li nam što reći o dječaku iz New Orleansa?

- Što je s konferencijom za novinare? Služba za odnose s javnošću ne zna ništa o konferenciji.

- Je li Trent osumnjičen ili nije?

Čim se Bosch probio kroz gomilu na Trentov prilaz, iznenada se okrenuo i suočio s kamerama. Na trenutak je oklijevao kao da sređuje misli. Zapravo im je davao vremena da se usredotoče i pripreme. Nije želio da propuste bilo što.

- Konferencija za novinare nije predviđena - reče Bosch. - Kosti još nisu identificirane. Muškarac koji živi u ovoj kući prošle je noći ispitan kao i svaki drugi stanovnik ovog susjedstva. Istražitelji na ovom slučaju nikada ga nisu proglasili osumnjičenikom. Netko izvan istrage proslijedio je posve krive i po istragu štetne podatke novinarima koji su ih potom objavili bez prethodne provjere s istražiteljima. I to je to. To je sve što ću reći. Kada budemo raspolagali s pravim i točnim podacima, proslijedit ćemo vam ih preko Ureda za odnose s javnošću.

Ponovno se okrenuo i s Edgarom se uputio prilazom do kuće. Izvjestitelji su im dobacivali još pitanja, no Bosch uopće nije pokazivao da ih je čuo.

Edgar oštro pokuca na prednja vrata i zazove Trenta, dodajući da ga treba policija. Nakon nekoliko trenutaka pokucao je opet i ponovio isto. Ponovno su čekali i ništa se nije dogodilo.

- Stražnja? - upita Edgar.

- Da, ili kroz garažu koja ima vrata sa strane.

Prešli su preko prilaza i uputili se uz stranu kuće. Izvjestitelji su izvikavali još pitanja. Bosch je pretpostavljao da su toliko naviknuti da ljudima dobacuju pitanja na koja ne dobiju odgovore da im je to jednostavno postalo prirodno, kao što im je bilo prirodno i da znaju kako neće dobiti odgovor. Poput psa koji laje u stražnjem dvorištu još dugo nakon što je gospodar otišao na posao.

Prošli su bočna vrata kroz koja se ulazilo u garažu, i Bosch opazi da je bio u pravu kada se prisjetio da je na okrugloj kvaki samo jedna ključanica. Nastavili su prema stražnjem dvorištu. Tamo su se nalazila

kuhinjska vrata sa zasunom i jednom ključanicom na obloj kvaki. Tamo su se nalazila i klizna vrata koja bi bilo lako provaliti. Edgar im priđe i pogleda kroz staklo unutra, te opazi drvenu zaglavicu namještenu tako da spriječi otvaranje vrata izvana.

- Ovo neće ići, Harry - reče.

Bosch je u džepu imao malu vrećicu s kompletom obijača brava. Nije želio biti primoran na obijanje zasuna na kuhinjskim vratima.

- Idemo obraditi garažu, osim ako...

Prišao je kuhinjskim vratima i isprobao ih. Bila su otključana i on otvori vrata. Tog je trenutka znao da će unutra pronaći Trenta mrtvog. Trent će biti samoubojica koji je voljan pomoći. Onaj koji ostavlja vrata otvorena tako da ljudi ne moraju provaljivati unutra.

- Sranje.

Edgar priđe, izvlačeći pištolj iz futrole.

- To ti neće trebati - reče Bosch. Uđe u kuću i krene kroz kuhinju.

- Gospodine Trent? - vikne Edgar. - Policija je! Policija je u kući! Jeste li ovdje, gospodine Trent?

- Idi naprijed - reče Bosch.

Razdvojili su se i Bosch pođe kratkim hodnikom do spavaonica u stražnjem dijelu kuće. Pronašao je Trenta u tuš kabini glavne kupaonice. Uzeo je dvije žičane vješalice i oblikovao omču koju je pričvrstio za cijev tuša. Zatim se naslonio uz popločeni zid, svom se težinom opustio i objesio se. Još je uvijek bio odjeven u istu odjeću koju je nosio prošle noći. Bose su mu noge bile na podnim pločicama. Ništa nije ukazivalo na to da se Trent premišljao da li da se ubije ili ne. Kako se nije

radilo o odgođenom vješanju, mogao je spriječiti svoju smrt u bilo koje vrijeme. Ali nije.

Bosch je to morao ostaviti mrtvozornikovim ljudima, po potamnjenju jezika koji se naduo iz usta procijenio je da je Trent mrtav barem dvanaest sati. To bi značilo da je vrijeme smrti nastupilo negdje u vrlo rano jutro, ne mnogo nakon što je Kanal 4 najavio svijetu njegovu skrivenu prošlost i obilježio ga kao osumnjičenika u slučaju s kostima.

- Harry?

Bosch je skoro poskočio. Okrene se i pogleda u Edgara. - Ne radi mi to, čovječe. Što je? Edgar je zurio u tijelo dok je govorio.

- Ostavio je poruku na tri stranice na stoliću za kavu.

Bosch izađe iz tuša i progura se pokraj Edgara. Pošao je u dnevni boravak, uzimajući iz džepa par rukavica od lateksa i pušući u njih da raširi gumu prije nego što ih navuče na ruke.

- Jesi li sve pročitao?

- Da, kaže da nije ubio maloga. Kaže da će se ubiti jer su ga uništili policija i izvjestitelji i jer više ne može.Takvo što. Ima i čudnih stvari.

Bosch pođe u dnevni boravak. Edgar je slijedio nekoliko koraka iza njega. Bosch ugleda tri stranice ispisane rukom raširene jedna do druge na stoliću za kavu. Sjedne na kauč ispred njih.

- Jesu li bile ovako ostavljene?

- Da. Nisam ih dirao.

Bosch počne čitati stranice. Ono za što je pretpostavljao da su Trentove posljednje riječi bilo je

nesuvislo poricanje ubojstva dječaka na obronku, te oslobađanje od bijesa zbog onoga što su mu učinili.

Sada će SVI znati! Vi ste me ljudi uništili, UBILI ste me. Krv je na vašim rukama, ne na mojim! Nisam to napravio, nisam to napravio, ne, ne, NE! Nikada nikome nisam učinio nažao. Nikada, nikada, nikada. Ni živoj duši na ovom planetu. Volim djecu. VOLIM!!!! Ne, vi ste bili ti koji ste meni učinili nažao. Vi. Ali ja sam onaj koji ne može živjeti s boli koju ste mi nemilosrdno prouzročili. Ne mogu.

Tekst se ponavljao gotovo kao da je netko zabilježio nepripremljenu žučnu kritiku umjesto da je sjeo s kemijskom i papirom i zapisao svoje misli. Sredina druge stranice bila je izdvojena i u tablici ispod naslova 'Odgovorni' nalazila su se imena. Popis je počinjao s Judy Surtain, uključivao je i voditelja noćnih vijesti na Kanalu 4, te navodio Boscha, Edgara i tri imena koja Bosch nije prepoznao. Calvin Stumbo, Max Rebner i Alicia Felzer.

- Stumbo je bio policajac, a Rebner okružni javni tužitelj na prvom slučaju - reče Edgar. - U šezdesetima.

Bosch kimne.

- A Felzer?

- To mi ime nije poznato.

Kemijska kojom su stranice očigledno bile napisane nalazila se na stolu pokraj posljednje stranice. Bosch je nije dirao jer ju je namjeravao provjeriti radi Trentovih otisaka prstiju.

Dok je nastavio čitati, Bosh opazi da je svaka stranica pri dnu potpisana Trentovim potpisom. Na kraju posljednje stranice, Trent je odaslao čudnu molbu koju Bosch nije odmah shvatio.

Jedino za čime žalim moja su djeca. Tko će se brinuti za moju djecu? Treba im hrana i odjeća. Imam nešto novca. Novac odlazi njima. Što god imam. Ovo je moja posljednja volja i oporuka koju potpisujem. Dajte novac djeci. Neka Morton dade novac i ne naplati mi ništa. Učinite to za djecu.

- Njegovu djecu? - upita Bosch.

- Da, znam - reče Edgar. - Čudno.

- Što radite ovdje? Gdje je Nicholas?

Pogledali su prema ulazu iz kuhinje u dnevni boravak. Ondje je stajao nizak muškarac u odijelu za kojeg Bosch pretpostavi da je odvjetnik, te da mora biti Morton. Bosch ustane.

- Mrtav je. Izgleda kao samoubojstvo.

- Gdje?

- Glavna kupaonica, ali ja ne bih...

Morton je već pošao, hitajući prema kupaonici. Bosch zazove za njim.

- Ništa ne dirajte.

Kimnuo je Edgaru u znak da pođe za njim i pobrine se za to. Bosch ponovno sjedne i iznova pogleda stranice. Pitao se koliko je Trentu trebalo da odluči da mu je jedino preostalo ubiti se, a zatim da poradi na poruci od tri stranice. To je bila najduža samoubojičina poruka na koju je ikada naišao.

Morton se vrati u dnevni boravak s Edgarom koji ga je slijedio. Lice mu je bilo pepeljasto, a pogledom je poniknuo u pod.

- Pokušao sam vam reći da ne idete tamo - reče Bosch. Odvjetnik podigne pogled i zagleda se u Boscha. Oči mu se ispune gnjevom, što mu je izgleda vratilo nešto boje u lice.

- Jeste li vi ljudi sada sretni? Posve ste ga uništili. Date čovjekovu tajnu lešinarima, oni je emitiraju i evo što dobijete.

Rukom je pokazao prema kupaonici.

- Gospodine Morton, raspolažete krivim činjenicama, ali se u biti čini da se baš tako dogodilo. Zapravo biste se iznenadili da samo znate koliko se slažem s vama.

- Sada kada je mrtav, to mora da vam je lako reći. Je li to poruka? Je li ostavio poruku?

Bosch ustane i rukom mu pokaže da zauzme mjesto na kauču ispred tri stranice.

- Samo ne dirajte stranice.

Morton sjedne, stavi naočale za čitanje i počne proučavati listove.

Bosch pristupi Edgaru i tiho mu reče: - Poslužit ću se telefonom u kuhinju da obavim pozive. Edgar kimne.

- Bolje upoznaj s time Ured za odnose s javnošću. Bit ćemo do grla u govnima.

- Da.

Bosch podigne slušalicu sa zida u kuhinji i opazi da ima dugme za ponovno biranje poziva. Pritisnuo ga je i čekao. Glas koji mu se javio prepoznao je kao Mortonov. Bila je to telefonska sekretarica. Morton reče da nije kod kuće i neka ostavi poruku.

Bosch nazove izravnu liniju poručnice Billets. Odmah se javila i Bosch je mogao zaključiti da jede.

- Pa, mrzim što ti moram ovo priopćiti dok jedeš, ali mi smo ovdje gore u Trentovoj kući. Izgleda da se ubio.

Nastupila je dugačka tišina, a ona zatim upita Boscha je li siguran.

- Siguran sam da je mrtav i prilično sam siguran da je to sam učinio. Objesio se pomoću nekoliko žičanih vješalica u tuš kabini. Ovdje se nalazi poruka na tri stranice. Poriče da ima bilo kakve veze s kostima. Za svoju smrt većinom okrivljuje Kanal 4 i policiju - mene i Edgara pogotovo. Ti si prva koju sam nazvao.

- Pa, svi znamo da nisi ti bio onaj...

- To je u redu, poručnice, ne trebam odrješenje. Što želiš da ovdje poduzmem?

- Pozabavi se rutinskim pozivima. Ja ću nazvati ured šefa Irvinga i reći mu što se dogodilo. Ovo će nam donijeti nevolje.

- Da. Što je s Uredom za odnose s javnošću? Na ulici se već nalazi skupina izvjestitelja.

- Ja ću ih nazvati.

- Jesi li već nešto poduzela u vezi s Thorntonom?

- Radi se na tome. To vodi žena iz OUP-a, Bradleyeva. Uz ovu posljednju stvar, kladila bih se da Thornton ne samo što si je odavanjem podataka priuštio otkaz, već će protiv njega možda htjeti podići i kakvu optužnicu.

Bosch kimne. Thornton je to i zaslužio. Još uvijek nije sumnjao u svoju odluku da izvede prijevaru.

- U redu onda, bit ćemo ovdje. To jest, barem neko vrijeme.

- Javi mi ako pronađete bilo što što bi ga povezalo s kostima. Bosch pomisli na čizme s blatom u utorima i na skejt.

- Važi - reče on.

Bosch prekine razgovor i potom smjesta nazove mrtvozornikov ured i ZIO.

U dnevnom je boravku Morton završio s čitanjem poruke.

- Gospodine Morton, kada ste posljednji put razgovarali s gospodinom Trentom? - upita Bosch.

- Prošle noći. Nazvao me kući poslije vijesti na Kanalu 4. Vidjela ih je njegova šefica i nazvala ga.

Bosch kimne. To je objašnjavalo posljednji poziv.

- Znate li ime njegove šefice?

Morton pokaže na srednju stranicu na stolu.

- Točno tu na popisu. Alicia Felzer. Rekla mu je da će zatražiti raskid ugovora s njim. Studio snima filmove za djecu. Nije ga mogla držati na pozornici s djetetom. Uviđate li? Odavanje njegove kaznene evidencije medijima uništilo je ovog čovjeka. Bezobzirno ste čovjeku oduzeli egzistenciju i...

- Pustite da ja postavljam pitanja, gospodine Morton. Možete sačuvati svoj bijes za trenutak kad ćete izaći iz kuće i porazgovarati s izvjestiteljima, što znam da ćete učiniti. Što je s onom zadnjom stranicom? Spominje djecu. Svoju djecu. Što to znači?

- Nemam pojma. Očito je bio jako emocionalno uzbuđen kada je ovo napisao. Možda ne znači ništa.

Bosch ostane stajati, proučavajući odvjetnika.

- Zašto vas je nazvao prošle noći?

- Što mislite zašto? Da mi kaže da ste bili ovdje, da je u svim vijestima, da mu je šefica to vidjela i da ga hoće najuriti.

- Je li rekao da je pokopao onog dječaka gore na brdu? Morton navuče najbolji izraz ogorčenja za koji je mogao prikupiti snagu.

- Svakako je rekao da nema nikakve veze s tim. Vjerovao je da ga progonite zbog pogreške u prošlosti,

vrlo davne pogreške, i rekao bih da je u tome imao pravo.

Bosch kimne.

- U redu, gospodine Morton, sada možete ići.

- O čemu govorite? Ne namjeravam...

- Ova je kuća sada mjesto zločina. Istražujemo smrt vašeg klijenta kako bi potvrdili ili otklonili mogućnost da si je sam naudio. Ovdje više niste dobrodošli. Jerry?

Edgar pristupi kauču i mahne Mortonu da ustane.

- Hajde. Vrijeme je da izađete tamo i pokažete lice na televiziji. Bit će dobro za posao, zar ne?

Morton ustane i uvrijeđeno izađe. Bosch priđe prednjim prozorima i navuče zastor za nekoliko centimetara. Kada je Morton izašao uz bočnu stranu kuće prema prilazu, odmah je prišao izvjestiteljima i ljutito počeo govoriti. Bosch nije mogao čuti što je rekao. Nije ni trebao.

Kad se Edgar vratio u sobu, Bosch mu je rekao da nazove ured dežurnog narednika i zatraži ophodno vozilo radi držanja svjetine pod kontrolom. Imao je osjećaj da će novinarska gomila, poput virusa koji se umnaža, svake minute sve više i više rasti te postajati sve pohlepnija za podacima.

19.

Pronašli su djecu Nicholasa Trenta kad su mu pretražili dom nakon što je njegovo tijelo odneseno. U čitave dvije ladice njegova radnog stola u dnevnom boravku, stola koji Bosch nije pretražio protekle noći, nalazili su se fascikli, fotografije i financijska izvješća, uključujući i nekoliko debelih omotnica iz banke s poništenim čekovima. Trent je svakog mjeseca slao male svote novca nekolicini dobrotvornih organizacija koje su hranile i odijevale djecu. Od Apalačkog gorja preko brazilskih kišnih šuma do Kosova, Trent je dvije godine slao čekove. Bosch nije pronašao ček s iznosom većim od dvanaest dolara. Pronašao je na desetke fotografija djece kojoj je navodno pomagao, kao i njihova kratka, rukom napisana pisamca.

Bosch je na kasnim televizijskim programima vidio brojne oglase javnih ili državnih službi koje su molile dobrovoljne priloge. Uvijek je bio sumnjičav. Ne u to može li nekoliko dolara spriječiti da dijete postane gladno i neodjeveno, već u to hoće li uopće primiti tih nekoliko dolara. Pitao se jesu li fotografije koje je Trent čuvao u ladicama iste one fotografije koje su se slale svima koji su dali prilog. Pitao se jesu li pisamca zahvala napisana dječjim rukopisom bila smicalica.

- Čovječe - reče Edgar dok je pretraživao sadržaj stola. - Ovaj tip, kao da je odrađivao pokoru ili nešto, kad je tako slao sav svoj novac ovim organizacijama.

- Da, pokoru za što?

- Možda nikada nećemo znati.

Edgar se vrati pretraživanju druge spavaonice. Bosch prouči neke od fotografija koje je raširio na površini stola. Bilo je dječaka i djevojčica od kojih nitko nije izgledao starije od deset godina, iako je to bilo teško procijeniti jer su svi imali prazne i ostarjele oči djece koja su prošla kroz rat, glad i nemar. Podignuo je jednu snimku bijelog dječaka i okrenuo je. Pisalo je da je dječak postao siroče tijekom borbi na Kosovu. Ozlijeđen je u topovskoj eksploziji koja mu je ubila roditelje. Zvao se Miloš Fidor i bilo mu je deset godina.

Bosh je ostao siroče u jedanaestoj godini. Pogledao je u dječakove oči i ugledao svoje vlastite.

U 16 sati zaključali su Trentov dom i ponijeli tri kutije zaplijenjenog materijala u automobil. Mala skupina izvjestitelja zadržala se vani čitavo poslijepodne, usprkos obavijesti iz Ureda za odnose s javnošću kako će se svi podaci o dnevnim događajima dostavljati preko Parkerova centra.

Izvjestitelji im se približiše s pitanjima, no Bosch brzo reče da mu nije dozvoljeno komentirati istragu. Stavili su kutije u prtljažnik i odvezli se u smjeru središta grada, gdje je zamjenik šefa Irvin Irving sazvao sastanak.

Bosch je bio nezadovoljan sobom dok je vozio. Osjećao se nelagodno jer je Trentovo samoubojstvo - a sada više nije sumnjao da je to bilo upravo to - pomoglo u usporavanju istrage o dječakovoj smrti. Bosch je proveo polovicu dana pretražujući po Trentovoj imovini, dok je zapravo želio ustanoviti dječakov identitet, slijedeći trag koji je primio u dojavljenim izvještajima.

- Što ne valja, Harry? - upita Edgar u jednom trenutku usred vožnje.

- Što?

- Ne znam. Sav si mrzovoljan. Znam da si tome vjerojatno prirodno sklon, ali obično to ne pokazuješ toliko.

Edgar se osmjehne, ali Bosch mu ne uzvrati osmijehom.

- Samo razmišljam o stvarima. Ovaj je tip danas mogao biti živ da smo drugačije postupali.

- Ma hajde, Harry. Misliš, da ga nismo istražili? Nije bilo načina da to ne učinimo. Obavili smo svoj posao i stvari su išle svojim tokom. Ništa nismo mogli. Ako je itko odgovoran, onda je to Thornton, a on će dobiti što ga ide. Ali ako me pitaš za mišljenje, svijetu je ipak bolje bez nekoga poput Trenta u njemu. Moja je savjest čista, čovječe. Kristalno čista.

- Drago mi je zbog tebe.

Bosch pomisli na svoju odluku da Edgaru dade slobodnu nedjelju. Da to nije učinio, Edgar bi bio onaj koji bi provjerio imena na računalu. Kiz Rider ne bi bila u središtu zbivanja i podaci nikada ne bi došli do Thorntona.

Uzdahnuo je. U lančanoj reakciji sve se uvijek činilo da funkcionira. Ako, tada, ako, tada, ako, tada.

- Što ti instinkt govori o tom tipu? - upita Edgara.

- Misliš, je li ubio dječaka na brdu? Bosch kimne.

- Ne znam - reče Edgar. - Moram vidjeti što će laboratorij reći o blatu i što sestra kaže o skejtu. Ako je to sestra i ako potvrdimo identitet.

Bosch ne reče ništa. No uvijek je osjećao nelagodu kada se oslanjao na laboratorijska izvješća i

kada su ona odlučivala u kojem smjeru da krene s istragom.

- A ti, Harry?

Bosch pomisli na fotografije sve djece za koju je Trent mislio da se brine. Njegov čin kajanja. Njegova prilika za iskupljenjem.

- Mislim da gubimo vrijeme - reče. - On nije taj.

20.

Šefov zamjenik Irvin Irving sjedio je za svojim stolom u svom prostranom uredu na šestom katu u Parkerovu centru. U prostoriji su također sjedili poručnica Grace Billets, Bosch i Edgar, te policajac iz Ureda za odnose s javnošću po imenu Sergio Medina. Irvingova pobočnica, poručnica po imenu Simonton, stajala je pred otvorenim vratima ureda u slučaju da bude potrebna.

Irving je imao stol sa staklenom površinom. Na njemu nije bilo ničega osim dva lista papira s otisnutim tekstom kojeg Bosch nije mogao pročitati sa svog mjesta, s lijeve strane ispred Irvingova stola.

- Dakle - započne Irving. - Koje činjenice znamo o gospodinu Trentu? Znamo da je bio pedofil s kaznenom evidencijom za seksualno zlostavljanje djeteta. Znamo da je živio na korak od mjesta ukopa ubijenog djeteta. I znamo da je počinio samoubojstvo iste večeri kada su ga istražitelji ispitali u vezi s prve dvije upravo utvrđene točke.

Irving podigne jedan od listova sa svog stola i prouči ga bez da je njegov sadržaj podijelio s ostalima u sobi. Konačno progovori.

- Ovdje imam izjavu za novinare koja iznosi iste ove tri činjenice te nastavlja ovako: 'Nad gospodinom Trentom nastavlja se provođenje istrage. O tome je li bio odgovoran za smrt žrtve koja je pronađena zakopana u blizini njegova doma presudit će laboratorijski dokazi i daljnja istraga koja je u tijeku.'

Bez riječi je ponovno pogledao u list i napokon ga spustio.

- Lijepo i jezgrovito. No to neće mnogo utažiti žeđ medija za ovom pričom. Niti će nam pomoći da spriječimo još jednu situaciju nezgodnu po ovu policiju.

Bosch pročisti grlo. Izgledalo je da se Irving isprva ne obazire na to, no tada je progovorio a da nije pogledao u detektiva.

- Da, detektive Bosch?

- Pa, nekako se čini da time niste zadovoljni. Problem je u tome da je to što piše u toj izjavi za novinare upravo ono kako stojimo. Volio bih vam reći kako mislim da je tip ubio klinca na tom brdu. Volio bih vam reći kako znam da je to učinio. Ali daleko smo od toga i mislim da ćemo završiti tako da ćemo zaključiti baš suprotno.

- Na temelju čega? - odbrusi Irving.

Boschu postane jasno koja je svrha sastanka. Pretpostavio je da je drugi list na Irvingovu stolu izjava za novinare koju je šefov zamjenik želio objaviti. Vjerojatno je sve svaljivala na Trenta i objašnjavala njegovo samoubojstvo time što je znao ga će ga otkriti. To bi policiji omogućilo da se pozabavi Thorntonom, dojavljivačem, tiho i izvan medijskog povećala. Poštedjelo bi policiju poniženja uslijed priznavanja da je povjerljiva informacija procurila od jednog policajca i prouzročila samoubojstvo čovjeka koji je možda bio nevin. To bi im također omogućilo da zaključe slučaj dječaka s brda.

Bosch je shvaćao da svi koji sjede u toj prostoriji znaju kako su izgledi za zaključivanje takvog slučaja vrlo slabi. Slučaj je privukao veliku medijsku pozornost,

a sada im je Trent svojim samoubojstvom pružio izlaz. Može se posijati sumnja na mrtvog pedofila, a policija sve može okončati i prijeći na idući slučaj - i to neki za koji su se mogli nadati da ima bolje šanse za rješavanje.

Bosch je to mogao razumijeti, ali ne i prihvatiti. Vidio je kosti. Čuo je kako Golliher niže litaniju ozljeda. U onoj je sali za obdukciju Bosch čvrsto odlučio pronaći ubojicu i zaključiti slučaj. U odnosu na to, proračunatost policijske politike i očuvanje imidža bit će sporedni.

Posegnuo je u džep svog kaputa i izvukao notes. Otvorio ga je na stranicu s presavijenim rubom i pogledao je kao da proučava list pun bilježaka. No na stranici se nalazila samo jedna opaska, zabilježena u subotu u sali za obdukciju.

44 zasebne indikacije ozljeda

Pogled mu se zadrži na brojci koju je zapisao sve dok Irving ponovno nije progovorio.

- Detektive Bosch? Pitao sam, na temelju čega? Bosch podigne pogled i zatvori notes.

- Na temelju vremenske usklađenosti - mislimo da se Trent nije uselio u taj kvart sve dok dječak već neko vrijeme nije bio pod zemljom - i na temelju analize kostiju. Ovaj je klinac bio fizički zlostavljan tijekom dužeg vremenskog razdoblja - otkada je bio malo dijete. To ne vodi do Trenta.

- Analize vremenske usklađenosti i kostiju neće biti konačne - reče Irving. - Bez obzira na ono što nam kažu, još uvijek postoji mogućnost - bez obzira koliko neznatna - da je Nicholas Trent počinitelj ovog zločina.

- Vrlo neznatna mogućnost.

- Što je s današnjim pretraživanjem Trentova doma?

- Izuzeli smo stare radne čizme s osušenim blatom u utorima. Usporedit će se s uzorcima zemlje uzetima s mjesta na kojima su pronađene kosti. No bit će bez dokazne snage. Čak i ako se budu poklapali, Trent je mogao pokupiti blato planinareći iza kuće. Geološki gledano, sve je to dio istog sedimenta.

- Što još?

- Ne mnogo. Imamo skejt.

- Skejt?

Bosch objasni telefonsku dojavu koju zbog samoubojstva nije imao vremena istražiti. Dok ju je prepričavao, mogao je vidjeti da se Irving zagrijava za mogućnost da bi skejt u Trentovu vlasništvu mogao biti povezan s kostima na brdu.

- Želim da ti to bude prioritet - reče. - Želim da se to raščisti i želim to znati istog časa kad do toga dođe.

Bosch samo kimne.

- Da, šefe - ubaci se Billetsova.

Irving ušuti i prouči dva papira na svom stolu. Napokon uzme onaj s kojeg nije čitao - list za koji je Bosch pretpostavljao da je prenapuhana izjava za novinare - te se okrene od svog stola. Ubacio ga je u stroj za usitnjavanje papira, koji glasno zacvili dok je uništavao dokument. Zatim se okrene natrag prema stolu i uzme preostali dokument.

- Policajče Medina, možete ovo priopćiti novinarima.

Pružio je Medini dokument, koji ustane da ga primi. Irving provjeri koliko je sati.

- Baš na vrijeme za vijesti u šest - reče.

- Šefe? - reče Medina.

- Da?

- Ovaj, bilo je mnogo upita o reportažama s krivim podacima na Kanalu 4. Ne bismo li trebali...

- Reci da se komentiranje bilo koje vanjske istrage kosi s našom politikom. Možeš još dodati da policija neće tolerirati niti prihvatiti curenje povjerljivih podataka medijima. To je sve, policajče Medina.

Medina je izgledao kao da ima još pitanja, ali nije bio tako lud da ih postavi. Kimnuo je i izašao iz ureda.

Irving kimne svojoj pobočnici te ona zatvori vrata ureda, ostavši u predsoblju izvana. Šefov zamjenik zatim okrene glavu, gledajući od Billetsove preko Edgara do Bosha.

- Ovdje se nalazimo u delikatnoj situaciji - reče on. - Je li vam jasno kako nastavljamo?

- Da - rekoše Billetsova i Edgar u jedan glas. Bosch nije rekao ništa. Irving ga pogleda.

- Detektive, imate li što za reći?

Bosch malo promisli prije nego što je odgovorio.

- Samo želim reći da ću otkriti tko je ubio tog dječaka i stavio ga u onu rupu. Ako je to Trent, u redu. Dobro. Ali ako nije on, nastavit ću tražiti.

Irving ugleda nešto na svom stolu. Nešto sitno poput dlake ili druge čestice gotovo mikroskopske veličine. Nešto što Bosch nije mogao vidjeti. Irving to podigne s dva prsta i ispusti u kantu za smeće iza sebe. Dok je čistio prste iznad stroja za usitnjavanje papira, Bosch je nastavio promatrati, te se upitao je li ova demonstracija predstavljala neku vrstu prijetnje upućene njemu.

- Ne rješavaju se svi slučajevi, detektive, svi slučajevi nisu rješivi - reče. - U jednom trenutku dužnost nam nalaže da se prebacimo na hitnije stvari.

- Dajete li mi vremenski rok?

- Ne, detektive. Govorim da te razumijem. I samo se nadam da i ti razumiješ mene.

- Što će se dogoditi s Thorntonom?

- To se razmatra. Sada ne mogu o tome raspravljati s tobom. Bosch frustrirano odmahne glavom.

- Pripazite se, detektive Bosch - reče Irving odsječno. - Imao sam mnogo strpljenja s vama. Na ovom slučaju i na drugima prije njega.

- Ono što je Thornton učinio dovelo je do zastoja u ovom slučaju. Trebao bi...

- Ako je on odgovoran, s njim će se sukladno postupiti. Ali imaj na umu da nije radio u vakumu. Morao je dobiti podatak da bi ga mogao razotkriti. Istraga se nastavlja.

Bosch je zurio u Irvinga. Poruka je bila jasna. Kiz Rider mogla bi potonuti s Thorntonom ako Bosch ne bude plesao kako Irving svira.

- Razumiješ li me, detektive?

- Razumijem vas. U potpunosti!

21.

Prije nego što je odbacio Edgara natrag u Hollywoodsku stanicu i potom se uputio u Venice, Bosch je iz prtljažnika izvadio kutiju s dokaznim materijalom u kojoj se nalazio skejt, te je vratio u ZIO-ov laboratorij u sklopu Parkerova centra. Na pultu je zatražio Antoinea Jespera. Dok je čekao, proučavao je skejt. Izgledalo je da je načinjen od laminatne šperploče. Imala je lakiranu polituru na koju je bilo nadodano nekoliko naljepnica, a najistaknutije su bile lubanja i pod njom ukrštene bedrene kosti, smještene nasred gornje površine skejta.

Kada se Jasper pojavio na pultu, Bosch mu pokaže kutiju za dokaze.

- Želim znati tko je i kada ovo izradio, te gdje je prodano - reče. - Od najvećeg je prioriteta. Šesti kat jaše mi za vratom zbog ovog slučaja.

- Nema problema. Proizvođača ti mogu reći odmah. To je Boneyeva daska. Više ih ne proizvode. Prodao je obrt i odselio, mislim na Havaje.

- Kako sve to znaš?

- Zato što sam kao klinac bio daskaš i ovo sam želio, ali nikada nisam imao dovoljno love. Prilično ironično, ha?

- Što to?

- Boneyeva daska i slučaj. Znaš, kosti. Bosch kimne.

- Bilo što. Želim što god mi možeš dati do sutra.

- Ovaj, mogu pokušati. Ne mogu obeć...

- Sutra, Antoine. Šesti kat, sjećaš se? Razgovarat ćemo sutra. Jesper kimne.

- Daj mi barem jutro.

- Može. Događa li se što s dokumentima? Jesper odmahne glavom.

- Još ništa. Pokušala je s bojama i ništa nije ispalo. Mislim da ne bi trebao na bilo što ondje računati, Harry.

- U redu, Antoine.

Bosch ga ostavi tamo s kutijom u rukama.

Na putu natrag u Hollywood pustio je Edgara da vozi dok je on iz svoje aktovke izvadio list s telefonskim dojavama i sa svog mobitela nazvao Sheilu Delacroix. Odmah se javila pa se Bosch predstavi i reče da su mu proslijedili njezin poziv.

- Je li to bio Arthur? - upita s hitnjom.

- Ne znamo, gospođo. Zato i zovem.

- Oh.

- Bismo li vas moj partner i ja mogli doći posjetiti sutra ujutro da popričamo o Arthuru i doznamo neke podatke? To bi nam pomoglo da točnije utvrdimo pripadaju li posmrtni ostaci vašem bratu.

- Razumijem. Ovaj, da. Možete doći ovamo, ako vam tako odgovara.

- Gdje je ovamo, gospođo?

- Oh. Moja kuća. Podalje od Wilshirea, u Miracle Mileu. Bosch pogleda adresu na izvještaju o telefonskoj dojavi.

- Na Orange Groveu.

- Da, točno.

- Je li vam prerano u osam i trideset?

- To će biti u redu, policajče. Ako mogu, rado bih pomogla. Samo me smeta kad pomislim da je onaj

čovjek živio tamo sve te godine nakon što je učinio takvo što. Pa čak i da žrtva nije bila moj brat.

Bosch odluči da mu se ne isplati priopćiti joj kako je Trent vjerojatno bio posve nevin u slučaju s kostima. Na svijetu je bilo previše ljudi koji su vjerovali svemu što su vidjeli na televiziji.

Umjesto toga, Bosch joj dade svoj telefonski broj i reče joj da ga nazove ako joj nešto iskrsne i ispadne da joj je osam i pol idućeg jutra nezgodno vrijeme.

- Neće mi biti nezgodno vrijeme - reče. - Želim pomoći. Ako je Arthur, želim znati. Dio mene želi da se radi o njemu pa da znam da je gotovo. Ali drugi dio želi da se radi o nekom drugom. Tako mogu nastaviti misliti da je negdje vani. Sada možda s vlastitom obitelji.

- Shvaćam - reče Bosch. - Vidimo se ujutro.

22.

Vožnja do Venicea bila je grozna i Bosch je stigao s više od pola sata kašnjenja. Njegovu se kašnjenju zatim pridružila neuspješna potraga za parkirališnim mjestom, nakon čega se poražen vratio na zemljište ispred knjižnice. Juliji Brasher, koja se nalazila u kritičnoj fazi miješanja hrane u kuhinji, nije zasmetalo njegovo kašnjenje. Uputila ga je da pođe do sterea i stavi neku glazbu, a zatim si natoči čašu vina iz boce koja je već bila otvorena na stoliću za kavu. Nije pokazivala namjeru da će ga dodirnuti ili poljubiti, ali držanje joj je bilo posve toplo. Pomislio je da se stvari čine dobrima, da je možda prebrodio sinoćnji gaf.

Odabrao je CD sa snimkama uživo od Tria Billa Evansa u Village Vanguardu u New Yorku. Taj je CD imao kod kuće i znao je da će pridonijeti tihoj glazbi uz večeru. Natočio si je čašu crnog vina i ležerno šetao po dnevnom boravku, razgledavajući stvari koje je izložila.

Okvir bijelog kamina od opeke bio je prepun malih uokvirenih fotografija koje nije imao prilike pogledati prošle noći. Neke su se oslanjale na stalak i isticale se više od ostalih. Nisu sve prikazivale ljude. Na nekim su fotografijama bila mjesta za koja je pretpostavljao da ih je posjetila na svojim putovanjima. Tu se nalazio i snimak izbliza aktivnog vulkana koji je u zrak rigao rastaljene krhotine i iz kojeg je kuljao dim. Bio je tu i podvodni snimak razjapljenih usta i nazupčanih zubiju morskog psa. Činilo se da se ubojita riba bacala upravo na kameru i na onoga tko se nalazio

iza nje. Na rubu fotografije Bosch je mogao vidjeti jednu od željeznih šipki kaveza koji je štitio fotografa, a pretpostavio je da je to bila Brasherova.

Ondje se nalazila i fotografija Brasherove s dva urođenika sa svake strane kako što je, pretpostavio je Bosch, negdje u zaleđu Australije. Bilo je još nekoliko fotografija nje sa suputnicima, kako se činilo, na drugim egzotičnim ili surovim lokacijama koje Bosch nije mogao lako prepoznati. Niti na jednoj fotografiji na kojoj je bila prikazana Julia, ona nije gledala u fotoaparat. Oči su joj uvijek zurile u daljinu ili u jednu od osoba koje su pozirale s njom.

Na posljednjem mjestu na okviru kamina, kao da se skriva među ostalim fotografijama, nalazila se malena fotografija u zlatnom okviru mnogo mlađe Julije Brasher s neznatno starijim muškarcem. Bosch pruži ruku iza fotografija i podigne je da je može bolje pogledati. Par je sjedio u restoranu ili možda na prijemu vjenčanja. Julia je nosila haljinu bež boje dubokog dekoltea. Muškarac je bio odjeven u smoking.

- Znaš, ovaj je čovjek bog u Japanu - dovikne Julia iz kuhinje. Bosch vrati uokvirenu fotografiju na mjesto i ode do kuhinje.

Njezina je kosa bila raspuštena i on nije mogao odlučiti kako mu se više sviđa.

- Bili Evans?

- Da. Izgleda da imaju čitave radijske kanale posvećene puštanju njegove glazbe.

- Nemoj mi reći, neko si vrijeme provela i u Japanu.

- Oko dva mjeseca. To je fascinantno mjesto.

Boschu se činilo da ona radi rižoto s piletinom i šparogama.

- Dobro miriše.

- Hvala. Nadam se da je dobro.

- Dakle od čega misliš da si bježala?

Podignula je pogled sa svog posla za štednjakom na njega. U ruci joj je mirovala kuhača. - Što?

- Znaš već, sva putovanja. Ostavila si tatinu pravničku tvrtku radi plivanja s morskim psima i uranjanja u vulkane. Je li to bilo zbog staroga ili zbog tvrtke koju je stari vodio?

- Neki bi ljudi na to gledali kao da sam možda bježala prema nečemu.

- Tipu u smokingu?

- Harry, skini pištolj. Ostavi značku pred vratima. Ja uvijek tako radim.

- Oprosti.

Vratila se natrag poslu za štednjakom i Bosch se pojavi iza nje. Stavio je ruke na njezina ramena i pritisnuo palce u udubine gornjeg dijela njezine kralježnice. Nije pružala otpor. Uskoro je osjetio kako joj se mišići počinju opuštati. Opazio je da joj je čaša za vino na šanku prazna.

- Idem po vino.

Vratio se sa svojom čašom i bocom. Napunio joj je čašu i ona je podigne i kucne po rubu njegove.

- Bez obzira prema nečemu ili od nečega, nazdravljam bijegu - reče ona. - Samo bijegu.

- Što se dogodilo s 'Drži čvrsto'?

- I to je sadržano.

- Nazdravljam oprostu i pomirenju.

Ponovno su se kucnuli. Zaobišao ju je i ponovno joj počeo masirati vrat.

- Znaš, razmišljala sam o tvojoj priči čitave prošle noći nakon što si otišao - reče ona.

- Mojoj priči?

- O metku i tunelu.

- I?

Slegnula je ramenima.

- Ništa. Samo je nevjerojatno, to je sve.

- Znaš, nakon tog dana, više se nisam bojao dolje u mraku. Jednostavno sam znao da ću se izvući. Ne mogu objasniti zašto, samo sam znao. Što je, naravno, bilo glupo, jer nema garancije za takvo što, ni tamo tada niti bilo gdje drugdje. Na neki sam način postao lakomislen.

Na trenutak je prestao s masiranjem.

- Nije dobro biti previše lakomislen - reče. - Ako prečesto staneš pred cijev oružja, prije ili kasnije ćeš se opeći.

- Hmm. Držiš li mi predavanje, Harry? Sada mi želiš biti mentor?

- Ne. Ostavio sam pištolj i značku pred vratima, sjećaš se?

- Onda dobro.

Okrenula se, još uvijek s njegovim rukama na svome vratu, i poljubila ga. Zatim se povukla.

- Znaš, ono što je sjajno u ovom rižotu je da može ostati u pećnici koliko god nam treba.

Bosch se nasmiješi.

Kasnije, nakon što su vodili ljubav, Bosch ustane s njenog kreveta i izađe u dnevni boravak.

- Kamo ćeš? - zazove ona za njim.

Kada nije odgovorio, ona mu dovikne da pojača pećnicu. Vratio se u sobu noseći fotografiju u zlatnom okviru. Ušao je u krevet i upalio svjetlo na stoliću uz krevet. Bila je to žarulja niske voltaže ispod glomaznog sjenila svjetiljke. Prostorija je ipak bila u sjeni.

- Harry, što radiš? - reče Julia tonom koji ga je upozoravao da gazi blizu njezina srca. - Jesi li pojačao pećnicu?

- Da, na tri i pol. Reci mi o ovom tipu.

- Zašto?

- Samo želim znati.

- Osobno je.

- Znam. Ali možeš mi reći.

Pokušala mu je oduzeti fotografiju, ali on ju je držao dalje od njezina dohvata.

- Je li on taj? Je li ti on slomio srce i natjerao te u bijeg?

- Harry. Mislila sam da si skinuo značku.

- Jesam. I svoju odjeću, sve. Nasmiješila se.

- Pa, neću ti ništa reći.

Ležala je na leđima, glave naslonjene na jastuk. Bosch stavi fotografiju na stolić uz krevet, a zatim se okrene i smjesti se pokraj nje. Pod plahtom stavi ruku preko njezina tijela i čvrsto je privuče k sebi.

- Gledaj, želiš li se opet mijenjati za ožiljke? Dvaput mi je slomila srce ista žena. I znaš što? Dugo sam čuvao njezinu sliku na polici u svom dnevnom boravku. Onda sam na Novu godinu odlučio da je prošlo dovoljno dugo vremena. Maknuo sam njezinu sliku. Zatim su me pozvali na posao i upoznao sam tebe.

Pogledala ga je, a oči su joj se neznatno kretale naprijed-natrag dok je, kako se činilo, pretraživala

njegovo lice za nečim, možda za najsitnijim znakom neiskrenosti.

- Da - konačno reče. - Slomio mi je srce. U redu?

- Ne, nije u redu. Tko je gad? Počela se smijati.

- Harry, ti si moj vitez u zahrđalom oklopu, zar ne? Uspravila se u sjedeći položaj i plahta joj padne s grudi. Prekrižila je ruke preko njih.

- Radio je u tvrtci. Stvarno sam se zatreskala u njega, preko ušiju. A zatim... zatim je on odlučio da je gotovo. I odlučio me je izdati i odati tajne stvari mome ocu.

- Koje stvari? Odmahnula je glavom.

- Stvari koje više nikada neću odati muškarcu.

- Gdje je snimljena ta fotografija?

- Oh, na nekoj službenom primanju - vjerojatno na novogodišnjem banketu, ne sjećam se. Imaju ih mnogo.

Bosch se iskrivi iza nje. Nagne se i poljubi je u leđa, baš iznad tetovaže.

- Nisam više mogla ostati ondje dok je on bio tamo. Pa sam dala otkaz. Rekla sam da želim putovati. Moj je otac mislio da se radi o krizi srednjih godina jer sam navršila tridesetu. Pustila sam ga da tako misli. No onda sam morala učiniti ono što sam rekla da želim - putovati. Najprije sam otišla u Australiju. To je bilo najdalje mjesto kojeg sam se mogla dosjetiti.

Bosch se uspravi i nabaci si dva jastuka iza leđa. Zatim je ponovno privuče sebi na prsa. Poljubi joj tjeme i zadrži nos u njezinoj kosi.

- U tvrtci sam zaradila mnogo novca - reče. - Nisam se trebala brinuti. Samo sam nastavljala putovati, išla gdje god sam htjela, radila uzgredne poslove kada mi se radilo. Nisam se vraćala kući gotovo četiri godine.

A kad sam se vratila, upisala sam se na akademiju. Hodala sam šetalištem uz more i ugledala mali ured društvenog doma u Veniceu. Ušla sam unutra i ugledala brošuru. Poslije toga sve se brzo odigralo.

- Tvoja prošlost pokazuje impulzivne i moguće nesmotrene odluke. Kako je to promaknulo ocjenjivačima?

Nježno ga je gurnula laktom u slabine, prouzročivši širenje boli iz rebara. Napeo se.

- Oh, Harry, oprosti. Zaboravila sam.

- Da, naravno da jesi. Nasmijala se.

- Pretpostavljam da svi vi stari dečki znate da je policija posljednjih nekoliko godina naveliko nastojala privući, kako oni to nazivaju, 'zrele' kadetkinje. Da zaglade sve oštre testosteronske uglove u policiji.

Zaljuljala je bokovima unatrag uz Boscheve genitalije da naglasi poantu.

- A govoreći o testosteronu - reče ona - jednog se dana pojavio Irving i održao govor mojoj klasi o moralnim dužnostima koje idu uz policijski posao. A svi koji su tamo sjedili znali su da tip vjerojatno ugovara više tajnih dogovora tamo gore na šestom katu nego što ima dana u godini. Tip je klasičan manipulator. U predavaonici se ironija praktički mogla rezati nožem.

Njezina uporaba riječi "ironija" prisjeti Boscha na ono što je Antoine Jesper bio rekao o povezanosti kostiju pronađenih na brdu i kostiju na skejtu. Osjetio je kako mu se tijelo napinje dok su mu misli o slučaju počele prodirati u ono što mu je bila oaza oporavka od istrage.

Osjetila je njegovu napetost. - Što je?

- Ništa.

- Iznenada si se sav ukrutio.

- Valjda zbog slučaja. Na trenutak je šutjela.

- Mislim da je nekako nevjerojatno - reče zatim. - One su kosti bile gore sve te godine, a onda su niknule iz zemlje. Poput duha ili nečeg takvog.

- Ovo je grad kostiju. I sve one čekaju da se pojave. Zastao je.

- Ovog časa ne želim razgovarati ni o Irvingu, kostima, slučaju, niti o bilo čemu drugom.

- Pa što onda želiš?

Nije odgovorio. Okrenula se da ga pogleda u lice i počela ga povlačiti s jastuka sve dok nije ležao opružen na leđima.

- Kako bi bilo da zrela žena opet zagladi sve oštre uglove? Bosch nije mogao a da se ne nasmiješi.

23.

Bosch je bio na putu prije zore. Ostavio je Juliju Brasher da spava u svom krevetu i krenuo kući, nakon što se najprije zaustavio u Opatovu habitu radi kave za van. Venice je bio poput grada duhova čijim su se ulicama vukli pramenovi jutarnje magle. No kako se približavao Hollywoodu, automobilska su se svjetla umnažala i Bosch se prisjeti da grad kostiju nikad ne spava.

Kod kuće se istuširao i odjenuo čistu odjeću. Zatim je ponovno uskočio u svoj automobil i spustio se niz brežuljak u Hollywoodsku stanicu. Bilo je 7.30 kada je tamo stigao. Začudo, određeni je broj detektiva već bio na svojim mjestima, radeći na papirologiji i na slučajevima. Edgar nije bio među njima. Bosch spusti svoju aktovku i odšeće do ureda dežurnog narednika da uzme kavu i pogleda je li koji građanin donio krafne. Gotovo svakog dana, prosječan Amerikanac koji je još uvijek imao vjere u policiju donosio bi policajcima krafne. Mali znak pažnje koji je govorio da vani još ima onih koji znaju ili barem razumiju koliko je težak policijski posao. Svakog su dana u svakoj stanici policajci stavljali svoje značke i trudili se dati sve od sebe u sredini u kojoj ih puk nije shvaćao, nije ih posebno volio, a u mnogim ih je slučajevima čak otvoreno prezirao. Bosch je uvijek držao da je nevjerojatno koliko jedna kutija krafni može popraviti stvari.

Nalio si je šalicu kave i ubacio dolar u košaru. Izvadio je zašećerenu krafnu iz kutije na pultu koju su patrolni policajci već poharali. Nikakvo čudo. Bile su iz trgovine Bobove krafne s tržnice na otvorenom. Opazio je Mankiewitza kako sjedi za svojim stolom, a njegove se tamne obrve visoko podižu dok je proučavao nešto što je izgledalo kao tablica o prerazmještaju ljudstva.

- Hej, Mank, mislim da smo izvukli prvoklasan trag s izvještaja o telefonskim dojavama. Mislio sam da bi volio znati.

Mankiewitz odgovori a da nije podignuo pogled.

- Dobro. Javi mi kada moji momci mogu prestati s time. Nekoliko idućih dana manjkat će nam ljudi za pultom.

Bosch je znao da to znači kako na jedvite jade usklađuje raspored. Kada nije bilo dovoljno policajaca za automobilsku ophodnju - zbog godišnjih odmora, pojavljivanja na sudu ili bolovanja - dežurni je narednik uvijek povlačio ljude s uredskog posla na terenski rad u vozilu.

- Dogovoreno.

Kad se Bosch vratio u zajedničku detektivsku prostoriju, Edgar još uvijek nije bio za svojim stolom. Bosch spusti svoju kavu i krafnu pored jednog od pisaćih strojeva i pođe izvaditi obrazac naloga za pretraživanje iz ladice sa spisima. Idućih je petnaest minuta tipkao dopunu naloga za pretraživanje koji je već dostavio čuvaru liječničke dokumentacije u Kraljici anđela. Potraživala je svu dokumentaciju o liječenju Arthura Delacroixa otprilike od 1975. do 1985. godine.

Kad je završio, odnio je dopunu do telefaksa i poslao je uredu suca Johna A. Houghtona koji je

proteklog dana potpisao sve naloge za pretraživanje bolnica. Dodao je i bilješku tražeći da sudac čim prije pregleda dopunu jer bi ona mogla dovesti do pozitivne identifikacije kostiju i tako usmjeriti istragu.

Bosch se vrati k stolu i iz ladice izvuče hrpu izvještaja o nestalim osobama koje je skupio dok je pretraživao mikrofilmove u arhivi. Počeo ih je brzo pregledavati, prelijećući pogledom samo preko rubrika rezerviranih za ime i prezime nestalih pojedinaca. Završio je za deset minuta. U hrpi nije bilo izvještaja o Arthuru Delacroixu. Nije znao što to znači, no namjeravao je pitati dječakovu sestru o tome.

Sada je bilo osam sati i Bosch je bio spreman krenuti u posjet sestri. Ali Edgara i dalje nije bilo. Bosch pojede ostatak svoje krafne i odluči dati svome partneru deset minuta da se pojavi prije nego što krene bez njega. Radio je s Edgarom više od deset godina i još uvijek mu je smetalo partnerovo kašnjenje. Jedna je stvar bila zakasniti na večeru. Drugo je bilo zakasniti na slučaj. Uvijek je Edgarovo kašnjenje držao za nedostatnu posvećenost njihovoj misiji istraživanja ubojstava.

Zazvonila je njegova izravna linija i Bosch se javi na telefon ljutitim škrgutanjem, očekujući da se javi Edgar jer kasni. Ali nije bio Edgar. Bila je Julia Brasher.

- I tako samo ostaviš ženu samu u krevetu, ha?

Bosch se nasmiješi i njegovo nezadovoljstvo Edgarom u hipu ispari.

- Ovdje imam puno posla - reče. - Morao sam poći.

- Znam, ali mogao si me pozdraviti.

Bosch ugleda Edgara kako prolazi kroz zajedničku prostoriju. Želio je krenuti prije nego što Edgar počne svoj ritual s kavom, krafnom i čitanjem sportske stranice.

- Pa, sada se pozdravljam, dobro? Ovdje sam usred nečega i moram juriti.

- Harry...

- Što je?

- Mislila sam da ćeš mi poklopiti slušalicu ili nešto.

- Neću, ali moram ići. Gledaj, svrati prije nego što odeš na prozivku, u redu? Vjerojatno ću se do tada vratiti.

- U redu. Vidimo se.

Bosch spusti slušalicu i ustane upravo u trenutku kad je Edgar dospio do stola za ubojstva i bacio presavijenu sportsku stranicu na svoje mjesto.

- Spreman?

- Da, baš sam htio...

- Idemo. Ne želim da nas gospođa čeka. A vjerojatno će i ona imati kave tamo.

Prilikom izlaska, Bosch provjeri pliticu za pristigle faksove. Sudac Houghton potpisao je i poslao natrag njegovu dopunu naloga za pretraživanje.

- Imamo posla - reče Bosch Edgaru, pokazavši mu nalog dok su hodali prema automobilu. - Vidiš? Kad dođeš rano, obaviš neke stvari.

- Što bi to trebalo značiti? Je li to zafrkancija na moj račun?

- Znači ono što znači, rekao bih.

- Samo želim malo kave.

24.

Sheila Delacroix živjela je u dijelu grada koji se zvao Miracle Mile. To je bio kvart južno od Wilshirea koji nije bio posve dorastao standardima obližnjeg Hancock Parka, ali su se u njemu nizali lijepo uređeni domovi i stilistički umjereno dotjerani dvoetažni stanovi kako bi se poticala osobna obilježja.

Dom Sheile Delacroix nalazio se na drugom katu dupleksa u stilu lažnog Beaux Arta. Prijateljskom je gestom pozvala detektive u svoj dom, ali kada je prvo pitanje koje je Edgar postavio bilo o kavi, odvratila je da se to protivi njezinoj vjeri. Ponudila je čaj i Edgar je neodlučno pristao. Bosch se zahvalio. Pitao se koja to vjera zabranjuje kavu.

Dok je žena u kuhinji pripravljala Edgaru čaj, oni se smjestiše u dnevnom boravku. Doviknula im je da ima samo jedan sat, a onda mora poći na posao.

- Čime se bavite? - upita Bosch kada se pojavila sa šalicom vrućeg čaja preko čijeg je ruba visio listić vrećice za čaj. Spustila ju je na podložak na stolčić pokraj Edgara. Bila je visoka, malčice predebela žena s kratko ošišanom plavom kosom. Bosch je mislio kako nanosi previše šminke.

- Angažiram glumce za dodjelu uloga - reče ona dok je sjedala na kauč. - Većinom za nezavisne filmove, nešto za televiziju. Zapravo, ovaj tjedan tražim glumca za ulogu policajca.

Bosch je promatrao Edgara kako otpija malo čaja i radi grimasu. Zatim je podignuo šalicu kako bi mogao pročitati što piše na listiću vrećice za čaj.

- Mješavina je - reče gospođa Delacroix. - Jagoda i crni čaj. Sviđa li vam se?

Edgar spusti šalicu na podmetač.

- Dobar je.

- Gospođo Delacroix? Ako radite u zabavljačkoj industriji, jeste li slučajno poznavali Nicholasa Trenta?

- Molim vas, zovite me samo Sheila. Dakle, to ime, Nicholas Trent. Zvuči mi poznato, ali ne mogu ga baš smjestiti. Je li glumac ili angažira glumce?

- Niti jedno od toga. On je čovjek koji je živio na Wonderlandu. Bio je scenograf, hoću reći, dekorater pozornice.

- Oh, onaj na televiziji, muškarac koji se ubio. Nije ni čudno da mi je ime bilo poznato.

- Dakle, niste ga poslovno poznavali?

- Ne, uopće ne.

- U redu, nisam to trebao pitati. To nije bilo u redu. Hajde da otpočnemo s vašim bratom. Ispričajte nam o Arthuru. Imate li fotografiju koju možemo pogledati?

- Da - reče ona ustajući, te ode iza njegove stolice. - Ovdje je. Pošla je do niskog ormarića kojeg Bosch nije primijetio iza sebe.

Na njemu su se isticale uokvirene slike na sličan način kao i slike na okviru kamina Julije Brasher. Ona odabere jednu, okrene se i pruži je Boschu.

U okviru se nalazila fotografija dječaka i djevojčice kako sjede na stubama koje je Bosch prepoznao kao one kojima su se uspeli prije no što su

pokucali na njezina vrata. Dječak je bio mnogo manji od djevojčice. Oboje se smiješilo u objektiv i imali su osmijeh djece kojoj je bilo rečeno da se nasmiješe - istaknuti zubi, ali ne i prirodno nasmiješena usta.

Bosch pruži fotografiju Edgaru i pogleda u Sheilu, koja se vratila na kauč.

- One stube... je li to snimljeno ovdje?

- Da, ovo je dom u kojem smo odrasli.

- Kad je nestao, to je bilo odavde?

- Da.

- Je li bilo što od njegovih stvari još uvijek u kući? Sheila se tužno nasmiješi i odmahne glavom.

- Ne, nema ničega. Dala sam njegove stvari za crkvenu rasprodaju nepotrebnih stvari u dobrotvorne svrhe. To je bilo pred dosta vremena.

- Koja je to crkva?

- Wilshirska prirodna crkva. Bosch samo kimne.

- Oni su ti koji vam ne daju piti kavu? - upita Edgar.

- Ništa s kofeinom.

Edgar spusti uokvirenu fotografiju pokraj svog čaja.

- Imate li još kakve njegove fotografije? - upitao je.

- Naravno, imam kutiju sa starim fotografijama.

- Možemo li ih pogledati? Znate, dok razgovaramo. Nabrala je obrve od zbunjenosti.

- Sheila - reče Bosch. - Našli smo nešto odjeće među posmrtnim ostacima. Voljeli bismo pogledati fotografije da vidimo podudara li se s njom koji odjevni predmet. To će pomoći istrazi.

Kimnula je.

- Shvaćam. Pa u tom slučaju, odmah se vraćam. Samo trebam otići do ormara u hodniku.

- Trebate li pomoć?

- Ne, snaći ću se.

Nakon što je otišla, Edgar se nagne prema Boschu i prošapće: - Ovaj čaj Prirodne crkve ima okus po pišalini.

Bosch mu odgovori šaptom: - Kako znaš kakav je okus pišaline?

Koža oko Edgarovih očiju zategne se u neprilici kada je shvatio da si je skočio u usta. Prije nego što se mogao sabrati za odgovor, u sobu se vratila Sheila Delacroix noseći staru kutiju za cipele. Spustila ju je na stolić za kavu i skinula poklopac. Kutija je bila puna razbacanih fotografija.

- Nisu posložene ni po kakvom redu. No on bi se morao nalaziti na mnogima od njih.

Bosch kimne Edgaru, koji posegne u kutiju za prvom hrpom fotografija.

- Dok moj partner razgledava ove fotografije, možete li mi ispričati o svome bratu i o tome kada je nestao?

Sheila kimne i sabere misli prije nego što otpočne.

- Četvrtog svibnja, 1980. godine. Nije se vratio iz škole. To je to. To je sve. Mislili smo da je pobjegao. Rekli ste da ste među ostacima pronašli odjeću. Pa, moj je otac pogledao u njegove ladice i rekao da je Arthur ponio odjeću. Zbog toga smo pomislili da je pobjegao.

Bosch zapiše nekoliko bilježaka u notes koji je izvukao iz džepa svog kaputa.

- Spomenuli ste da se nekoliko mjeseci ranije ozlijedio na skejtu.

- Da, udario je glavu i morali su ga operirati.

- Kada je nestao, je li uzeo svoj skejt? Dugo je razmišljala o tome.

- To je bilo tako davno... sve što znam je da je on volio taj skejt. Tako da mislim da ga je vjerojatno uzeo. Ali samo se sjećam odjeće. Moj je otac otkrio da nedostaje nešto njegove odjeće.

- Jeste li prijavili njegov nestanak?

- Tada sam imala šesnaest godina, pa nisam ništa poduzela. Ali moj je otac razgovarao s policijom. Sigurna sam u to.

- Nisam mogao pronaći nikakav izvještaj o nestanku. Jeste li sigurni da je prijavio nestanak?

- Odvezla sam se s njime do policijske stanice.

- Je li to bila Wilshirska stanica?

- Pretpostavljam da jest, ali zapravo se ne sjećam.

- Sheila, gdje vam je otac? Je li još živ?

- Živ je. Živi u Valleyu. Ali ovih dana nije mu dobro.

- Gdje u Valleyu?

- Van Nuys. U naselju prikolica Manchester.

Nastupila je tišina dok je Bosch zapisivao podatak. I ranije je zbog istraga bio u naselju prikolica Manchester. To nije bilo ugodno mjesto za život.

- On pije... Bosch je pogleda.

- Sve otkada je Arthur...

Bosch kimne da shvaća. Edgar se nagne naprijed i pruži mu fotografiju. Bila je to požutjela fotografija veličine 8x12 cm. Prikazivala je dječaka s podignutim rukama kako pokušava održati ravnotežu dok klizi skejtom po pločniku. Kut fotografije pokazivao je

malošto od skejta osim njegova bočnog presjeka. Bosch nije mogao vidjeti nosi li na sebi crtež s kostima ili ne.

- Ovdje ne mogu mnogo vidjeti - reče, počevši vraćati fotografiju.

- Ne, odjeća - majica.

Bosch ponovno pogleda fotografiju. Edgar je bio u pravu. Dječak na fotografiji bio je odjeven u sivu majicu kratkih rukava s natpisom ČVRSTA MORSKA PJENA otisnutim preko prsa.

Bosch pokaže fotografiju Sheili.

- Ovo je vaš brat, je li tako?

Nagnula se naprijed da pogleda fotografiju.

- Da, svakako.

- Ta majica koju nosi, sjećate li se je li to jedan od odjevnih predmeta za koje je vaš otac utvrdio da nedostaju?

Sheila odmahne glavom.

- Ne mogu se sjetiti. Puno je... Samo se sjećam da je tu majicu jako volio.

Bosch kimne i vrati fotografiju Edgaru. Nije to bila ona vrsta čvrstog dokaza kojeg su mogli dobiti iz rendgenskih slika i uspoređivanja kostiju, no radilo se o jednom bodu više. Bosch je sve više i više osjećao da tek što nisu identificirali kosti. Promatrao je kako Edgar stavlja fotografiju na tanku hrpicu snimaka koje je namjeravao posuditi iz Sheiline zbirke.

Bosch provjeri koliko je sati i ponovno pogleda Sheilu.

- A što je s vašom majkom? Sheila odmah odmahne glavom.

- Ne, nje već dugo nije bilo kada se sve to dogodilo.

- Hoćete reći da je umrla?

- Hoću reći da se ukrcala na autobus čim je postalo teško. Vidite, Arthur je bio naporno dijete. Od samog početka. Trebalo mu je mnogo pažnje i to je palo na moju majku. Nakon nekog vremena nije se više mogla nositi s time. Jedne je noći izašla da u ljekarni nabavi neki lijek i nikad se nije vratila. Pod svojim smo jastucima pronašli njezina pisamca.

Bosch spusti pogled na svoj notes. Bilo je teško slušati ovu priču i zadržati pogled na Sheili Delacroix.

- Koliko vam je bilo godina? Koliko je bilo vašem bratu?

- Meni je bilo šest, dakle Artieju je bilo dvije.

Bosch kimne.

- Jeste li zadržali njezino pisamce?

- Ne. Nije bilo potrebno. Nije mi trebao podsjetnik na to kako nas je navodno voljela, ali nedovoljno da bi ostala s nama.

- A Arthur? Je li on sačuvao svoje?

- Pa, bile su mu samo dvije godine, tako da ga je za njega sačuvao moj otac. Dao mu ga je kada je bio stariji. Možda ga je zadržao, ne znam. Uvijek ga je jako zanimalo kakva je bila jer je nikada doista nije poznavao. Mnogo me je ispitivao o njoj. Nije bilo njezinih fotografija. Moj ih se otac svih riješio da ga ništa ne podsjeća na nju.

- Znate li što se s njom dogodilo? Ili je li još uvijek živa?

- Uopće nemam pojma. I da vam priznam, nije me briga je li živa ili ne.

- Kako se zove?

- Christine Dorsett Delacroix. Dorsett joj je bilo djevojačko prezime.

- Znate li datum njezina rođenja ili broj socijalnog osiguranja?

Sheila odmahne glavom.

- Imate li ovdje pri ruci vlastiti rodni list?

- Negdje je među mojim dokumentima. Mogla bih ga potražiti. Počela je ustajati.

- Ne, čekajte, možemo to potražiti na kraju. Volio bih da nastavimo razgovarati.

- U redu.

- Ovaj, nakon što vam je majka otišla, je li vam se otac ponovno oženio?

- Ne, nije nikada. Sada živi sam.

- Je li ikada imao djevojku, nekoga tko je mogao ostajati u kući? Pogledala je u Boscha očima koje su se činile gotovo beživotne.

- Ne - reče. - Nikada.

Bosch odluči promijeniti temu razgovora na nešto što će joj biti manje teško.

- Koju je školu pohađao vaš brat?

- Na kraju je išao u Braću.

Bosch nije ništa rekao. Zapisao je naziv škole u svoj notes, a zatim i veliko slovo B ispod njega. Zaokružio je slovo, razmišljajući o naprtnjači. Sheila neočekivano nastavi.

- To je bila privatna škola za problematične dječake. Moj je tata platio da ga tamo pošalje. Podalje je od Crescent Heightsa blizu Pica. Još uvijek se tamo nalazi.

- Zašto je išao tamo? Mislim, zašto su ga smatrali problematičnim?

- Jer su ga izbacili iz njegovih drugih škola uglavnom zato što se tukao.

- Tukao? - reče Edgar.

- Tako je.

Edgar podigne fotografiju s vrha hrpe koju je namjeravao zadržati i na trenutak je proučavao.

- Ovaj dječak izgleda lagan kao perce. Je li on započinjao tučnjavu?

- Većinom. Imao je teškoća u prilagođavanju. Sve što je želio raditi bilo je voziti se na svom skejtu. Mislim da bi po današnjim standardima dijagnosticirali da je imao poremećaj pažnje ili nešto slično. Jednostavno je želio čitavo vrijeme biti sam.

- Je li dobivao ozljede u tim tučnjavama? - upita Bosch.

- Ponekad. Uglavnom modrice.

- Slomljene kosti?

- Ne koliko se sjećam. Samo tučnjave na školskom dvorištu.

Bosch se uznemiri. Podaci koje su dobivali mogli su ih odvesti u više različitih smjerova. Bio se ponadao da bi iz ispitivanja mogao proizaći jasan put.

- Rekli ste da je vaš otac pretražio ladice u sobi vašeg brata i otkrio da nedostaje odjeće.

- Tako je. Ne mnogo. Samo nekoliko stvari.

- Znate li što je točno nedostajalo? Odmahnula je glavom.

- Ne mogu se sjetiti.

- U čemu je ponio odjeću? U kovčegu ili nečemu sličnom?

- Mislim da je uzeo svoju školsku torbu. Izvadio je knjige i stavio nešto odjeće.

- Sjećate li se kako je izgledala?

- Ne. Obična naprtnjača. U Braći su svi morali koristiti jednake stvari. Još uvijek viđam klince kako hodaju po Picu s njima, s naprtnjačama koje otraga imaju slovo B.

Bosch dobaci brz pogled Edgaru, a zatim ponovno pogleda Sheilu.

- Vratimo se na skejt. Jeste li sigurni da ga je ponio sa sobom? Zastala je da razmisli o tome, a zatim je polako kimnula.

- Da, prilično sam sigurna da ga je ponio sa sobom.

Bosch odluči prekinuti ispitivanje i usredotočiti se na dovršavanje identifikacije. Kada potvrde da kosti pripadaju Arthuru Delacroixu, mogu se vratiti k njegovoj sestri.

Pomislio je na Golliherovo tumačenje oštećenja kostiju. Kronično zlostavljanje. Je li se moglo raditi o ozljedama iz školskih tučnjava i vožnji skejtom? Znao je da treba načeti problem zlostavljanja djeteta, ali je osjećao da za to nije pogodno vrijeme. Također nije želio da kći nasluti o čemu se radi, pa da kasnije preokrene priču i možda se obrati ocu. Bosch se želio povući i vratiti se kasnije kada bude osjećao da bolje vlada slučajem i da ima jasan istražni plan kojeg će se držati.

- U redu, ovdje ćemo prilično brzo završiti, Sheila. Još samo nekoliko pitanja. Je li Arthur imao kakve prijatelje? Možda najboljeg prijatelja, nekoga kome se mogao povjeravati?

Odmahnula je glavom.

- Pa baš i ne. Uglavnom se držao po strani.

Bosch kimne i upravo je htio zatvoriti svoj notes kada je ona nastavila.

- Bio je jedan dječak s kojim se vozio. Zvao se Johnny Stokes. Bio je iz nekog kvarta blizu Pica. Bio je veći i malo stariji od Arthura, ali išli su u isti razred u Braći. Moj je otac bio prilično siguran da puši travu. Zato nam se nije sviđalo da se Arthur druži s njim.

- Kada kažete 'mi', tada mislite na svog tatu i sebe?

- Da, moj otac. Uzrujao se zbog toga.

- Je li bilo tko od vas dvoje razgovarao s Johnnyem Stokesom nakon što je Arthur nestao?

- Da, te noći kada se nije vratio kući moj je otac nazvao Johnnya Stokesa, ali je on rekao da nije vidio Artieja. Sljedećeg dana kada je tata otišao u školu da se raspita o njemu, rekao mi je da je opet razgovarao s Johnnyem o Artieju.

- I što je rekao?

- Da ga nije vidio.

Bosch zapiše prijateljevo ime u svoj notes i podcrta ga.

- Možete li se sjetiti bilo kojeg drugog prijatelja?

- Ne, baš i ne.

- Kako vam se zove otac?

- Samuel. Hoćete li razgovarati s njime?

- Najvjerojatnije.

Pogled joj padne na ruke koje je sklopila u krilu.

- Je li problem ako razgovaramo s njime?

- Zapravo ne. Samo mu nije dobro. Ako ispadne da su one kosti Arthurove... mislila sam da bi bilo bolje da nikada ne sazna.

- Imat ćemo to na umu kada budemo razgovarali s njime. Ali nećemo to učiniti dok ne potvrdimo identifikaciju.

- Ali ako razgovarate s njime, tada će znati.

- To je možda neizbježno, Sheila.

Edgar pruži Boschu još jednu fotografiju. Prikazivala je Arthura kako stoji pokraj visokog plavokosog muškarca koji je Boschu odnekud bio poznat. Pokazao je fotografiju Sheili.

- Je li ovo vaš otac?

- Da, to je on.

- Izgleda mi poznato. Je li ikada...

- On je glumac. Zapravo, bio je. U šezdesetima je glumio u nekim televizijskim emisijama, a poslije toga u nekoliko stvari, u nekim filmskim ulogama.

- Nedovoljno da bi zarađivao za život?

- Ne, uvijek je morao raditi i druge poslove. Da bi mogli preživjeti.

Bosch kimne i pruži fotografiju natrag Edgaru, ali Sheila ispruži ruku preko stola i presretne je.

- Molim vas, ne želim da ovu odnesete. Nemam mnogo fotografija svog oca.

- Dobro - reče Bosch. - Možemo li sada poći potražiti rodni list?

- Idem ga potražiti. Možete ostati ovdje.

Ustala je i ponovno izašla iz sobe pa Edgar iskoristi priliku da pokaže Boschu neke od ostalih fotografija koje je uzeo da ih zadrži za vrijeme istrage.

- To je on, Harry - prošaptao je. - Uopće ne sumnjam. Pokazao mu je fotografiju Arthura Delacroixa koja je očito bila snimljena u školi. Kosa mu je bila uredno počešljana i nosio je plavu školsku uniformu i

kravatu. Bosch prouči dječakove oči. Podsjetile su ga na oči dječaka s Kosova koju je pronašao u kući Nicholasa Trenta. Dječaka koji je zurio u daljinu.

- Pronašla sam ga.

Sheila Delacroix ušla je u sobu noseći omotnicu i šireći požutjeli dokument. Bosch ga pogleda na čas, a zatim prepiše imena, datume rođenja i brojeve socijalnog osiguranja njezinih roditelja.

- Hvala - reče. - Vi i Arthur imate iste roditelje, je li tako?

- Naravno.

- U redu, Sheila, hvala vam. Mi ćemo poći. Nazvat ćemo vas čim budemo nešto saznali.

Ustao je, a isto je učinio i Edgar.

- Je li u redu ako posudimo ove fotografije? - upita Edgar. - Osobno ću se pobrinuti da ih dobijete natrag.

- U redu, ako vam trebaju.

Krenuli su prema vratima i ona ih otvori. Dok je još bio na pragu, Bosch joj uputi posljednje pitanje.

- Sheila, jeste li uvijek živjeli ovdje? Kimnula je.

- Čitavog svog života. Ostala sam ovdje u slučaju da se vrati, znate? U slučaju da ne zna gdje da počne tražiti i dođe ovamo.

Nasmiješila se, ali na način koji nije pružao humor. Bosch kimne i zakorači van za Edgarom.

25.

Bosch je prišao prozorčiću na blagajni muzeja i ženi koja je sjedila s druge strane rekao svoje ime te da ima ugovoreni sastanak s dr. Williamom Golliherom u antropološkom laboratoriju. Podignula je telefonsku slušalicu i obavila razgovor. Nekoliko minuta kasnije pokucala je po staklu svojim vjenčanim prstenom, sve dok time nije privukla pažnju obližnjeg zaštitara. Prišao je i žena ga je uputila da otprati Boscha do laboratorija. Nije morao platiti ulaznicu.

Zaštitar nije ništa govorio dok su hodali slabo osvijetljenim muzejom, pored izložaka mamuta i zida s vučjim lubanjama. Bosch nikada nije bio u muzeju, iako je kao dijete često odlazio na izlete do katranskih jama La Brea. Muzej je sagrađen nakon toga, kako bi se u njemu smjestila i izložila sva otkrića koja su iz zemlje u mjehurićima izronila u katranske jame.

Kada je Bosch bio nazvao Golliherov broj mobitela nakon što je primio medicinsku dokumentaciju Arthura Delacroixa, antropolog je rekao da već radi na drugom slučaju te da do idućeg dana ne može doći u mrtvozornikov ured u središtu grada. Bosch je rekao da ne može čekati. Golliher je odvratio kako kod sebe ima kopije rendgenskih snimaka i fotografija iz wonderlandskog slučaja. Ako bi Bosch mogao doći k njemu, on bi ih mogao usporediti i dati mu neslužbeni odgovor.

Bosch je prihvatio kompromis i uputio se do katranskih jama dok je Edgar ostao u Hollywoodskoj

stanici i radio na računalu kako bi vidio može li locirati majku Arthura i Sheile Delacroix, a isto tako i kako bi provjerio Arthurova prijatelja Johnnya Stokesa.

Sada je Bosch bio znatiželjan zbog novog slučaja na kojemu je radio Golliher. Katranske jame bile su drevna crna rupa u koje su životinje stoljećima nalazile smrt. U mračnoj lančanoj reakciji, životinje uhvaćene u mijazmi postajale bi lovina drugih životinja, koje su se redom uvaljivale u glib što ih je polako povlačio na dno. Nekim oblikom prirodne ravnoteže sada su se kosti vraćale iz crnila i suvremeni ih je čovjek sakupljao kako bi ih proučio. Sve se to zbivalo baš pokraj jedne od najprometnijih ulica u Los Angelesu, i služilo je kao stalan podsjetnik na porazno prolaženje vremena.

Boscha su poveli kroz dvoja vrata pa u prepun laboratorij gdje su se kosti identificirale, klasificirale, čistile i gdje im se procjenjivala starost. Činilo se da su kutije s kostima posvuda, na svakoj ravnoj površini. Šest ljudi u bijelim laboratorijskim kutama radilo je na svojim mjestima, čisteći i pregledavajući kosti.

Golliher je bio jedini koji nije nosio kutu. Na sebi je imao još jednu havajsku košulju, ovog puta s papigama na njoj, te je radio za stolom u udaljenom uglu. Dok se Bosch približavao, vidio je da se na radnom stolu pred njim nalaze dvije drvene kutije s kostima. U jednoj od kutija bila je lubanja.

- Detektive Bosch, kako ste?

- Dobro. Što je ovo?

- Ovo je, kao što sam siguran da možete zaključiti, ljudska lubanja. Ona i neke druge ljudske kosti prikupljene su prije dva dana iz asfalta koji je zapravo iskopan prije trideset godina kako bi napravio mjesta za

ovaj muzej. Zamolili su me da ih pogledam prije nego što izdaju priopćenje.

- Ne shvaćam. Je li... stara ili... od prije trideset godina?

- Oh, prilično je stara. Zapravo je stara devet tisuća godina, što je određeno mjerenjem raspadanja radioaktivnih izotopa ugljika.

Bosch kimne. Lubanja i kosti u drugoj kutiji izgledali su kao mahagonij.

- Pogledajte - reče Golliher i podigne lubanju iz kutije. Okrenuo ju je tako da Bosch vidi njezin stražnji dio. Prstom je zaokružio prijelom nalik zvijezdi blizu vrha lubanje.

- Izgleda poznato?

- Prijelom nanesen tupim predmetom?

- Upravo tako. Slično kao i u vašem slučaju. Nastavlja se da vam pokaže.

Nježno je vratio lubanju u drvenu kutiju.

- Pokaže mi što?

- Stvari se ne mijenjaju toliko. Ova žena - barem mislimo da je bila žena - ubijena je prije devet tisuća godina, a tijelo joj je vjerojatno bačeno u katransku jamu radi prikrivanja zločina. Ljudska priroda, ne mijenja se.

Bosch je zurio u lubanju.

- Ona nije prva.

Bosch podigne pogled prema Golliheru.

- Godine 1914. kosti - zapravo cjelovitiji kostur - druge žene pronađene su u katranu. Imala je isti prijelom nalik zvijezdi na istom mjestu na lubanji. Procijenjeno je da su kosti stare devet tisuća godina. Isti vremenski okvir kao i kod nje.

Kimnuo je glavom prema lubanji u kutiji.

- Dakle, vi tvrdite, doktore, da je ovdje prije devet tisuća godina bio serijski ubojica?

- To je nemoguće znati, detektive Bosch. Sve što imamo su kosti.

Bosch ponovno spusti pogled na lubanju. Pomislio je na ono što je Julia Brasher rekla o njegovu poslu, o tome kako uklanja zlo iz svijeta. Nije znala istinu koja je njemu bila predugo poznata. Da se istinsko zlo nikada ne može ukloniti iz svijeta. U najboljem je slučaju zalazio u mračne vode bezdana s dvije probušene kante u rukama.

- No, vama su druge stvari na pameti, zar ne? - reče Golliher, prekidajući slijed Boschevih misli. - Imate li bolničku dokumentaciju?

Bosch stavi aktovku na radni stol i otvori je. Pruži spis Golliheru. Zatim iz svog džepa izvuče snop fotografija koje su on i Edgar posudili od Sheile Delacroix.

- Ne znam hoće li ove pomoći - reče. - Ali ovo je klinac. Golliher primi fotografije. Brzo ih je pregledao, zaustavivši se na snimci izbliza na kojoj je pozirao Arthur Delacroix u jakni i kravati. Pošao je do stolice na kojoj je preko naslona visila naprtnjača. Izvukao je vlastiti dosje i vratio se do radnog stola. Otvorio je dosje i izvukao fotografiju lubanje s Avenije Wonderland dimenzija 8x10 cm. Dugo je držao fotografije Arthura Delacroixa i lubanje jednu uz drugu i proučavao ih.

Napokon reče: - Jagodične kosti i oblik obrva čine se isti.

- Nisam antropolog, doktore.

Golliher spusti fotografije na stol. Zatim pojasni povlačeći prstom duž dječakove lijeve obrve, a potom niže, oko vanjskog dijela njegova oka.

- Vrh obrve i vanjska očna šupljina - reče. - Na pronađenim su uzorcima širi nego što je uobičajeno. Promatrajući ovu dječakovu fotografiju, opažamo da se njegova struktura lica poklapa s onime što ovdje vidimo.

Bosch kimne.

- Pogledajmo rendgenske snimke - reče Golliher. - Negatoskop je ovdje otraga.

Golliher skupi dosjee i odvede Boscha do drugog radnog stola, gdje se na površini nalazila ugrađena ploča. Otvorio je bolnički dosje, uzeo rendgenske snimke i počeo čitati pacijentovu povijest bolesti.

Bosch je već bio pročitao dokument. Bolnica je izvještavala da je u 17.40 jedanaestog veljače 1980. godine dječaka u hitnu službu doveo njegov otac koji je rekao da ga je pronašao ošamućenog, te da nije reagirao, a sve se to dogodilo nakon pada sa skejta prilikom kojeg se udario u glavu. Kako bi smanjili pritisak u lubanji do kojeg je dovela oteklina mozga, izveli su neurokirurški zahvat. Dječaka su deset dana zadržali u bolnici na promatranju, a zatim ga pustili ocu. Dva tjedna kasnije, ponovno je primljen radi još jednog kirurškog zahvata prilikom kojeg su mu skinuli spojnice upotrijebljene da mu drže lubanju nakon trepanacije.

Nigdje u dosjeu nije bilo izvještaja da se dječak žalio na očevo maltretiranje ili na bilo koga drugog tko se prema njemu loše odnosio. Dok se oporavljao od prvog zahvata, rutinski ga je ispitala socijalna radnica. Njezin je izvještaj bio kraći od pola stranice. U njemu

da pisalo da je dječak izjavio da se ozlijedio za vrijeme vožnje na skejtu. Nije uslijedilo naknadno ispitivanje, kao ni prosljeđivanje stručnjacima za mladež niti policiji.

Golliher odmahne glavom, završavajući svoj brzi pregled dokumenta.

- Što je? - upita Bosch.

- Ništa. I u tome je problem. Nije bilo istrage. Povjerovali su dječaku na riječ. Otac je vjerojatno sjedio baš tamo u sobi s njim kad su ga ispitivali. Znate li koliko bi mu bilo teško reći istinu? I tako su ga samo skrpali i poslali ga natrag osobi koja ga je ozljeđivala.

- Hej, doktore, malo brzate ispred nas. Otkrijmo najprije identitet, ako možemo, a onda ćemo procijeniti tko je naudio klincu.

- Dobro. To je vaš slučaj. Radi se samo o tome da sam ovo vidio stotinu puta.

Golliher baci izvještaje i pokupi rendgenske snimke. Bosch ga je promatrao sa zbunjenim osmjehom na licu. Izgledalo je da je Golliher ljut jer Bosch nije došao do istog prenagljenog zaključka kao i on, i to još istom brzinom.

Golliher spusti dvije rendgenske snimke na negatoskop. Zatim pođe do vlastitog dosjea i izvadi rendgenske snimke koje je napravio na lubanji iz Wonderlanda. Uključi svjetlo na ploči i tri snimke zasvijetle pred njima. Golliher pokaže snimku koju je izvadio iz svog dosjea.

- Ovo je radiološka rendgenska snimka koju sam napravio da pogledam unutrašnjost lubanje. No ovdje je možemo upotrijebiti usporedbe radi. Kad se sutra vratim u mrtvozornikov ured, upotrijebit ću samu lubanju.

Golliher se nagne preko ploče i posegne za malenim okularom koji je bio spremljen na obližnjoj polici. Jedan njegov kraj prinio je oku, a drugi je pritisnuo na jednu rendgensku snimku. Nakon nekoliko trenutaka prešao je na jednu od bolničkih snimaka, te pritisnuo okular na isto mjesto na lubanji. Mnogo se puta kretao naprijed-natrag, uspoređujući dijelove jedan za drugim.

Kada je završio, Golliher se uspravi, nasloni se natrag uz susjedni radni stol i prekriži ruke.

- Kraljica anđela bila je bolnica koju je subvecionirala vlada. Novca je uvijek jedva dostajalo. Trebali su napraviti više od dvije slike glave tog dječaka. Da jesu, mogli su vidjeti i neke od njegovih drugih ozljeda.

- U redu. Ali nisu.

- Da, nisu. Ali na temelju onoga što jesu učinili i onoga što mi ovdje imamo, mogao sam napraviti nekoliko usporedbi na trepanacijskom otvoru, obrascu prijeloma i duž rožnatog šava. Uopće ne sumnjam.

Pokazao je prema redgenskim snimkama koje su još uvijek sjale na negatoskopu.

- Upoznajte Arthura Delacroixa. Bosch kimne.

- U redu.

Golliher priđe ploči i započne sakupljati rendgenske snimke.

- Koliko ste sigurni?

- Kao što rekoh, nema sumnje. Pogledat ću lubanju sutra kad budem u centru, ali mogu vam reći i sada, on je. Poklapa se.

- Dakle, ako uhvatimo nekoga i odemo na sud s time, neće biti nikakvih iznenađenja, je li tako?

Golliher pogleda u Boscha.

- Nikakvih iznenađenja. Ova se otkrića ne mogu osporiti. Kao što znate, izazov je u interpretaciji ozljeda. Kad gledam u ovog dječaka, vidim da je nešto strašno, strašno pošlo po zlu. I svjedočit ću o tome. Rado. No, imate i ova službena izvješća.

Neuviđavno je mahnuo rukom prema otvorenom dosjeu bolničke dokumentacije.

- Oni kažu skejt. Oko toga će se voditi bitka.

Bosch kimne. Golliher metne dvije rendgenske snimke natrag u fascikl i zatvori ga. Bosch ga vrati u svoju aktovku.

- Pa, doktore, hvala vam što ste našli vremena da me primite ovdje. Mislim da...

- Detektive Bosch?

- Da?

- Neki dan je izgledalo da vam je vrlo neugodno kada sam spomenuo nužnost vjere u ono što radimo. U principu ste promijenili temu.

- To zapravo nije tema o kojoj mi je ugodno razgovarati.

- Mislio sam da će u vašoj profesiji na prvom mjestu biti da imate zdravu duhovnost.

- Ne znam. Moj partner voli okriviti izvanzemaljce za sve što je loše. Valjda je i to zdravo.

- Izbjegavate pitanje.

Bosch se počne uzrujavati i osjećaj brzo preraste u ljutnju.

- Kako glasi pitanje, doktore? Zašto vam je toliko stalo do mene i do onoga u što vjerujem ili ne vjerujem?

- Jer mi je to važno. Ja proučavam kosti. Okosnicu života. I došao sam do zaključka da postoji nešto više

od krvi, tkiva i kosti. Postoji nešto drugo što nas drži skupa. Imam nešto u sebi što nikad nećete vidjeti ni na kojoj rendgenskoj snimci, što me čini cijelim i što me tjera naprijed. I tako, kada upoznam nekoga tko na mjestu gdje ja nosim svoju vjeru nosi prazninu, preplašim se za njega.

Bosch mu uputi dug pogled.

- U zabludi ste o meni. Imam vjeru i imam misiju. Nazovite to plavom vjerom, nazovite to kako god želite. To je uvjerenje da ovo neće samo tako proći. Da su one kosti s razlogom izašle iz zemlje. Da su izašle iz zemlje kako bih ih ja pronašao, i kako bih nešto poduzeo oko toga. I to je ono što me drži i što me tjera naprijed. Ni to se neće vidjeti niti na jednoj rendgenskoj snimci. U redu?

Zurio je u Gollihera, čekajući odgovor. No antropolog nije rekao ništa.

- Moram ići, doktore - reče konačno Bosch. - Hvala vam na pomoći. Jako ste mi pojasnili stvari.

Ostavio ga je tamo, okruženog tamnim kostima na kojima je bio izgrađen grad.

26.

Edgar nije bio na svome mjestu kada se Bosch vratio u detektivsku prostoriju.

- Harry??

Bosch podigne pogled i ugleda poručnicu Billets kako stoji na vratima svog ureda. Kroz stakleni prozor Bosch je mogao vidjeti Edgara kako sjedi ispred njezina stola. Bosch spusti svoju aktovku i pođe onamo.

- Što se događa? - reče ulazeći u ured.

- Ne, to je moje pitanje - reče Billetsova zatvarajući vrata. - Imamo li identifikaciju?

Zaobišla je svoj stol i sjela, dok je Bosch sjeo pored Edgara.

- Da, imamo identifikaciju. Arthur Delacroix, nestao četvrtog svibnja 1980.

- Mrtvozornik je siguran u to?

- Njihov čovjek za kosti kaže da nema sumnje.

- Koliko smo blizu procjeni vremena smrti?

- Prilično blizu. Prije nego što smo išta znali, čovjek za kosti rekao je da je smrtonosni udarac u lubanju nastao oko tri mjeseca nakon što je klinac imao raniji prijelom lubanje i kirurški zahvat. Danas smo dobili dokumentaciju o tom zahvatu. Jedanaestog veljače 1980. godine u Kraljici anđela. Dodajte tri mjeseca i gotovo smo pogodili vrijeme - prema sestri, Arthur Delacroix nestao je četvrtog svibnja. Poanta je u tome da je Arthur Delacroix bio mrtav četiri godine prije nego što je Nicholas Trent doselio u to susjedstvo. Mislim da ga to oslobađa sumnje.

Billetsova protiv volje kimne.

- Čitav dan imam zbog ovoga za vratom Irvingov ured i Ured za odnose s javnošću - reče. - Neće im se svidjeti kada im se javim s ovime.

- Baš šteta - reče Bosch. - Ali tako se razvio slučaj.

- Dobro, Trent dakle nije bio u susjedstvu 1980. godine. Imamo li već podatak o tome gdje je bio?

Bosch otpuhne i odmahne glavom.

- Nećete ovo zanemariti, zar ne? Moramo se usredotočiti na klinca.

- Neću zanemariti jer neće ni oni. Ovog me je jutra nazvao sam Irving. Bio je vrlo jasan iako nije to izravno rekao. Ako ispadne da se nevin čovjek ubio jer je policajac otkrio podatke medijima koji su ga izvrgnuli javnoj poruzi, tada je to još jedna šljiva u oko policiji. Nismo li imali dovoljno poniženja u zadnjih deset godina?

Bosch se nasmiješi bez ikakve naznake humora.

- Zvučite baš kao on, poručnice. To je stvarno dobro.

Bilo je pogrešno to reći. Mogao je vidjeti da ju je povrijedilo.

- Eto, da, možda zvučim poput njega jer se barem u jednome slažem s njime. Ova policija imala je samo skandal za skandalom. Kao i većini poštenih policajaca ovdje, zlo mi je već od toga.

- Dobro. I meni je. Ali rješenje nije u tome da se stvari zaobilaze kako bi to odgovaralo našim potrebama. Ovo je slučaj ubojstva.

- Znam to, Harry. Ne kažem ti da išta zaobilaziš. Kažem da moramo biti sigurni.

- Sigurni smo. Ja sam siguran.

Dugo su šutjeli i svi su izbjegavali kontakt očima.

- Što je s Kiz? - konačno upita Edgar. Bosch se podsmjehne.

- Irving neče učiniti Kiz baš ništa - reče. - Zna da bi u svačijim očima izgledao još gori kad bi je pipnuo. Osim toga, ona je vjerojatno najbolja policajka koju imaju tamo dolje na trećem katu.

- Uvijek si tako siguran, Harry - reče Billetsova. - To mora da je lijepo.

- Pa, siguran sam za ovo. Ustao je. - I rado bih se vratio tome. Stvari se pomiču.

- Znam sve o tome. Jerry mi je upravo pričao. Ali sjedni pa da se vratimo na to još jednu minutu, u redu?

Bosch nanovo sjedne.

- Ne mogu samo tako razgovarati s Irvingom na isti način na koji ti dozvoljavam da razgovaraš sa mnom - reče Billetsova. - Evo što ću učiniti. Obavijestit ću ga o novostima o identifikaciji i svemu drugome. Reći ću mu da istražujete slučaj sukladno razvoju situacije. Zatim ću ga pozvati da OUP-u dodijeli istragu Trentove prošlosti. Drugim riječima, ako ga okolnosti identificiranja ne uvjere, onda neka mu OUP ili koga god može naći provjere Trentovu prošlost kako bi vidjeli gdje je bio 1980. godine.

Bosch ju je samo gledao, ne pokazujući odobrava li njezin plan ili ne.

- Možemo li sada ići?

- Da, možete ići.

Kada su se vratili do stola za ubojstva i sjeli, Edgar upita Boscha zašto nije spomenuo teoriju da se

Trent možda doselio u kvart jer je znao da su kosti na brežuljku.

- Jer je tvoja teorija o 'bolesnom gadu' prenategnuta da se za sada proširi dalje od ovog stola. Ako to dođe do Irvinga, nećeš se ni snaći, a već će biti objavljeno na presici kao službeni stav. A sada, jesi li našao štogod u računalu ili ne?

- Da, našao sam neke stvari.

- Što?

- Kao prvo, potvrdio sam adresu Samuela Delacroixa u naselju prikolica Manchester. Dakle, tamo je kad ga poželimo vidjeti. U posljednjih deset godina imao je dvije kazne zbog vožnje pod utjecajem alkohola. Trenutno ima vozačku dozvolu s ograničenim kretanjem. Također sam utipkao broj njegovog socijalnog osiguranja i naišao na pogodak - on radi za grad.

Boschevo je lice odavalo njegovo iznenađenje.

- Što radi?

- Na nepuno radno vrijeme radi na općinskom igralištu za golf. Nazvao sam Parkove i rekreaciju - diskretno. Delacroix upravlja vozilom koje sakuplja sve loptice. Znaš već, vani po golf-terenu. Tip kojeg svi pokušavaju pogoditi kad je tamo vani. Pretpostavljam da dolazi iz naselja prikolica i obavlja to nekoliko puta dnevno.

- U redu.

- Sljedeća, Christine Dorsett Delacroix, majčino ime na Sheilinu rodnom listu. Provjerio sam joj broj socijalnog i dobio je navedenu kao Christine Dorsett Waters. Adresa je u Palm Springsu. Mora da je pošla

onamo da promijeni imidž. Novo ime, novi život, bilo što.

Bosch kimne.

- Jesi li izvukao dokument o rastavi braka?

- Imam ga. Pokrenula je postupak razvoda braka od Samuela Delacroixa sedamdeset treće. Tada je dječaku bilo oko pet godina. Navela je mentalno i tjelesno zlostavljanje. Detalji o tome od čega se sastojalo to zlostavljanje nisu bili uključeni. Nikada nije završilo na sudu, pa nikada nije ni iznijela detalje.

- Nije osporio optužbe?

- Izgleda da su se nagodili. Dobio je skrbništvo nad dvoje djece i nije pobijao optužbe. Lijepo i čisto. Dokument ima dvanaestak stranica. Vidio sam neke debele tridesetak centimetara. Moj vlastiti, na primjer.

- Ako je Arthuru bilo pet godina... prema antropologu, neke od tih ozljeda nastale su i ranije.

Edgar odmahne glavom.

- U izvatku je pisalo da je brak okončan tri godine ranije i da su živjeli odvojeno. Tako da se čini da je zbrisala kada su dječaku bile dvije godine - kao što je Sheila i rekla. Harry, obično ne nazivaš žrtvu imenom.

- Da, pa?

- Samo ukazujem na to.

- Hvala. Ima li još nešto u dokumentu?

- To je otprilike to. Imam kopije ako ih želiš.

- U redu, što je s prijateljem skejterom?

- Imam i njega. Još je živ, još uvijek je na ovom području. No, postoji problem. Provjerio sam sve uobičajene banke podataka i naišao na tri Johna Stokesa u L.A.-u koji upadaju u pravu dobnu skupinu. Dvojica su u Valleyu, oba čista. Treći je zatvorska ptičica. Više

puta uhićen zbog sitnih krađa, krađa vozila, provala i posjedovanja narkotika koji idu unatrag sve do maloljetničkih prijestupa. Prije pet godina konačno mu je ponestalo drugih prilika te su ga poslali na guljenje u Corcoran. Odslužio je dvije i pol godine uz uvjetnu.

- Jesi li razgovarao s njegovim socijalnim radnikom za nadzor uvjetnog otpusta? Je li Stokes još uvijek na uvjetnoj?

- Razgovarao sam s njegovim socijalnim radnikom, jesam. Ne, Stokes više nije pod nadzorom. Riješio se uvjetne prije dva mjeseca. Socijalni radnik ne zna gdje je.

- K vragu.

- Da, ali mi je pogledao štićenikovu biografiju. Kaže da je Stokes odrastao većinom u središnjem Wilshireu. Promijenio je više domova za nezbrinutu djecu. Upadao je iz jedne nevolje u drugu. On mora biti naš tip.

- Socijalni radnik misli da je još uvijek u L.A.-u?

- Da, tako misli. Samo ga moramo pronaći. Već sam poslao ophodnju na njegovo zadnje prebivalište - iselio se odatle čim se riješio uvjetne.

- Dakle, zbrisao je. Prekrasno. Edgar kimne.

- Moramo ga uvesti u računalo - reče Bosch. - Započnimo s...

- Jesam - reče Edgar. Također sam istipkao obavijest za prozivke i dao je Mankiewitzu nešto ranije. Obećao je da će je pročitati svim smjenama. Također pripremam i gomilu fotografija za automobile.

- Dobro.

Bosch je bio impresioniran. Nabavljanje Stokesovih fotografija koje će se zakvačiti na štitnike od

sunca u svakom ophodnom vozilu bila je ona vrsta dodatnog napora koji se Edgar obično nije trudio obaviti.

- Uhvatit ćemo ga, Harry. Nisam siguran hoće li nam koristiti, ali uhvatit ćemo ga.

- Mogao bi biti ključni svjedok. Ako mu je Arthur - mislim, žrtva - ikada rekao da ga otac tuče, onda imamo nešto.

Bosch pogleda na svoj sat. Bila su gotovo dva sata. Želio je da se stvari nastave razvijati, da istraga ostane usredotočena i hitna. Za njega je najteže bilo čekati. Bez obzira je li to bilo čekanje laboratorijskih rezultata ili drugih policajaca da povuku poteze, tada je uvijek bio najuzrujaniji.

- Što radiš večeras? - upitao je Edgara.

- Večeras? Ne mnogo.

- Imaš li večeras svog sina?

- Ne, četvrtkom. Zašto?

- Razmišljam o tome da odem u Springs.

- Sada?

- Da, da porazgovaram s bivšom ženom.

Vidio je kako Edgar pogledava na svoj sat. Znao je da se, čak i ako krenu tog časa, neće vratiti do kasna.

- U redu je. Mogu ići i sam. Samo mi daj adresu.

- Ne, idem s tobom.

- Siguran si? Ne moraš. Samo ne volim čekati da se nešto dogodi, znaš?

- Da, Harry, znam.

Edgar ustane i skine svoju jaknu s naslona svoje stolice.

- Onda idem reći Bulletsici - reče Bosch.

27.

Bili su na više od pola puta preko pustinje do Palm Springsa prije nego što je ijedan od njih progovorio.

- Harry - reče Edgar - ne govoriš.

- Znam - reče Bosch.

Jedina stvar koju su uvijek imali kao partneri bila je sposobnost dijeljenja dugih šutnji. Kad god bi Edgar osjetio potrebu prekinuti šutnju, Bosch je znao da je zabrinut i da o nečemu želi razgovarati.

- Što je, J. Edgare?

- Ništa.

- Slučaj?

- Ne, čovječe, ništa. Sve je u redu.

- Onda dobro.

Prolazili su pored farme s vjetrenjačama. Nije bilo nikakvog gibanja zraka. Niti jedna lopatica nije se okretala.

- Jesu li tvoji roditelji ostali zajedno? - upita Bosch.

- Da, sve do kraja - reče Edgar, a zatim se nasmije. - Mislim da su ponekad poželjeli da nisu, ali da, izdržali su. Tako to valjda ide. Jaki preživljavaju.

Bosch kimne. Obojica su bili rastavljeni, ali su rijetko govorili o svojim propalim brakovima.

- Harry, čuo sam za tebe i čizmu. Vijesti se šire.

Bosch kimne. To je Edgar htio načeti. Novaci u policiji često su se nazivali "čizmama". Podrijetlo izraza bilo je nepoznato. Jedni su objašnjavali da se izraz

odnosi na vojnički kamp za obuku, a drugi da se radi o sarkastičnoj aluziji na novake kao na nove čizme fašističkog carstva.

- Samo želim reći, čovječe, da budeš oprezan s tim. Nadređen si joj, znaš?

- Da, znam. Smislit ću nešto.

- Prema onome što sam čuo i vidio, vrijedna je rizika. Ali i dalje moraš biti oprezan.

Bosch ne reče ništa. Nakon nekoliko minuta prošli su pored prometne oznake na kojoj je pisalo da je Palm Springs udaljen četrnaest kilometara. Bližio se sumrak. Bosch se nadao da će pokucati na vrata Christine Waters prije nego što se smrači.

- Harry, hoćeš li ti preuzeti kada stignemo?

- Da, ja ću. Ti možeš glumiti zgroženost.

- To će biti lako.

Kada su prešli gradsku granicu i ušli u Palm Springs, na benzinskoj su stanici uzeli zemljovid i prolazili kroz grad sve dok nisu pronašli Bulevard Franka Sinatre i odvezli se njime prema planinama. Bosch je zaustavio automobil kod vratarske kućice ispred mjesta pod nazivom Stambeno naselje Mountaingate. Njihov je zemljovid pokazivao da se ulica u kojoj živi Christine Waters nalazi unutar Mountaingatea.

Unajmljeni policajac u uniformi izađe iz vratarske kućice, mjerkajući detektivsko vozilo u kojem su bili, smiješeći se.

- Vi ste dečki malo izvan svog rejona - reče.

Bosch kimne i pokuša se ugodno nasmiješiti. Ali od toga je samo izgledao kao da mu je nešto kiselo u ustima.

- Tako nekako - reče.
- Što ima?
- Idemo porazgovarati s Christine Waters u Prilazu Deep Vaters, broj tristo dvanaest.
- Gospođa Waters zna da dolazite?
- Ne osim ako nije vidovnjakinja ili ako joj ti ne kažeš.
- To mi je posao. Pričekajte trenutak.
Vratio se u vratarsku kućicu i Bosch je vidio kako podiže slušalicu.
- Izgleda da se Christine Delacroix dobro uspela na društvenoj ljestvici - reče Edgar.
Gledao je kroz vjetrobran u neke od domova koji su im bili vidljivi s njihovog mjesta. Svi su bili ogromni, s uređenim travnjacima dovoljno velikima da se na njima igra ragbi.
Vratar izađe, stavi obje ruke na prozor automobila i nagne se da pogleda Boscha.
- Želi znati o čemu se radi.
- Reci joj da ćemo s njom raspravljati o tome u njenoj kući. Nasamo. Reci joj da imamo sudski nalog.
Vratar popuštajući slegne ramenima i vrati se unutra. Bosch ga je promatrao kako još nekoliko trenutaka razgovara na telefonu. Nakon što je spustio slušalicu, rampa se polako počne dizati. Vratar stane na otvoreni prolaz i mahne im da uđu. Ali ne bez posljednje riječi.
- Znate, taj opaki pristup vjerojatno jako dobro pali u L.A.-u. No ovdje u pustinji to je jednostavno...
Bosch nije čuo ostatak. Provezao se kroz ulaz istovremeno podižući prozore.

Pronašli su Prilaz Deep Waters na najudaljenijem kraju kompleksa. Domovi su ovdje izgledali nekoliko milijuna dolara skuplji od onih izgrađenih blizu ulaza u Mountaingate.

- Tko bi dao naziv ulici u pustinji Prilaz Deep Waters - pitao se Edgar.

- Možda netko s prezimenom Waters. Edgaru tada sine.

- Prokletstvo. Misliš? Onda se stvarno dobro uspela.

Adresa koju je Edgar pronašao za Christine Waters odgovarala je vili suvremenog španjolskog dizajna koja se nalazila na samom kraju slijepe ulice i stambenog naselja Mountaingate. Nesumnjivo je bila najbolje zemljište u kompleksu. Kuća je bila smještena na isturenom mjestu s kojeg se pružao pogled na sve druge domove u kompleksu, kao i sveobuhvatan pogled na igralište za golf koje ju je okruživalo.

Imanje je imalo svoj vlastiti ulaz, no rampa je bila podignuta. Bosch se pitao stoji li uvijek tako ili je bila podignuta za njih.

- Ovo će biti zanimljivo - reče Edgar dok su se zaustavljali u krugu za parkiranje načinjenog od međusobno spojenog kamenja za popločavanje.

- Samo zapamti - reče Bosch - da ljudi mogu promijeniti svoje adrese, ali ne mogu promijeniti tko su.

- Tako je. Osnove ubojstva.

Izašli su iz automobila i zašli pod trijem koji je vodio do prednjih vrata dvostruko širih od uobičajenih. Prije nego što su stigli do njih, otvorila ih je žena u crno-bijeloj uniformi sluškinje. S prepoznatljivim

španjolskim prizvukom u govoru žena im reče da ih gospođa Waters čeka u dnevnom boravku.

Dnevni je boravak veličinom podsjećao na omanju katedralu, sa stropom visokim preko sedam metara te s istaknutim krovnim gredama. Visoko na zidu, okrenuti prema istoku, nalazila su se tri prozora oslikanih stakala, triptih koji je prikazivao svitanje, vrt i izlazeći mjesec. Nasuprotni je zid imao šest kliznih vrata što su stajala jedna uz druga, s pogledom na igralište za golf prekriveno travom. Prostorija je imala dvije različite garniture namještaja, kao da smješta dva različita skupa u isto vrijeme.

Nasred kauča krem boje u prvoj garnituri sjedila je plavokosa žena zategnuta lica. Njezine su blijedoplave oči slijedile muškarce dok su ulazili i pogledom obuhvaćali veličinu prostorije.

- Gospođo Waters? - reče Bosch. - Ja sam detektiv Bosch, a ovo je detektiv Edgar. Mi smo iz Los Angeleske policije.

Ispružio je ruku i ona ju je primila, ali je nije protresla. Samo ju je zadržala na trenutak i zatim se prebacila na Edgarovu ispruženu ruku. Bosch je iz njezina rodnog lista znao da joj je pedeset šest godina. No izgledala je približno deset godina mlađe, a njezino glatko, brončano lice poput spomenika čudima moderne medicinske znanosti.

- Izvolite sjesti - reče. - Ne mogu vam ni reći koliko mi je neugodno što mi onaj automobil stoji pred kućom. Pretpostavljam da za Los Angelesku policiju ne vrijedi poslovica kako je bolje biti oprezan nego bespotrebno riskirati.

Bosch se nasmiješi.

- Pa, gospođo Waters, i nama je neugodno zbog toga, ali to je ono što nam šefovi kažu da vozimo. Tako da to i vozimo.

- O čemu je ovdje riječ? Čuvar na porti rekao je da imate sudski nalog. Smijem li ga vidjeti?

Bosch sjedne na kauč točno nasuprot njoj, s druge strane crnog stolića za kavu sa zlatnim intarzijama.

- Ovaj, mora da me je krivo razumio - reče. - Rekao sam mu da bismo mogli nabaviti sudski nalog ako nas odbijete primiti.

- Sigurna sam da jest - odgovorila je tonom koji im je dao do znanja da uopće nije povjerovala Boschu. - Zbog čega ste me željeli vidjeti?

- Moramo vas pitati o vašem mužu.

- Moj je muž mrtav već pet godina. Osim toga, rijetko je odlazio u Los Angeles. Što je ikako...

- Vaš prvi muž, gospođo Waters. Samuel Delacroix. Moramo s vama porazgovarati i o vašoj djeci.

Bosch ugleda kako joj se u očima odmah pojavljuje oprez.

- Ja... nisam ih vidjela niti razgovarala s njima godinama. Gotovo trideset godina.

- Mislite, otkada ste izašli po lijek za dječaka i zaboravili se vratiti kući? - upita Edgar.

Žena ga pogleda kao da ju je pljusnuo. Bosch se bio nadao da će Edgar postupati s više takta kada bude glumio zgroženost prema njoj.

- Tko vam je to rekao?

- Gospođo Waters - reče Bosch. - Želim vam najprije postaviti pitanja, a onda se možemo posvetiti vašima.

- Ne shvaćam ovo. Kako ste me pronašli? Što radite? Zašto ste ovdje?

Glas joj se od uzrujanosti sve više povisivao. Život koji je odložila sa strane prije trideset godina iznenada se nametao pažljivo uređenom životu kojeg je sada imala.

- Mi smo istražitelji ubojstva, gospođo. Radimo na slučaju u koji je možda upleten vaš muž. Mi...

- On nije moj muž. Rastavila sam se od njega prije najmanje dvadeset pet godina. Ovo je ludost, to što dolazite ovamo pitati me o čovjeku kojeg više i ne poznajem, za kojeg nisam ni znala da je još živ. Mislim da biste trebali otići. Želim da odete.

Ustala je i ispružila ruku u pravcu u kojem su ušli.

Bosch dobaci pogled Edgaru, a zatim natrag ženi. Od bijesa joj se preplanulost neravnomjerno razlila po isklesanom licu. Počele su se oblikovati crvene mrlje, pokazatelj plastične kirurgije.

- Gospođo Waters, sjednite - reče Bosch strogo. - Molim vas, pokušajte se opustiti.

- Opustiti? Znate li tko sam ja? Moj je muž sagradio ovo mjesto. Kuće, igralište za golf, sve. Ne možete samo tako upasti ovamo. Mogla bih podići slušalicu i na liniju dobiti šefa policije za dvije...

- Sin vam je mrtav, gospođo - prekine je Edgar. - Onaj kojeg ste ostavili za sobom prije trideset godina. Zato sjednite i pustite nas da vam postavimo svoja pitanja.

Klonula je natrag na kauč kao da joj je izmaknulo tlo pod nogama. Usne su joj se otvorile pa zatvorile. Pogled joj više nije bio uperen u njih, već na neko davno sjećanje.

- Arthur...

- Tako je - reče Edgar. - Arthur. Drago mi je da se barem sjećate imena.

Promatrali su je u tišini nekoliko trenutaka. Sve godine i sva udaljenost nije bila dovoljna. Novost ju je pogodila. Gadno pogodila. Bosch je to već vidio ranije. Prošlost se znala vratiti iz zemlje. Uvijek točno pod nogama.

Bosch iz džepa izvuče svoj notes i otvori ga na novu stranicu. Na nju zapiše "Ohladi se" i pruži notes Edgaru.

- Jerry, molim te, vodi bilješke. Mislim da gospođa Waters želi surađivati s nama.

Njegov glas vrati Christine Waters iz njezina tužna sanjarenja. Pogledala je u Boscha.

- Što se dogodilo? Je li to bio Sam?

- Ne znamo. Zato smo ovdje. Arthur je mrtav dugo vremena. Njegovi posmrtni ostaci pronađeni su tek prošlog tjedna.

Polako je prinijela šaku ustima. Lagano je počela udarati njome po usnicama.

- Koliko dugo?

- Bio je pokopan dvadeset godina. Poziv vaše kćeri pomogao nam je da ga identificiramo.

- Sheila.

Bilo je kao da nije izgovorila to ime toliko dugo da ga je morala iskušati kako bi vidjela funkcionira li još.

- Gospođo Waters, Arthur je nestao 1980. godine. Jeste li znali za to?

Odmahnula je glavom.

- Nije me bilo. Otišla sam gotovo deset godina prije toga.

- I otada uopće niste imali kontakata sa svojom obitelji?

- Mislila sam...

Nije dovršila. Bosch je čekao.

- Gospođo Waters?

- Nisam ih mogla povesti sa sobom. Bila sam mlada i nisam se mogla nositi... s odgovornošću. Pobjegla sam. Priznajem to. Pobjegla sam. Mislila sam da će za njih biti najbolje da im se ne javljam, da čak i ne znaju za mene.

Bosch kimne nadajući se da pruža dojam kako razumije i slaže se s njezinim tadašnjim razmišljanjem. Nije bilo važno što se nije slagao. Nije bilo važno što se njegova vlastita majka suočila s istim teškoćama, što je imala dijete prerano i pod teškim okolnostima, ali je ostala uz njega i štitila ga s vatrenošću koja je nadahnula njegov život.

- Napisali ste im pisma prije nego što ste otišli? Svojoj djeci, mislim?

- Kako ste to znali?

- Sheila nam je rekla. Što ste napisali u pismu Arthuru?

- Samo sam... Samo sam mu rekla da ga volim i da ću uvijek misliti na njega, ali da ne mogu biti s njim. Stvarno se ne mogu sjetiti svega što sam napisala. Je li važno?

Bosch slegne ramenima.

- Ne znam. Vaš je sin sa sobom imao pismo. Možda je bilo od vas. Uništeno je. Vjerojatno nećemo nikada znati. U brakorazvodnom zahtjevu koji ste

podnijeli nekoliko godina nakon što ste otišli od kuće, naveli ste tjelesno zlostavljanje kao uzrok parnice. Recite nam o tome. O kakvom se tjelesnom zlostavljanju radilo?

Ponovno je odmahnula glavom, ovog puta neuviđavno, kao da je pitanje zamorno ili glupo.

- A što mislite? Sam me volio mlatiti. Napio bi se i bilo je poput hodanja po ljuskama od jajeta. Bilo što ga je moglo navesti da plane, djetetov plač, Sheilino preglasno pričanje. A ja sam uvijek bila meta.

- Udario bi vas?

- Da, udario bi me. Postao bi čudovište. To je bio jedan od razloga zbog kojih sam morala otići.

- Ali ostavili ste djecu s tim čudovištem - reče Edgar.

Ovog puta nije reagirala kao da je primila udarac. Svojim se svijetlim očima zapiljila u Edgara, ubojito ga pogledavši, te je Edgar skrenuo svoj zgroženi pogled s nje. Obratila mu se vrlo smireno.

- Tko ste vi da ikoga osuđujete? Morala sam preživjeti, a nisam ih mogla povesti sa sobom. Da sam pokušala, nitko od nas ne bi preživio.

- Siguran sam da su oni to shvatili - reče Edgar. Žena ponovno ustane.

- Mislim da više neću razgovarati s vama. Uvjerena sam da možete sami izaći.

Krenula je prema nadsvođenom ulazu u udaljenom kraju prostorije.

- Gospođo Waters - reče Bosch. - Ako ne porazgovarate s nama sada, doista ćemo nabaviti onaj sudski nalog.

- Izvrsno - rekla je a da se nije okrenula. - Učinite to. Reći ću jednom od svojih odvjetnika da se pozabavi time.

- I to će postati dostupno javnosti u gradskoj sudnici.

Bosch je riskirao, ali je mislio da bi je to moglo zaustaviti. Pretpostavljao je da se njezin život u Palm Springsu temeljio upravo na njezinim tajnama, te da nije željela da se itko spušta u podrum. Društvena bi naklapanja, poput Edgara, teško mogla prosuditi njezina djela i motive na isti način kao i ona. Duboko u sebi, i njoj je to bilo teško, čak i nakon toliko godina.

Zastala je pod nadsvođenim prolazom, smirila se i vratila do kauča. Gledajući u Boscha, reče: - Razgovarat ću samo s vama. Želim da on ode.

Bosch odmahne glavom.

- On je moj partner. To je naš slučaj. On ostaje, gospođo Waters.

- Ipak ću odgovarati samo na vaša pitanja.

- Dobro. Molim vas, sjednite.

To je i učinila, te je ovog puta sjela na kraj kauča najudaljeniji od Edgara a najbliži Boschu.

- Znam da nam želite pomoći da pronađemo ubojicu vašeg sina. Nastojat ćemo biti čim brži.

Kimnula je jednom.

- Samo nam recite o svome bivšem mužu.

- Cijelu prljavu pripovijest? - uputila je retoričko pitanje. - Dat ću vam kratku verziju. Upoznala sam ga na tečaju glume. Bilo mi je osamnaest. On je bio sedam godina stariji, već je radio na filmu i povrh svega bio je vrlo, vrlo zgodan. Može se reći da sam brzo podlegla njegovom šarmu. I zatrudnjela prije svoje devetnaeste.

Bosch provjeri zapisuje li Edgar bilo što od ovoga. Edgar uhvati njegov pogled i počne pisati.

- Vjenčali smo se i rodila se Sheila. Nisam se posvetila karijeri. Moram priznati da nisam bila toliko predana. Gluma se tada činila tek kao nešto čime sam se bavila. Dobro sam izgledala, ali uskoro sam otkrila da svaka djevojka u Hollywoodu dobro izgleda. Bila sam zadovoljna da ostanem kod kuće.

- Kako je išlo vašem mužu?

- Isprva jako dobro. Dobio je stalnu ulogu u Prvoj pješadijskoj. Jeste li je ikada gledali?

Bosch kimne. Radilo se o televizijskoj drami o Drugom svjetskom ratu koja se emitirala od sredine do kraja šezdesetih godina, sve dok raspoloženje javnosti o Vijetnamskom ratu i ratu općenito nije dovelo do pada gledanosti, pa je obustavljeno. Drama je pratila vod dok se svakog tjedna pomicao iza njemačkih linija. Boschu se serija sviđala kada je bio dječak i uvijek ju je nastojao pogledati, bez obzira je li bio kod skrbnika ili u domu za nezbrinutu djecu.

- Sam je bio jedan od Nijemaca. Njegova plava kosa i arijski izgled. Glumio je u seriji dvije posljednje godine. Sve dok nisam zatrudnjela s Arthurom.

Pustila je da tišina naglasi njene riječi.

- Zatim se serija prestala snimati zbog onog glupog rata u Vijetnamu. Prestala je s emitiranjem i Sam je imao teškoća s pronalaženjem posla. Uloga tog Nijemca ga je obilježila. Tada je stvarno počeo piti. I udarati me. Provodio bi dane odlazeći na audicije i ništa ne bi dobio. Zatim bi provodio noći u ispijanju i ljutnji na mene.

- Zašto na vas?

- Jer sam ja bila ona koja je ostala u drugom stanju. Najprije sa Sheilom, a onda s Arthurom. Niti jedno od njih nije bilo planirano i sve je to pridonijelo prevelikom pritisku na njega. Iskalio bi se na bilo kome tko mu je bio blizu.

- Nasrnuo bi na vas.

- Nasrnuo? To zvuči tako klinički. Ali da, nasrnuo bi na mene. Mnogo puta.

- Jeste li ikada vidjeli da udara djecu?

To je bilo ključno pitanje koje su došli postaviti. Sve je drugo bilo friziranje.

- Ne baš - reče. - Kada sam nosila Arthura jednom me udario. U trbuh. Od toga mi je puknuo vodenjak. Dobila sam trudove otprilike šest tjedana prije vremena. Kada se rodio, Arthur nije težio niti dvije i pol kile.

Bosch je čekao. Govorila je na takav način koji je nagovještao da će ispričati i više sve dok joj bude davao prostora. Pogledao je van kroz klizna vrata iza nje, na igralište za golf. Ondje se nalazio duboki pješčanik koji je okruživao travnato područje. U pješčaniku je stajao muškarac u crvenoj košulji i kariranim hlačama koji je zamahivao palicom prema nevidljivoj loptici. Iz pješčanika se uzdizala pješčana prašina na travu. Ali loptice nigdje.

U daljini su druga tri golfaša izlazila iz dva golferska vozila parkirana s druge strane travnate površine. Rub pješčanika štitio ih je od pogleda muškarca u crvenoj košulji. Dok je Bosch promatrao, muškarac provjeri uzduž i poprijeko staze ima li svjedoka, a zatim ispruži ruku i zgrabi svoju lopticu. Bacio ju je uvis na travu, dajući joj lijep luk savršeno udarenog pogotka. Zatim se popeo iz pješčanika, držeći

svoju palicu objema rukama i dalje u čvrstu stisku, u položaju koji je nagovještao da je upravo udario lopticu.

Napokon, Christine Waters ponovno počne pričati i Bosch vrati pogled na nju.

- Arthur je težio samo 2.270 kg kada se rodio. Bio je malen kroz čitavu tu prvu godinu i vrlo boležljiv. Nikada nismo razgovarali o tome, ali mislim da smo oboje znali kako je ono što je Sam učinio naštetilo tom dječaku. Jednostavno nije bio kako treba.

- Osim tog incidenta kad vas je udario, nikada ga niste vidjeli kako tuče Arthura ili Sheilu?

- Možda je pljusnuo Sheilu po stražnjici. Zapravo se ne sjećam. Nikada nije udarao djecu. Mislim, tamo je imao mene za udaranje.

Bosch kimne, a neizrečeni je zaključak bio: tko će znati tko je postao meta kada je ona otišla? Bosch pomisli na kosti položene na obdikcijskom stolu i na sve ozljede koje je popisao dr. Golliher.

- Je li moj mu... Je li Sam uhićen? Bosch je pogleda.

- Ne. U fazi smo otkrivanja činjenica. Posmrtni ostaci vašeg sina ukazuju na to da je bio kronično tjelesno zlostavljan. Samo pokušavamo shvatiti stanje stvari.

- A Sheila? Je li ona...?

- Nismo je pitali. Hoćemo. Gospođo Waters, kad vas je muž tukao, je li to uvijek činio rukom?

- Ponekad bi me udarao predmetima. Jedanput cipelom, sjećam se. Držao me je na podu i udarao me njome. A jednom je bacio svoju aktovku na mene. Pogodila me u bok.

Odmahnula je glavom. - Što?

- Ništa. Samo ta aktovka. Nosio ju je sa sobom na sve svoje audicije. Kao da je bio tako važan i da mu se toliko toga događalo. A sve što je ikada držao u njoj bilo je nekoliko fotografija lica i pljoska.

U glasu joj se čulo ogorčenje, čak i nakon toliko godina.

- Jeste li ikada pošli u bolnicu ili u hitnu službu? Postoji li ikakav materijalni dokaz zlostavljanja?

Odmahnula je glavom.

- Nikada me nije dovoljno ozlijedio da bih morala poći. Osim kad sam rodila Arthura, a tada sam lagala. Rekla sam da sam pala i da mi je puknuo vodenjak. Vidite, detektive, to nije bilo nešto što sam željela da svijet zna.

Bosch kimne.

- Kada ste otišli, je li to bilo planirano? Ili ste samo otišli? Dugo nije odgovarala dok je najprije promatrala sjećanje na svom unutarnjem ekranu.

- Napisala sam pisma svojoj djeci mnogo prije nego što sam otišla. Nosila sam ih u svojoj torbici i čekala pravo vrijeme. One noći kad sam otišla, stavila sam ih pod njihove jastuke i otišla samo s torbicom i odjećom koju sam nosila na sebi. I s autom koji nam je moj otac dao kad smo se vjenčali. To je bilo to. Bilo mi je dosta. Rekla sam mu da trebamo lijek za Arthura. On je pio. Rekao mi je da izađem i nabavim ga.

- I nikada se niste vratili.

- Nikada. Oko godinu dana kasnije, prije nego što sam došla u Springs, provezla sam se noću pokraj kuće. Vidjela sam upaljena svjetla. Nisam se zaustavila.

Bosch kimne. Nije se mogao sjetiti ničeg drugog što bi pitao. Dok je ženino sjećanje na to rano vrijeme u

njezinu životu bilo dobro, ono čega se sjećala neće im pomoći izgraditi slučaj protiv njezina bivšeg muža za ubojstvo počinjeno deset godina nakon što ga je posljednji put vidjela. Možda je Bosch to znao čitavim putem - da ona neće biti važan dio slučaja. Možda je samo želio odmjeriti ženu koja je napustila svoju djecu, ostavivši ih s muškarcem za kojeg je vjerovala da je čudovište.

- Kako ona izgleda?

Boscha je načas iznenadilo njezino pitanje.

- Moja kći.

- Ovaj, plavuša je kao i vi. Malo je viša, teža. Bez djece, nije udana.

- Kada će Arthur biti pokopan?

- Ne znam. Morali biste nazvati mrtvozornikov ured. Ili biste po svoj prilici mogli provjeriti sa Sheilom da vidite da li...

Zastao je. Nije se mogao uplitati u popravljanje tridesetogodišnjih praznina u životima drugih ljudi.

- Mislim da smo završili ovdje, gospođo Waters. Cijenimo vašu suradnju.

- Svakako - reče Edgar, s očitim sarkazmom u glasu.

- Prešli ste sav taj put da biste pitali tako malo pitanja.

- Mislim da je to stoga što imate tako malo odgovora - reče Edgar.

Otišli su do vrata, a ona ih je slijedila nekoliko koraka iza njih. Vani, ispod trijema, Bosch se osvrne prema ženi koja je stajala pred otvorenim vratima. Na trenutak su im se susreli pogledi. Pokušao je smisliti što bi rekao. Ali nije imao ništa za nju. Zatvorila je vrata.

28.

Zaustavili su se na parkiralištu policijske stanice nešto prije jedanaest. Bio je to šesnaestosatni dan koji je donio vrlo malo dokaza koji bi slučaj pogurali do sudbenog postupka. Ipak, Bosch je bio zadovoljan. Imali su identifikaciju i to je bilo središte kotača. Sve će krenuti od toga.

Edgar mu je zaželio laku noć i pošao ravno do svog automobila a da nije ni ušao u stanicu. Bosch se želio raspitati kod dežurnog narednika je li štogod iskrsnulo s Johnnyem Stokesom. Također je želio provjeriti poruke, a ako se bude motao naokolo do jedanaest, znao je da bi mogao vidjeti Juliju Brasher kad bude odlazila sa smjene. Želio je razgovarati s njom.

Stanica je bila tiha. Policajci iz ponoćne smjene bili su gore na prozivci. Gore će također biti i dežurni narednici, onaj koji je odlazio i onaj koji je dolazio. Bosch se uputi hodnikom do detektivskog ureda. Svjetla su bila ugašena, što se kosilo s naredbom iz Ureda šefa policije. Šef je propisao da svjetla u Parkerovu centru i svakoj područnoj stanici nikada ne smiju biti ugašena. Cilj mu je bio dati javnosti do znanja da borba protiv kriminala nikad ne spava. To je rezultiralo time da su svake noći u praznim policijskim uredima diljem grada svjetla jarko sjala.

Bosch upali niz svjetala iznad stola za ubojstva i ode na svoje mjesto. Tamo se nalazilo mnoštvo ružičastih ceduljica s telefonskim porukama i on ih pregleda, no sve su bile od izvjestitelja ili su se odnosile

na druge neriješene slučajeve. Poruke izvjestitelja bacio je u kantu za smeće, a druge je stavio u gornju ladicu da im se posveti sljedećeg dana.

Na stolu su ga čekale dvije omotnice dostavljene iz policije. U prvoj je bio Golliherov izvještaj, te ga Bosch odloži na stranu kako bi ga kasnije pročitao. Podignuo je drugu omotnicu i vidio da je od ZIO-a. Shvatio je da je zaboravio nazvati Antoinea Jespera u vezi skejta.

Baš je naumio otvoriti omotnicu kada je primijetio da je bačena navrh presavijenog komadića papira na njegovoj dnevnoj knjizi izvještaja. Raširio ga je i pročitao kratku poruku. Znao je da je od Julije, iako je nije potpisala.

Gdje si, frajeru?

Bio je zaboravio da joj je rekao da svrati do detektivske prostorije prije nego što joj počne smjena. Nasmiješio se poruci, ali se osjećao loše jer je zaboravio. Također je još jednom razmislio o Edgarovu upozorenju da zbog veze bude oprezan.

Nanovo je presavio poruku i stavio je u ladicu. Upitao se kako bi Julia reagirala na ono o čemu je s njom želio porazgovarati. Bio je mrtav umoran od dugog radnog dana, ali nije htio čekati do sljedećeg dana.

Dostavljena omotnica iz ZlO-a na jednoj je stranici sadržavala Jesperov izvještaj o analizi dokaznog materijala. Bosch je brzo pročitao izvještaj. Jesper je potvrdio da je dasku napravio Boneyard Boards Inc., proizvođač s Huntington Beacha. Model je nosio ime l, Boneyeva daska . Upravo se taj model proizvodio od veljače 1978. do lipnja 1986. godine, kada su preinake u

dizajnu dovele do neznatne promjene prednjeg dijela skejta.

Prije nego što se Bosch mogao razveseliti zbog podudaranja između daske i vremenskog okvira slučaja, pročitao je posljednji odlomak izvještaja, koji je bilo kakvo podudaranje stavio pod znak upitnika.

Kolica (sklop kotača) imaju dizajn koji je Boneyard prvi put uveo u svibnju 1984. godine. Grafitni kotači također ukazuju na kasniju proizvodnju. Grafitni kotači nisu postali uobičajeni u industriji sve do sredine osamdesetih godina. No, budući da su kolica i kotači nadomjestivi i skejteri si ih često izmjenjuju, nemoguće je ustvrditi točan datum proizvodnje skejta navedenog kao dokazni materijal. Dok se ne pronađu dodatni dokazi, najbolja je procjena vremena proizvodnje između veljače 1978. i lipnja 1986. godine.

Bosch ubaci izvještaj natrag u omotnicu i ispusti je na stol. Izvještaj je bio bez dokazne snage, ali Boschu su faktori koje je Jesper izložio u glavnim crtama naginjali prema tome da skejt nije bio onaj Arthura Delacroixa. Za njega se izvještaj više priklanjao prema oslobađanju Nicholasa Trenta od sumnje nego prema njegovoj umiješanosti u dječakovu smrt. Ujutro će istipkati izvještaj sa svojim zaključcima i dati ga poručnici Billets da ga pošalje dalje po zapovjednom lancu u ured šefova zamjenika Irvinga.

Kao da naglašava kraj ovog smjera istrage, hodnikom odjekne zvuk stražnjih vrata kako se uz tresak otvaraju. Slijedilo je nekoliko glasnih muških glasova, a svi su bili usmjereni prema vani, u noć. Prozivka je završila i svježe su trupe preuzimale bojno

polje, njihovi glasovi prepuni hvalisanja u stilu mi protiv njih.

Usprkos željama šefa policije, Bosch isključi svjetlo i pođe natrag niz hodnik do ureda dežurnog narednika. U malenom su uredu bila dva narednika. Lenkov je odlazio s dužnosti, dok je Renshawova upravo počinjala svoju smjenu. Oboje je izrazom lica pokazalo svoje iznenađenje Boschevim pojavljivanjem tako kasno noću, ali ga nisu pitali što radi u stanici.

- Dakle - reče Bosch - ima li što o mome svjedoku, Johnnyu Stokesu?

- Još ništa - reče Lenkov. - Ali tražimo ga. Iznosimo podatak na svim prozivkama i sada imamo slike u svim autima. Tako da...

- Javit ćete mi.

- Javit ćemo ti.

Renshawova kimne u znak slaganja.

Bosch pomisli da priupita je li Julia Brasher već došla odjaviti svoju smjenu, ali se predomislio. Zahvalio im je i zakoračio natrag u hodnik. Razgovor se činio čudnim, kao da nisu mogli dočekati da izađe odande. Osjećao je da je to zato što se pronijela vijest o njemu i Juliji. Možda su znali da ona odlazi sa smjene pa su željeli izbjeći vidjeti ih zajedno. Kao nadzornici, tada bi bili svjedoci povrede policijske politike. Koliko god pravilo bilo manje važno i rijetko se provodilo, bilo bi bolje upravo suprotno, da ne vide prekršaj i da tada ne moraju gledati u drugom smjeru.

Bosch izađe kroz stražnja vrata i ode na parkiralište. Nije imao pojma je li Julia u svlačionici stanice, još uvijek na ophodnji, ili je već došla i otišla. Srednja je smjena bila podložna izmjenama. Nisi

dolazio dok dežurni narednik ne bi poslao na teren tvoju zamjenu.

Pronašao je njezin automobil na parkiralištu, pa je znao da mu nije promaknula. Odšetao je natrag do stanice kako bi sjeo na klupu Šifra sedam. Ali kada je stigao do nje, Julia je već sjedila tamo. Kosa joj je bila vlažna od tuširanja u svlačionici. Na sebi je imala izblijedjele plave traperice i pulover dugih rukava s visokim vratom.

- Čula sam da si unutra - reče. - Provjerila sam i vidjela ugašeno svjetlo te pomislila da smo se možda mimoišli.

- Samo nemoj reći šefu za svjetla.

Nasmiješila se i Bosch sjedne do nje. Želio ju je dotaknuti, ali nije.

- Ili za nas - reče on. Ona kimne.

- Da. Mnogo ljudi zna, zar ne?

- Da. Želio sam razgovarati s tobom o tome. Možemo li otići na piće?

- Naravno.

- Prošećimo do Mačke i violine. Danas sam umoran od vožnje.

Umjesto da zajedno prođu kroz stanicu i izađu na prednja vrata, pošli su dužim putem kroz parkiralište pa oko stanice. Prešli su dva bloka do Sunseta, a zatim još dva do gostionice. Putem se Bosch ispričao što je propustio naći se s njom u detektivskoj prostoriji prije njezine smjene i objasnio joj da se odvezao do Palm Springsa. Ona je bila vrlo tiha dok su hodali, uglavnom samo kimajući glavom na njegova objašnjenja. Nisu razgovarali o gorućem problemu sve dok nisu dospjeli

do gostionice i šmugnuli u jedan od separea pokraj kamina.

Oboje naručiše pivo, a zatim Julia sklopi ruke na stolu i uputi Boschu dug, oštar pogled.

- U redu, Harry, moje piće uskoro stiže. Sada mi možeš reći. Ali moram te upozoriti, ako mi namjeravaš reći da želiš da budemo samo prijatelji, pa, već imam dovoljno prijatelja.

Bosch nije mogao a da se široko ne osmjehne. Volio je njezinu srčanost, njezinu izravnost. Počeo je odmahivati glavom.

- Ne, ne želim biti tvoj prijatelj, Julia. Uopće ne.

Pružio je ruku preko stola i stisnuo joj podlakticu. Instinktivno, ogledao se po gostionici kako bi se uvjerio da nitko iz njihove branše nije dolutao na piće poslije smjene. Nikoga nije prepoznao i pogleda natrag u Juliju.

- Ono što želim je biti s tobom. Baš kao što jesmo.

- Dobro. I ja isto.

- Ali moramo biti oprezni. Nisi dovoljno dugo u policiji. Ja jesam i znam kako ovdje funkcioniraju stvari, pa je krivnja moja. No prve noći nikako nismo trebali ostaviti tvoj auto na policijskom parkiralištu.

- Oh, ma neka se nose ako ne znaju primiti šalu.

- Ne, nije...

Pričekao je da pipničarka spusti njihova piva na male papirnate podmetače s Guinnessovim pečatom.

- Nije tako, Julia - reče kad su ponovno ostali sami. - Ako ćemo nastaviti, moramo biti oprezniji. Moramo se pritajiti. Ubuduće bez sastanaka kod klupe, bez poruka, bez ičega poput toga. Čak više ne možemo ići ovamo jer policajci dolaze ovamo. Moramo se posve

pritajiti. Nalaziti se izvan policije, razgovarati izvan policije.

- Zvučiš kao da smo par špijuna ili tako nešto.

Bosch podigne svoju čašu, kucne o njezinu i duboko otpije. Imala je tako dobar okus nakon tako dugog dana. Odmah je morao prigušiti zijevanje, što Juliji nije promaknulo, pa ona učini isto.

- Špijuna? To nije pretjerano daleko od istine. Zaboravljaš da sam u ovoj policiji dulje od dvadeset pet godina. Ti si tek čizma, djetešce. Imam više neprijatelja unutar službe nego što si ti obavila uhićenja. Neki od tih ljudi iskoristili bi svaku priliku da me degradiraju ako mogu. Zvuči kao da se samo brinem za sebe, ali stvar je takva da ako se trebaju okomiti na novakinju da dođu do mene, učinili bi to bez razmišljanja. Mislim to. Bez razmišljanja.

Uvukla je glavu među ramena i pogledala lijevo-desno.

- U redu, Harry - mislim, tajni agente 0045. Bosch se nasmiješi i odmahne glavom.

- Da, da, ti misliš da je sve zafrkancija. Pričekaj dok ne dobiješ svoju prvu prijavu OUK-u. Onda ćeš shvatiti.

- Ma hajde, ne mislim da je zafrkancija. Samo se zabavljam.

Oboje su ispijali svoja piva, i Bosch se nasloni te se pokuša opustiti. Toplina iz kamina pružala je dobar osjećaj. Šetnja do gostionice bila je žustra. Pogledao je Juliju, a ona se smješkala kao da zna tajnu o njemu.

- Što je?

- Ništa. Samo se tako uzrujavaš.

- Pokušavam te zaštititi, to je sve. Ja sam dvadeset pet plus, tako da meni nije važno.

- Što to znači? Čula sam kako ljudi to kažu - dvadeset pet plus - kao da su nedodirljivi ili tako nešto.

Bosch odmahne glavom.

- Nitko nije nedodirljiv. Ali nakon što dosegneš dvadeset pet godina u službi, dođeš do samog vrha na skali iznosa mirovine. Tako da nije važno povučeš li se nakon dvadeset pet ili trideset pet godina, jer dobiješ istu mirovinu. Dakle, dvadeset pet plus znači da imaš nešto prostora da im kažeš neka se gone. Ako ti se ne sviđa što ti rade, uvijek možeš vratiti značku i poželjeti im ugodan dan. Jer više nisi u tome zbog plaće i beneficija.

Konobarica se vratila do stola i spustila košaru kokica. Julia je pustila da prođe neko vrijeme, a onda se nagnula preko stola tako da joj je brada bila gotovo iznad čaše.

- Pa zašto si onda u tome?

Bosch slegne ramenima i spusti pogled na svoju čašu.

- Valjda zbog posla... Ništa veliko, ništa junačko... Samo prilika da možda tu i tamo nešto popravim u sjebanom svijetu.

Palcem je šarao po mutnom staklu. Nastavio je govoriti ne skidajući pogled s čaše.

- Ovaj slučaj, na primjer...

- Što s njim?

- Ako ga samo dokučimo i spojimo u cjelinu... možda možemo malo nadoknaditi ono što se dogodilo tom klincu. Ne znam, mislim da bi to svijetu moglo nešto značiti, nešto stvarno sitno.

Razmišljao je o lubanji koju mu je Golliher pokazao tog jutra. O žrtvi ubojstva sahranjenoj u katranu devet tisuća godina. Grad kostiju, i sve one čekaju da izbiju iz zemlje. Čemu? Možda više nikome nije stalo.

- Ne znam - reče. - Možda to dugoročno ne znači ništa. Teroristi samoubojice napadnu New York i tri tisuće ljudi umre prije nego što su dovršili svoju prvu šalicu kave. Je li jedna hrpica kostiju pokopana u prošlosti bitna?

Ona se milo nasmiješi i odmahne glavom.

- Nemoj mi prodavati egzistencijalne fore, Harry. Bitno je da to tebi nešto znači. A ako to tebi nešto znači, onda je bitno učiniti ono što možeš. Bez obzira na to što se događa u svijetu, uvijek će postojati potreba za junacima. Nadam se da će mi se jednog dana pružiti prilika da postanem jedna od njih.

- Možda.

Kimnuo je i držao pogled dalje od njezinih očiju. Još se malo igrao sa svojom čašom.

- Sjećaš li se one reklame što se običavala vrtiti na televiziji, u kojoj je stara gospođa na tlu ili tako nešto, pa kaže: "Pala sam i ne mogu ustati", i svi su se tome ismijavali?

- Sjećam se. Prodaju majice s tim natpisom na Venice Beachu.

- Da, eto... ponekad se tako osjećam. Mislim, dvadeset pet plus. Ne možeš preći taj put a da ne uprskaš s vremena na vrijeme. Padneš, Julia, i ponekad se osjećaš kao da ne možeš ustati.

Kimnuo je samome sebi.

- No tada ti se posreći i dođe slučaj, da sam sebi kažeš, to je taj! Jednostavno to osjećaš. To je onaj uz čiju pomoć opet mogu ustati.

- To se zove iskupljenje, Harry. Kako ono kaže pjesma, "Svatko se u tome želi okušati"?

- Tako nekako. Da.

- I možda je ovaj slučaj tvoj pokušaj?

- Da, mislim da jest. Nadam se da jest.

- Onda nazdravljam iskupljenju. Podignula je čašu za zdravicu.

- Drži čvrsto - reče on.

Kucnula se o njegovu čašu. Nešto od njenog piva prelilo se u njegovu gotovo praznu čašu.

- Oprosti. Moram ovo uvježbati.

- U redu je. Trebalo mi je ponovno napuniti čašu.

Podignuo je svoju čašu i iskapio je. Spustio ju je natrag i obrisao usta rukom.

- Dakle, dolaziš li sa mnom kući večeras? - upitao je. Odmahnula je glavom.

- Ne, ne s tobom.

Namrštio se i počeo se pitati je li ju uvrijedila njegova izravnost.

- Večeras te slijedim kući - reče ona. - Sjećaš li se? Ne mogu ostaviti auto kod stanice. Sve mora biti u najvećoj tajnosti, krišom, od sada na dalje samo kontakt očima.

Nasmiješio se. Pivo i njezin osmijeh na njega su djelovali poput čarolije.

- Tu si me uhvatila.

- Nadam se na više načina.

29.

Bosch je kasno stigao na sastanak u uredu poručnice Billets. Edgar je već bio tamo, prava rijetkost, kao i Medina iz Ureda za odnose s javnošću. Billetsova mu olovkom koju je držala pokaže sjedalo, a zatim podigne slušalicu i utipka broj.

- Ovdje poručnica Billets - reče kad su joj se javili na poziv. - Možete reći šefu Irvingu da smo sada svi ovdje, spremni da počnemo.

Bosch pogleda Edgara i podigne obrve. Šefov zamjenik još uvijek je izravno nadgledao slučaj.

Billetsova spusti slušalicu i reče: - Nazvat će nas i stavit ću ga na razglas.

- Da slušamo ili da govorimo? - upita Bosch.

- Tko zna?

- Dok čekamo - reče Medina - počeo sam dobivati nekoliko upita o letku koji ste izdali. Muškarac po imenu John Stokes? Kako želite da tome pristupim? Je li on novi osumnjičenik?

Bosch se ozlovolji. Znao je da će podaci s potjernice koji su se razdijelili na prozivkama prije ili kasnije procuriti medijima. Nije očekivao da će se to dogoditi tako brzo.

- Ne, uopće nije osumnjičenik - odgovori Medini. - I ako izvjestitelji to zaribaju kao što su s Trentom, nikada ga nećemo pronaći. On je samo netko s kim želimo porazgovarati. Poznavao je žrtvu. Prije mnogo godina.

- Onda znate identitet žrtve?

Prije nego što je Bosch mogao odgovoriti, zazvonio je telefon. Billetsova se javi i stavi šefova zamjenika na razglas.

- Šefe, ovdje imamo detektive Boscha i Edgara, zajedno s policajcem Medinom iz Odnosa s javnošću.

- Vrlo dobro - zagrmi Irvingov glas s telefonskog razglasa. - Kako stojimo?

Billetsova počne pritiskati dugme na telefonu kako bi stišala ton.

- Ovaj, Harry, zašto ti ne bi to preuzeo? - reče.

Bosch posegne u unutrašnji džep svog kaputa i izvadi svoj notes. Nije se žurio. Svidjela mu se pomisao na Irvinga kako sjedi za svojim besprijekorno čistim staklenim stolom u svom uredu u Parkerovu centru, čekajući glasove na telefonu. Otvorio je notes na stranicu prepunu bilježaka koje je sastavio dok je doručkovao s Julijom.

- Detektive, jeste li tamo? - reče Irving.

- Ovaj, da, šefe, ovdje sam. Samo sam pregledavao neke bilješke. Ovaj, najvažnija je stvar da smo identificirali žrtvu. Zove se Arthur Delacroix. Nestao je iz svog doma u području Miracle Milea četvrtog svibnja 1980. godine. Bilo mu je dvanaest godina.

Tu je zastao, očekujući pitanja. Opazio je da Medina zapisuje ime.

- Nisam siguran da to zasada želimo objaviti - reče Bosch.

- A zašto? - upita Irving. - Govorite li mi da identifikacija nije pozitivna?

- Ne, sigurni smo da jest, šefe. Radi se samo o tome da, ako objavimo ime, mogli bi razglasiti kojim smjerom istražujemo.

- A to je?

- Pa, uvjereni smo da je Nicholas Trent u ovome bio čist. Tako da tražimo drugdje. Obdukcija ozljede na kostima - ukazuju na kronično zlostavljanje djeteta, koje seže u rano djetinjstvo. Majka nije upletena, pa se sada okrećemo ocu. Još mu nismo pristupili. Skupljamo podatke. Kad bismo objavili da imamo identifikaciju i kad bi otac to vidio, upozorili bismo ga prije vremena.

- Ako je ondje pokopao klinca, onda je već upozoren.

- Donekle. Ali on zna da ga nikada nećemo povezati s njim ako ne možemo otkriti identitet. Nepostojanje identifikacije je ono što ga čini sigurnim. A nama to da je vremena da ga proučimo.

- Shvaćam - reče Irving.

Nekoliko su trenutaka sjedili u tišini, a Bosch je očekivao da Irving kaže još nešto. Ali nije. Bosch pogleda Billetsovu i upitno raširi ruke. Ona slegne ramenima.

- Onda dakle... - počne Bosch - nećemo to objaviti, je li tako? Tišina. Zatim:

- Mislim da je razborito tako nastaviti - reče Irving.

Medina istrgne stranicu na kojoj je pisao iz svog notesa, zgužva je i baci u kantu za smeće u kutu.

- Ima li nešto što možemo objaviti? - upita.

- Da - brzo reče Bosch. - Možemo Trenta osloboditi sumnje.

- Ne - reče Irving jednako brzo. - To ćemo učiniti na kraju. Kada i ako riješite slučaj, tada ćemo raščistiti ostalo.

Bosch pogleda u Edgara, a zatim u Billetsovu.

- Šefe - reče. - Ako tako učinimo, mogli bi naštetiti svom slučaju.

- Kako to?

- To je stari slučaj. Što je stariji slučaj, to su slabiji izgledi za uspjeh. Ne možemo riskirati. Ako ne istupimo i ne kažemo da je Trent čist, pružit ćemo obranu tipu kojeg na kraju uhvatimo. Moći će uprijeti prstom u Trenta i reći da je on zlostavljač djece, da je on to napravio.

- Ali moći će to učiniti bez obzira oslobodimo li sumnje Trenta sada ili kasnije.

Bosch kimne.

- Istina. Ali ja na to gledam sa stajališta svjedočenja na sudu. Želim biti u mogućnosti reći da smo provjerili Trenta i brzo ga otpisali kao sumnjivca. Ne želim da me neki odvjetnik upita zašto smo, ako smo ga tako brzo oslobodili sumnje, čekali tjedan-dva da to objavimo. Šefe, to će izgledati kao da smo nešto krili. To će biti suptilno, ali će imati učinka. Ljudi u porotama traže bilo koji razlog da ne vjeruju policiji općenito, a pogotovo Los Angeleskoj...

- U redu, detektive, iznijeli ste svoje mišljenje. Moja odluka i dalje vrijedi. Neće biti priopćenja o Trentu. Ne sada, ne dok ne budemo imali osumnjičenika s kojim možemo izaći u javnost.

Bosch odmahne glavom i malo se spusti u svojoj stolici.

- Što još? - reče Irving. - Imam sastanak sa šefom za dvije minute.

Bosch pogleda Billetsovu i još jednom odmahne glavom. Nije imao ništa drugo što je želio podijeliti. Billetsova progovori.

- Šefe, u ovom trenutku mislim da je to više-manje ono kako stojimo.

- Kada namjeravate pristupiti ocu, detektivi? Bosch trzne bradom prema Edgaru.

- Ovaj, šefe, ovdje detektiv Edgar. Još uvijek tražimo svjedoka s kojim bi moglo biti važno da porazgovaramo prije nego što pristupimo ocu. To bi bio žrtvin prijatelj iz djetinjstva. Mislimo da možda zna o zlostavljanju kroz koje je dječak prošao. Namjeravamo pričekati jedan dan. Vjerujemo da je ovdje u Hollywoodu i imamo mnogo očiju vani na...

- Da, to je dobro, detektive. Nastavit ćemo ovaj razgovor sutra ujutro.

- Da, šefe - reče Billetsova. - Ponovno u devet i trideset? Nije bilo odgovora. Irving je već otišao.

30.

Bosch i Edgar proveli su ostatak jutra nadopunjavajući izvještaje i knjigu ubojstva, te nazivajući bolnice diljem grada kako bi obustavili pretraživanje dokumentacije koju su nalozima zatražili u ponedjeljak ujutro. No do podneva je Boschu bilo dosta uredskog posla pa reče da mora izaći iz stanice.

- Gdje želiš ići? - upita Edgar.

- Umoran sam od čekanja - reče Bosch. - Idemo ga potražiti. Poslužili su se Edgarovim osobnim automobilom jer nije bio obilježen i jer u garaži s vozilima spremnima za vožnju nije preostalo niti jedno neobilježeno vozilo. Pošli su sto jedinicom do Valleya a zatim četiristopeticom na sjever prije nego što su sišli s autoputa u Van Nuysu. Naselje prikolica Manchester nalazilo se na Sepulvedi blizu Victorya. Jednom su se provezli pored njega prije nego što su se vratili i uvezli unutra.

Nije bilo vratareve kućice, samo ležeći policajci obojeni u žute pruge. Cesta kroz naselje kružila je po posjedu, a prikolica Sama Delacroixa nalazila se na njezinu kraju, gdje se nagurala uza šest metara visok zid koji je štitio od buke s autoputa. Namjena zida bila je da smanji neprestanu huku autoputa. Sve što je postigao bilo je preusmjeravanje i promjena njezina tona, ali je buka i dalje bila prisutna.

Prikolica je bila za jednu osobu, a mrlje od rđe cijedile su se s njezine alumijske oplate od većinom željeznih spojeva učvršćenih zakovicama. Tamo se

nalazila i cerada ispod koje su bili izletnički stol i roštilj na ugljen. Uže za sušenje rublja bilo je rastegnuto od jednog potpornog stupa cerade do ruba sljedeće prikolice u nizu. Blizu stražnjeg dijela uskog dvorišta aluminijsko je spremište veličine vanjskog zahoda bilo nagurano uza zid za zaštitu od buke.

Prozori i vrata prikolice bili su zatvoreni. Na osamljenom parkirnom mjestu nije bilo vozila. Edgar je neprestano prolazio automobilom pokraj prikolice ujednačenom brzinom od osam kilometara na sat.

- Izgleda da nikoga nema kod kuće.

- Pokušajmo na golf-terenu - reče Bosch. - Ako je tamo preko, možda možeš udarati punu kantu loptica ili nešto.

- Uvijek volim vježbati.

Kada su stigli onamo, na golf-terenu bilo je malo gostiju, no izgledalo je kao da je ujutro bilo aktivno. Loptice za golf uneredile su čitav teren koji je bio dubok 274 metara, a širio se do istog zida za zaštitu od buke koji se nalazio na kraju naselja prikolica. Na samom kraju zemljišta bila je podignuta mreža na visokim stupovima kako bi zaštitila vozače na autoputu od visokih lopti. Maleni traktor s grabljicama za lopte prikvačenima na stražnjem dijelu polako je vozio amo-tamo po samom kraju golf-terena, a njegov se vozač nalazio zaštićen u sigurnosnoj kabini.

Bosch je nekoliko trenutaka sam promatrao, sve dok se nije pojavio Edgar s pola kante loptica i palicom za golf što se nalazila u prtljažniku njegova automobila.

- Pretpostavljam da je to on - reče Edgar.

- Da.

Bosch pođe do klupe i sjedne kako bi promatrao svog partnera kako udara nekoliko loptica s malenog kvadrata gumene trave. Edgar je skinuo svoju kravatu i jaknu. Nije toliko izgledao kao da tamo ne pripada. Nekoliko zelenih kvadrata dalje od njega dva su muškarca u finim hlačama i košuljama udarala loptice, očito koristeći stanke za ručak da usavrše svoje igračko umijeće.

Edgar nasloni svoju torbu na drveni stalak i odabere jednu od palica sa željeznom glavom. Navuče rukavicu koju je izvukao iz torbe, nekoliko puta zamahne za zagrijavanje, a zatim počne udarati loptice. Nekoliko početnih loše su pale, pa je opsovao. Zatim ih je počeo zabacivati više u zrak i činilo se da je zadoljan sam sa sobom.

Boscha je to zabavljalo. Nikada u životu nije zaigrao golf i nije mogao shvatiti u čemu je njegova draž za mnoge muškarce - zapravo, većina je detektiva u zajedničkoj prostoriji pobožno igrala i po državi se održavala čitava mreža policijskih turnira. Uživao je promatrajući kako se Edgar uzbuđuje unatoč tome što se pogađanje loptica na terenu nije računalo.

- Pogodi njega - uputio ga je, nakon što je procijenio da se Edgar posve zagrijao i da je spreman.

- Harry - reče Edgar - znam da ti ne igraš, ali imam vijesti za tebe. U golfu gađaš lopticom u kolčić - u zastavicu. U golfu nema pokretnih meta.

- Pa kako onda bivši predsjednici uvijek pogađaju ljude?

- Jer je njima to dozvoljeno.

- Ma hajde, ti si rekao da svi pokušavaju pogoditi tipa u traktoru. Pogodi ga.

- Svi osim ozbiljnih golfaša.

No, nakrivio je tijelo na takav način da je Bosch mogao vidjeti kako namjerava gađati traktor koji je dolazio do kraja prijelaza te se okretao u suprotnom smjeru da se vrati natrag. Sudeći po znakovima, traktor se nalazio na udaljenosti od sto dvadeset osam metara.

Edgar zamahne, no loptica se loše odrazi.

- Prokletstvo! Vidiš, Harry? Ovo bi moglo naštetiti mojoj vještini. Bosch se počne smijati.

- Čemu se smiješ?

- To je samo igra, čovječe. Gađaj još jednom.

- Zaboravi. Djetinjasto je.

- Gađaj.

Edgar nije ništa rekao. Ponovno je nakrivio tijelo, ciljajući traktor koji se sada nalazio nasred terena. Zamahnuo je i pogodio lopticu te je poslao ravno naprijed, ali dobrih šest metara preko traktora.

- Dobar pogodak - reče Bosch. - Osim ako si ciljao traktor. Edgar mu uputi pogled, ali ne reče ništa. Idućih pet minuta udarao je lopticu za lopticom prema traktoru, ali mu se nikako nije približio na više od devet metara. Bosch nije ništa govorio, no Edgarova se frustracija povećavala sve dok se nije okrenuo i ljutito rekao: - Želiš li ti pokušati?

Bosch je hinio zbunjenost.

- Oh, još uvijek ga pokušavaš pogoditi? Nisam shvatio.

- Hajde, idemo.

- Još uvijek imaš pola svojih loptica tamo.

- Nije me briga. Ovo će unazaditi moju vještinu za mjesec dana.

- Samo toliko?

Edgar bijesno gurne palicu u torbu i uputi Boschu ubojiti pogled. Sve što je Bosch mogao učiniti bilo je ne prasnuti u smijeh.

- Daj, Jerry. Želim pogledati tipa. Zar ne možeš udariti još nekoliko? Izgleda da uskoro mora biti gotov.

Edgar pogleda na teren. Traktor se sada nalazio blizu oznake za četrdeset šest metara. Uz pretpostavku da je započeo kod zaštitnog zida, uskoro će završiti. Ondje nije bilo dovoljno novih loptica - samo Edgarove i one dvojice poslovnih ljudi - da opravda vraćanje preko čitavog terena.

Edgar popusti bez riječi. Izvukao je jednu od svojih drvenih palica i vratio se do zelenog kvadratića umjetne trave. Prekrasno je ispucao lopticu koja je odletjela gotovo do zaštitnog zida.

- Tigere Woodsu, poljubi me u dupe - reče.

Sljedeći je udarac odaslao lopticu u prirodnu travu tri metra od kratko pokošenog travnjaka s kojeg je ispucao prvi udarac na stazi.

- Sranje.

- Kada igraš za pravo, udaraš li s te umjetne trave?

- Ne, Harry, ne udaraš. Ovo je vježba.

- Oh, dakle u vježbi ne ponavljaš stvarnu igračku situaciju.

- Tako nekako.

Traktor se odvuče dalje od terena, prema spremištu iza štanda s koncesijom na kojemu je Edgar platio za svoju kantu s lopticama. Vrata kabine se otvore i izađe muškarac u ranim šezdesetima. Počeo je iz grabljica izvlačiti žičane košare prepune loptica i odnositi ih u spremište. Bosch reče Edgaru neka nastavi udarati loptice kako ne bi bili očiti. Bosch opušteno

prošeće do štanda i kupi još pola kante loptica. To ga je dovelo na udaljenost ne manju od šest metara od muškarca koji je ranije vozio traktor.

Bio je to Samuel Delacroix. Bosch ga je prepoznao s fotografije za vozačku dozvolu koju je Edgar ranije izvadio i pokazao mu. Muškarac koji je nekoć glumio plavokosog i plavookog arijskog vojnika te očarao osamnaestogodišnju djevojku sada je bio otmjen otprilike koliko i sendvič od šunke. Još uvijek je bio plavokos, ali boja je očito dolazila iz bočice, i bio je ćelav do tjemena. Imao je jednodnevne brčiće koji su se bijelili na suncu. Nos mu je bio natečen od vremena i alkohola, te prignječen naočalama koje su mu loše pristajale. Imao je pivsku trbušinu zbog koje bi ga otpustili iz bilo koje vojske.

- Dva i pedeset.

Bosch pogleda ženu za blagajnom.

- Za loptice.

- Pa da.

Platio joj je i podignuo kantu za ručku. Bacio je posljednji letimičan pogled na Delacroixa, koji je iznenada u isto vrijeme pogledao u Boscha. Pogledi su im se nakratko susreli i Bosch ležerno odvrati pogled. Uputio se natrag prema Edgaru. Tada mu počne zvoniti mobitel.

Hitro je predao kantu Edgaru te izvukao mobitel iz stražnjeg džepa. Bio je Mankiewitz, dežurni narednik dnevne smjene.

- Hej, Bosch, što radiš?

- Samo udaram neke loptice.

- I mislio sam. Vi se dečki zajebavate dok mi obavljamo sav posao.

- Jesi li pronašao mog tipa?
- Mislimo da jesmo.
- Gdje?
- Radi u Washeteriji. Znaš već, uzima napojnice, preostali sitniš. Washeterija je bila autopraonica na La Breai. Zapošljavala je radnike za usisavanje i čišćenje automobila. Uglavnom su radili za napojnice i za ono što su mogli ukrasti iz automobila a da ih ne uhvate.
- Tko ga je uočio?
- Dvojica iz Poroka. Sigurni su osamdeset posto. Htjeli bi znati želiš li da oni povuku potez ili ti želiš biti na mjestu događaja.
- Reci im da ne mrdaju i da mi krećemo. I znaš što, Mank? Mislimo da je ovaj tip zec. Imaš li ekipu koju možemo iskoristiti kao dodatno pojačanje u slučaju da pobjegne?
- Ovaj...
Nastao je tajac i Bosch pretpostavi da Mankiewitz provjerava svoj popis s rasporedom ljudstva.
- Pa, imaš sreće. Imam dvoje policajaca od tri do jedanaest koji rano počinju smjenu. Trebali bi izaći s prozivke za petnaest minuta. Odgovara li ti to?
- Savršeno. Reci im da nas dočekaju na parkiralištu Checkersa kod La Breae i Sunseta. Neka nas tamo dočekaju i dečki iz Poroka.
Bosch domahne Edgaru da moraju krenuti.
- Ovaj, još nešto - reče Mankiewitz.
- O čemu se radi?
- O pojačanju, jedna od njih je Brasherica. Hoće li to biti problem?
Bosch na trenutak zašuti. Želio je reći Mankiewitzu da stavi nekog drugog, ali znao je da to ne

bi bilo umjesno. Ako pokuša utjecati na razmještaj ili na bilo što drugo što se temelji na njegovoj vezi s Brasherovom, mogao bi se izložiti kritici i mogućnosti OUP-ove is trage.

- Ne, nema problema.

- Gledaj, ne bih to učinio da nije početnica. Napravila je nekoliko pogrešaka i potrebno joj je ovakvo iskustvo.

- Rekoh da nema problema.

31.

Na haubi Edgarova automobila planirali su hvatanje Johnnyja Stokesa. Dečki iz Poroka, Eyman i Leiby, raširili su tlocrt Washeterije na podlozi za pisanje i zaokružili mjesto na kojem su uočili Stokesa kako radi ispod nadstrešnice za laštenje. Autopraonicu su s tri strane okruživali betonski zidovi i druge građevine. Područje koje je gledalo na La Breau bilo je dugačko gotovo četrdeset šest metara, s metar i pol visokim zaštitnim zidom koji se protezao po međi, osim preko ulaznog i izlaznog traka na oba ugla imanja. Ako Stokes odluči pobjeći, mogao bi otići do zida i popeti se preko njega, no bilo je vjerojatnije da će se odlučiti za jedan od otvorenih trakova.

Plan je bio jednostavan. Eyman i Leiby pokrivat će ulaz u autopraonicu, a Brasherova i njezin partner, Edgewood, pokrivat će izlaz. Bosch i Edgar uvest će Edgarov automobil kao da su mušterije i krenuti na Stokesa. Prebacili su svoje radioprijemnike na taktičku frekvenciju i dogovorili šifru. Crveno znači da je Stokes pobjegao, a zeleno da je uhvaćen bez uporabe prisile.

- Upamtite nešto - reče Bosch. - Gotovo svaki tip koji na onom zemljištu čisti, sapuna i usisava vjerojatno bježi od nečega, čak i ako se radi samo o imigracijskoj policiji. Tako da čak i ako uhvatimo Stokesa bez poteškoća, ostali bi se mogli pobuniti. Kad se policajci pojave u autopraonici, to je kao kad u kazalištu vikneš da gori. Svi se razbježe dok ne vide tko je onaj kojeg tražimo.

Svi kimnuše i Bosch pogleda ravno u Brasherovu, novakinju. Držeći se plana dogovorenog večer ranije, nisu pokazivali znakove da se poznaju ikako drugačije doli kao kolege policajci. No sada se želio uvjeriti da ona shvaća koliko bi hvatanje poput ovog moglo biti teško procijeniti.

- Kopčaš li to, čizmo? Nasmiješila se.

- Da, kopčam.

- U redu, usredotočimo se onda. Idemo.

Učinilo mu se da je vidio kako osmijeh ostaje na Brasheričinu licu dok su ona i Edgewood odlazili prema svome ophodnom vozilu.

On i Edgar upute se prema Edgarovu lexusu. Bosch zastane kada je stigao do njega i shvatio da izgleda kao da je upravo opran i ispoliran.

- Sranje.

- Što da kažem, Harry? Brinem se za svoj auto.

Bosch pogleda naokolo. Iza restorana brze prehrane u betonskoj se niši nalazio otvoreni kontejner za smeće koji je nedavno bio opran. Na kolniku se nalazila lokva crne vode.

- Provezi se kroz tu lokvu nekoliko puta - reče. - Zaprljaj auto.

- Harry, neću nabaciti to sranje na svoj auto.

- Daj, auto ti mora izgledati kao da ga treba oprati ili bi se mogli odati. Sam si rekao, tip je zec. Nemojmo mu dati razloga za bijeg.

- Ali zapravo nećemo dati auto na pranje. Ako ga zaprskam tim sranjem, ono će tamo i ostati.

- Znaš što, Jerry. Ako uhvatimo ovog tipa, reći ću Eimanu i Leibyu da ga odvezu u stanicu dok ti odvezeš svoj auto na pranje. Čak ću i platiti za to.

- Sranje.

- Hajde, samo se provezi kroz lokvu. Gubimo vrijeme. Nakon što su zaprljali Edgarov automobil, u tišini su se odvezli do autopraonice. Dok su joj se približavali, Bosch je mogao vidjeti automobil policajaca iz Poroka parkiran na rubu pločnika, nekoliko parkirnih mjesta ispred ulaza u autopraonicu. Dalje niz ulicu, iza autopraonice, ophodno je vozilo stajalo u traku parkiranih vozila. Bosch posegne za svojim prijemnikom.

- U redu, svi spremni?

Primio je dva povratna škljočaja na mikrofonu od policajaca iz Poroka. Brasherova odgovori glasom.

- Spremni smo.

- U redu. Mi ulazimo.

Edgar skrene u autopraonicu i odveze se na servisni trak, gdje su u stanici za usisavanje mušterije predavale svoje automobile i naručivale kakvu vrstu pranja ili poliranja žele. Boscheve oči smjesta počeše pretraživati među radnicima, od kojih su svi bili odjeveni u jednake narančaste kombinezone i bejzbolske kape. To je usporilo proces identifikacije, no Bosch ubrzo ugleda plavu nadstrešnicu za laštenje i prepozna Johna Stokesa.

- Tamo je - reče Edgaru. - Na crnoj bembari.

Bosch je znao da će ih, čim izađu iz automobila, većina zatvorenika moći identificirati kao policajce. Na isti način na koji je Bosch mogao u devedeset osam posto slučajeva spaziti zatvorenike, oni su mogli opaziti policajca. Morat će se munjevito oboriti na Stokesa.

Pogleda Edgara.

- Spreman?

- Obavimo to.

Odškrinuli su vrata u istom trenutku. Bosch izađe i okrene se prema Stokesu, koji je bio udaljen dvadeset tri metra i okrenut mu leđima. Čućio je i sprejao nešto na kotačima crnog BMW-a. Bosch je čuo Edgara kako nekome govori da preskoči usisavanje i da će se odmah vratiti.

Bosch i Edgar prešli su pola udaljenosti do svoje mete kada su ih drugi radnici razotkrili. Negdje iza sebe Bosch je začuo glas kako doziva: - Pet-nula, pet-nula, pet-nula.

Odmah u stanju pripravnosti, Stokes ustane i počne se okretati. Bosch počne trčati.

Bio je na trinaest metara od Stokesa kada je bivši zatvorenik shvatio da je on meta. Put bijega mu je očigledno bio s njegove lijeve strane, a zatim van kroz ulaz praonice, no BMW ga je blokirao. Krenuo je udesno, no tada je izgledalo da se zaustavlja jer je shvatio da je to put bez izlaza.

- Ne, ne! - dovikne Bosch. - Samo želimo popričati, samo želimo popričati.

Stokes naočigled klone. Bosch priđe ravno k njemu dok se Edgar povuče otraga udesno u slučaju da se bivši zatvorenik odluči na bijeg.

Bosch uspori i raširi ruke dok se približavao. U jednoj je ruci držao prijemnik.

- LAP. Samo ti želimo postaviti nekoliko pitanja, ništa više.

- Čovječe, o čemu?

- O...

Stokes nenadano podigne ruku i zaspreja Boscha u lice svojim sredstvom za čišćenje guma. Zatim skoči

udesno, naizgled prema slijepoj ulici, gdje se visoki stražnji zid praonice pridruživao bočnom zidu trokatne stambene zgrade.

Bosch instinktivno prinese ruke očima. Čuo je kako Edgar viče na Stokesa, a zatim zvuk struganja njegovih cipela po betonu dok se davao u potjeru. Bosch nije mogao otvoriti oči. Primaknuo je prijemnik ustima i viknuo: - Crveno! Crveno! Crveno! Ide prema stražnjem kutu.

Zatim je ispustio prijemnik na pločnik, koristeći svoju cipelu da ublaži njegov pad. Poslužio se rukavima svoje jakne da obriše oči koje su ga pekle. Konačno ih je svako malo mogao otvoriti na nekoliko kratkih trenutaka. Opazio je namotano crijevo za polijevanje na slavini blizu stražnjeg dijela BMW-a. Krenuo je prema njemu, otvorio vodu te si polio lice i oči, ne brinući se koliko će si namočiti odjeću. Osjećao se kao da su mu u oči ubacili kipuću vodu.

Nakon nekoliko trenutaka voda je olakšala osjećaj pečenja, te on odbaci crijevo a da nije zatvorio vodu i vrati se po prijemnik. Vid mu se mutio na rubovima ali je mogao vidjeti dovoljno dobro da se počne kretati. Dok je podizao radio, čuo je smijeh nekih od preostalih muškaraca u narančastim kombinezonima.

Bosch to zanemari. Prebacio je radio na kanal Hollywoodske ophodnje i progovorio u njega.

- Hollywoodskim jedinicama, policajci u potjeri za osumnjičenikom za napad, kod La Breae i Sunseta. Osumnjičenik je bijelac, trideset pet godina, tamnokos, u narančastom kombinezonu. Osumnjičenik je u blizini Hollywoodske Washeterije.

Nije se mogao sjetiti točne adrese autopraonice, no nije se brinuo zbog toga. Svaki će policajac u ophodnji to znati. Prebacio je primopredajnik na glavni policijski komunikacijski kanal i zatražio da se odazove i jedinica pomoćnog medicinskog osoblja radi medicinske obrade ozlijeđenog policajca. Nije imao pojma što mu je uprskano u oči. Počeo se osjećati bolje, ali nije želio riskirati dugotrajnu ozljedu.

Na kraju se ponovno prebacio na taktični kanal i upitao ostale gdje se nalaze. Samo je Edgar odgovorio.

- U stražnjem kutu nalazila se rupa. Prošao je kroz nju u uličicu. U jednom je od onih stambenih kompleksa na sjevernoj strani autopraonice.

- Gdje su ostali?

Edgarov odgovor se prekidao. Ulazio je u područje u kojem nema radiosignala.

- Otraga su... raširili se. Mislim... garaži. Jesi ...bro, Harry?

- Preživjet ću. Stiže pojačanje.

Nije znao je li Edgar to čuo. Stavio je dojavljivač u džep i pohitao do stražnjeg ugla autopraonice, gdje je pronašao rupu kroz koju se Stokes provukao. Iza palete s bačvama tekućeg sapuna, cementni je zid bio provaljen. Činilo se da je jednom neki automobil iz uličice s druge strane udario u zid i napravio rupu. Namjerno ili ne, to je vjerojatno bio dobro poznati otvor za bijeg za svakog čovjeka kojeg je tražila policija, a radio je u autopraonici.

Bosch čučne i provuče se kroz rupu, istog časa zahvativši svoju jaknu na zahrđali dio žice koja je stršala iz zida. Na drugoj se strani osovio u uličici koja

se s obje strane, čitavom dužinom bloka, pružala iza nizova stambenih zgrada.

Ophodno vozilo bilo je zaustavljeno nakrivo, trideset šest metara niz ulicu. Bilo je prazno, oba vrata otvorena. Bosch je mogao čuti zvuk glavnog komunikacijskog kanala s radija na instrumentalnoj ploči. Još niže, na kraju bloka, bio je parkiran automobil detektiva iz Poroka tako da je prepriječio ulicu.

Hitro je pošao ulicom prema ophodnom vozilu, gledajući i osluškujući. Kada je stigao do automobila, ponovno je izvadio radio-prijemnik i pokušao dobiti nekoga na taktičkom kanalu. Nije primio odgovor.

Vidio je da je ophodno vozilo parkirano ispred rampe koja se spuštala u podzemnu garažu ispod najvećeg stambenog kompleksa u ulici. Sjetivši se da se krađa automobila nalazila u Edgarovu recitalu Stokesove kaznene evidencije, Bosch iznenada shvati da se Stokes nastojao domoći garaže. Jedini mu je izlaz bio da nabavi automobil.

Potrčao je niz garažnu rampu u mrak.

Garaža je bila golema i doimala se kao da prati trag zgrade iznad sebe. Ondje su se nalazila tri parkirna traka i rampa koja je vodila na još nižu razinu. Bosch nije vidio nikoga. Jedini zvuk koji je čuo bilo je kapanje sa stropnih cijevi. Hitro se kretao niz srednji trak, tek sada izvukavši svoje oružje. Stokes je već bio prenamjenio bočicu spreja u oružje. Tko zna što bi mogao naći u garaži i također upotrijebiti kao oružje.

Dok se kretao, Bosch provjeri ono malo vozila u garaži - svi su na poslu, pomislio je - radi znakova provale. Nije ništa vidio. Prinosio je prijemnik ustima kada je začuo zvuk koraka u trku kako odjekuju uz

rampu s niže razine garaže. Žurno se primaknuo rampi i sišao niz nju, pazeći da gumenim džonovima svojih cipela podiže što manju buku.

Donja je garaža bila još mračnija, s manje prirodne svjetlosti koja je dolje pronašla svoj put. Kako se nagib izravnavao, oči su mu se prilagođavale. Nije vidio nikoga, no rampa mu je blokirala pogled na polovicu prostora. Dok je počeo zaobilaziti rampu, odjednom je začuo visok i napet glas koji je dolazio sa samog kraja. Bio je Brasheričin.

- Ostani tamo! Ostani tamo! Ne miči se!

Bosch je slijedio zvuk, krećući se uz samu rampu i držeći oružje upereno u vis. Njegova mu je obuka govorila da se oglasi, da upozori kolegicu na svoje prisustvo. Ali znao je da bi Brasherovu, ako je sama sa Stokesom, njegovo dozivanje moglo omesti i pružiti Stokesu još jednu priliku da pobjegne ili je čak pokuša napasti.

Dok je kratio put ispod donje strane rampe, Bosch ih ugleda kod zida, na udaljenosti ne većoj od petnaest metara. Brasherova je držala Stokesa uza zid, raširenih ruku i nogu. Držala ga je jednom rukom pritisnuvši mu leđa. Svjetiljka joj je bila na tlu pored desnog stopala, a njezino je zračenje osvjetljavalo zid na koji se naslanjao Stokes.

Bilo je savršeno. Bosch osjeti kako mu tijelo preplavljuje olakšanje i gotovo odmah shvati da se radi o olakšanju što ona nije ozlijeđena. Uzdignuo se iz polučučnja u kojem se nalazio i krenuo prema njima, spuštajući oružje.

Bio je točno iza njih. Nakon što je napravio samo nekoliko koraka, vidio je kako Brasherova spušta ruku

sa Stokesa i odmiče se od njega, pritom bacajući pogled na obje strane. To je Bosch odmah i prepoznao kao pogrešno odrađen potez koji se u potpunosti kosio s pravilima obuke. To će omogućiti Stokesu da još jednom pobjegne ako to poželi.

Potom se sve naizgled usporilo. Bosch joj je počeo dovikivati, no garaža se neočekivano ispunila bljeskom i razornim praskom pucnja. Brasherova padne, a Stokes ostane stajati. Odjek praska proširio se betonskom građevinom, prikrivši mu izvor.

Sve o čemu je Bosch mogao misliti bilo je gdje je pištolj.

Podignuo je svoje oružje, istovremeno se spuštajući u borbeni položaj. Počeo je okretati glavu da potraži pištolj. No ugledao je kako se Stokes počinje okretati od zida. Zatim je ugledao kako se Brasheričina ruka podiže s tla, a njezin pištolj bio je uperen u Stokesa koji se okretao.

Bosch uperi svoj pištolj u Stokesa.

- Ni makac! - dreknuo je. - Stoj! Stoj! Stoj! Učas je bio kod njih.

- Ne pucaj, čovječe - vikne Stokes. - Ne pucaj!

Bosch nije skidao pogled sa Stokesa. Oči su ga još pekle i trebao im je odmor, no znao je da bi sada i jedan treptaj mogao značiti fatalnu pogrešku.

- Dolje! Lezi na pod! Odmah!

Stokes se spusti na trbuh i raširi ruke od tijela pod kutem od devedeset stupnjeva. Bosch ga opkorači i kretnjom izvedenom tisuću puta prije toga na leđima mu brzo stavi lisičine oko zapešća.

Potom je spremio svoje oružje u futrolu i okrenuo se prema Brasherovoj. Oči su joj bile široko rastvorene i

kolutale su gore-dolje. Krv je poprskala njezin vrat i već je natopila prednji dio košulje njezine uniforme. Kleknuo je nad njom i rastrgnuo joj košulju. Ipak, i dalje je bilo toliko mnogo krvi da mu je trebalo nešto vremena prije no što je pronašao ranu. Metak joj je ušao u lijevo rame samo dva-tri centimetra od naramenice njezine pancirke.

Krv je slobodno otjecala iz rane i Bosch je mogao vidjeti kako Brasherova brzo gubi boju u licu. Usne su joj se pomicale ali nisu proizvodile nikakav zvuk. Ogledao se za nečime i opazio da Stokesu iz stražnjeg džepa viri krpa iz autopraonice. Istrgnuo ju je iz džepa i pritisnuo je na ranu. Brasherova jaukne od boli.

- Julia, ovo će boljeti, ali moram zaustaviti krvarenje.

Jednom je rukom svukao svoju kravatu i provukao je ispod njezina ramena, a zatim do vrha. Zavezao je čvor koji je bio upravo dovoljno čvrst da drži krpenu kompresiju na mjestu.

- U redu, drži se, Julia.

Zgrabio je svoj prijemnik s tla i pritiskom sklopke brzo se prebacio na glavni kanal.

- SDC, ranjena policajka, garaža na nižoj razini stambene zgrade La Brea Park, kod La Breae i Santa Monice. Trebamo medicinsko osoblje ODMAH! Osumnjičenik uhapšen. Potvrdi SDC.

Čekao je, kako se činilo, beskonačno dugo prije nego što se javio SDC-ov dispečer i rekao da se prekida veza i da treba ponoviti svoj poziv. Bosch pritisne dugme na prijamniku i zadere se: - Gdje je moje medicinsko osoblje? Policajka RANJENA!

Prebacio se na taktički kanal.

- Edgare, Edgewoode, mi smo na nižoj razini garaže. Brasherica je ranjena. Imam Stokesa pod kontrolom. Ponavljam, Brasherica je ranjena.

Ispustio je radio i viknuo Edgarovo ime iz sveg grla. Skinuo je svoju jaknu i smotao je u klupko.

- Čovječe, nisam to ja napravio - vikne Stokes. - Ne znam što...

- Začepi! Jebiga, začepi!

Bosch metne jaknu Brasherovoj pod glavu. Stisnula je zube od boli, bradu je isturila uvis. Usne su joj bile gotovo bijele.

- Medicinsko osoblje stiže, Julia. Nazvao sam ih prije svega ovoga. Mora da sam medij ili nešto. Samo se moraš držati, Julia. Drži se.

Otvorila je usta, iako se činilo da se strašno muči. No prije nego što je mogla bilo što reći, Stokes ponovno vikne glasom koji je sada bio obojen strahom na granici histerije.

- Nisam ja to napravio, čovječe. Ne daj im da me ubiju, čovječe. NISAM to napravio!

Bosch se nagne naprijed, svom težinom se oslanjajući na Stokesova leđa. Sagne se i glasno progovori ravno u njegovo uho.

- Začepi, jebemu, ili ću te sam ubiti!

Ponovno obrati pozornost Brasherovoj. Oči su joj i dalje bile otvorene. Niz obraze su joj tekle suze.

- Julia, još samo nekoliko minuta. Moraš izdržati.

Istrgnuo joj je pištolj iz desne ruke i stavio ga na pod, daleko od Stokesa. Zatim je objema rukama uhvatio njezinu ruku.

- Što se dogodilo? Što se dovraga dogodilo?

Otvorila je i nanovo zatvorila usta. Bosch je mogao čuti zvuk nogu koje trče po rampi. Čuo je Edgara kako ga doziva po imenu.

- Ovamo!

Edgar i Edgewood učas se nađoše ondje.

- Julia! - Edgewood uzvikne. - O, sranje!

Bez imalo oklijevanja Edgewood pristupi bliže i priušti Stokesu žestok udarac nogom u rebra.

- Majku ti jebem!

Spremao se to ponoviti kada je Bosch podviknuo.

- Ne! Vraćaj se! Makni se od njega!

Edgar zgrabi Edgewooda i odvuče ga od Stokesa koji je od siline udarca ispustio krik ozlijeđene životinje te je sada mrmljao i jaukao od straha.

- Odvedi Edgewooda gore i dovedi medicinsku ekipu ovamo dolje - reče Bosch Edgaru. - Radioprijemnici ovdje nisu ni za što.

Obojica su izgledala kao da su se ukočili.

- Idite! Odmah!

Kao po zapovijedi, u daljini se mogao začuti zvuk sirena.

- Želite joj pomoći? Idite po njih!

Edgar okrene Edgewooda i obojica otrčaše natrag prema rampi. Bosch se opet okrene k Brasherovoj. Lice joj je sada bilo boje smrti. Padala je u šok. Bosch nije shvaćao. Radilo se o ramenskoj ozljedi. Iznenada se upitao je li bio čuo dva hica. Jesu li prasak i odjek prigušili drugi pucanj? Ponovno joj je pregledao tijelo, ali nije pronašao ništa. Nije je želio okretati da joj pregleda leđa iz straha da joj ne prouzroči još ozljeda. No krv nije otjecala ispod nje.

- Daj izdrži, Julia. Možeš ti to. Čuješ li ovo? Medicinsko osoblje tek što nije stiglo ovamo. Samo se drži.

Opet je otvorila usta, isturila bradu i počela govoriti.

- On... on je zgrabio... posegnuo je za...

Stisnula je zube i ljuljala glavom naprijed-natrag na njegovoj jakni. Ponovno je pokušala govoriti.

- Nije bilo... Nisam...

Bosch nasloni svoje lice blizu njezina i utiša glas do žurnog šapta.

- Pssst, pssst. Ne govori. Samo ostani živa. Usredotoči se, Julia. Drži čvrsto. Preživi. Molim te, preživi.

Mogao je osjetiti kako garaža tutnji od buke i podrhtavanja. Učas su na zidovima zabljesnula crvena svjetla i vozilo Hitne pomoći zaustavi se pokraj njih. Iza njega se nalazio policijski automobil, i drugi policajci u uniformama, uz Eymana i Leibya, trčali su niz rampu i u velikom broju pristizali u garažu.

- O, Bože, molim te - mrmljao je Stokes. - Ne daj da se dogodi...

Prvi bolničar stigne do njih, i prvo što je učinio bilo je da stavi ruku na Boschevo rame i nježno ga odgurne natrag. Bosch pođe svojevoljno, shvaćajući da sada samo komplicira stvari. Dok se povlačio od Brasherove, njezina ga desna ruka iznenada zgrabi za podlakticu i povuče ga natrag k sebi. Glas joj je sada bio sasvim slab.

- Harry, ne daj im...

Bolničar joj stavi masku za disanje i njezine se riječi izgube.

- Policajče, molim vas, povucite se - reče bolničar odlučno. Dok je Bosch usporeno puzao unatrag na rukama i koljenima, pružio je ruku i načas uhvatio Brasheričin gležanj, te ga stisnuo.

- Julia, bit ćeš dobro.

- Julia? - reče drugi bolničar, čučnuvši pokraj nje s velikom torbom s opremom.

- Julia.

- U redu, Julia - reče bolničar. - Ja sam Eddie, a tamo je Charlie. Zbrinut ćemo te ovdje. Kao što je tvoj prijatelj ovdje rekao, bit će ti dobro. Ali moraš nam biti snažna. Moraš to htjeti, Julia. Moraš se boriti.

Rekla je nešto nerazgovijetno kroz masku. Samo jednu riječ, ali Boschu se učinilo da ju je prepoznao. Ukočena.

Bolničari su započeli s procedurom stabiliziranja, a onaj koji se zvao Eddie razgovarao je s njom čitavo vrijeme. Bosch ustane i priđe Stokesu. Uspravio ga je i odgurnuo dalje od mjesta spašavanja.

- Rebra su mi slomljena - požalio se Stokes. - Trebam bolničare.

- Vjeruj mi, Stokes, oni ne mogu ništa učiniti oko toga. Zato samo umukni.

Priđoše im dva uniformirana policajca. Bosch ih prepozna kao one koji su prije nekoliko večeri rekli Juliji da će se naći s njom kod Boardner'sa. Njezini prijatelji.

- Mi ćemo vam ga odvesti u stanicu.

Bosch bez oklijevanja gurne Stokesa dalje od njih.

- Ne, ja sam ga uhvatio.

- Morate ostati ovdje zbog PSP-a, detektive Bosch.

Bili su u pravu. Ekipa za rad s policajcima koji su sudjelovali u pucnjavi uskoro će izaći na mjesto događaja i ispitati Boscha kao glavnog svjedoka. No nije kanio predati Stokesa u ruke nekome kome nije vjerovao.

Otpratio je Stokesa uz rampu prema svjetlu.

- Slušaj, Stokes, želiš li živjeti?

Mlađi muškarac nije odgovorio. Zbog ozljede rebara hodao je s prednjim dijelom tijela zgrbljenim prema naprijed. Bosch ga lagano potapše po mjestu u koje ga je Edgewood udario. Stokes glasno jaukne.

- Slušaš li? - upita Bosch. - Želiš li ostati živ?

- Da! Želim ostati živ.

- Onda me slušaj. Stavit ću te u sobu i nećeš razgovarati ni sa kim osim sa mnom. Razumiješ li to?

- Razumijem. Samo im ne daj da me ozlijede. Nisam ništa učinio. Ne znam što se dogodilo, čovječe. Rekla mi je da stanem uza zid i učinio sam kako mi je rekla. Kunem se da sam samo...

- Začepi! - naredi Bosch.

Još je policajaca silazilo niz rampu i samo je želio odvesti Stokesa odatle.

Kada su izašli na danje svjetlo, Bosch ugleda Edgara kako stoji na pločniku i razgovara mobitelom, koristeći drugu ruku da mahne bolničkim kolima prema garaži. Bosch gurne Stokesa prema njemu. Dok su se približavali, Edgar sklopi mobitel.

- Upravo sam razgovarao s poručnicom. Krenula je.

- Izvrsno. Gdje ti je auto?

- Još uvijek u autopraonici.

- Idi po njega. Odvodimo Stokesa u stanicu.

- Harry, ne možemo samo tako otići s mjesta...

- Vidio si što je Edgewood napravio. Moramo ovu vreću govana odvesti na sigurno mjesto. Idi po svoj auto. Ako nas operu zbog ovoga, preuzet ću to na sebe.

- Dobro.

Edgar otrči u smjeru autopraonice.

Bosch ugleda stup kraj ugla stambene zgrade. Otpratio je Stokesa do njega i ponovno mu lisičinama vezao ruke oko stupa.

- Čekaj ovdje - reče.

Zatim se udalji i prođe rukom kroz kosu.

- Što se dovraga tamo dogodilo?

Nije shvatio da je progovorio na glas sve dok Stokes nije počeo odgovarati na pitanje, zamuckujući kako nije učinio ništa loše.

- Umukni - reče Bosch. - Nisam se obraćao tebi.

32.

Bosch i Edgar otpratili su Stokesa kroz detektivsku prostoriju i dalje niz kratak hodnik koji je vodio do prostorija za ispitivanje. Odveli su ga u sobu 3 i zavezali ga lisičinama za čelični prsten na sredini stola.

- Vratit ćemo se - reče Bosch.

- Hej, čovječe, ne ostavljaj me ovdje - započne Stokes. - Ući će ovamo, čovječe.

- Nitko neće ući osim mene - reče Bosch. - Samo ostani na mjestu.

Izašli su iz sobe i zaključali je. Bosch pođe do stola za ubojstva. Detektivska je prostorija bila potpuno prazna. Kad bi bilo koji policajac iz stanice bio ranjen, svi bi se odazvali. To je bio dio održavanja vjere u plavu religiju. Da se tebi dogodilo ranjavanje, želio bi da ti svi dođu. Pa si se sukladno tome odazivao.

Bosch je trebao cigaretu, trebao je vremena da promisli i trebao je neke odgovore. Um mu je bio prepun misli o Juliji i njezinom stanju. No znao je da to nije u njegovim rukama, te da je najbolji način za držanje misli pod kontrolom da se usredotoči na nešto što još uvijek jest u njegovim rukama.

Znao je da ima malo vremena prije nego što PSP krene njegovim tragom i dođe po njega i Stokesa. Podignuo je slušalicu i nazvao ured dežurnog narednika. Javi se Mankiewitz. Vjerojatno je bio posljednji policajac u stanici.

- Koje su najnovije vijesti? - upita Bosch. - Kako je ona?

- Ne znam. Čujem da je loše. Gdje si?

- U stanici. Imam tipa ovdje.

- Harry, što radiš? PSP je sve preuzeo. Trebao bi biti na prizorištu. Obojica biste trebali.

- Pa recimo samo da sam se brinuo da se situacija ne pogorša. Slušaj, javi mi čim čuješ nešto o Juliji, dobro?

- Dogovoreno.

Bosch je namjeravao poklopiti slušalicu kada se nečega sjetio.

- I Mank, slušaj. Tvoj čovjek, Edgewood, pokušao je ubiti boga u optuženome. On je tada bio vezan lisičinama i na tlu. Vjerojatno ima četiri ili pet slomljenih rebara.

Bosch je čekao. Mankiewitz nije ništa rekao.

- Ti odluči. Mogu to prijaviti ili ti mogu prepustiti da to riješiš na svoj način.

- Riješit ću to.

- U redu. I zapamti, javi mi što saznaš.

Spustio je slušalicu i pogledao u Edgara, koji mu kimanjem glave pokaže da odobrava kako je sredio problem s Edgewoodom.

- Što ćemo sa Stokesom? - reče Edgar. - Harry, što se dovraga dogodilo u toj garaži?

- Nisam siguran. Slušaj, ući ću tamo i porazgovarati s njim o Arthuru Delacroixu, vidjeti što mogu izvući prije nego što upadne PSP i odvede ga. Kada stignu ovamo, vidi možeš li ih zavlačiti.

- Baš, a ove subote namjeravam isprašiti Tigera Woodsa na Rivijeri.

- Da, znam.

Bosch pođe u stražnji hodnik i upravo je kanio ući u sobu 3 kada shvati da još nije dobio natrag svoj magnetofon od detektivke Bradley iz OUP-a. Želio je snimiti svoj razgovor sa Stokesom. Prošao je pored vrata sobe 3 i ušao u susjednu prostoriju za snimanje. Uključio je kameru u sobi 3 i pomoćni magnetofon, a zatim se vratio u sobu 3.

Bosch sjedne nasuprot Stokesu. Iz očiju mlađeg muškarca kao da je nestalo života. Manje od sat vremena ranije laštio je BMW, zarađivao pokoji dolar. Sada se suočavao s povratkom u zatvor - ako bude te sreće. Znao je da policajkina krv u vodi priziva plave morske pse. Bilo je mnogo osumnjičenika ustrijeljenih dok su pokušavali pobjeći ili su se neobjašnjivo objesili u prostoriji baš poput ove. Ili se to tako objašnjavalo izvjestiteljima.

- Učini si veliku uslugu - reče Bosch. - Smiri se, do vraga, i ne radi nikakve gluposti. Ne radi s ovim ljudima ništa što bi te moglo odvesti u smrt. Razumiješ me?

Stokes kimne.

Bosch ugleda kutiju cigareta u malom džepu Stokesova kombinezona. Pružio je ruku preko stola, našto se Stokes žacnuo.

- Opusti se.

Izvadio je kutiju cigareta i jednu upalio šibicom iz knjige umetnute iza celofana. Iz kuta sobe dovukao je malenu kantu za smeće pored svoje stolice i u nju ubacio šibicu.

- Da sam te htio ozlijediti, bih bio to učinio u garaži. Hvala na pljugi.

Bosch je uživao u cigareti. Prošla su najmanje dva mjeseca otkada je zadnji put popušio cigaretu.

- Mogu li ja dobiti jednu? - upita Stokes.

- Ne, ne zaslužuješ je. Ništa ti ne zaslužuješ. Ali nagodit ću se s tobom.

Stokes podigne pogled prema Boschu.

- Znaš onaj udarčić u rebra koji si pobrao tamo? Mijenjat ću se s tobom. Zaboravi na to i podnesi to muški, a ja ću zaboraviti kako si me nasprejao u lice onim sranjem.

- Rebra su mi polomljena, čovječe.

- Oči me još uvijek peku, čovječe. Ono je bila kemikalija za čišćenje. Javni tužitelj moći će iz toga izvući napad na policajca brže nego što nabrojiš do pet u Corcoranu. Sjećaš se kako je bilo u Corku, zar ne?

Bosch je pričekao da mu se to usječe u svijest.

- Imamo li onda dogovor?

Stokes kimne, ali reče: - Kakve će to promijeniti stvari? Reći će da sam je ja upucao. Ja...

- Ali ja znam da nisi.

Bosch ugleda kako se tračak nade vraća u Stokesove oči.

- I reći ću im točno što sam vidio.

- U redu.

Stokesov glas bio je jedva čujan šapat.

- Pa, krenimo od početka. Zašto si pobjegao? Stokes odmahne glavom.

- Jer je to ono što radim, čovječe. Bježim. Ja sam robijaš, a ti si zakon. Bježim.

Bosch shvati da u čitavoj pometnji i žurbi nitko nije pretražio Stokesa. Rekao mu je da ustane, što se zbog njegovih sputanih zapešća moglo postići jedino

tako da se Stokes nagne preko stola. Bosch ga zaobiđe i počne mu pregledavati džepove.

- Imaš li kakvih igala?

- Ne, čovječe, nemam igle.

- Dobro, ne želim se nabosti. Ako se nabodem, otpadaju svi dogovori.

Dok ga je pretraživao, držao je cigaretu u ustima. Dim ga je bockao po očima koje su ga i bez toga pekle. Bosch izvuče novčanik, snop ključeva i svežanj novčanica u iznosu od dvadeset sedam dolara. Stokesove napojnice za taj dan. Nije bilo ničega drugog. Ako je Stokes nosio drogu za prodaju ili osobnu upotrebu, bacio ju je dok je pokušavao pobjeći.

- Bit će tamo sa psima - reče Bosch. - Ako si bacio zalihu, pronaći će je i ja tu neću moći ništa.

- Nisam ništa bacio. Ako nešto pronađu, onda su to podmetnuli.

- Da. Baš kao O.J.-u. Bosch ponovno sjedne.

- Što je bila prva stvar koju sam ti rekao? Rekao sam, "Samo želim razgovarati." To je bila istina. Sve ovo...

Bosch široko zamahne rukama.

- Sve se moglo izbjeći da si samo slušao.

- Drotovi nikada ne žele razgovarati. Uvijek žele nešto više. Bosch kimne. Nikada ga nije iznenađivala lukavost bivših osuđenika.

- Reci mi o Arthuru Delacroixu. Stokes zbunjeno stisne oči.

- Što? Tko?

- Arthur Delacroix. Tvoj kompa sa skejtom. Iz dana na Miracle Mileu. Sjećaš se?

- Isuse, čovječe, to je bilo...

- Davno. Znam. Zato i pitam.
- Što s njim? Odavno ga nema, čovječe.
- Reci mi o njemu. Reci mi o tome kada je nestao.
Stokes spusti pogled na svoje zavezane ruke i polako odmahne glavom.
- To je bilo davno. Ne mogu se toga sjetiti.
- Pokušaj. Zašto je nestao?
- Ne znam. Jednostavno nije više mogao podnositi sranja pa je pobjegao.
- Je li ti rekao da će pobjeći?
- Ne, čovječe, samo je otišao. Jednog ga dana jednostavno nije bilo. I ja ga nikad više nisam vidio.
- Kakva sranja?
- Kako misliš?
- Rekao si da više nije mogao podnositi sranja pa je pobjegao. Ta sranja. O čemu govoriš?
- Oh, znaš već, poput svih sranja u njegovom životu.
- Je li imao problema kod kuće?
Stokes se nasmije. Narugao se Boschu imitirajući ga.
- "Je li imao problema kod kuće?" A tko nije, čovječe?
- Jesu li ga kod kuće zlostavljali - tjelesno zlostavljali? To je ono što pitam.
Ponovno smijeh.
- A koga nisu? Moj stari, radije bi me raspalio nego da sa mnom popriča o bilo čemu. Kad sam imao dvanaest godina, odalamio me je preko čitave sobe punom limenkom piva. Samo zato što sam pojeo taco koji je on htio. Zbog toga su me odveli od njega.

- Znaš, to je stvarno šteta, ali ovdje govorimo o Arthuru Delacroixu. Je li ti ikada rekao da ga otac tuče?

- Nije ni trebao, čovječe. Vidio sam masnice. Sjećam se da je tip uvijek imao šljivu na oku.

- To je bilo od vožnje skejtom. Mnogo je padao. Stokes odmahne glavom.

- Jebeš to, čovječe. Artie je bio najbolji. Samo je to radio. Bio je predobar da se ozlijedi.

Boscheva su stopala punom površinom bila na podu. Po iznenadnim vibracijama kroz potplate mogao je zaključiti da sada u detektivskoj prostoriji ima ljudi. Pružio je ruku i zaključao vrata.

- Sjećaš li se kad je bio u bolnici? Bio si je ozlijedio glavu. Je li ti rekao da je to od nezgode na skejtu?

Stokes se namršti i spusti pogled. Bosch je dirnuo ravno u sjećanje. Mogao je vidjeti.

- Sjećam se da je imao obrijanu glavu i šavove kao jebeni patentni zatvarač. Ne mogu se sjetiti što je...

Netko pokuša ući izvana, a zatim se začulo oštro lupanje po vratima. Probije se prigušeni glas.

- Detektive Bosch, ovdje poručnik Gilmore, PSP. Otvorite vrata.

Stokes se naglo uspravi, a u očima mu se počne skupljati panika.

- Ne! Ne dajte im...

- Zašuti!

Bosch se nagne preko stola, pograbi Stokesa za ovratnik i povuče ga prema sebi.

- Slušaj me, ovo je važno.

Na vratima se još jednom začuje kucanje.

- Tvrdiš li da ti Arthur nikada nije rekao da mu otac nanosi ozljede?

- Gledaj, čovječe, pobrini se za mene ovdje i reći ću što god hoćeš da kažem. U redu? Otac mu je bio šupčina. Želiš li da kažem da mi je Artie rekao da ga otac mlati vražjim drškom metle, reći ću to. Želiš da bude bejzbolska palica? Dobro, reći ću...

- Ne želim da kažeš išta osim istine, do đavola. Je li ti to ikada rekao ili nije?

Vrata se otvoriše. Došli su do ključa iz ladice na pultu. Uđu dva muškarca u odijelima. Gilmore, kojeg je Bosch prepoznao, i još jedan PSP-ov detektiv kojeg Bosch nije poznavao.

- U redu, ovo prestaje - najavi Gilmore. - Bosch, koji klinac izvodiš?

- Je li? - reče Bosch Stokesu.

Drugi PSP-ov detektiv uzme mu ključeve iz džepa i počne skidati lisičine sa Stokesovih zapešća.

- Nisam ništa učinio - počne prosvjedovati Stokes. - Nisam...

- Je li ti ikada rekao? - prodere se Bosch.

- Odvedi ga odavde - odreže Gilmore drugom detektivu. - Stavi ga u drugu sobu.

Detektiv na silu podigne Stokesa s njegove stolice te ga napola iznese, a napola izgura iz prostorije. Boscheve lisičine ostanu na stolu. Bosch je tupo zurio u njih, razmišljajući o odgovoru koji mu je dao Stokes i osjećajući strašan teret na prsima jer je znao da je čitava stvar bila slijepa ulica. Stokes ničime nije pridonio slučaju. Julia je bila ustrijeljena, a sve nizašto.

Konačno je podignuo pogled prema Gilmoreu, koji je zatvorio vrata, a zatim se okrenuo i pogledao Boscha.

- A sada, kao što rekoh, koji klinac izvodiš, Bosch?

33.

Gilmore je vrtio olovku među prstima, bubnjajući gumicom po stolu. Bosch nikada nije vjerovao istražitelju koji je bilješke zapisivao olovkom. No baš se o tome radilo u ekipi za policajce koji su sudjelovali u pucnjavi, o prilagođavanju priča i činjenica slici koju je policija željela prikazati javnosti. To je bila ekipa činovnika. Dobro napraviti posao često je značilo korištenje olovke i gumice, nikada tinte, nikada kasetofona.

- Dakle, proći ćemo ovo još jednom - reče. - Reci mi još jednom, što je napravila policajka Brasher?

Bosch pogleda iza njega. Premjestili su ga na optuženičku stolicu u sobi za ispitivanje. Licem je gledao prema ogledalu - providnom staklu, iza kojeg se, bio je siguran, nalazilo barem šest ljudi, a među kojema je vjerojatno bio i šefov zamjenik Irving. Pitao se je li tko opazio da video snima. Da jesu, bili bi ga odmah isključili.

- Nekako se ustrijelila.

- I ti si to vidio.

- Baš i ne. Vidio sam to odostraga. Bila mi je okrenuta leđima.

- Kako onda znaš da se ustrijelila?

- Zato što ondje nije bilo nikoga drugog osim nje, mene i Stokesa. Ja je nisam ustrijelio, a ni Stokes je nije ustrijelio. Sama se ustrijelila.

- Za vrijeme borbe sa Stokesom. Bosch odmahne glavom.

- Ne, nije bilo borbe u trenutku pucnjave. Ne znam što se tamo dogodilo prije nego što sam došao, ali u trenutku pucnjave Stokes je imao obje ruke na zidu i bio joj je okrenut leđima kada je pištolj opalio. Policajka Brasher imala je ruku na njegovim leđima, držeći ga na mjestu. Vidio sam da se odmaknula od njega i spustila ruku. Nisam vidio pištolj, ali tada sam začuo pucanj i ispred nje vidio bljesak. I ona je pala.

Gilmore glasno zabubnja svojom olovkom po stolu.

- To će vjerojatno zeznuti snimku - reče Bosch. - Oh, pa da, vi dečki nikada ništa ne snimate.

- Ništa zato. Što se zatim dogodilo?

- Počeo sam im se približavati prema zidu. Stokes se počeo okretati da vidi što se zbilo. Policajka Brasher je sa tla podignula desnu ruku i svojim oružjem naciljala Stokesa.

- Ali nije pucala, je li tako?

- Ne. Viknuo sam Stokesu da se ne miče i ona nije pucala, a on se nije pomaknuo. Zatim sam prišao mjestu događaja i polegnuo Stokesa na pod. Stavio sam mu lisičine. Onda sam preko radija pozvao pomoć i pokušao se pobrinuti za ozljedu policajke Brasher što sam bolje mogao.

Gilmore je glasno žvakao žvakaću gumu, što je iritiralo Boscha. Razvukao je gumu nekoliko puta prije nego što je progovorio.

- Vidiš, ono što mi ovdje nije jasno je zašto bi ustrijelila samu sebe?

- Morat ćeš to nju pitati. Samo ti govorim što sam vidio.

- Da, ali pitam tebe. Ti si bio tamo. Što ti misliš?

Bosch načas pričeka. Stvari su se zbile tako brzo. Odgodio je razmišljanje o garaži tako što se usredotočio na Stokesa. Sada su mu se slike onoga što je vidio počele vrtiti po glavi. Napokon je slegnuo ramenima.

- Ne znam.

- Znaš što ću ti reći, idemo s time na trenutak po tvome. Pretpostavimo da je svoje oružje nanovo spremila u futrolu - što bi bilo protiv propisa, no pretpostavimo tako zbog argumentiranja. Spremila je oružje u futrolu kako bi mogla tipu staviti lisičine. Futrola joj je na desnom boku, a ulazna rana je na lijevom ramenu. Kako se to dogodilo?

Bosch je mislio o tome kako ga je Brasherova nekoliko večeri ranije ispitivala o ožiljku na njegovu lijevom ramenu. O tome kako je pogođen i kakav je to bio osjećaj. Osjetio je kako se na njega obrušavaju zidovi sobe, kako ga stežu. Počeo se znojiti.

- Ne znam - reče.

- Ne znaš baš mnogo, zar ne, Bosch?

- Znam samo ono što sam vidio. Rekao sam ti što sam vidio. Bosch poželi da nisu odnijeli Stokesovu kutiju cigareta.

- U kakvom si bio odnosu s policajkom Brasher? Bosch spusti pogled na stol.

- Kako to misliš?

- Prema onome što sam čuo, ševio si je. To mislim.

- Kakve to ima veze bilo s čim?

- Ne znam. Možda ćeš mi ti reći.

Bosch nije odgovorio. Jako se trudio da ne pokaže bijes koji je u njemu počeo ključati.

- Pa, kao prvo, taj je tvoj odnos bio povreda politike policijske uprave - reče Gilmore. - Znaš to, zar ne?

- Ona je u ophodnji. Ja sam u detektivskoj službi.

- Misliš da to nešto znači? To nije važno. Ti si detektiv treće klase. To je nadzornička razina. Ona je novakinja. Da je ovo vojska, samo za početak dobio bi nečastan otpust. Možda čak i nešto pritvora.

- Ali ovo je LAP. Dakle, što mi to donosi, promaknuće?

To je bio prvi Boschev neprijateljski potez. Bilo je to upozorenje Gilmoreu da krene drugim putem. Radilo se o prikrivenoj aluziji na nekoliko dobro znanih i ne toliko znanih veza između visoko rangiranih funkcionara i običnih policajki. Bilo je poznato da policijski sindikat, koji je zastupao obične policajce do čina narednika, spremno čeka da ospori bilo kakvu disciplinsku mjeru poduzetu zbog takozvane policijske politike o seksualnom uznemiravanju.

- Ne trebaju mi tvoje duhovite opaske - reče Gilmore. - Ovdje pokušavam voditi istragu.

Ovo je popratio produženim bubnjanjem dok je gledao u ono malo bilježaka koje je zapisao u svom bloku. Ono što je radio, znao je Bosch, bilo je vođenje obratne istrage. Počni sa zaključkom, a zatim sakupljaj samo činjenice koje ga podupiru.

- Kako tvoje oči? - konačno upita Gilmore, ne podignuvši pogled.

- Jedno me oko još uvijek vraški peče. Imam osjećaj da su poput pasiranih jaja.

- Dakle, ti kažeš da te je Stokes zasprejao u lice sredstvom za čišćenje.

- Točno.
- I to te je na trenutak zaslijepilo.
- Točno.
Gilmore sada ustane i počne koračati malim prostorom iza svoje stolice.
- Koliko dugo između trenutka u kojem si bio zaslijepljen i kada si bio dolje u onoj mračnoj garaži i navodno vidio kako se ona ustrijelila?
Bosch nakratko promisli.
- Pa, poslužio sam se crijevom da si isperem oči, zatim sam nastavio potjeru. Rekao bih, ne duže od pet minuta. Ali ne ni mnogo kraće.
- Dakle, od slijepca si dogurao do oka sokolovog - mogao si sve vidjeti - unutar pet minuta.
- Ne bih to tako opisao, no vrijeme je točno.
- Pa, barem sam nešto točno shvatio. Hvala ti.
- Nema problema, poručniće.
- Dakle, tvrdiš da nisi vidio borbu za ovladavanjem pištoljem policajke Brasher prije nego što je došlo do pucnja. Je li to točno?
Ruke je spojio iza leđa, a olovka mu je bila među prstima poput cigarete. Bosch se nagne preko stola. Shvaćao je semantičku igru koju je igrao Gilmore.
- Ne igrajte se riječima, poručniće. Nije bilo borbe. Nisam vidio borbu jer nije bilo borbe. Da je bilo borbe, bio bih je vidio. Je li vam to dovoljno jasno?
Gilmore nije odgovorio. Nastavio je koračati.
- Gledaj - reče Bosch. - Zašto jednostavno na Stokesu ne napravite test na ostatke baruta? Njegove ruke, kombinezon. Nećete ništa pronaći. To bi ovo trebalo okončati prilično brzo.

Gilmore sjedne natrag na stolicu i nasloni se na nju. Pogleda u Boscha i odmahne glavom.

- Znaš, detektive, volio bih to učiniti. Uobičajeno, u situaciji poput ove, prvo što bismo napravili bilo bi da potražimo trag baruta. Problem je u tome što si prekršio pravilo. Na sebe si preuzeo posao da odvedeš Stokesa sa mjesta događaja i dovedeš ga ovamo. Lanac zaštite dokaza je prekinut, shvaćaš li to? Mogao se oprati, presvući odjeću, ne znam što još, jer si ti sebi dozvolio da ga odvedeš s mjesta zločina.

Bosch je bio spreman za to.

- Osjećao sam da tamo postoji sigurnosni problem. U tome će me podržati partner. I Stokes isto. A on niti trenutka nije bio izvan mog nadzora sve dok vi niste upali ovamo.

- To ne mijenja činjenicu da si mislio kako je tvoj slučaj važniji od toga da mi utvrdimo činjenice o ranjavanju policajke, zar ne?

Bosch nije imao odgovora na to. Ali sada je u potpunosti shvaćao što Gilmore radi. Njemu i policiji bilo je važno ustvrditi i moći objaviti da je Brasherova pogođena uslijed borbe za ovladavanjem njezinim pištoljem. Tako je bilo junački. I to je bilo nešto što je mašinerija policijskog Ureda za odnose s javnošću mogla iskoristiti i s čime se mogla nositi. Ništa poput stradavanja dobrog policajca na poslu, ni manje ni više nego žene, novakinje, nije toliko pomagalo u podsjećanju javnosti na sve što je dobro i plemenito u njihovoj policiji i na sve što je opasno u dužnosti policajca.

Alternativa, objaviti da se Brasherova slučajno sama ustrijelila, ili čak i nešto još gore, za policiju bi

bilo neugodno. Još jedan u dugom nizu neuspjeha za odnose s javnošću.

Zaključku koji je želio Gilmore, a dakle i Irving i policijske glavešine, ispriječio se Stokes, naravno, a zatim i Bosch. Stokes nije predstavljao problem. Osuđivani kriminalac koji se suočio sa zatvorskom kaznom zbog toga što je ustrijelio policajku, što god bi rekao, bilo bi u svoju korist i nevažno. No Bosch je bio svjedok sa značkom. Gilmore je morao promijeniti njegov iskaz, ili, ako u tome ne uspije, prikazati ga u lošem svjetlu. Prva slaba točka koju je mogao napasti bilo je Boschevo fizičko stanje - s obzirom na to što mu je bilo bačeno u oči, je li doista mogao vidjeti ono što je tvrdio da je vidio? Drugi je potez bio napasti Boscha kao detektiva. Da bi zadržao Stokesa kao svjedoka u svom slučaju ubojstva, bi li Bosch pošao toliko daleko da laže kako nije vidio Stokesa da puca u policajku?

Boschu je to bilo toliko strano da je bilo upravo bizarno. No tijekom godina vidio je da se čak i gore stvari događaju policajcima koji su stali na put mašineriji koja je proizvodila policijski imidž što se servirao javnosti.

- Čekaj malo, ti... - reče Bosch, svladavajući se da ne opsuje nadređenog. - Ako pokušavaš reći da bih lagao o tome kako je Stokes ustrijelio Juliju, ovaj, policajku Brasher, kako bih ga oslobodio sumnje zbog mog slučaja, onda si, uz sve dužno poštovanje, sišao s uma.

- Detektive Bosch, ovdje razmatram sve mogućnosti. Posao mi je da to činim.

- Pa, možeš ih razmatrati bez mene. Bosch ustane i krene prema vratima.

- Kamo ćeš?

- Dosta mi je ovoga.

Bacio je pogled na ogledalo i otvorio vrata, a zatim ponovno pogledao Gilmorea.

- Imam vijesti za vas, poručniće. Teorija vam je sranje. Stokes nije važan za moj slučaj. Nula. To što je Julia ustrijeljena, to je bilo nizašto.

- Ali to nisi znao dok ga nisi doveo ovamo, zar ne? Bosch ga pogleda, a zatim polako odmahne glavom.

- Želim vam ugodan dan, poručniće.

Okrenuo se da prođe kroz vrata i skoro naletio na Irvinga. Šefov zamjenik stajao je na hodniku ispred sobe uspravno kao puška.

- Uđite načas natrag u sobu, detektive - rekao je smireno. - Molim vas.

Bosch se vrati u sobu. Irving ga je slijedio.

- Poručniće, dajte nam malo mjesta - reče šefov zamjenik. -Također želim da svi izađu iz sobe za promatranje.

Dok je to govorio, pokazao je na ogledalo.

- Da, gospodine - reče Gilmore i napusti prostoriju, zatvarajući vrata za sobom.

- Sjednite natrag na svoje mjesto - reče Irving.

Bosch nanovo sjedne na stolicu okrenutu prema ogledalu. Irving ostane stajati. Nakon nekog vremena i on počne koračati, krećući se naprijed-natrag ispred ogledala u kojem se odražavao njegov dvostruki lik kojeg je Bosch pratio.

- Nazvat ćemo pucnjavu nehotičnom - reče Irving, ne gledajući u Boscha. - Policajka Brasher uhitila je osumnjičenika i prilikom vraćanja oružja u futrolu nesmotreno je zapucala.

- Je li to ono što je rekla? - upita Bosch.

Irving je na trenutak izgledao zbunjen, a potom odmahne glavom.

- Koliko ja znam, razgovarala je samo s tobom, a ti si rekao da nije kazala ništa određeno o pucnjavi.

Bosch kimne.

- Dakle, to je kraj?

- Ne vidim zašto bi išlo dalje.

Bosch pomisli na fotografiju morskog psa na okviru njezina kamina. O tome što je znao o njoj za tako malo vremena provedenog s njom. Ponovno su mu se prizori onoga što je vidio u garaži odvrtili u glavi. I nisu mu imali smisla.

- Ako ne možemo biti iskreni prema sebi, kako ikada možemo reći istinu ljudima vani?

Irving pročisti grlo.

- Neću raspravljati s vama o ovome, detektive. Odluka je donesena.

- Vi ste je donijeli.

- Da, ja sam.

- Što je sa Stokesom?

- To će ovisiti o Uredu okružnog tužitelja. Mogli bi ga optužiti po zakonu o teškom ubojstvu. Njegov bijeg doveo je do pucnjave. To će biti stvar pravnih formalnosti. Ako se ustanovi da je već bio uhićen kada je došlo do smrtonosnog pogotka, tada će možda moći...

- Samo malo, samo malo - reče Bosch, ustajući sa svoje stolice. - Zakon o teškom ubojstvu'? Jeste li rekli smrtonosan pogodak?

Irving se okrene da ga pogleda.

- Poručnik Gilmore vam nije rekao?

Bosch klone natrag na stolicu i metne laktove na stol. Prekrije lice rukama.

- Metak joj je pogodio kost u ramenu i izgleda da se odbio unutar njezina tijela. Prošao joj je kroz prsa. Probio joj srce. Bila je mrtva po dolasku u bolnicu.

Bosch spusti lice tako da su mu sada ruke bile navrh glave. Osjetio je da mu se vrti i pomislio je da bi mogao pasti sa stolice. Pokušao je duboko disati dok ne prođe. Nakon nekoliko trenutaka Irving je progovorio u tamu njegova uma.

- Detektive, u ovoj policiji ima nekih policajaca koje nazivaju "magnetima za sranja". Siguran sam da ste čuli za taj naziv. Osobno, ta mi je fraza neukusna. No, njezino je značenje da se stvari uvijek događaju tim određenim policajcima. Loše stvari. Opetovano. Uvijek.

Bosch je čekao u mraku na ono što je znao da dolazi.

- Nažalost, detektive Bosch, vi ste jedan od tih policajaca. Bosch nesvjesno kimne glavom. Razmišljao je o trenutku kada je bolničar prekrio Julijina usta maskom za disanje dok je govorila. - Ne daj im...

- Što je mislila? Ne daj im što? Počeo je spajati dva i dva, shvaćajući što je htjela reći.

- Detektive - reče Irving, čiji se snažan glas probijao kroz Boscheve misli. - Pokazao sam ogromno strpljenje prema vama u slučajevima i tijekom godina. Ali umorio sam se od toga. I ova policija isto. Želim da počnete razmišljati o mirovini. Ubrzo, detektive. Ubrzo.

Bosch je zadržao pognutu glavu i nije odgovorio. Nakon nekog vremena začuo je kako se vrata otvaraju i zatvaraju.

34.

U skladu sa željama obitelji da se Juliju Brasher pokopa po običajima njezine vjere, pogreb joj je održan kasno idućeg jutra u Hollywoodskom memorijalnom parku. Zato što je slučajno poginula obavljajući svoj posao, bila joj je odobrena cjelokupna ceremonija policijskog ukopa, uz procesiju motocikala, počasnu stražu, pozdrav počasnog voda te velikodušno pojavljivanje glavešina iz policijske uprave na mjestu ukopa. Policijska eskadrila također je preletjela groblje, pet helikoptera koji su letjeli u formaciji "izgubljenog čovjeka".

No, kako se pokop održao niti dvadeset četiri sata nakon njezine smrti, nije bio dobro posjećen. Smrti na dužnosti rutinski donose barem predstavnike iz policijskih uprava iz čitave države i s jugozapada. To nije bilo suđeno Juliji Brasher. Brzina ceremonije i okolnosti njezine smrti pridonijele su da, prema mjerilima policijskih pogreba, njezin postane relativno beznačajna stvar. Smrt u vatrenom okršaju bila bi napunila maleno groblje uresima plave religije od početka do kraja. Policajka koja se ubila stavljajući svoje oružje u futrolu nije pobudila mnogo od mitova i opasnosti policijskog posla. Pogreb jednostavno nije privukao pažnju.

Bosch je promatrao s vanjskog kraja pogrebne skupine. U glavi mu je pulsiralo od noći provedene u pijančevanju i pokušavanju da otupi krivnju i bol koje je osjećao. Kosti su se pojavile iz tla i sada je dvoje ljudi

bilo mrtvo iz razloga koji su mu imali malo smisla. Oči su mu bile gadno podlivene krvlju i natečene, ali je znao da ako bude morao, to može pripisati tome što ga je prethodnog dana Stokes zasprejao sredstvom za čišćenje guma.

Ugledao je Teresu Corazon, napokon bez svog videografa, kako sjedi u prednjem redu za glavešine i dostojanstvenike, među onima malobrojnima koji su nazočili. Nosila je naočale za sunce, ali Bosch je mogao razaznati kada ga je opazila. Činilo se da joj se usta pretvaraju u grubu, tanku crtu. Savršen osmijeh za sprovod.

Bosch prvi skrene pogled.

Bio je prekrasan dan za sprovod. Jaki noćni vjetrovi s Tihog oceana privremeno su rastjerali smog s neba. Čak je i pogled na Valley iz Boscheva doma tog jutra bio jasan. Cirusi su klizili duž gornjih slojeva neba zajedno s bijelim prugama koje su ostavili mlažnjaci. Zrak na groblju slatko je mirisao od sveg cvijeća poredanog pokraj groba. Sa svog je položaja Bosch mogao vidjeti iskrivljena slova Hollywoodskog znaka, visoko gore na Mount Leeju, kako nadgledaju obred.

Načelnik policije nije održao govor kao što mu je bio običaj kod smrti na dužnosti. Umjesto toga, govorio je zapovjednik akademije, iskoristivši trenutak da progovori o tome kako u policijskom poslu opasnost uvijek dolazi iz neočekivanog ugla i kako smrt policajke Brasher može spasiti druge policajce tako da posluži kao podsjetnik da nikada ne popuštaju oprez. Tijekom svojeg desetominutnog govora nikada je nije nazvao drugačije do policajka Brasher, pridajući imenu neprilično bezličan prizvuk.

Čitavo to vrijeme Bosch je razmišljao o fotografijama morskih pasa otvorenih ralja i vulkana koji su rigali svoj rastaljeni izljev. Pitao se je li se Julia napokon dokazala osobi kojoj se, po njezinu mišljenju, trebala dokazati.

Između plavih uniformi koje su okruživale srebrni lijes nalazila se skupina u sivom. Odvjetnici. Njezin otac i veliki kontingent iz tvrtke. U drugom redu iza Brasheričina oca Bosch je mogao vidjeti muškarca s fotografije na okviru kamina u prizemnici u Veniceu. Neko je vrijeme Bosch zamišljao kako mu prilazi i pljuska ga ili ga koljenom udara u genitalije. Kako to čini baš usred mise da svi mogu vidjeti, a zatim pokazuje prstom u lijes i govori čovjeku da ju je on poslao na put do ovoga.

No okanio se toga. Znao je da je objašnjenje i prebacivanje krivnje prejednostavno i pogrešno. Na kraju, znao je, ljudi odabiru vlastiti put. Mogu se usmjeriti i pogurati, no na njima je uvijek krajnji izbor. Svi imaju kavez koji drži podalje morske pse. Oni koji otvore vrata i odvaže se izaći čine to na vlastiti rizik.

Sedam članova Brasheričina razreda bilo je odabrano za pozdrav. Usmjerili su puške prema modrom nebu i ispalili tri plotuna manevarskih metaka, a izbačene su brončane čahure letjele kroz svjetlost i padale u travu poput suza. Dok su pucnji još odjekivali među nadgrobnim pločama, helikopteri su preletjeli iznad njih i tada je pogreb završio.

Bosch se polako približio grobu, prolazeći pored ljudi koji su odlazili. Nečija ga ruka odostraga povuče za lakat i on se okrene. To je bio Brasheričin partner, Edgewood.

- Ja sam se, ovaj, samo htio ispričati za jučer, za ono što sam napravio - reče. - To se neće ponoviti.

Bosch je čekao da ga pogleda u oči, a onda je samo kimnuo. Edgewoodu nije imao ništa za reći.

- Pretpostavljam da to nisi spomenuo PSP-u i, ovaj, samo želim reći da to cijenim.

Bosch ga samo pogleda. Edgewoodu postane neugodno, pa jednom kimne i udalji se. Kada je otišao, Bosch se zatekne kako gleda u ženu koja je ranije stajala točno iza policajca. Latinoamerikanka srebrne kose. Boschu je trebalo nešto vremena da je prepozna.

- Doktorice Hinojos.

- Detektive Bosch, kako ste?

Radilo se o kosi. Gotovo sedam godina ranije, kada je Bosch bio redoviti posjetitelj Hinojosina ureda, kosa joj je bila tamnosmeđa, tek s nagovještajem sijedih vlasi. Još je uvijek bila privlačna žena, sijeda ili smeđokosa. No promjena je bila zapanjujuća.

- Dobro sam. Kako je na psihijatriji? Nasmiješila se.

- Dobro je.

- Čujem da sada sve vodite.

Kimnula je. Bosch je osjetio kako postaje nervozan. Kada ju je prije upoznao, nalazio se na prisilnom dopustu zbog stresa. Na sastancima dvaput tjedno rekao joj je stvari koje nikada nije nikome rekao ni prije, ni poslije. A otkada su ga vratili na dužnost, više nikada nije razgovarao s njom.

Sve do sada.

- Jeste li poznavali Juliju Brasher? - upita.

Nije bilo neobično da policijska psihijatrica prisustvuje sprovodu po službenoj dužnosti kako bi na

licu mjesta ponudila savjetovanje onima koji su bili bliski s pokojnikom.

- Ne, baš i ne. Ne osobno. Kao šefica uprave pregledala sam njezinu prijavnicu za akademiju i nadgledala selekcijski intervju. Odobrila sam upis.

Pričekala je trenutak, proučavajući Boscha radi bilo kakve reakcije.

- Čula sam da si joj bio blizak. I da si bio tamo. Bio si svjedok. Bosch kimne. Ljudi koji su odlazili sa sprovoda prolazili su s obje njihove strane. Hinojosova mu priđe korak bliže kako je nitko ne bi načuo.

- Ovo nije ni mjesto ni vrijeme, ali Harry, želim s tobom razgovarati o njoj.

- O čemu se ima razgovarati?

- Želim znati što se dogodilo. I zašto.

- Bila je nezgoda. Razgovarajte s Irvingom.

- Jesam, i nisam zadovoljna. Sumnjam da si i ti.

- Slušajte, doktorice, ona je mrtva, u redu? Ne namjeravam...

- Odobrila sam joj upis. Moj joj je potpis donio tu značku. Ako nam je nešto promaknulo - ako je meni nešto promaknulo - želim to znati. Ako je bilo znakova, trebali smo ih uočiti.

Bosch kimne i spusti pogled na travu među njima.

- Ne brinite, bilo je znakova koje sam trebao uočiti. No niti ja ih nisam povezao.

Približila mu se za još jedan korak. Sada Bosch nije mogao pogledati nigdje drugdje osim ravno u nju.

- Onda sam u pravu. Ima još nečega u tome. Kimnuo je.

- Ništa uočljivo. Samo to što je živjela na rubu. Riskirala je, stajala pred cijevi pištolja. Nešto je

pokušavala dokazati. Mislim da čak i nije bila sigurna želi li biti policajka.

- Dokazati nešto kome?

- Ne znam. Možda sebi, možda nekom drugom.

- Harry, poznajem te kao čovjeka s izuzetnim instinktom. Što još?

Bosch slegne ramenima.

- To su samo stvari koje je učinila ili rekla... Imam ožiljak od metka na ramenu. Ispitivala me je o njoj. Pred neku noć. Upitala me kako sam ustrijeljen, i rekao sam joj kako sam imao sreće što me pogodio baš na to mjesto jer se radilo samo o kosti. Zatim... tamo gdje se nastrijelila, to je isto mjesto. Samo što se kod nje... metak je odskočio. To nije očekivala.

Hinojosova kimne, čekajući.

- Ono o čemu sam razmišljao ne mogu podnijeti, razumijete što mislim?

- Reci mi, Harry.

- Neprestano to vrtim u glavi. Ono što sam vidio i ono što znam. Uperila je pištolj u njega. I mislim kako bi ga, da nisam bio tamo i viknuo, možda bila upucala. Kad bi pao, obavila bi njegove ruke oko pištolja i ispalila metak u strop ili možda u auto. Ili možda u njega. Ne bi bilo važno dokle god bi on završio mrtav s parafinom na rukama i dokle god bi ona mogla tvrditi da je pokušao preoteti pištolj.

- Što naslućuješ, da se ustrijelila kako bi ga mogla ubiti i prikazati se junakinjom?

- Ne znam. Govorila je o tome kako svijetu trebaju junaci. Pogotovo sada. Rekla je kako se nada da će joj se jednom pružiti prilika da postane junakinja. Ali

mislim da je u svemu tome bilo još nešto. Kao da je željela ožiljak, iskustvo njegova stjecanja.

- I bila je spremna ubiti za to?

- Ne znam. Ne znam ni imam li pravo u bilo čemu od ovoga. Sve što znam je da možda jest bila novakinja, ali je već bila dosegnula mjesto na kojemu postoji granica između nas i njih, gdje je svatko bez značke probisvijet. Vidjela je kako joj se to događa. Možda je samo tražila izlaz...

Bosch odmahne glavom i skrene pogled u stranu. Groblje je sada bilo gotovo prazno.

- Ne znam. Kada izgovorim to naglas, zvuči... Ne znam. Ovo je lud svijet.

Odmaknuo se za korak od Hinojosove.

- Bit će da nikada doista ne poznaješ nekoga, zar ne? - upita. - Možeš misliti da poznaješ. Možeš s nekim biti dovoljno blizak da s tom osobom spavaš, ali nikada nećeš znati što se u njoj zbiva.

- Ne, nećeš. Svatko ima tajne. Bosch kimne, kaneći se udaljiti.

- Pričekaj, Harry.

Podignula je svoju torbicu i otvorila je. Počela je kopati po njoj.

- I dalje želim razgovarati o tome - reče, vadeći posjetnicu i pružajući mu je. Želim da me nazoveš. Posve neslužbeno, povjerljivo. Za dobrobit policijske uprave.

Bosch se gotovo nasmijao.

- Policijska uprava ne mari za to. Ona mari za imidž, ne za istinu. A kada istina ugrozi imidž, onda jebeš istinu.

- Pa, meni je stalo, Harry. I tebi je.

Bosch pogleda posjetnicu, kimne i spremi je u džep.

- U redu, nazvat ću vas.

- Tamo je moj broj mobitela. Nosim ga sa sobom čitavo vrijeme.

Bosch kimne. Ona mu priđe i ispruži ruku. Uhvati mu ruku i stisne je.

- A ti, Harry? Jesi li dobro?

- Pa, osim što sam je izgubio i što mi je Irving rekao da počnem razmišljati o mirovini, dobro mi je.

Hinojosova se namršti.

- Drži se, Harry.

Bosch kimne, razmišljajući kako je iste te riječi na kraju uputio Juliji.

Hinojosova ode i Bosch nastavi svoj put prema grobu. Mislio je kako je sada sam. Zagrabio je šaku zemlje s humka, prišao bliže i pogledao dolje. Čitav buket i nekoliko cvjetova bilo je ispušteno na vrh lijesa. Bosch pomisli kako je držao Juliju u svojoj postelji prije samo dvije noći. Poželio je da je mogao znati što se sprema. Poželio je da je mogao dokučiti nagovještaje i složiti ih u jasnu sliku onoga što je radila i kamo je išla.

Polako je ispružio ruku i pustio da mu zemlja klizne između prstiju.

- Grad kostiju - prošaptao je.

Promatrao je kako zemlja pada u grob poput snova koji nestaju.

- Pretpostavljam da ste je poznavali.

Bosch se brzo okrene. Bio je to njezin otac. Tužno se smiješio. Jedino su njih dvojica ostala na groblju. Bosch kimne.

- Tek odnedavno. Počeo sam je upoznavati. Moja sućut.

- Frederick Brasher.

Ispružio je ruku. Bosch je htjede primiti, ali onda zastane.

- Ruka mi je prljava.

- Ne brinite. I moja je. Rukovali su se.

- Harry Bosch.

Brasherova ruka načas zastane usred rukovanja kada je prepoznao ime.

- Onaj detektiv - reče. - Bili ste tamo jučer.

- Da. Pokušao sam... učinio sam što sam mogao da joj pomognem. Ja...

Zastao je. Nije znao što bi rekao.

- Siguran sam da jeste. Mora da je bilo grozno biti tamo. Bosch kimne. Val krivnje zapljusne ga poput rendgenske zrake koja mu je osvjetljavala kosti. Ostavio ju je tamo, misleći kako će sve biti dobro. Nekako ga je to boljelo gotovo podjednako kao i činjenica da je umrla.

- Ono što ne razumijem je kako se to dogodilo - reče Brasher. - Pogreška poput te, kako ju je mogla ubiti? A onda Ured državnog tužitelja danas kaže da taj Stokes uopće neće biti optužen za pucnjavu. Odvjetnik sam, ali jednostavno ne razumijem. Puštaju ga na slobodu.

Bosch prouči starijeg muškarca i ugleda patnju u njegovim očima.

- Žao mi je, gospodine. Želio bih da vam mogu reći. Imam ista pitanja kao i vi.

Brasher kimne i pogleda u grob.

- Sada ću poći - reče nakon dugog trenutka. - Hvala vam što ste došli, detektive Bosch.

Bosch kimne. Ponovno su se rukovali i Brasher se počne udaljavati.

- Gospodine? - upita Bosch. Brasher se okrene.

- Znate li kada će netko iz obitelji poći njezinoj kući?

- Pa zapravo, danas su mi dali njezine ključeve. Kanio sam poći sada. Pogledati stvari. Pokušati je osjetiti, valjda. Posljednjih godina nismo...

Nije dovršio. Bosch mu se primakne.

- Ima nešto što je imala. Uokvirena fotografija. Ako nije... ako se slažete, volio bih je zadržati.

Brasher kimne.

- Zašto ne dođete sada? Nađimo se tamo. Pokažite mi tu sliku. Bosch pogleda na sat. Poručnica Billets ugovorila je sastanak u jedan i pol kako bi raspravili o stanju slučaja. Vjerojatno je imao upravo dovoljno vremena da stigne u Venice i natrag u stanicu. Neće imati vremena za ručak, ali ionako nije mogao ništa jesti.

- U redu, hoću.

Rastali su se i pošli prema svojim automobilima. Putem je Bosch zastao na travi gdje je bio ispaljen plotun. Pročešljavajući travu stopalom, tražio je sve dok nije ugledao odsjaj bronce te se sagnuo da pokupi jednu od odbačenih čahura iz puške. Držao ju je na dlanu i nekoliko je trenutaka gledao, a zatim sklopio šaku i ispustio je u džep svoje jakne. Pokupio bi čahuru sa svakog sprovoda policajcu kojem bi prisustvovao. Imao ih je punu staklenku.

Okrenuo se i izašao s groblja.

35.

Jerry Edgar imao je način kucanja s nalogom koji nije zvučao nalik ijednom drugom što ga je Bosch ikada čuo. Poput nadarenog sportaša koji može usmjeriti snagu čitavog tijela u zamah palicom ili u zakucavanje košarkaškom loptom, Edgar je mogao čitavu svoju težinu i gotovo dvometrašku građu unijeti u svoje kucanje. Kao da je mogao prizvati i upraviti svu moć i sav pravednički bijes u šaku svoje krupne lijeve ruke. Čvrsto bi ukopao stopala i stao po strani vrata. Podignuo bi lijevu ruku, savio lakat za manje od trideset stupnjeva i udario po vratima mesnatom stranom šake. Bio je to udarac hrptom ruke, ali mogao je ispaliti ventile svog mišićnog sklopa tako brzo da je to zvučalo nalik na odsječno štektanje strojnice. Zvučalo je poput sudnjeg dana.

Aluminijem obložena prikolica Samuela Delacroixa doimala se kao da čitava podrhtava kad je Edgar lupio šakom po njenim vratima u 15.30 u četvrtak poslijepodne. Edgar je pričekao nekoliko sekundi a zatim ponovno zalupao, ovog puta najavivši "POLICIJA!", a zatim je odstupio s trijema koji se sastojao od hrpe nepovezanih betonskih blokova.

Čekali su. Niti jedan od njih dvojice nije izvukao oružje, no Bosch je držao ruku ispod jakne i stiskao pištolj u svojoj futroli. To je bila njegova standardna procedura prilikom uručivanja naloga osobi za koju je procijenio da nije opasna.

Bosch je osluškivao ne bi li čuo pokrete iznutra, ali buka s obližnjeg autoputa bila je preglasna. Provjerio je prozore; niti jedna od navučenih zavjesa nije se pomicala.

- Znaš - prošapće Bosch - počinjem misliti da nastupi olakšanje kada poslije onog kucanja vikneš da su samo policajci. Tada barem znaju da nije zemljotres.

Edgar nije odgovorio. Vjerojatno je znao da ga Bosch tek nervozno zadirkuje. Nije bio zabrinut zbog kucanja - Bosch je očekivao da će s Delacroixom biti sasvim lako. Bio je zabrinut jer je znao da se cijeli slučaj svodi na idućih nekoliko sati s Delacroixom. Pretražit će prikolicu, a zatim će morati donijeti odluku, oko koje će se u velikoj mjeri sporazumijeti u partnerskim šiframa, da li da uhite Delaucroixa zbog sinovljeva ubojstva. Negdje usred tog procesa morat će pronaći dokaz ili izvući priznanje, što bi izmijenilo slučaj uglavnom izgrađen na teoriji u slučaj izgrađen na čvrstim činjenicama koje ni odvjetnici neće moći poljuljati.

Dakle, u Boschevim očima brzo su se primicali trenutku istine, a to ga je uvijek činilo nervoznim.

Ranije, na sastanku s poručnicom Billets o statusu slučaja, odlučeno je kako je vrijeme da se porazgovara sa Samom Delacroixom. On je bio žrtvin otac, glavni sumnjivac. Ono malo dokaza što su imali još uvijek je upućivalo na njega. Sljedećih sat vremena proveli su tipkajući nalog za pretres Delacroixove prikolice, te noseći ga u zgradu kaznenog suda u središtu grada sucu koji je inače bio mekan.

No čak je i tog suca trebalo uvjeravati. Problem je bio u tome što se radilo o starom slučaju i što su dokazi

koji su izravno vodili do osumnjičenog bili slabi, a mjesto koje su Bosch i Edgar željeli pretražiti nije bilo ono na kome se ubojstvo moglo dogoditi, te u vrijeme kada je nastupila smrt osumnjičenik čak u njemu nije ni stanovao.

Ono što su detektivi imali u svoju korist bio je emocionalan učinak koji je proizlazio iz popisa u nalogu, sa svim ozljedama na dječakovim kostima koje su ukazivale da ih je pretrpio tijekom svog kratkog života. Na kraju su upravo sve te frakture pridobile suca i on je potpisao nalog.

Najprije su otišli na golf-teren, no ondje su im priopćili da je za taj dan Delacroix završio s vožnjom traktora.

- Pokucaj mu još jednom - reče Bosch Edgaru ispred prikolice.

- Mislim da ga čujem kako dolazi.

- Nije me briga. Želim da bude nervozan.

Edgar se ponovno uspne na trijem i zabubnja po vratima. Betonski se blokovi zaklimaše i on nije čvrsto ukopao stopala. Kucanje koje je iz toga proizašlo nije prenijelo snagu i osjećaj jeze prvih dvaju nasrtaja na vrata.

Edgar odstupi natrag.

- To nije bila policija - šapne Bosch. - To je bio susjed koji se žalio zbog psa ili nečega sličnog.

- Žao mi je, ja...

Vrata se otvoriše i Edgar ušuti. Bosch se prebaci u stanje visoke budnosti. Prikolice su bile škakljive. Za razliku od većine zgrada, vrata su im se otvarala na van, tako da unutarnji prostor nije trebalo prilagoditi zamahu. Bosch se nalazio na mjestu loše vidljivosti, tako da

tkogod otvori gleda u Edgara, ali ne može vidjeti Boscha. Poteškoća je bila u tome što niti Bosch nije mogao vidjeti onoga tko otvara vrata. Kad bi bilo problema, Edgarov bi posao bio da dovikne upozorenje Boschu i makne se na sigurno. Bosch bi bez oklijevanja ispraznio svoj pištolj u vrata prikolice, a meci bi se probili kroz aluminij i u onoga tko bi bio s druge strane kao da su od papira.

- Što je? - reče muški glas.

Edgar podigne značku. Bosch je proučavao svog partnera radi bilo kakvog upozoravajućeg znaka nevolje.

- Gospodine Delacroix, policija.

Ne vidjevši nikakav znak upozorenja, Bosch zakorači naprijed, uhvati kvaku i otvori vrata do kraja. I dalje je držao jaknu zabačenu unatrag, a ruku na pištolju.

Tamo je stajao muškarac kojeg je prethodnog dana vidio na terenu za golf. Nosio je stare karirane hlačice i ispranu kestenjastu majicu kratkih rukava s trajnim mrljama ispod pazuha.

- Imamo nalog koji nam dopušta da pregledamo ovaj prostor - reče Bosch. - Možemo li ući?

- Vi dečki - reče Delacroix. - Vi ste dečki jučer bili na terenu za golf.

- Gospodine - reče Bosch uvjerljivo. - Rekao sam da imamo nalog za pretres ove prikolice. Možemo li ući i izvršiti pretragu?

Bosch izvadi presavijeni nalog iz svog džepa i podigne ga, ali ne u Delacroixovom dosegu. U tome je bio trik. Da bi dobili nalog, morali su raširiti sve svoje karte pred sucem. No nisu željeli iste karte pokazati

Delacroixu. Još ne. Tako da se, iako je Delacroix imao pravo pročitati i proučiti nalog prije nego što dozvoli detektivima ulaz, Bosch nadao ulasku u prikolicu a da se to ne dogodi. Delacroix će uskoro saznati detelje o slučaju, ali mu je Bosch želio ograničiti iznošenje podataka kako bi prema osumnjičenikovim reakcijama mogao iščitati znakove i donijeti zaključke.

Bosch počne spremati nalog natrag u unutrašnji džep svoje jakne.

- O čemu se ovdje radi? - upita Delacroix tiho prosvjedujući. - Mogu li barem vidjeti tu stvar?

- Jeste li vi Samuel Delacroix? - odgovori Bosch hitro.

- Jesam.

- Ovo je vaša prikolica, nije li tako, gospodine?

- To je moja prikolica. Unajmljujem mjesto. Želim pročitati...

- Gospodine Delacroix - reče Edgar. - Radije ne bismo stajali ovdje vani pred očima vaših susjeda raspravljajući o ovome. Siguran sam da ni vi to ne želite. Hoćete li nam dozvoliti da u skladu sa zakonom izvršimo pretres ili ne?

Delacroix je gledao Boscha pa Edgara, a onda ponovno Boscha. Kimnuo je glavom.

- Valjda.

Bosch je bio prvi na trijemu. Ušao je, proguravši se pokraj Delacroixa na pragu i nanjušivši smrad burbona, lošeg zadaha i mačje mokraće.

- Rano počinjete, gospodine Delacroix?

- Da, popio sam jedno piće - reče Delacroix s mješavinom ravnodušnosti i prezira prema samom sebi u glasu. - Gotov sam s poslom. Imam pravo na to.

Tada uđe Edgar, mnogo se teže proguravši pokraj Delacroixa, te on i Bosch pažljivo promotre ono što su mogli vidjeti u slabo osvijetljenoj prikolici. Desno od ulaza nalazio se dnevni boravak. Bio je obložen drvom, a u njemu su se nalazili zeleni kauč i stolić za kavu s ostruganim komadićima furnira, koji je ispod otkrivao šperploču. Ondje je bio i stolić za svjetiljku koji mu je pristajao, ali bez svjetiljke, te stalak za televiziju s televizorom čudno smještenom navrh video-rekordera. Na vrhu televizije bilo je nekoliko videokaseta. Nasuprot stoliću za kavu nalazila se stara fotelja s potrganim naslonima za ruke - vjerojatno mačje djelo - te s materijalom za tapeciranje koji je izlazio van. Ispod stolića za kavu ležala je hrpa novina, većinom žuti tisak s pompoznim naslovima.

Slijeva se nalazila kuhinja u brodskom stilu sa sudoperom, ormarićima, pećnicom i hladnjakom na jednoj strani, te s odjeljkom za obijedovanje u četvero zdesna. Na stolu je stajala boca burbona Drevna starost. Na podu ispod stola nalazio se tanjurić s nekoliko mrvica mačje hrane i stara plastična posuda za margarin do polovice ispunjena vodom. Osim smrada mokraće, ništa nije pokazivalo da ondje živi mačka.

Dalje od kuhinje nalazio se uzak hodnik koji je vodio do jedne spavaće sobe ili njih dviju, te do kupaonice.

- Ostavimo otvorena vrata i otvorimo nekoliko prozora - reče Bosch. - Gospodine Delacroix, molim vas da sjednete tamo na kauč?

Delacroix se približi kauču i reče: - Gledajte, ne morate pretraživati prikolicu. Znam zašto ste ovdje.

Bosch dobaci pogled prema Edgaru, a zatim prema Delacroixu.

- Da? - reče Edgar. - Zašto smo ovdje?

Delacroix se zavali nasred kauča. Njegove su opruge bile popustile. Upao je u središnji dio, i krajevi jastuka s obje njegove strane uzdignuli su se uvis poput pramaca dvaju Titanika što tonu.

- Benzin - reče Delacroix. - A jedva da sam ga koristio. Ne idem nigdje osim do terena za golf i natrag. Imam ograničenu vozačku dozvolu zbog svog VPU-a".

- Benzin? - upita Edgar. - O čemu...

- Gospodine Delacroix, nismo ovdje zbog vaše krađe benzina - reče Bosch.

Podignuo je jednu od videokaseta s hrpe na televiziji. Na hrptu se nalazila traka s natpisom. Prva pješadijska, 46. epizoda. Spustio ju je natrag i bacio pogled na natpise na nekima od ostalih kaseta. Sve su bile epizode televizijske serije na kojoj je Delacroix radio kao glumac prije više od trideset godina.

- To nam doista nije posao - dodao je, ne gledajući u Delacroixa.

- Što onda? Što želite? Sada ga Bosch pogleda.

- Ovdje smo zbog vašeg sina.

Delacroix je dugo zurio u njega, a usta su mu se polako otvarala, otkrivajući požutjele zube.

- Arthura - napokon reče.

- Da. Pronašli smo ga.

Delacroix spusti pogled s Boscha, i činilo se da je napustio prikolicu dok je proučavao davno sjećanje. U pogledu mu se zrcalilo znanje. Bosch ga je ugledao. Instinkt mu je govorio da će Delacroix već znati ono što

će mu reći. Dobacio je brz pogled Edgaru kako bi vidio je li i on to ugledao. Edgar mu jednom kratko kimne.

Bosch vrati pogled na muškarca na kauču.

- Za oca koji nije vidio svog sina duže od dvadeset godina, ne doimate se baš uzbuđeno - reče.

Delacroix ga pogleda.

- Valjda zato što znam da je mrtav.

Bosch ga je dugo proučavao, zadržavajući zrak u plućima.

- Zašto ste to rekli? Što bi vas moglo navesti da tako mislite?

- Zato što znam. Znao sam čitavo vrijeme.

- Što ste znali?

- Da se neće vratiti.

Ovo nije išlo u smjeru niti jednog od scenarija koje je Bosch zamislio. Činilo mu se da ih je Delacroix čekao, očekivao ih, možda godinama. Odlučio je da će možda morati promijeniti strategiju i uhititi Delacroixa, te ga obavijestiti o njegovim pravima.

- Jesam li uhićen? - upita Delacroix, kao da se povezao s Boschom u mislima.

Bosch ponovno dobaci pogled Edgaru, pitajući se je li njegov partner osjetio kako im plan sada izmiče.

- Mislili smo da bismo najprije mogli razgovarati. Znate već, neslužbeno.

- Mogli biste me i uhititi - reče Delacroix tiho.

- Mislite? Znači li to da ne želite razgovarati s nama? Delacroix polako odmahne glavom i ponovno se zapilji negdje daleko.

- Ne, razgovarat ću s vama - reče. - Reći ću vam sve o tome.

- O čemu?

- Kako se to dogodilo.
- Kako se što dogodilo?
- Moj sin.
- Vi znate kako se to dogodilo?
- Naravno da znam. Ja sam to napravio.

Bosch umalo glasno ne opsuje. Svjedok im je doslovno upravo priznao prije nego što su ga obavijestili o njegovim pravima, uključujući i pravo da izbjegne dati izjave koje ga terete.

- Gospodine Delacroix, ovdje ćemo prekinuti. Sada ću vas obavijestiti o vašim pravima.
- Samo želim...
- Ne, molim vas gospodine, ne govorite ništa više. Još ne. Pobrinimo se za ovu stvar s pravima, a onda ćemo biti i više nego sretni da saslušamo bilo što što nam imate za reći.

Delacroix odmahne rukom kao da mu to nije važno, kao da ništa nije važno.

- Jerry, gdje ti je magnetofon? OUP mi nije vratio moj.
- Ovaj, u autu. Doduše, ne znam za baterije.
- Idi i provjeri.

Edgar izađe iz prikolice i Bosch je čekao u tišini. Delacroix se nalakti na koljena, te dlanovima obuhvati lice. Bosch mu je proučavao držanje. To se nije često događalo, ali ne bi mu bio prvi put da je dobio priznanje za vrijeme prvog razgovora s osumnjičenim.

Edgar se vrati s magnetofonom, ali odmahne glavom.

- Baterije ne vrijede. Mislio sam da imaš svoje.
- Sranje. Onda piši bilješke.

Bosch izvuče futrolu za značku i izvadi jednu od svojih posjetnica. Dao ih je izraditi s Mirandinim pravima otisnutima na poleđini, zajedno s crtom predviđenom za potpis. Pročitao je savjetodavnu izjavu i upitao Delacroixa razumije li svoja prava. Delacroix kimne glavom.

- Je li to potvrdan odgovor?

- Da, to je potvrdan odgovor.

- Onda se potpišite na crti ispod onoga što sam vam upravo pročitao.

Dao je Delacroixu karticu i kemijsku. Nakon što ju je Delacroix potpisao, Bosch vrati karticu u futrolu svoje značke. Primaknuo se i sjeo na rub fotelje.

- A sada, gospodine Delacroix, želite li nam ponoviti ono što ste nam rekli prije nekoliko minuta?

Delacroix slegne ramenima kao da to ni najmanje nije važno.

- Ubio sam svog sina. Arthura. Ubio sam ga. Znao sam da ćete se vi ljudi jednom pojaviti. Trebalo je dugo vremena.

Bosch dobaci pogled Edgaru koji je zapisivao u notes. Imat će nekakav zapis Delacroixova priznanja. Vratio je pogled na osumnjičenog i čekao, nadajući se da će tišina nagnati Delacroixa da nastavi. No nije. Umjesto toga, osumnjičeni je ponovno zario lice u dlanove. Ubrzo mu se ramena počeše tresti dok naposljetku nije briznuo u plač.

- Bog mi pomogao... učinio sam to.

Bosch ponovno pogleda Edgara i nabere obrve. Partner mu brzo pokaže uzdignuti palac. Imali su više nego dovoljno za prijelaz na iduću fazu, kontroliranu i ozvučenu sobu za ispitivanje u policijskoj stanici.

- Gospodine Delacroix, imate li mačku? - upita Bosch. - Gdje vam je mačka?

Delacroix virne vlažnim očima kroz prste.

- Ovdje je negdje. Vjerojatno spava u krevetu. Zašto?

- Pa, nazvat ćemo šintere i oni će doći i pobrinuti se za nju. Vi ćete morati poći s nama. Sada ćemo vas uhititi. I još ćemo razgovarati u policijskoj stanici.

Delacroix spusti ruke. Izgledao je uzrujano.

- Ne. Šinteri se neće pobrinuti za nju. Otrovat će je plinom čim saznaju da se neću vratiti.

- Pa, ne možemo je samo ostaviti ovdje.

- Gospođa Kresky će se pobrinuti za nju. Ona stanuje odmah do mene. Ona može doći i nahraniti je.

Bosch odmahne glavom. Čitava se stvar urušavala zbog mačke.

- Ne možemo to učiniti. Moramo zapečatiti ovo mjesto dok ga ne uspijemo pretražiti.

- Zašto ga morate pretražiti? - reče Delacroix, a sada mu se u glasu čuo pravi gnjev. - Govorim vam ono što trebate znati. Ubio sam svog sina. To je bio nesretan slučaj. Valjda sam ga prejako udario. Ja...

Delacroix vrati lice među dlanove i u suzama promrmlja: - Bože... što sam to učinio?

Bosch provjeri Edgara. Bilježio je. Bosch ustane. Želio je odvesti Delacroixa u stanicu, u jednu od soba za ispitivanje. Njegova je zabrinutost sada nestala, a zamijenio ju je osjećaj žurnosti. Savjest i krivnja bili su kratkotrajni. Želio je snimiti Delacroixa - vizualno i glasovno - prije nego što ovaj odluči porazgovarati s odvjetnikom i prije no što shvati da se pričom uvaljuje u sobičak dimenzija 3x2 m do kraja života.

- U redu, kasnije ćemo odlučiti što s mačkom - reče. - Zasada ćemo ostaviti dovoljno hrane. Ustanite, gospodine Delacroix, poći ćemo.

Delacroix ustane.

- Mogu li se presvući u nešto bolje? Ovo su samo stare stvari koje nosim ovuda.

- Ne, ne brinite zbog toga - reče Bosch. - Kasnije ćemo vam donijeti odjeću u koju ćete se presvući.

Nije se potrudio reći mu da ta odjeća neće biti njegova. Dogodit će se da će mu proslijediti okružni zatvorski kombinezon s brojem preko leđa. Kombinezon će mu biti žut, boje dodijeljene pritvorenicima na katu visoke važnosti - ubojicama.

- Hoćete li mi staviti lisičine? - upita Delacroix.

- Takva je policijska politika - reče Bosch. - Moramo. Zaobišao je stolić za kavu i okrenuo Delacroixa kako bi mu mogao zavezati ruke iza leđa.

- Bio sam glumac, znate. Jednom sam glumio zatvorenika u epizodi Bjegunca. Prve serije, s Davidom Janssenom. Bila je to samo mala uloga. Sjedio sam na klupi pokraj Janssena. Samo sam to radio. Mislim da sam trebao biti drogiran.

Bosch ne reče ništa. Blago je gurnuo Delacroixa prema uskim vratima prikolice.

- Ne znam zašto sam se upravo sjetio toga - reče Delacroix.

- U redu je - reče Edgar. - Ljudi se prisjete najčudnijih stvari u ovakvim trenucima.

- Samo budite pažljivi na ovim stubama - reče Bosch. Izveli su ga, Edgar sprijeda, a Bosch iza njega.

- Imate li ključ? - upita Bosch.

- Tamo na kuhinjskom pultu - reče Delacroix.

Bosch se vrati unutra i pronađe ključeve. Zatim počne otvarati ormariće u majušnoj kuhinji sve dok nije pronašao kutiju mačje hrane. Otvorio ju je i ispraznio na papirnati tanjur ispod stola. Nije bilo baš mnogo hrane. Bosch je znao da će kasnije nešto morati poduzeti oko životinje.

Kada je Bosch izašao iz prikolice, Edgar je već bio smjestio Delacroixa na stražnje sjedalo kicoša. Vidio je kako susjed promatra s otvorenih prednjih vrata obližnje prikolice. Okrenuo se i zaključao Delacroixova vrata.

36.

Bosch proviri u ured poručnice Billets. Bila je okrenuta postrance od svog stola i radila je na računalu na pomoćnom stolu. Njezin je radni stol bio prazan. Spremala se završiti radni dan i otići kući.

- Da? - reče ona ne pogledavši tko je.

- Izgleda da nam se posrećilo - reče Bosch. Okrenula se od računala i vidjela da je to Bosch.

- Daj da pogodim. Delacroix vas je pozvao unutra, samo sjeo i priznao.

Bosch kimne.

- Skoro pa tako.

Oči joj se raširiše od iznenađenja.

- Zafrkavaš me.

- Kaže da je to učinio. Morali smo ga ušutkati da ga možemo dovesti ovamo i snimiti. Bilo je kao da je čekao da se pojavimo.

Billetsova je postavila još nekoliko pitanja i Bosch na kraju sažme čitav posjet prikolici, uključujući i problem s kojim su se suočili, budući da nisu imali upotrebljiv magnetofon kojim bi snimili Delacroixovo priznanje. Billetsova se zabrinula i ozlovoljila, podjednako na Boscha i Edgara jer nisu bili spremni, kao i na Bradleyevu iz OUP-a jer nije vratila Boschev magnetofon.

- Sve što mogu reći je da nam ovo bolje ne pokvari uspjeh, Harry - reče ona, ukazujući na mogućnost pravnog izazova za bilo kakvo priznanje budući da prvotne Delacroixove riječi nisu bile

snimljene. - Ako izgubimo ovaj slučaj zbog našeg propusta...

Nije dovršila, no nije ni trebala.

- Gledaj, mislim da će sve biti u redu. Edgar je zapisao sve što je rekao, od riječi do riječi. Stali smo čim smo imali dovoljno da ga upecamo, a sada ćemo sve to zabilježiti audiovizualno.

Billetsova se doimala neznatno umirena.

- A što je s Mirandom? Siguran si da nećemo imati situaciju poput one s Mirandom - reče ona tako da posljednji dio nije predstavljao pitanje već naredbu.

- Ne vidim to tako. Počeo je deklamirati prije nego što smo dobili priliku da ga savjetujemo. Zatim je i kasnije nastavio govoriti. Ponekad to tako ide. Spreman si ići spravom za probijanje zidova, a oni ti jednostavno otvore vrata. Onaj koga dobije za odvjetnika mogao bi dobiti srčani udar i početi vriskati zbog toga, ali iz toga neće proizaći ništa. Mi smo čisti, poručnice.

Billetsova kimne, znak da ju je Bosch uvjerio.

- Kad bi barem sa svima njima bilo ovako jednostavno - reče ona. - Što je s Uredom državnog odvjetnika?

- Njih ću sljedeće nazvati.

- U redu, koja soba ako poželim baciti pogled?

- Trica.

- Dobro, Harry, odi i upakiraj ga.

Okrenula se natrag svome računalu. Bosch joj salutira i tek što se nije iskrao kroz vrata, kadli zastane. Ona osjeti da nije otišao i ponovno se okrene prema njemu.

- Što je?

Bosch slegne ramenima.

- Ne znam. Čitavim putem do stanice razmišljao sam što se sve moglo izbjeći da smo samo otišli k njemu umjesto što smo se poigravali oko njega, skupljajući podatke.

- Harry, znam što misliš, i nema nikakvog načina na koji si mogao znati da ovaj tip, nakon dvadeset i nešto godina, samo čeka da mu pokucaš na vrata. Riješio si to na pravi način, i da to moraš ponoviti opet bi učinio isto. Kružiš oko lovine. Ono što se dogodilo policajki Brasher nije imalo ništa s time kako si vodio ovaj slučaj.

Bosch je na tren pogleda, a zatim kimne. Ono što je rekla pomoći će mu da si olakša savjest.

Billetsova se vrati svome računalu.

- Kao što rekoh, idi ga upakirati.

Bosch se vrati stolu za ubojstva kako bi nazvao Ured državnog odvjetnika i obavijestio ih da je došlo do uhićenja u slučaju ubojstva i da uzimaju iskaz. Razgovarao je s nadzornicom po imenu O'Brien i rekao joj da će on ili njegov partner do kraja dana doći podnijeti optužnicu. O'Brienova, koja je bila upoznata sa slučajem samo putem vijesti iz medija, rekla je da želi poslati tužitelja u stanicu radi nadgledanja davanja priznanja i daljnjeg razvoja slučaja na ovom stupnju.

Bosch je znao da će uz prometnu gužvu iz gradskog središta tužitelju trebati barem četrdeset pet minuta da stigne u stanicu. Rekao je O'Brienovoj da je tužitelj dobrodošao, ali da neće nikoga čekati prije nego što uzme priznanje. O'Brienova ga upozori da bi trebao.

- Gledajte, ovaj tip želi govoriti - reče Bosch. - Za četrdeset pet minuta ili za jedan sat priča bi mogla biti sasvim drugačija. Ne možemo čekati. Recite svom

čovjeku da pokuca na vrata sobe broj tri kada stigne ovamo. Uvest ćemo ga čim prije.

U savršenom bi svijetu tužitelj bio na ispitivanju, ali budući da je godinama radio na slučajevima, Bosch je znao da nečista savjest ne ostaje uvijek nečista. Kada ti netko kaže da želi priznati ubojstvo, ne čekaš. Uključiš magnetofon i kažeš: - Reci mi sve o tome.

O'Brienova se nevoljko složi, navodeći vlastita iskustva, te okončaše razgovor. Bosch smjesta ponovno podigne slušalicu i nazove Unutarnje poslove, te zatraži Carol Bradle!. Prespojili su ga.

- Ovdje Bosch iz Hollywoodske ispostave, gdje je moj vražji magnetofon?

Umjesto odgovora zavladala je tišina.

- Bradleyeva? Halo? Jeste li...

- Ovdje sam. Imam vaš magnetofon ovdje.

- Zašto ste ga uzeli? Rekao sam vam da poslušate kasetu. Nisam rekao da uzmete moj aparat, da ga više ne trebam.

- Htjela sam ga pregledati i dati kasetu na provjeru, uvjeriti se da je u neprekinutom slijedu.

- Onda je otvorite i izvadite traku. Ne uzimajte aparat.

- Detektive, ponekad je za dokazivanje autentičnosti trake potreban original magnetofona.

Bosch frustrirano odmahne glavom.

- Isuse, zašto ovo radite? Znate tko je odavao informacije, zašto gubite vrijeme?

Ponovno je nastala stanka prije nego što je odgovorila.

- Morala sam biti temeljita. Detektive, moram voditi svoju istragu onako kako smatram da je prikladno.

Sada je Bosch na trenutak zastao, pitajući se je li mu štogod promaklo, je li se nešto drugo događalo. Konačno je odlučio da se ne može brinuti zbog toga. Morao je držati pogled na svom zgoditku. Svom slučaju.

- Temeljitost, to je sjajno - reče on. - Pa, danas sam umalo izgubio priznanje jer nisam imao svoj aparat. Cijenio bih da mi ga vratite.

- Završila sam s njime i iz ovih ga stopa stavljam u međuuredsku poštu.

- Hvala vam. Doviđenja.

Spustio je slušalicu upravo u trenutku kada se za stolom pojavio Edgar s tri šalice kave. To je Boscha podsjetilo na nešto što bi trebali obaviti.

- Tko je dežurni dolje? - upita.

- Bio je Mankiewitz - reče Edgar. - I Young isto.

Bosch izlije kavu iz termosice u šalicu koju je izvadio iz svoje ladice. Zatim podigne slušalicu i nazove ured dežurnog narednika. Javio se Mankiewitz.

- Imaš li koga u TAK-u?

- Bosch? Mislio sam da ćeš uzeti nekoliko slobodnih dana.

- Krivo si mislio. Što je s TAK-om?

- Ne, nema nikoga do otprilike osam. Što trebaš?

- Namjeravam uzeti priznanje i ne želim da bilo koji odvjetnik može otvoriti kutiju kada je zamotam. Moj tip zaudara na burbon, ali mislim da je trijezan. Svejedno bih to želio službeno zabilježiti.

- To je slučaj s kostima?

- Da.

- Dovedi ga dolje i ja ću to napraviti. Kvalificiran sam.

- Hvala, Mank.

Poklopio je slušalicu i pogledao u Edgara.

- Odvedimo ga dolje u TAK i pogledajmo što će ispuhati. Samo da se osiguramo.

- Dobra zamisao.

Uzeli su svoje kave u sobu za ispitivanje broj 3, gdje su ranije lisičinama zavezali Delacroixa za kolut na sredini stola. Oslobodili su mu ruke i dali mu da popije nekoliko gutljaja svoje kave prije nego što su ga sproveli hodnikom do malog zatvora. Zatvor se u svojoj biti sastojao od dvije velike ćelije za zadržavanje pijanaca i prostitutki. Uhićenike od veće važnosti obično su premještali u glavni gradski ili okružni zatvor. Tamo se nalazila i mala treća ćelija poznata i kao TAK - testiranje na alkohol u krvi.

Susreli su se s Mankiewitzom u hodniku i otpratili ga do TAK-a gdje je uključio uređaj za analizu daha i uputio Delacroixa da puhne u prozirnu plastičnu cijev spojenu na uređaj. Bosch opazi da Mankiewtz preko svoje značke nosi crni flor za Brasherovu.

Za nekoliko su minuta imali rezultat. Delacroix je ispuhao 0.003 promila, niti približno dovoljno za pravni prekršaj zbog premašivanja ograničenja u vožnji. Nije postojao standardni skup ograničenja za priznavanje ubojstva.

Dok su izvodili Delacroixa iz TAK-a, Bosch osjeti kako ga je Mankiewitz tapša po ruci. Okrenuo se da ga pogleda dok se Edgar zaputio natrag hodnikom s Delacroixom.

Mankiewitz kimne.

- Harry, samo sam želio reći da mi je žao. Znaš već, zbog onoga što se tamo dogodilo.

Bosch je znao da govori o Brasherovoj. Uzvratio je kimanjem.

- Da, hvala. Teško je.

- Morao sam je poslati tamo, znaš. Znao sam da je neiskusna, ali...

- Hej, Mank, ispravno si učinio. Nemoj se preispitivati ni o čemu. Mankiewitz kimne.

- Moram ići - reče Bosch.

Dok je Edgar vraćao Delacroixa na njegovo mjesto u sobi za ispitivanje, Bosch pođe u sobu za promatranje, usmjeri videokameru kroz providno staklo i umetne novu kasetu koju je uzeo iz ormarića sa zalihama opreme. Potom uključi kameru i rezervni magnetofon. Sve je bilo spremno. Pošao je natrag u sobu za ispitivanje da završi omatanje paketa.

37.

Bosch je imenovao trojicu koji su zaposjeli sobu za ispitivanje te naveo datum i vrijeme, iako će se i jedno i drugo ispisati na donjem okviru videozapisa koji je snimao razgovor. Stavio je na stol obrazac s optuženikovim pravima i rekao Delacroixu da ga želi još jednom savjetovati o njegovim pravima. Kada je završio, zamolio je Delacroixa da potpiše obrazac koji je zatim premjestio na kraj stola. Otpio je gutljaj kave i otpočeo.

- Gospodine Delacroix, ranije danas izrazili ste mi želju da razgovaramo o onome što se 1980. godine dogodilo vašem sinu Arthuru. Želite li još uvijek razgovarati o tome?

- Da.

- Počnimo s osnovnim pitanjima, a onda se možemo vratiti natrag i obuhvatiti sve ostalo. Jeste li prouzročili smrt svoga sina, Arthura Delacroixa?

- Da, jesam.

Rekao je to bez oklijevanja i ispoljavanja osjećaja.

- Jeste li ga ubili?

- Da, jesam. Nisam htio, ali jesam. Da.

- Kada se to dogodilo?

- To je bilo u svibnju, mislim, 1980. godine. Mislim da je bilo tada. Vi vjerojatno znate više o tome od mene.

- Molim vas, ne iznosite pretpostavke. Molim vas da odgovarate na svako pitanje najbolje što možete i koliko vam to sjećanje dopušta.

- Pokušat ću.
- Gdje vam je sin ubijen?
- U kući u kojoj smo tada živjeli. U njegovoj sobi.
- Kako je ubijen? Jeste li ga udarili?
- Ovaj, jesam. Ja...

Delacroixov se poslovni pristup razgovoru odjednom raspao i lice mu se doimalo preplavljeno emocijama. Poslužio se donjim dijelovima dlanova da obriše suze iz očiju.

- Udarili ste ga?
- Da.
- Gdje?
- Posvuda, pretpostavljam.
- Uključujući i glavu?
- Da.
- To je bilo u njegovoj sobi, rekli ste?
- Da, njegovoj sobi.
- Čime ste ga udarili?
- Kako mislite?
- Jeste li se poslužili šakama ili nekakvim predmetom?
- Da, i jednim i drugim. Rukama i predmetom.
- Kojim ste predmetom udarili svog sina?
- Stvarno se ne mogu sjetiti. Morat ću... to je bilo samo nešto što je imao tamo. U svojoj sobi. Moram razmisliti.
- Možemo se vratiti na to, gospodine Delacroix. Zašto ste ga tog dana... najprije, kada se to dogodilo? U koje doba dana?
- To je bilo ujutro. Nakon što je Sheila - ona je moja kći - otišla u školu. To je stvarno sve čega se sjećam. Sheile nije bilo.

- Što je s vašom suprugom, dječakovom majkom?

- Oh, nje već dugo nije bilo. Ona je razlog da sam počeo... Zaustavio se. Bosch pretpostavi da je htio prebaciti krivnju za svoje opijanje na ženu, što bi je prikladno okrivilo za sve proizašlo iz opijanja, uključujući i ubojstvo.

- Kada ste posljednji put razgovarali sa svojom suprugom?

- Bivšom suprugom. Nisam s njom razgovarao od onog dana kada je otišla. To je bilo...

Nije dovršio. Nije se mogao sjetiti koliko je prošlo.

- A što je s vašom kćeri? Kada ste s njom posljednji put razgovarali?

Delacroix skrene pogled s Boscha i spusti ga na svoje ruke na stolu.

- Davno - reče.

- Koliko davno?

- Ne sjećam se. Ne razgovaramo. Pomogla mi je kupiti prikolicu. To je bilo prije pet ili šest godina.

- Niste razgovarali s njom ovog tjedna?

Delacroix podigne pogled u njega s neobičnim izrazom lica.

- Ovog tjedna? Ne. Zašto bih...

- Pustite da ja postavljam pitanja. A vijesti? Jeste li čitali bilo kakve novine u posljednja dva tjedna ili gledali vijesti na televiziji?

Delacroix odmahne glavom.

- Ne sviđa mi se ono što je sada na televiziji. Volim gledati videokasete.

Bosch shvati da je skrenuo s puta. Odlučio se vratiti osnovnoj priči. Ono što mu je bilo važno postići

bilo je jasno i jednostavno priznanje o smrti Arthura Delacroixa. Moralo je biti utemeljeno i dovoljno detaljno da ostane uvjerljivo. Bosch nije ni najmanje sumnjao da će u jednom trenutku, nakon što Delacroix dobije odvjetnika, povući priznanje. Uvijek je bilo tako. Osporavat će priznanje sa svih strana, od procedura kojih su se držali do osumnjičenikovog duševnog stanja, a Boscheva dužnost nije bila samo da uzme priznanje, već i da se pobrine da se održi i s vremenom se iznese pred dvanaest porotnika.

- Vratimo se vašem sinu, Arthuru. Sjećate li se kojim ste ga predmetom udarili na dan njegove smrti?

- Mislim da je to bila malena palica koju je imao. Minijaturna bejzbolska palica nalik suveniru s utakmice Dodgersa.

Bosch kimne. Znao je o čemu govori. Na štandovima za suvenire prodavale su se palice koje su bile poput starih policijskih pendreka koje su policajci nosili sve dok nisu prešli na metalne palice. Mogle su biti smrtonosne.

- Zašto ste ga udarili?

Delacroix spusti pogled na svoje ruke. Bosch opazi da na njima nema nokata. Izgledalo je bolno.

- Ovaj, ne sjećam se. Vjerojatno sam bio pijan. Ja... Ponovno je briznuo u plač i sakrio lice u svoje napaćene ruke.

Bosch je čekao sve dok nije spustio ruke i nastavio.

- On... on je trebao biti u školi. A nije. Ušao sam u sobu, kad gle njega. Razljutio sam se. Dobro sam plaćao za tu školu, a nisam imao novca. Počeo sam vikati. Počeo sam udarati, a onda... onda sam samo podignuo

malu palicu i udario ga. Valjda sam ga prejako udario. Nisam htio.

Bosch ponovno pričeka, ali Delacroix nije nastavio.

- Onda je umro?

Delacroix kimne.

- To znači da potvrđujete?

- Da. Da.

Začulo se lagano kucanje na vratima. Bosch kimne Edgaru, koji ustane i izađe. Bosch pretpostavi da je to tužitelj, ali sada nije kanio prekinuti razgovor da bi ga predstavio. Odlučno je nastavio dalje.

- Što ste zatim učinili? Nakon što je Arthur umro.

- Iznio sam ga straga, pa po stubama do garaže. Nitko me nije vidio. Stavio sam ga u prtljažnik svog auta. Onda sam se vratio u njegovu sobu, počistio i spremio nešto njegove odjeće u torbu.

- Kakvu vrstu torbe?

- To je bila njegova školska torba. Njegova naprtnjača.

- Koju ste odjeću stavili u nju?

- Ne sjećam se. Što god sam zgrabio iz ladice, znate?

- U redu. Možete li opisati tu naprtnjaču? Delacroix slegne ramenima.

- Ne sjećam se. Bila je tek obična naprtnjača.

- Dobro, a nakon što ste u nju stavili odjeću, što ste učinili?

- Stavio sam je u prtljažnik. I zatvorio ga.

- Koji je to bio auto?

- To je bila moja impala iz sedamdeset druge.

- Još uvijek je imate?

- Da barem; bila bi klasik. Ali uništio sam je. To mi je bila prva kazna zbog vožnje pod utjecajem alkohola.

- Kako to mislite, "uništio"?

- Napravio sam totalku na njoj. Zabio sam je u drvo palme na Beverly Hillsu. Odvezli su je negdje na auto-otpad.

Bosch je znao da bi pronalaženje trideset godina starog automobila bilo teško, ali vijest da je na vozilu bila nastala totalna šteta izjalovila je svaku nadu u njegov pronalazak i pregled prtljažnika radi materijalnih dokaza.

- Vratimo se onda vašoj priči. Imali ste tijelo u prtljažniku. Kada ste ga se riješili?

- Te noći. Kasno. Kad se tog dana nije vratio kući iz škole, počeli smo ga tražiti.

- Mi?

- Sheila i ja. Vozili smo se naokolo i tražili. Otišli smo na sva mjesta za skejtere.

- I čitavo je to vrijeme Arthurovo tijelo bilo u prtljažniku auta u kojem ste se nalazili?

- Tako je. Vidite, nisam želio da ona zna što sam učinio. Štitio sam je.

- Shvaćam. Jeste li prijavili policiji nestanak?

Delacroix odmahne glavom.

- Ne. Otišao sam u Wilshirsku stanicu i razgovarao s jednim policajcem. Bio je baš tamo gdje se ulazi. Za pultom. Rekao mi je da je Arthur vjerojatno pobjegao i da će se vratiti. Neka mu dam nekoliko dana. I tako nisam podnio prijavu.

Bosch je pokušavao pokriti čim više markera, prelazeći preko činjenica priče koje se mogu provjeriti i

tako upotrijebiti za potkrepljivanje priznanja kada ga Delacroix i njegov odvjetnik povuku i ospore. Najbolji način da se to učini bio je uz pomoć neoborivih dokaza ili znanstvenih činjenica. No također je bilo važno unakrsno uspoređivanje priča. Sheila Delacroix već je bila rekla Boschu i Edgaru da su se ona i njezin otac odvezli u policijsku stanicu one noći kada Arthur nije došao kući. Njezin je otac ušao dok je ona čekala u automobilu. No Bosch nije pronašao prijavu o nestaloj osobi. To se sada uklapalo. Imao je marker koji će pomoći potvrditi priznanje.

- Gospodine Delacroix, je li vam ugodno razgovarati sa mnom?

- Da, naravno.

- Ne osjećate se primorani na davanje iskaza ili da vam se na bilo koji način prijeti?

- Ne, dobro sam.

- Dobrovoljno razgovarate sa mnom, je li tako?

- Tako je.

- U redu, kada ste izvadili tijelo svoga sina iz prtljažnika?

- To sam učinio kasnije. Nakon što je Sheila pošla spavati, opet sam izašao do auta i odveo ga tamo gdje sam mogao sakriti tijelo.

- A gdje je to bilo?

- Gore u brdima. Laurel Canyon.

- Možete li se preciznije sjetiti gdje?

- Ne pretjerano. Otišao sam na Lookout Mountain pokraj škole. Tamo negdje gore. Bilo je mračno i ja... znate već, pio sam jer sam se zbog nesreće osjećao tako loše, znate.

- Nesreće?

- Kad sam Arthura onako prejako udario.

- Aha. Dakle uzbrdo pokraj škole, sjećate li se na kojoj ste cesti bili?

- Na Wonderlandu.

- Wonderlandu? Jeste li sigurni?

- Ne, ali mislim da je bila ta. Proveo sam sve ove godine... pokušavao sam zaboraviti o ovome koliko god sam mogao.

- Dakle, tvrdite da ste bili pijani kada ste sakrili tijelo?

- Bio sam pijan. Zar ne mislite da sam morao biti?

- Nije bitno što ja mislim.

Bosch osjeti kako ga podilazi prvi žmarac opasnosti. Dok je Delacroix nudio potpuno priznanje, Bosch je izvukao podatak koji bi mogao naštetiti slučaju. To što je Delacroix bio pijan moglo je objasniti zašto je tijelo bilo očito ostavljeno u žurbi u šumi na obronku te brzo prekriveno površinskim slojem zemlje i borovih iglica. No Bosch se prisjetio i vlastitog teškog uspinjanja na brežuljak i nije mogao zamisliti pijanog čovjeka kako to radi dok usto nosi ili vuče tijelo vlastitog sina.

A naprtnjaču da se i ne spominje. Bi li je nosio zajedno s tijelom ili se Delacroix po drugi put popeo na brežuljak i nekako pronašao isto mjesto u mraku na kojem je ostavio tijelo?

Bosch je proučavao Delacroixa, pokušavajući odlučiti u kojem smjeru da krene. Morao je biti vrlo oprezan. Slučaj bi uništilo da izvuče odgovor koji bi branitelj kasnije mogao danima iskorištavati na sudu.

- Sve čega se sjećam - iznenada reče Delacroix - je da mi je trebalo mnogo vremena. Nije me bilo gotovo

čitave noći. I sjećam se da sam ga grlio što sam čvršće mogao prije nego što sam ga položio u rupu. Bilo je kao da sam mu održao pogreb.

Delacroix kimne i pretraži Boscheve oči kao da u njima očekuje priznanje jer je učinio pravu stvar. Bosch mu svojim pogledom nije ništa otkrio.

- Počnimo s time - reče. - Rupa u koju ste ga položili, koliko je bila duboka?

- Nije bila toliko duboka, možda najviše šezdesetak centimetara.

- Kako ste je iskopali? Jeste li sa sobom imali oruđe?

- Ne, nisam na to mislio. Tako da sam morao kopati rukama. Nisam daleko dospio.

- A naprtnjača?

- Ovaj, i nju sam tamo položio. U rupu. Ali nisam siguran. Bosch kimne.

- U redu. Sjećate li se bilo čega drugog u vezi s tim mjestom? Je li bilo strmo, ravno, blatnjavo?

Delacroix odmahne glavom.

- Ne mogu se sjetiti.

- Je li tamo bilo kuća?

- Neke su bile odmah pokraj, da, ali nitko me nije vidio, ako na to mislite.

Bosch konačno odluči da ide predaleko stazom pravne pogibelji. Morao se zaustaviti i vratiti, te raščistiti nekoliko detalja.

- Što je sa skejtom vašeg sina?

- Što s njim?

- Što ste učinili s njim?

Delacroix se nagne naprijed da razmisli o ovome.

- Znate, zapravo se ne sjećam.

- Jeste li ga zakopali s njime?

- Ne mogu se... ne sjećam se.

Bosch je pričekao da vidi hoće li štogod izaći. Delacroix ne reče ništa.

- U redu, gospodine Delacroix, sada ćemo napraviti stanku dok ja odem popričati sa svojim partnerom. Želim da promislite o onome o čemu smo upravo razgovarali. O mjestu na koje ste odveli svog sina. Potrebno mi je da se sjetite više toga o njemu. O skejtu također.

- Dobro, pokušat ću.

- Vratit ću se s još kave.

- To bi bilo dobro.

Bosch ustane i iznese prazne šalice iz sobe. Odmah pođe do sobe za promatranje i otvori vrata. Unutra su bili Edgar i još jedan muškarac. Muškarac, kojeg Bosch nije poznavao, promatrao je Delacroixa kroz providno staklo. Edgar je posezao prema videu da ga isključi.

- Ne isključuj ga - brzo reče Bosch. Edgar zastane.

- Neka radi. Ako se počne prisjećati još detalja, ne želim da itko kaže da smo mu ih mi dali.

Edgar kimne. Drugi se muškarac okrene od stakla i ispruži ruku. Izgledao je kao da mu nije više od trideset godina. Imao je tamnu kosu koja je bila zalizana unatrag i vrlo svijetlu kožu. Na licu mu je bio širok osmijeh.

- Bok, ja sam George Portugal, zamjenik okružnog tužitelja. Bosch spusti svoje prazne čaše na stol i rukuje se s njime.

- Izgleda da ovdje imate zanimljiv slučaj - reče Portugal.

- I stalno postaje sve zanimljiviji - reče Bosch.

- Pa, prema onome što sam vidio u posljednjih deset minuta, nemate se zašto brinuti. Ovo je pun pogodak.

Bosch kimne ali ne uzvrati osmijehom. Želio se nasmijati glupavosti Portugalove izjave. Iskustvo mu je govorilo da ne vjeruje instinktima mladih tužitelja. Mislio je na sve što se dogodilo prije nego što su doveli Delacroixa u sobu s druge strane stakla. I znao je da ne postoji takva stvar kao što je pun pogodak.

38.

U 19 sati Bosch i Edgar odvezli su Samuela Delacroixa u gradsko središte da ga pritvore u Parkerovu centru pod optužbom da je ubio svog sina. S Portugalom koji je u sobi za ispitivanje sudjelovao u saslušavanju, postavljali su pitanja Delacroixu još skoro jedan sat, skupivši samo još nekoliko novih detalja o ubojstvu. Očevo sjećanje na ubojstvo svog sina i njegovu ulogu u tome nagrizlo je dvadeset godina krivnje i viskija.

Portugal je napustio prostoriju i dalje vjerujući kako je slučaj pun pogodak. S druge strane, Bosch nije bio toliko siguran. Nikada nije s veseljem dočekivao dobrovoljna priznanja kao drugi detekivi i tužitelji. Vjerovao je da je iskreno kajanje rijetko u svijetu. Prilazio je neočekivanim priznanjima s iznimnim oprezom, u riječima uvijek tražeći podvalu. Za njega je svaki slučaj bio poput kuće koja se gradi. Kada u igru uđe priznanje, ono postaje betonska ploča na kojoj se gradi kuća. Ako je ploča bila pogrešno zamiješana ili izlivena, kuća neće izdržati trešnju prvog potresa. Dok je vozio Delacroixa prema Parkerovu centru, Bosch nije mogao a da ne pomisli kako u temelju ove kuće postoje nevidljive pukotine, te da stiže potres.

Boscheve misli prekine zvonjava njegova mobitela. Zvala je poručnica Billets.

- Vi ste dečki šmugnuli odavde prije no što smo ugrabili priliku za razgovor.

- Odvodimo ga u centar da ga pritvorimo.

- Zvučiš zadovoljno zbog toga.
- Pa... zapravo ne mogu razgovarati.
- U autu si s njim?
- Da.
- Je li ozbiljno ili samo glumiš majku kvočku?
- Još ne znam.
- Zvali su me Irving i Ured za odnose s javnošću. Pretpostavljam da se već pročulo iz Ureda okružnog tužitelja da pristižu optužnice. Kako želiš da to riješim?

Bosch pogleda na svoj sat. Procijenio je da bi nakon što predaju Delacroixa mogli stići do kuće Sheile Delacroix do 20 sati. Problem je bio u tome što bi objava medijima mogla značiti da će izvjestitelji stići do nje prije toga.

- Znate što, želimo prvi stići do kćeri. Možete li otići u Ured okružnog tužitelja i vidjeti mogu li zadržati podatak do devet sati. Isto vrijedi i za Odnose s javnošću.
- Nema problema. I gledaj, nakon što ostaviš tipa, nazovi me kada budeš mogao razgovarati. Kod kuće. Ako postoji kakav problem, želim znati za njega.
- Može.

Sklopio je mobitel i pogledao prema Edgaru.

- Prva stvar koju Portugal mora da je učinio bila je da nazove svoj ured za odnose s javnošću.
- I mislio sam. Vjerojatno mu je to prvi važan slučaj. Izmusti će iz njega sve što može.
- Da.

Nekoliko su se minuta vozili u tišini. Bosch je razmišljao o onome što je insinuirao Billetsovoj. Nije mogao u potpunosti razlučiti koji mu je razlog za nelagodu. Slučaj se sada premještao iz područja

policijske istrage u područje sudskog sustava. Još je uvijek trebalo napraviti mnogo istražiteljskog posla, no svi su se slučajevi mijenjali čim bi se osumnjičenika optužilo i pritvorilo, te čim bi počeo sudski postupak. U većini slučajeva Bosch je osjećao olakšanje i ispunjenost onog trenutka kada bi ubojicu vodio u zatvor. Osjećao se kao gradski kraljević, kao da je na neki način nešto promijenio. Ali ne i ovog puta, a nije bio siguran zašto.

Konačno je otpustio svoje osjećaje o vlastitim pogreškama i nekontrolirajućem razvijanju slučaja. Odlučio je da ne može slaviti niti se imalo osjećati kao kraljević kada ga je slučaj toliko mnogo stajao. Da, u autu su sa sobom imali ubojicu djeteta koji je priznao, i vodili su ga u zatvor. No Nicholas Trent i Julia Brasher bili su mrtvi. Kuća koju je izgradio na slučaju uvijek će imati sobe s njihovim duhovima. Uvijek će ga progoniti.

- Jeste li to govorili o mojoj kćeri? Razgovarat ćete s njom? Bosch podigne pogled u retrovizor. Delacroix se zgrbio prema naprijed jer su mu ruke bile sputane lisicama iza leđa. Bosch je morao namjestiti retrovizor i upaliti svjetlo u kabini da bi mu vidio oči.

- Da. Priopćit ćemo joj vijest.

- Morate li? Morate li je uplitati u ovo?

Bosch ga je na trenutak promatrao u ogledalu. Delacroixove oči pogledavale su amo-tamo.

- Nemamo izbora - reče Bosch. - Radi se o njenom bratu, njenom ocu.

Bosch usmjeri automobil na izlaz za Los Angelesku ulicu. Bit će na zatvorskom ulazu iza Parkerova centra za pet minuta.

- Što ćete joj reći?

- Ono što ste nam rekli. Da ste ubili Arthura. Želimo joj reći prije nego što izvjestitelji stignu do nje ili prije nego što to vidi na vijestima.

Provjerio je retrovizor. Vidio je kako Delacroix kima u znak odobravanja. Zatim podigne pogled i pogleda u Boscheve oči u retrovizoru.

- Hoćete li joj reći nešto u moje ime?

- Reći joj što?

Bosch posegne u unutarnji džep za svojim magnetofonom, ali onda shvati ga ga nema sa sobom. U sebi je opsovao Bradleyevu i vlastitu odluku da surađuje s OUP-om.

Delacroix je na trenutak utihnuo. Okretao je glavu sjedne strane na drugu kao da traži ono što želi reći svojoj kćeri. Zatim je opet podignuo pogled i progovorio.

- Samo joj recite da mi je žao zbog svega. Samo tako. Recite joj to.

- Žao vam je zbog svega. Kopčam. Još nešto?

- Ne, samo to.

Edgar se premjesti na svom sjedalu kako bi mogao pogledati unatrag prema Delacroixu.

- Žao vam je, ha? - reče. - Čini se malo prekasno nakon dvadeset godina, ne mislite li?

Bosch skrene desno na Los Angelesku ulicu. Nije mogao pogledati u retrovizor da provjeri Delacroixovu reakciju.

- Ništa vi ne znate - ljutito odgovori Delacroix. - Plakao sam dvadeset godina.

- Da - dobaci Edgar. - Plakao u svoj viski. Ali nedovoljno da bilo što učinite oko toga sve dok se mi nismo pojavili. Nedovoljno da ispužete iz svoje boce,

predate se i izvadite svog dječaka iz zemlje dok ga je još bilo dovoljno za pošten pokop. Sve što imamo su kosti, znate. Kosti.

Bosch sada provjeri retrovizor. Delacroix odmahne glavom i nagne se još više naprijed, sve dok mu glava nije dosegnula stražnji dio sjedala.

- Nisam mogao - reče. - Nisam čak niti...

Zaustavio se i Bosch je promatrao retrovizor dok su se Delacroixova ramena počela tresti. Plakao je.

- Niste čak niti što? - upita Bosch. Delacroix ne odgovori.

- Niste čak niti što? - upita Bosch glasnije.

Zatim začuje Delacroixa kako povraća na pod stražnjeg dijela automobila.

- Ah, sranje! - vikne Edgar. - Znao sam da će se ovo dogoditi. Automobil se ispuni oštrim zadahom zatvorske ćelije u kojoj se trijezne pijanci. Po bljuvotini na bazi alkohola. Bosch spusti svoj prozor do kraja usprkos hladnom siječanjskom zraku. Edgar učini isto. Bosch skrene automobilom u Parkerov centar.

- Mislim da je na tebi red - reče Bosch. - Ja sam dobio posljednjeg. Onog šaljivčinu kojeg smo izveli iz bara Marmount.

- Znam, znam - reče Edgar. - Upravo ono što želim raditi prije večere.

Bosch se parkira na jedno od parkirnih mjesta u blizini prihvatnih vrata rezerviranih za vozila koja su prevozila zatvorenike.

Policajac zadužen za prihvat koji je stajao pokraj vrata počeo se primicati prema automobilu.

Bosch se prisjeti pritužbe Julije Brasher o tome kako mora čistiti bljuvotine sa stražnjeg dijela

ophodnog vozila. Gotovo kao da ga je opet bubnula u bolna rebra, navodeći ga da se osmjehne unatoč boli.

39.

Sheila Delacroix otvorila je vrata doma u kojem su nekada živjeli ona i njezin brat, ali u kojem je samo jedno od njih odraslo. Nosila je crne tajice i dugačku majicu kratkih rukava koja joj je dosezala skoro do koljena. Lice joj je bilo bez šminke i Bosch prvi put opazi da ima lijepo lice kada ga ne skriva šminkom i puderom. Oči joj se raširiše kada je prepoznala Boscha i Edgara.

- Detektivi? Nisam vas očekivala.

Nije pokazala namjeru da ih pozove unutra. Bosch progovori.

- Sheila, uspjeli smo identificirati ostatke iz Laurel Canyona i one pripadaju vašem bratu, Arthuru. Žao nam je što vam to moramo priopćiti. Možemo li ući na nekoliko minuta?

Kimnula je primajući taj podatak i samo se na trenutak naslonila na vrata. Bosch se pitao hoće li napustiti ovo mjesto sada kada zna da nema nikakve šanse da će se Arthur ikada vratiti.

Maknula se u stranu i mahnula im da uđu.

- Izvolite - reče ona, dajući im znak da sjednu dok su se približavali dnevnom boravku.

Svi zauzeše ista mjesta kao i prije. Bosch opazi da se kutija s fotografijama koju je izvukla prije nekoliko dana još uvijek nalazi na stoliću za kavu. Sada su fotografije u kutiji bile uredno poslagane u redove. Sheila primijeti njegov pogled.

- Malo sam ih posložila. Dugo sam to namjeravala napraviti. Bosch kimne. Čekao je sve dok nije zauzela svoje mjesto, a tada je sjeo posljednji i nastavio. Na putu do nje on i Edgar su se dogovorili kako bi posjet trebao proteći. Sheila Delacroix bit će važan sastavni dio slučaja. Imali su priznanje njezina oca i kosti kao dokaz. No ono što će sve to povezati bit će njena priča. Trebali su je da im ispriča kako je bilo odrastati u kući Delacroixovih.

- Ovaj, ima još, Sheila. Htjeli smo razgovarati s vama prije nego što to vidite na vijestima. Kasno danas vaš je otac optužen za Arthurovo ubojstvo.

- O, moj Bože.

Nagnula se naprijed i spustila laktove na koljena. Stisnula je ruke u pesnice i držala ih čvrsto na ustima. Sklopila je oči i kosa joj padne naprijed, pomažući joj da sakrije lice.

- Pritvoren je u Parkerovu centru dok sutra ne dočeka svoju optužnicu i raspravu za određivanje jamčevine. Rekao bih da prema onome kako stvari izgledaju - njegovu stilu života, mislim - ne vjerujem da će moći platiti onakvu jamčevinu o kakvoj će oni raspravljati.

Ona otvori oči.

- Ovo mora da je nekakva zabuna. Što je s onim muškarcem, muškarcem preko puta ulice. Ubio se, mora da je on taj.

- Mi ne mislimo tako, Sheila.

- Moj otac nije to mogao učiniti.

- Zapravo - reče Edgar blago - priznao je da jest. Uspravila se, i Bosch ugleda istinsko iznenađenje na njezinu licu.

A to je iznenadilo njega. Mislio je kako bi ona uvijek gajila tu ideju, sumnju u svog oca.

- Rekao nam je da ga je udario bejzbolskom palicom zato što je markirao iz škole - reče Bosch. - Vaš je otac rekao da je tada pio, te da je jednostavno izgubio kontrolu i prejako ga udario. Nesretan slučaj, kako on kaže.

Sheila je zurila u njega pokušavajući probaviti taj podatak.

- Zatim je stavio tijelo vašeg brata u prtljažnik automobila. Rekao nam je da je on bio u prtljažniku čitavo vrijeme kad ste se vas dvoje te noći vozili naokolo i tražili ga.

Ona ponovno sklopi oči.

- Zatim, kasnije te noći - nastavi Edgar - dok ste spavali, on se iskrao van i odvezao u brda, te se riješio tijela.

Sheila počne odmahivati glavom kao da se pokušava obraniti od riječi.

- Ne, ne, on...

- Jeste li ikada vidjeli da vaš otac udara Arthura? - upita Bosch. Sheila ga pogleda, naizgled izlazeći iz svoje omamljenosti.

- Ne, nikada.

- Jeste li sigurni u to?

Odmahnula je glavom.

- Ništa više od laganog udarca po stražnjici kada je bio malen i ponašao se kao derište. To je sve.

Bosch pogleda Edgara, a zatim natrag u ženu, koja se ponovno nagnula naprijed, gledajući u pod pokraj svojih stopala.

- Sheila, znam da ovdje govorimo o vašem ocu. Ali također govorimo o vašem bratu. Nije baš imao prilike živjeti, zar ne?

Čekao je, i nakon dugog trenutka odmahnula je glavom a da nije podignula pogled.

- Imamo priznanje vašeg oca i imamo dokaze. Arthurove kosti pripovijedaju nam priču, Sheila. Postoje ozljede. Mnogo njih. Iz njegova čitavog života.

Kimnula je.

- Ono što nam je potrebno još je jedan glas. Netko tko nam može reći kako je Arthuru bilo odrastati u ovoj kući.

- Pokušati odrasti - doda Edgar.

Sheila se uspravi i dlanovima razmaže suze po obrazima.

- Sve što vam mogu reći je da ga nikad nisam vidjela kako udara mog brata. Niti jednom.

Obrisala je još suza. Lice joj je postajalo sjajno i izobličeno.

- Ovo je nevjerojatno - reče. - Sve što sam učinila... sve što sam željela bilo je da vidim je li ono gore bio Arthur. A sada... nikada vas nisam trebala nazvati. Trebala sam...

Nije dovršila. Stisnula je vrh nosa pokušavajući zaustaviti suze.

- Sheila - reče Edgar. - Ako to vaš otac nije učinio, zašto bi nam onda rekao da jest?

Oštro je odmahnula glavom i doimala se uznemireno.

- Zašto bi nam rekao da vam prenesemo njegovu poruku kako mu je žao?

- Ne znam. Bolestan je. Pije. Možda želi pažnju, ne znam. Bio je glumac, znate.

Bosch privuče kutiju s fotografijama preko stola i prstom prođe preko jednog od redova. Ugledao je fotografiju Arthura na kojoj je možda imao pet godina. Izvukao ju je i proučio. Na fotografiji ništa nije nagovještalo na to da je dječak osuđen na propast, da su kosti ispod tkiva već oštećene.

Gurnuo je fotografiju natrag na njezino mjesto i podignuo pogled prema ženi. Gledali su jedno u drugo.

- Sheila, hoćete li nam pomoći? Odvratila je pogled od njega.

- Ne mogu.

40.

Bosch zaustavi automobil ispred cijevi za odvođenje vode i brzo ugasi motor. Nije želio privući pozornost stanara Avenije Wonderland. U kicošu je bio izložen. No nadao se da je dovoljno kasno da preko svih prozora budu navučene zavjese.

Bosch je bio sam u automobilu budući da je njegov partner otišao provesti noć kod kuće. Spustio je ruku i pritisnuo dugme za otvaranje prtljažnika. Nagnuo se na prozor i pogledao uvis u tamu obronka. Mogao je vidjeti da je jedinica Posebnih poslova već bila vani te uklonila mrežu rampa i stuba koje su vodile do mjesta zločina. Bosch je upravo to i želio. Želio je da bude što je moguće sličnije onome kada je Samuel Delacroix odvukao tijelo svog sina na obronak u gluho doba noći.

Upali se svjetiljka i u prvi tren iznenadi Boscha. Nije shvatio da mu je palac na dugmetu. Ugasio ju je i pogledao prema utihnulim kućama na okretištu. Bosch je slijedio svoje instinkte, vraćajući se na mjesto gdje je sve počelo. U pritvoru je imao tipa zbog ubojstva starog više od dvadeset godina, no njemu se to nije činilo u redu. Nešto nije bilo kako treba i on će započeti ovdje.

Posegnuo je uvis i isključio svjetlo u kabini automobila. Tiho je otvorio vrata i izašao sa svjetiljkom.

Kod stražnjeg dijela automobila još se jednom ogledao te podignuo poklopac. U prtljažniku je ležala lutka za testiranje koju je posudio od Jespera iz ZlO-ovog laboratorija. Lutke su se koristile prilikom rekonstruiran]a zločina, pogotovo prilikom sumnjivih

skokova samoubojica i bježanja vozača s mjesta prometne nesreće. ZIO je imao veliki izbor lutaka koje su varirale od dječje do odrasle veličine. Težina svake lutke mogla se mijenjati tako da se iz džepova zatvorenih patentnim zatvaračima na torzu i udovima pridodaju ili oduzmu vrećice pijeska od pola kilograma.

Lutka u Boschevu prtljažniku imala je oslikani natpis ZIO duž prsa. Nije imala lice. U laboratoriju su se Bosch i Jesper poslužili vrećicama s pijeskom kako bi lutka težila trideset dva kilograma, koliko je prema veličini kostiju i fotografijama dječaka Golliher procijenio da teži Arthur Delacroix. Lutka je nosila naprtnjaču kupljenu u trgovini koja je bila slična onoj pronađenoj za vrijeme iskopavanja. Bila je puna starih krpa iz prtljažnika kicoša, približno količini odjeće koja je pronađena zakopana s kostima.

Bosch spusti svjetiljku i zgrabi lutku za njezine nadlaktice, te je izvuče iz prtljažnika. Podigne je uvis i stavi preko svog lijevog ramena. Zakorači unatrag da uhvati ravnotežu, a zatim posegne u prtljažnik za svjetiljkom. Bila je to jeftina svjetiljka iz trgovine mješovitom robom, one vrste koju im je Samuel Delacroix rekao da je koristio one noći kada je pokopao svog sina. Bosch je upali, zakorači preko ruba pločnika i uputi se prema obronku.

Bosch se počeo penjati, ali odmah shvati da treba obje ruke kako bi dograbio grane stabala, što bi mu pomoglo da se uspne po kosini. Turnuo je svjetiljku u jednu od svojih prednjih džepova i njezin trak svjetlosti većinom osvijetli gornje dijelove stabala, što mu nije bilo od koristi.

U prvih je pet minuta pao dva puta i brzo se iscrpio prije nego što se uspeo desetak metara po strmom obronku. Bez svjetiljke koja bi mu osvjetljavala put, nije vidio malenu grančicu bez lišća pored koje je prolazio te ga ona ogrebe po obrazu, ostavivši mu otvorenu ranu. Bosch opsuje, ali nastavi dalje.

Nakon što se uspeo petnaestak metara, Bosch se prvi put odmori, bacivši lutku pokraj trupca bora na koji zatim sjedne. Izvukao je majicu iz hlača i upotrijebio je kao krpu da mu pomogne zaustaviti slijevanje krvi po obrazu. Rana ga je bockala od znoja koji mu se slijevao niz lice.

- U redu, Zio, idemo - reče kad je povratio dah.

Sljedećih je šest metara vukao lutku uz obronak. Napredovao je sporije, no bilo je lakše od nošenja pune težine, a k tome im je Delacroix rekao kako se sjeća da je to učinio na taj način.

Nakon još jedne stanke za odmor, Bosch je uspio preći posljednjih deset metara do ravnog mjesta te odvući lutku na čistinu ispod stabala bagrema. Pao je na koljena i sjeo na pete.

- Muljaža - reče dok je grabio zrak. - Ovo je muljaža.

Nije mogao zamisliti Delacroixa kako to radi. Bio je možda deset godina stariji od Delacroixa u doba kada je ovaj navodno postigao učinio istu stvar, no Bosch je bio u dobroj kondiciji za muškarca svojih godina. Također je bio i trijezan, dok je Delacroix tvrdio da to nije bio.

Iako je Bosch uspio dopremiti tijelo do mjesta ukopa, instinkt mu je govorio da im je Delacroix lagao. Nije to učinio onako kako je tvrdio. Ili nije odnio tijelo

na brežuljak ili je imao pomoć. A postojala je i treća mogućnost, da je Arthur Delacroix bio živ te da se sam popeo na brežuljak.

Disanje mu se konačno vratilo u normalu. Bosch nagne glavu natrag i pogleda uvis kroz nadstrešnicu od drveća. Mogao je vidjeti noćno nebo te djelić mjeseca iza oblaka. Shvatio je da može nanjušiti drvo koje gori u nekom kaminu iz jedne od kuća na okretištu ispod brežuljka.

Izvukao je svjetiljku iz džepa i pružio ruku prema kožnoj ručki zašivenoj na lutkinim leđima. Budući da nošenje lutke niz brežuljak nije bio dio testa, namjeravao ju je vući za ručku. Baš je nakanio ustati kada je začuo kretanje u guštiku otprilike deset metara s njegove lijeve strane.

Bosch odmah pruži svjetiljku u smjeru zvuka te nakratko ugleda kojota kako se kreće kroz šikaru. Životinja se brzo makne sa svjetlosti i nestane. Bosch je pomicao svjetlo naprijed-natrag, ali je nije mogao pronaći. Ustao je i počeo vući lutku prema kosini.

Zakon gravitacije učinio je spuštanje lakšim, ali jednako opasnim. Dok je pažljivo i polako procjenjivao kamo da stane, Bosch se pitao o kojotu. Pitao se koliko dugo kojoti žive i je li onaj kojeg je vidio večeras mogao promatrati drugog muškarca prije dvadeset godina dok je na istom mjestu pokapao tijelo.

Bosch se uspio spustiti niz brežuljak a da nije pao. Kada je odnio lutku do ruba pločnika, ugledao je doktora Guyota i njegova psa kako stoje pored kicoša. Pas je bio na povodniku. Bosch tiho priđe prtljažniku, ubaci unutra lutku, a zatim ga zatvori. Guyot obiđe auto i dođe do stražnjeg dijela automobila.

- Detektive Bosch.

Činilo se da zna kako je bolje da ne pita što Bosch radi.

- Doktore Guyot. Kako ste?

- Bojim se da sam bolje od vas. Opet ste se ozlijedili. To izgleda poput gadno razderane rane.

Bosch dodirne obraz. Još ga je peckao.

- U redu je. Samo ogrebotina. Bolje da držite Calamity na povodniku. Upravo sam vidio kojota tamo gore.

- Da, nikada je ne puštam s povodnika noću. Brda su puna kojota. Čujemo ih noću. Bolje dođite sa mnom u kuću. Mogu to previti. Ako to ne napravite kako treba, ostat će ožiljak.

Bosch se iznenada prisjeti Julije Brasher kako ga pita o njegovim ožiljcima. Pogledao je Guyota.

- U redu.

Ostavili su automobil na okretištu i odšetali do Guyotove kuće. U stražnjem uredu Bosch sjedne na stol dok mu je doktor čistio posjekotinu na obrazu, a zatim se poslužio dvama flasterima da je zatvori.

- Mislim da ćete se oporaviti - reče Guyot dok je zatvarao svoju kutiju s priborom za prvu pomoć. - Ali ne znam za vašu majicu.

Bosch spusti pogled na svoju majicu. Pri dnu je bila zamrljana njegovom krvlju.

- Hvala što ste me zakrpali, doktore. Koliko dugo moram ostaviti ove stvari na obrazu?

- Nekoliko dana. Ako ih možete otrpjeti.

Bosch nježno dotakne svoj obraz. Neznatno je natekao, no rana više nije bockala. Guyot se okrene od svoje kutije s priborom za prvu pomoć i pogleda ga, a

Bosch je znao da ga nešto želi pitati. Pretpostavio je da će ga pitati o lutki.

- Što je, doktore?

- Policajka koja je bila ovdje one prve večeri. Ona je bila ta koja je poginula?

Bosch kimne.

- Da, to je bila ona.

Guyot odmahne glavom s iskrenom tugom. Polako je obišao stol i zavalio se u stolicu.

- Čudno je kako ponekad ispadnu stvari - reče. - Lančana reakcija. Gospodin Trent preko puta ulice. Ta policajka. Sve zato što je pas donio kost. Nešto najprirodnije.

Bosch je mogao samo kimnuti. Počeo je spremati majicu u hlače da vidi hoće li sakriti dio s krvavim mrljama.

Guyot spusti pogled na svog psa, koji je ležao na mjestu pokraj stolice.

- Da je barem nisam pustio s tog povodnika - reče. - Da barem nisam.

Bosch klizne sa stola i ustane. Pogledao je svoj trbuh. Krvava se mrlja nije mogla vidjeti, no nije bilo ni važno jer je majica bila zamrljana njegovim znojem.

- Ne znam baš za to, doktore Guyot - reče. - Mislim da ako počnete razmišljati na taj način nikad nećete moći opet izaći kroz svoja vrata.

Gledali su jedan u drugoga i kimnuli si. Bosch pokaže na svoj obraz.

- Hvala za ovo - reče. - Sam ću izaći. Okrenuo se prema vratima. Guyot ga zaustavi.

- Na televiziji je bila najava za vijesti. Rekli su da je policija najavila uhićenje u slučaju. Namjeravao sam ih pogledati u jedanaest.

Bosch se okrene s ulaza.

- Ne vjerujte svemu što vidite na televiziji.

41.

Telefon je zazvonio upravo kad je Bosch dovršio s gledanjem prvog dijela priznanja Samuela Delacroixa. Podignuo je daljinski upravljač i utišao zvuk na televiziji, a zatim se javio na telefon. Bila je poručnica Billets.

- Mislila sam da ćeš me nazvati.

Bosch otpije gutljaj iz boce piva koju je držao i spusti je na stol pokraj svoje stolice za gledanje televizije.

- Oprosti, zaboravio sam.

- Još uvijek misliš isto o razvoju događaja?

- Dapače.

- Pa, o čemu se radi, Harry? Mislim da nikada prije nisam vidjela da se detektiv toliko uzrujava zbog priznanja.

- Radi se o mnogo stvari. Nešto se događa.

- Kako to misliš?

- Mislim da počinjem vjerovati kako možda on to nije učinio. Da možda nešto namješta, a ne znam što.

Billetsova je dugo šutjela, vjerojatno ne znajući točno kako da odgovori.

- Što Jerry misli? - napokon upita.

- Ne znam što misli. Sretan je da se riješi slučaja.

- Svi smo, Harry. Ali ne ako on nije počinitelj. Imaš li bilo što konkretno? Bilo što da potkrijepi te sumnje koje ti se javljaju?

Bosch nježno dotakne obraz. Oteklina je splasnula, no sama je rana bila bolna na dodir. Nije se mogao suzdržati da je ne dodiruje.

- Večeras sam se popeo na mjesto zločina. S lutkom iz ZIO-a. Trideset dva kilograma. Donio sam je gore, ali bila je vraška borba.

- U redu, dokazao si da se to može napraviti. U čemu je problem?

- Odvukao sam lutku tamo gore. Ovaj je tip vukao tijelo svog mrtvog sina. Ja sam bio trijezan, Delacroix kaže da je bio pijan. Ja sam ranije već bio gore, on nije. Mislim da nije to mogao učiniti. Barem ne sam.

- Misliš da je imao pomoć? Možda kći?

- Možda je imao pomoć, a možda nikada nije bio tamo. Ne znam. Večeras smo razgovarali s kćeri, a ona ne želi odati oca. Neće reći ni riječ. Pa počneš misliti, možda su to bili njih dvoje. No ipak, ne. Ako je ona bila umiješana, zašto bi nas nazvala i pomogla nam identificirati kosti? Nema smisla.

Billetsova ne odgovori. Bosch pogleda na svoj sat i opazi da je jedanaest sati. Želio je pogledati vijesti. Poslužio se daljinskim da isključi videorekorder, te upali televiziju na Kanal 4.

- Gledaš li vijesti? - upita Billetsovu.

- Da. Na četvorci.

Slučaj je bio uvodna vijest - otac ubije sina i onda zakopa tijelo, a uhite ga dvadeset i koju godinu kasnije zbog psa. Prava Los Angeleska priča. Bosch je promatrao u tišini, kao i Billetsova na svome kraju žice. Izvještaj Judy Surtain nije imao netočnosti koje bi Bosch opazio. Iznenadio se.

- Nije loše - reče kada je završilo. - Napokon su shvatili kako treba.

Ponovno je utišao zvuk baš kada je voditelj prešao na sljedeću priču. Na trenutak je šutio dok je gledao televiziju. Priča je bila o ljudskim kostima pronađenima u katranskim jamama La Brea. Prikazali su Gollihera na konferenciji za novinare kako stoji ispred gomile mikrofona.

- Ma daj, Harry - reče Billetsova. - Što te još muči? Mora biti još nešto osim tvog osjećaja da on to nije mogao napraviti. A što se kćeri tiče, ne muči me što je ona nazvala i dala identifikaciju. Vidjela je na vijestima, zar ne? Priču o Trentu. Možda je mislila da sve može jednostavno prišiti Trentu. Nakon dvadeset godina brige, imala je način da to pripiše nekom drugom.

Bosch odmahne glavom, iako je znao da ona to ne može vidjeti. Jednostavno nije vjerovao kako bi Sheila nazvala liniju za dojavljivanje informacija da je bila upletena u bratovu smrt.

- Ne znam - reče. - To kod mene zapravo ne prolazi.

- Što ćeš onda napraviti?

- Sada sve pregledavam. Počet ću ispočetka.

- Kada je optužnica, sutra?

- Aha.

- Nemaš dovoljno vremena, Harry.

- Znam. Ali svejedno ću to napraviti. Već sam pronašao protuslovlje koje nisam opazio ranije.

- Što?

- Delacroix je rekao da je ubio Arthura ujutro, nakon što je shvatio da dječak nije otišao u školu. Kada

smo prvi put razgovarali s kćeri, rekla je da se Arthur nije vratio kući iz škole. Tu postoji razlika.

Billetsova se glasno nasmije u telefon.

- Harry, to je nevažno. Prošlo je više od dvadeset godina, a on je pijanica. Pretpostavljam da ćeš provjeriti školsku arhivu?

- Sutra.

- Onda to tada razriješi. Ali kako bi sestra pouzdano znala je li otišao u školu ili ne? Sve što zna je da poslije nije bio kod kuće. Nisi me ni u što uvjerio.

- Znam. I ne pokušavam. Samo ti govorim o stvarima koje razmatram.

- Jeste li pronašli bilo što kad ste pretražili njegovu prikolicu?

- Još je nismo pretražili. Počeo je govoriti gotovo odmah nakon što smo ušli onamo. Idemo tamo sutra nakon optužnice.

- Koji je vremenski rok na nalogu?

- Četrdeset osam sati. Sve je u redu.

Razgovor o prikolici iznenada prisjeti Boscha na Delacroixovu mačku. Tako su se zanijeli osumnjičenikovim priznanjem da je Bosch zaboravio pobrinuti se za životinju.

- Sranje.

- Što je?

- Ništa. Zaboravio sam na čovjekovu mačku. Delacroix ima mačku. Rekao sam da ću dati susjedu da se pobrine za nju.

- Trebao si nazvati veterinarsku službu.

- Zbog toga nam se popeo na glavu. Hej, ti imaš mačke, zar ne?

- Da, ali neću primiti mačku tog tipa.

- Ne, nisam tako mislio. Samo želim znati koliko dugo mogu izdržati bez hrane i malo vode?

- Hoćeš reći da nisi ostavio nimalo hrane za mačku?

- Ne, jesmo, ali do sada je vjerojatno više nema.

- Pa, ako si je danas nahranio, vjerojatno može izdržati do sutra. Ali neće biti previše sretna zbog toga. Možda malo rastrga prikolicu.

- Izgledalo je kao da je to već učinila. Slušaj, moram ići. Želim pogledati ostatak kasete i vidjeti kako stojimo.

- U redu, puštam te da ideš. Ali Harry, ne gledaj poklonjenom konju u zube. Znaš što mislim?

- Mislim da znam.

Prekinuli su razgovor i Bosch ponovno uključi videokasetu s priznanjem. Ali gotovo ju je odmah isključio. Mučila ga je mačka. Trebao se pobrinuti da je zbrinu. Odlučio je opet izaći.

42.

Dok se Bosch približavao Delacroixovoj prikolici, ugledao je svjetlo iza svake zavjese na svim prozorima. Nije bilo svjetla kada su krenuli s Delacroixom dvanaest sati ranije. Odvezao se dalje i parkirao na slobodnom mjestu parkirališta udaljenom za nekoliko prikolica. Ostavio je kutiju s mačjom hranom u automobilu, vratio se pješke do Delacroixove prikolice i promatrao je iz istog položaja na kojem je stajao kada je Edgar navalio na vrata svojim kucanjem. Unatoč kasnom satu, buka s autoputa bila je sveprisutna te ga je ometala u osluškivanju zvukova ili kretnja iz unutrašnjosti prikolice.

Izvukao je pištolj iz futrole i krenuo prema vratima. Oprezno je i tiho zakoračio na blokove od troske i probao kvaku. Otvarala se. Naslonio se na vrata i slušao, no i dalje nije mogao čuti ništa iznutra. Čekao je još jedan trenutak, polako i tiho okrenuo kvaku, a zatim otvorio vrata, istovremeno podižući oružje.

Dnevni je boravak bio prazan. Bosch zakorači unutra i pogledom pretraži prikolicu. Nikoga. Nečujno je zatvorio vrata.

Pogledao je kroz kuhinju i niz hodnik do spavaće sobe. Vrata su bila djelomično zatvorena i nije mogao nikoga vidjeti, no začuo je lupnjavu, kao da netko zatvara ladice. Krenuo je kroz kuhinju. Smrad mačje mokraće bio je užasan. Primijetio je da je tanjurić na podu ispod stola prazan, a zdjelica za vodu skoro prazna. Prešao je u hodnik i nalazio se manje od dva

metra od vrata kadli se ona otvoriše i prilika spuštene glave krene prema njemu.

Podignuvši pogled i ugledavši Boscha, Sheila Delacroix vrisne. Bosch podigne svoj pištolj, a zatim ga smjesta spusti kada je prepoznao o kome se radi. Sheila podigne ruku na prsa, a oči joj se raširе.

- Što radite ovdje? - reče. Bosch spremi oružje u futrolu.

- Baš sam vas htio upitati to isto.

- Ovdje živi moj otac. Imam ključ.

- I?

Odmahnula je glavom i slegnula ramenima.

- Bila sam... zabrinula sam se zbog mačke. Tražila sam mačku. Što se dogodilo vašem licu?

Bosch se provuče pokraj nje u uskom prostoru i uđe u spavaću sobu.

- Imao sam nezgodu.

Ogledao se po sobi i nije vidio niti mačku niti bilo što drugo što bi mu privuklo pozornost.

- Mislim da je ispod kreveta. Bosch se osvrne i pogleda je.

- Mačka. Nisam je mogla izvući.

Bosch se vrati do vrata i dodirne joj rame, usmjeravajući je prema dnevnom boravku.

- Idemo sjesti.

U dnevnom boravku ona sjedne u fotelju, a Bosch ostane stajati.

- Što ste tražili?

- Rekla sam vam, mačku.

- Čuo sam vas kako otvarate i zatvarate ladice. Mačka se voli skrivati u ladice?

Sheila odimahne glavom kao da želi reći kako se uzrujava ni zbog čega.

- Samo sam bila znatiželjna o svom ocu. Dok sam bila ovdje, samo sam razgledala, to je sve.

- A gdje vam je auto?

- Parkirala sam ga pored ureda na ulazu. Nisam znala hoće li ovdje biti koje parkirno mjesto, pa sam se parkirala tamo i ušetala unutra.

- I namjeravali ste prošetati mačku natrag na povodniku ili tako nečemu?

- Ne, namjeravala sam je nositi. Zašto mi postavljate sva ta pitanja?

Bosch je prouči. Mogao je vidjeti da laže, ali nije bio siguran što bi trebao ili mogao poduzeti zbog toga. Odlučio joj je dobaciti izazov.

- Sheila, slušajte me. Ako ste na bilo koji način bili upleteni u ono što se dogodilo vašem bratu, sada je vrijeme da mi kažete i pokušate se nagoditi.

- O čemu govorite?

- Jeste li pomogli svome ocu one noći? Jeste li mu pomogli odnijeti svog brata na brežuljak i pokopati ga?

Prinijela je ruke licu tako brzo kao da joj je Bosch bacio kiselinu u lice. Kroz dlanove je viknula: - Bože, o moj Bože, ne mogu vjerovati da se ovo događa! Što...

Jednako je naglo spustila ruke i zurila u njega smetenim očima.

- Mislite da sam ja imala nešto s time? Kako to možete misliti? Bosch je nakratko pričekao da se smiri prije nego što je odgovorio.

- Mislim da mi ne govorite istinu o onome što se ovdje zbiva. Zato postajem sumnjičav, a to znači da moram razmotriti sve mogućnosti.

Naglo je ustala.

- Jesam li uhićena? Bosch odmahne glavom.

- Ne, Sheila, niste. Ali bio bih vam zahvalan da mi kažete...

- Onda odlazim.

Zaobišla je stolić za kavu i uputila se prema vratima odrješitim korakom.

- A što s mačkom? - upita Bosch.

Nije se zaustavila. Izašla je kroz vrata u noć. Bosch začuje njezin odgovor izvana.

- Vi se pobrinite za nju.

Bosch je pošao do vrata i promatrao je kako hoda prilaznom cestom naselja prikolica prema upravnoj zgradi gdje je bila parkirala auto.

- Da - reče sam sebi.

Naslonio se na okvir vrata i udisao malo nezagađenog zraka izvana. Razmišljao je o Sheili i o onome što je možda radila. Nakon nekog vremena pogledao je na sat i preko ramena se osvrnuo prema unutrašnjosti prikolice. Ponoć je bila prošla i on je bio umoran. No odlučio je da će ostati i potražiti što god je ona tražila.

Osjetio je da se nešto tare uz njegovu nogu, pogledao dolje i ugledao crnu mačku kako se trlja o njega. Nježno ju je odgurnuo nogom. Nije mnogo mario za mačke.

Životinja se vratila i ustrajala u tome da opet protrlja svoju glavu uz Boschevu nogu. Bosch zakorači u prikolicu, zbog čega se mačka oprezno povukla za otprilike pola metra.

- Čekaj ovdje - reče Bosch. - Imam nešto hrane u autu.

43.

Sud za optužne postupke u središtu grada uvijek je bio ludnica. Kada je Bosch u deset do devet u petak ujutro ušao u sudnicu, na sudačkoj klupi još nije ugledao suca, već mnoštvo odvjetnika kako se dogovaraju i motaju ispred sudnice poput mrava na prevrnutom mravinjaku. Trebalo je biti iskusan veteran da bi se znalo i razumijelo što se u bilo koje vrijeme događa na sudu.

Bosch najprije pretraži pogledom klupe za javnost tražeći Sheilu Delacroix, no nije je vidio. Zatim je potražio svog partnera i Portugala, tužitelja, ali niti oni nisu bili u sudnici. No opazio je da dva snimatelja namještaju opremu pokraj stola sudskog službenika. Kada zasjedanje počne, položaj će im pružiti jasan pogled na staklo s popisom sudskih predmeta.

Bosch krene naprijed i progura se kroz vrata. Izvadio je svoju značku, stavio je na dlan i pokazao službeniku, koji je proučavao računalni ispis rasporeda predmeta za taj dan.

- Imate li Samuela Delacroixa tamo na popisu? - upita.

- Uhićen u srijedu ili u četvrtak?

- U četvrtak. Jučer.

Službenik okrene stranicu i prođe prstom po popisu. Zaustavio se na Delacroixovu imenu.

- Evo ga.

- Kad će on doći na red?

- Još uvijek imamo nekoliko optuženika od srijede s kojima moramo završiti. Kada dođemo na one od četvrtka, ovisit će o tome tko mu je odvjetnik. Privatni ili javni?

- Mislim da će biti javni pravobranitelj.

- Oni idu po redu. Imate čekati najmanje sat vremena. I to ako sudac počne u devet. Posljednje što sam čuo jest da još nije ovdje.

- Hvala.

Bosch priđe tužiteljevom stolu, morajući se izmicati između dvije skupine branitelja koji su izmijenjivali ratne priče dok su čekali da sudac zauzme svoju klupu. Na prvom mjestu za stolom nalazila se žena koju Bosch nije prepoznao. Ona će biti sučeva zamjenica. Rutinski bi riješila osamdeset posto optužnica, budući da je većina slučajeva bila manje važna i još se nije dodijelila tužiteljima. Ispred nje na stolu nalazila se hrpa fascikala - jutarnji slučajevi - visoka petnaestak centimetara. Bosch i njoj pokaže svoju značku.

- Znate li silazi li George Portugal zbog Delacroixove optužnice? Radi se o slučaju od četvrtka.

- Da, dolazi - rekla je, ne dignuvši pogled. - Upravo sam razgovarala s njim.

Sada je podignula pogled i Bosch opazi da ga je usmjerila na posjekotinu na njegovu obrazu. Skinuo je flaster prije nego što se istuširao tog jutra, ali rana je još uvijek bila prilično vidljiva.

- Do optužnice neće doći još barem jedan sat. Delacroix ima branitelja po službenoj dužnosti. To izgleda bolno.

- Samo kad se smiješim. Mogu li se poslužiti vašim telefonom?

- Dok ne dođe sudac.

Bosch podigne slušalicu i nazove Ured okružnog tužitelja, koji se nalazio tri kata iznad. Zatražio je Portugala, pa su ga prespojili.

- Da, ovdje Bosch. Je li u redu da dođem gore? Moramo porazgovarati.

- Ovdje sam dok me ne pozovu dolje na optužnice.

- Vidimo se za pet minuta.

Na izlasku je Bosch rekao sudskom službeniku da detektiva po imenu Edgar, ako se pojavi, treba poslati gore u Ured okružnog tužitelja. Službenik reče da nema problema.

Hodnik ispred sudnice vrvio je od odvjetnika i građana, od kojih su svi imali nekakva posla na sudu. Svi su razgovarali mobitelom. Mramorni pod i visoki strop preuzeli su sve glasove i umnožili ih u žestoku kakofoniju šumova. Bosch uleti u malenu zalogajnicu gdje je u redu morao čekati više od pet minuta da bi kupio kavu. Nakon što je izašao, dobrano se požurio po stubama za izlaz u slučaju požara jer nije želio izgubiti još pet minuta čekajući jedno od užasno sporih dizala.

Kada je ušao u mali Portugalov ured, Edgar je već bio tamo.

- Već smo se počeli pitati gdje ste - reče Portugal.

- Što ti se, dovraga, dogodilo? - doda Edgar, ugledavši Boschev obraz.

- To je duga priča. A tek što je nisam ispričao.

Uzeo je drugu stolicu ispred Portugalova stola i spustio svoju kavu pored sebe na pod. Shvatio je da je

također trebao donijeti šalice za Portugala i Edgara, pa je odlučio ne piti pred njima.

Otvorio je aktovku na svom krilu i izvukao preklopljeni dio Los Angeles Timesa. Zatvorio je aktovku i metnuo je na pod.

- Što se, dakle, događa? - reče Portugal, očito zabrinut zašto je Bosch sazvao sastanak.

Bosch počne rastvarati novine.

- Događa se to da smo optužili krivog čovjeka i bolje nam je da to ispravimo prije nego što dobije optužnicu.

- Opa, sranje. Znao sam da ćete reći nešto poput toga - reče Portugal. - Ne znam želim li ovo čuti. Kvarite dobru stvar, Bosch.

- Nije me briga što radim. Ako tip to nije napravio, nije to napravio.

- Ali rekao nam je da jest. Nekoliko puta.

- Gledajte - reče Edgar Portugalu. - Pustite Harrya da kaže ono što želi reći. Ne želimo ovo zaribati.

- Možda je prekasno s ovim gospodinom koji ne može ostaviti dobru stvar na miru.

- Harry, samo nastavi. Što ne valja?

Bosch im reče o tome kako je odnio lutku do Avenije Wonderland i ponovio Delacroixov navodni put po strmom obronku.

- Uspio sam, ali za dlaku - reče, nježno dodirujući svoj obraz. - No poanta je u tome da Del...

- Da, uspjeli ste - reče Portugal. - Uspjeli ste, pa je i Delacroix mogao uspjeti. Gdje je tu problem?

- Problem je u tome da sam ja bio trijezan kad sam to napravio, a on kaže da nije. Ja sam osim toga znao

kamo idem. Znao sam da se tamo gore tlo izravnava. On nije.

- Sve je to nevažno sranje.

- Ne, ono što je sranje je Delacroixov iskaz. Nitko nije odvukao tijelo tog klinca tamo gore. Bio je živ kad je bio tamo. Netko ga je tamo gore ubio.

Portugal frustrirano odmahne glavom.

- Sve je ovo veliko nagađanje, detektive Bosch.

Bosch skrene pogled na Edgara, ali njegov mu partner ne uzvrati pogled. Na licu je imao zlovoljan izraz. Bosch vrati pogled na Portugala.

- Slušajte, nisam gotov. Ima još. Nakon što sam prošle noći došao kući, sjetio sam se Delacroixove mačke. Ostavili smo je u njegovoj prikolici i rekli mu da ćemo se pobrinuti za nju, no zaboravili smo. Zato sam se vratio.

Bosch je mogao čuti Edgarovo teško disanje i znao je u čemu je problem. Edgara je iz razvoja događaja isključio vlastiti partner. Bilo mu je neugodno saznati taj podatak u isto vrijeme kad i Portugal. U savršenom svijetu Bosch bi mu bio rekao što ima prije odlaska tužitelju. Ali nije bilo vremena za to.

- Namjeravao sam samo nahraniti mačku. Ali kad sam stigao tamo, netko je već bio u prikolici. To je bila njegova kći.

- Sheila? - reče Edgar. - Što je radila tamo?

Vijest je očito dovoljno iznenadila Edgara da više ne mari ako Portugal sazna da nije u toku s najnovijim istražnim potezima.

- Pretraživala je mjesto. Tvrdila je da je i ona tamo zbog mačke, ali pretraživala je mjesto kad sam tamo stigao.

- Zbog čega? - reče Edgar.

- Nije mi htjela reći. Tvrdila je da ništa ne traži. Ali nakon što je otišla, ja sam ostao. Pronašao sam neke stvari.

Bosch podigne novine.

- Ovo je nedjeljna gradska rubrika. Ima prilično velik članak o slučaju, uglavnom općenit prikaz o forenzici u slučajevima poput ovog. No ima i mnogo detalja o našem slučaju koje je dao neimenovani izvor. Većinom o mjestu zločina.

Nakon što je prošle noći u Delacroixovoj prikolici prvi put pročitao članak, Bosch je pomislio kako je izvor vjerojatno Teresa Corazon, budući da su je u članku citirali imenom i prezimenom u vezi s općenitim podacima o slučajevima s kostima. Bio je svjestan trgovine koja se odvijala između izvjestitelja i izvora; izravnog pripisivanja nekih informacija, te nikakvog pripisivanja drugih. No identitet izvora nije bio bitan za sadašnju raspravu pa to nije spominjao.

- Dakle, tamo je bio članak - reče Portugal. - Što to znači?

- Pa, on otkriva da su se kosti nalazile u plitkom grobu, te da se čini kako tijelo nije bilo pokopano pomoću bilo kakvog oruđa. Također kazuje da je naprtnjača zakopana uz tijelo. Mnogo drugih detalja. Također izostavljeni detalji, kao nespominjanje dječakovog skejta.

- A vaša je poanta? - upita Portugal tonom glasa koji je ukazivao da se dosađuje.

- Ako bi vam namjera bila da sastavite lažno priznanje, mnogo od onoga što bi vam trebalo nalazi se upravo tamo.

- Ma dajte, detektive. Delacroix nam je dao mnogo više od detalja s mjesta zločina. Dao nam je opis samog ubojstva, vožnju naokolo s tijelom, sve to.

- Sve je to bilo lako. Ne može se potvrditi ili pobiti. Nije bilo svjedoka. Nikada nećemo pronaći auto jer je zdrobljen na veličinu poštanskog sandučića na nekom smetlištu u Valleyu. Sve što imamo njegov je iskaz. Jedino mjesto gdje se njegov iskaz susreće s materijalnim dokazima je mjesto zločina. A svaki marker koji nam je dao mogao je pribaviti iz ovoga.

Bacio je novine na Portugalov stol, no tužitelj ih nije čak ni pogledao. Nalaktio se na stol i čvrsto spojio dlanove te raširio prste. Bosch je mogao vidjeti kako mu se ispod rukava košulje naprežu mišići, te shvati da on radi neku vrstu vježbe za stolom. Portugal progovori dok je jedan dlan tiskao o drugi.

- Ovako se rješavam napetosti.

Napokon je prestao, glasno ispustivši dah, te se zavalio u svojoj stolici.

- U redu, mogao je izmisliti priznanje ako je to želio. Zašto bi to želio? Govorimo o njegovu vlastitu sinu. Zašto bi rekao da je ubio vlastitog sina ako nije?

- Zbog ovih - reče Bosch.

Posegnuo je u džep u unutrašnjosti svoje jakne i izvukao omotnicu presavijenu na pola. Nagnuo se naprijed i nježno je spustio na vrh novina na Portugalovu stolu.

Kada je Portugal podignuo omotnicu i počeo je otvarati, Bosch reče: - Mislim da je to ono što je Sheila tražila u prikolici prošle noći. To sam pronašao u noćnom stoliću pokraj kreveta njezina oca. Nalazilo se

ispod donje ladice. Tamo je skrovište. Moraš izvući ladicu da je pronađeš. Ona to nije učinila.

Iz omotnice Portugal izvuče svežanj polaroidnih fotografija. Počeo ih je razgledavati.

- O, Bože - reče gotovo odmah. - Je li to ona? Kći? Ne želim ovo gledati.

Brzo je promiješao preostale fotografije i spustio ih na stol. Edgar ustane i nagne se nad stol. Jednim prstom raširi fotografije po stolu da ih može razgledati. Vilica mu se ukočila, no nije ništa rekao.

Fotografije su bile stare. Bijeli rubovi bijahu požutjeli, a boje na slikama vrijeme je gotovo ispralo. Bosch je na poslu stalno koristio polaroide. Po izblijedjelosti boja znao je da su fotografije na stolu znatno starije od deset godina, a neke su od njih bile starije od drugih. Sveukupno je bilo četrnaest fotografija. U svakoj je konstanta bila gola djevojčica. Na temelju tjelesnih promjena na djevojčinu tijelu i dužini kose, pretpostavio je da se fotografije vremenski protežu najmanje kroz petogodišnje razdoblje. Djevojčica se na nekim fotografijama nevino smiješila. Na drugima je u njenim očima bila vidljiva tuga, a možda čak i ljutnja. Čim ih je prvi put vidio, Boschu je bilo jasno da je djevojčica na fotografijama Sheila Delacroix.

Edgar bučno sjedne natrag. Bosch više nije mogao znati je li uzrujan zbog toga što je toliko zaostao u praćenju slučaja ili zbog sadržaja fotografija.

- Jučer je ovo bio pun pogodak - reče Portugal. - Danas je brdo problema. Pretpostavljam da ćete mi iznijeti svoju teoriju o ovima, detektive Bosch?

Bosch kimne.

- Počneš od obitelji - reče.

Dok je govorio, nagnuo se naprijed i sakupio fotografije, izravnao rubove te ih spremio natrag u omotnicu. Nije volio da su izložene. Zadržao je omotnicu u ruci.

- Iz ovog ili onog razloga majka je slaba - reče. - Premlada za udaju, premlada da bi imala djecu. Preteško joj je nositi se s dječakom. Ona vidi kuda joj ide život i odlučuje da ne želi poći u tom smjeru. Ustaje i odlazi, a to ostavlja Sheilu... da se nastavi brinuti za dječaka i da se sama uzdržava s ocem.

Bosch preleti pogledom s Portugala na Edgara da vidi kako mu za sada ide. Oba muškarca izgledala su privučena pričom. Bosch podigne omotnicu s fotografijama.

- Očito, paklen život. A što je mogla poduzeti u vezi toga? Mogla je okriviti svoju majku, svog oca, brata. Ali na koga se mogla okomiti? Majka joj je otišla. Otac joj je bio velik i nadmoćan. Imao je kontrolu. Tako joj je ostao samo... Arthur.

Opazio je kako Edgar jedva zamjetno kima glavom.

- Što to govorite, da ga je ona ubila? To nema smisla. Ona je ta koja nas je nazvala i dala nam identitet.

- Znam. No njezin otac ne zna da nas je ona nazvala.

Edgar se namršti. Portugal se nagne naprijed i ponovno počne izvoditi svoju vježbu za ruke.

- Mislim da vas ne razumijem, detektive - reče. - Kakve to ima veze s tim je li on ili nije ubio svog sina?

Bosch se također nagne naprijed i živne. Ponovno podigne omotnicu, kao da je ona odgovor na sve.

- Zar ne vidite? Kosti. Sve ozljede. Pogriješili smo. Nije otac bio taj koji mu je nanosio ozljede. To je bila ona. Sheila. Bila je zlostavljana pa se preobrazila i postala zlostavljačica. Prema Arthuru.

Portugal spusti ruke na stol i odmahne glavom.

- Onda ipak tvrdite da je ubila dječaka, a zatim je dvadeset godina kasnije nazvala i pružila vam ključni trag u istrazi. Nemojte mi reći, kazat ćete da se ne sjeća da ga je ubila, je li tako?

Bosch zanemari sarkazam.

- Ne, tvrdim da ga nije ubila. Ali njezino ranije zlostavljanje navelo je njezina oca da posumnja kako jest. A znao je i zašto.

Još jednom Bosch ispruži omotnicu s fotografijama.

- I tako je nosio krivnju znajući da su sve to prouzročila njegova djela prema Sheili. Zatim iskrsnu kosti, on to pročita u novinama i zbroji dva i dva. Mi se pojavimo, a on počne s priznanjem prije nego što smo pravo prošli kroz vrata.

Portugal raširi ruke.

- Zašto?

Bosch je to vrtio po glavi otkada je pronašao fotografije.

- Iskupljenje.

- Ma daj, molim te.

- Ozbiljan sam. Tip stari, slomljen je. Kada imaš više toga iza sebe nego pred sobom, počinješ razmišljati o stvarima koje si napravio. Pokušavaš ispraviti stvari. On misli da mu je kći ubila sina zbog njegovih vlastitih

djela. Tako je sada voljan propasti za nju. Na kraju krajeva, što ima izgubiti? Živi u prikolici pored autoputa i radi na golf-terenu. To je tip koji se jednom pokušao proslaviti i obogatiti. A pogledajte ga sada. On bi mogao gledati na to kao na svoju posljednju priliku da sve ispravi.

- I griješi kad je ona u pitanju, ali to ne zna.

- Tako je.

Portugal odgurne svoju stolicu dalje od stola. Bila je na kotačiće i pustio ju je da opali u zid iza stola.

- Dolje imam tipa kojeg bih mogao strpati u zatvor držeći se jednom rukom za jaja, a vi mi dolazite ovamo i tražite od mene da ga pustim na slobodu.

Bosch kimne.

- Ako sam u krivu, uvijek ga možete ponovno optužiti. Ali ako sam u pravu, on će se tamo dolje pokušati izjasniti da je kriv. Bez suđenja, bez odvjetnika, ništa. Želi se izjasniti i ako mu sudac dopusti, onda smo gotovi. Tko god da je doista ubio Arthura je siguran.

Bosch se osvrne prema Edgaru.

- Što ti misliš?

- Mislim da ti je proradio instinkt.

Portugal se nasmiješi, ali ne zato što je u situaciji nalazio bilo kakav humor.

- Dvojica protiv jednoga. To nije pošteno.

- Dvije su stvari koje možemo napraviti - reče Bosch. - Da nam pomognu da budemo sigurni. Do sada je on već sigurno dolje u pritvoru. Možemo se spustiti tamo, reći mu da je Sheila bila ta koja nam je pružila identitet i izravno ga upitati štiti li je.

- I?

- Pitati ga da se podvrgne poligrafu.

- Beskorisni su. Ne možemo ih prihvatiti na...

- Ne govorim o sudu. Govorim o tome da mu blefiramo. Ako laže, neće pristati na to.

Portugal privuče stolicu natrag do stola. Podignuo je novine i na tren bacio pogled na članak. Zatim se činilo da pogledom obuhvaća inventar na površini stola dok je razmišljao i donosio odluku.

- U redu - konačno reče. - Idite i učinite to. Odbacit ću optužnicu. Za sada.

44.

Bosch i Edgar izašli su do niše za dizalo i stajali u tišini nakon što je Edgar pritisnuo dugme za spuštanje.

Bosch je gledao u svoj nejasan odraz koji se zrcalio u nehrđajućim čeličnim vratima dizala. Pogledao je u Edgarov odraz, a zatim ravno u svog partnera.

- Dakle - reče. - Koliko si ljut?

- Negdje između jako i ne previše ljut. Bosch kimne.

- Stvarno si me posrao tamo, Harry.

- Znam. Žao mi je. Hoćeš da jednostavno odemo stubama?

- Strpljenja, Harry. Što se dogodilo s tvojim mobitelom prošle noći? Jesi li ga razbio ili što?

Bosch odmahne glavom.

- Ne, samo sam htio... Nisam siguran što sam mislio, tako da sam najprije sam želio provjeriti stvari. Osim toga, znao sam da četvrtkom uvečer imaš svog sina. Onda sam naletio na Sheilu u prikolici, to je bilo nenadano.

- A što kad si počeo pretraživati mjesto? Mogao si nazvati. Do tada mi je mali već bio natrag kod kuće i spavao je.

- Da, znam. Trebao sam, Jed. Edgar kimne i to je bio kraj rasprave.

- Znaš da nas ta tvoja teorija sada vraća na sam početak - reče.

- Da, sam početak. Morat ćemo početi ispočetka, sve ponovno pregledati.

- Radit ćeš na tome ovaj vikend?
- Da, vjerojatno.
- Onda me nazovi.
- Hoću.

Napokon Boscha nadvlada nestrpljenje.

- Jebeš ga. Idem stubama. Vidimo se tamo dolje.

Napustio je nišu i pošao do stuba za izlaz za nuždu.

45.

Bosch i Edgar saznali su od asistentice u uredu Sheile Delacroix da ona radi izvan privremenog produkcijskog ureda na Westsideu, gdje je birala glumačku ekipu za probnu televizijsku emisiju nazvanu Maheri.

Bosch i Edgar parkirali su automobil na rezerviranom parkiralištu prepunom jaguara i BMW-&, te pošli u skladište od opeka koje je bilo podijeljeno u dvije razine ureda. Na zidu su se nalazile zalijepljene upute na papirima na kojima je pisalo AUDICIJA te strelice koje su pokazivale smjer. Krenuli su dugačkim hodnikom, a zatim se uspeli stražnjim stubištem.

Kada su dospjeli na prvi kat, ušli su u još jedan dugačak hodnik u kojem su se poredali muškarci u tamnim odijelima, raščupani i neuredni. Neki od muškaraca nosili su kišne mantile i šešire. Neki su koračali, gestikulirali i tiho razgovarali sami sa sobom.

Bosch i Edgar slijedili su strelice i izašli u veliku prostoriju s poredanim stolicama na kojima je sjedilo još muškaraca u lošim odijelima. Svi su oni zurili dok su partneri prilazili stolu na kraju prostorije gdje je sjedila mlada žena, proučavajući imena na podlozi za pisanje. Na stolu su bile hrpice fotografija dimenzija 8 x 10 cm te stranice scenarija. S druge strane zatvorenih vrata iza žene Bosch je mogao čuti prigušene zvukove napetih glasova.

Čekali su dok žena nije dignula pogled sa svoje podloge za pisanje.

- Moramo vidjeti Sheilu Delacroix - reče Bosch.

- A vi ste?

- Detektivi Bosch i Edgar.

Počela se smiješiti pa Bosch izvadi značku tako da je može vidjeti.

- Dobri ste - reče. - Jeste li već dobili stranice?

- Molim?

- Stranice. I gdje su vam fotografije lica? Bosch shvati.

- Nismo glumci. Pravi smo policajci. Hoćete li joj molim vas reći da je odmah trebamo?

Žena se nastavi smješkati.

- Je li to pravo, ta posjekotina na tvom obrazu? - reče. - Izgleda pravo.

Bosch pogleda u Edgara i kimne prema vratima. Istovremeno su zaobišli njezin stol s obje strane i približili se vratima.

- Hej! Ona je na čitanju teksta! Ne možete...

Bosch otvori vrata i zakorači u sobicu u kojoj je Sheila Delacroix sjedila za stolom i promatrala muškarca koji je sjedio na sklopivoj stolici nasred prostorije. Čitao je sa stranice scenarija. Mlada žena nalazila se u kutu za videokamerom na tronožnom postolju. U drugom su kutu sjedila dva muškarca na sklopivim stolicama i promatrala čitanje.

Muškarac koji je čitao scenarij nije zastao kada su ušli Bosch i Edgar.

- Dokaz je u tvom pudingu, budalo! - reče. - Ostavio si svoj DNK posvuda po mjestu zločina. Sada ustani i stani uza...

- U redu, u redu - reče Delacroixova. - Stani na tom dijelu, Frank.

Podignula je pogled prema Boschu i Edgaru.

- Što je ovo?

Žena koja je sjedila za stolom grubo se progurala pored Boscha u sobu.

- Žao mi je, Sheila, ovi su se tipovi samo ugurali unutra kao da su pravi policajci ili što već.

- Moramo razgovarati s vama, Sheila - reče Bosch. - Odmah.

- Usred sam čitanja. Zar ne vidite da...

- Mi smo usred istrage ubojstva. Sjećate se?

Bacila je kemijsku na svoj stol i prošla rukama kroz kosu. Okrenula se ženi na videokameri, koja se sada preusmjerila na Boscha i Edgara.

- U redu, Jennifer, isključi to - reče. - Svi vi, trebam nekoliko minuta. Frank, jako mi je žao. Sjajno ti je išlo. Možeš li ostati i pričekati nekoliko minuta? Obećajem da ću te uzeti prvog, čim budem gotova.

Frank ustane i blistavo se osmjehne.

- Nema problema, Sheila. Bit ću odmah ispred.

Svi izađu iz sobe, ostavljajući Boscha i Edgara same sa Sheilom.

- Dakle - reče ona nakon što su se zatvorila vrata. - S takvim nastupom, stvarno biste trebali biti glumci.

Pokušala se nasmiješiti, ali nije upalilo. Bosch priđe stolu. Ostao je stajati. Edgar nasloni leđa uz vrata. Putem su se dogovorili da će je Bosch obraditi.

Ona reče: - U emisiji za koju odabirem glumačku postavu radi se o dva detektiva koje nazivaju "maherima" jer imaju najbolje rezultate u zaključivanju slučajeva za koje se čini da ih nitko drugi ne može zaključiti. Pretpostavljam da takvo što ne postoji u stvarnom životu, nije li tako?

- Nitko nije savršen - reče Bosch. - Niti blizu.

- Što je toliko važno da ste morali upasti ovamo i tako me osramotiti?

- Nekoliko stvari. Mislio sam da biste možda željeli znati da sam pronašao ono što ste tražili prošle noći i...

- Rekla sam vam, nisam...

- ... i da vam je otac pušten iz pritvora prije otprilike jednog sata.

- Kako to mislite, pušten? Prošle ste noći rekli da neće moći dobiti jamčevinu.

- Nije ni morao. No više nije optužen za zločin.

- Ali priznao je. Rekli ste da on...

- Pa, jutros je povukao priznanje. To je bilo nakon što smo mu rekli da ćemo ga podvrgnuti poligrafskom ispitivanju, te nakon što smo mu spomenuli da ste nas vi nazvali i pružili nam podatak koji je doveo do identifikacije vašeg brata.

Neznatno je odmahnula glavom. - Ne razumijem.

- Mislim da razumijete, Sheila. Vaš je otac mislio da ste vi ubili Arthura. Vi ste bila ta koja ga je čitavo vrijeme udarala, koja ga je ozljeđivala, koja ga je smjestila u bolnicu onaj put kada ste ga izudarali palicom. Kada je nestao, vaš je otac pomislio da ste možda otišli do kraja i ubili ga, a zatim sakrili tijelo. Čak je otišao u Arthurovu sobu i riješio se one malene palice u slučaju da ste je ponovno upotrijebili.

Sheila stavi laktove na stol i sakrije lice u dlanove.

- I tako je, kad smo se pojavili, počeo iznositi priznanje. Bio je spreman propasti za vas da se iskupi za ono što vam je učinio. Za ovo.

Bosch posegne u džep i izvuče omotnicu s fotografijama. Ispustio ju je na stol između njezinih laktova. Ona polako spusti ruke i podigne je. Nije otvorila omotnicu. Nije ni morala.

- Kako se to čini za čitača probe, Sheila?

- Vi ljudi... je li ovo ono čime se bavite? Zadirete u tuđe živote kao sada? Mislim, u njihove tajne, u sve?

- Zaključujemo slučaj, Sheila. Ponekad moramo.

Bosch ugleda sanduk boca s vodom na podu pokraj njezina stola. Spustio je ruku i otvorio jednu bocu za nju. Pogledao je Edgara, koji je odmahnuo glavom. Bosch uzme još jednu bocu za sebe, privuče stolicu koju je Frank koristio blizu njezina stola i sjedne.

- Slušaj me, Sheila. Bila si žrtva. Bila si dijete. On je bio tvoj otac, bio je snažan i imao je kontrolu nad tobom. Nije sramota za tebe što si bila žrtva.

Nije odgovorila.

- Koji god teret vučeš za sobom, sada je vrijeme da ga se riješiš. Da nam kažeš što se dogodilo. Sve. Mislim da ima još toga što nam ranije nisi rekla. Vratili smo se na početak i trebamo tvoju pomoć. O tvome bratu se radi.

Otvorio je bocu i otpio dug gutljaj vode. Po prvi je put opazio kako je toplo u sobi. Sheila progovori dok je po drugi put posezao za pićem.

- Sada nešto razumijem...

- Što?

Oborena je pogleda zurila u svoje ruke. Kada je progovorila, bilo je kao da se obraća samoj sebi. Ili nikome.

- Nakon što je Arthur nestao, moj me otac više nikada nije pipnuo. Nikada nisam... Mislila sam da je to

zato jer sam na neki način postala nepoželjna. Bila sam predebela, ružna. Sada mislim da je to možda bilo zato što... on se bojao onoga što je mislio da sam napravila ili onoga što bih mogla napraviti.

Spustila je omotnicu natrag na stol. Bosch se ponovno nagne naprijed.

- Sheila, ima li još nešto o tom vremenu, o tim posljednjim danima, što nam ranije nisi rekla? Bilo što što nam može pomoći?

Ona jedva primjetno kimne, a potom prigne glavu, skrivajući lice iza podignutih šaka.

- Znala sam da će pobjeći - polako reče. - I nisam učinila ništa da ga zaustavim.

Bosch se primakne bliže na rub stolice. Blago joj se obratio.

- Kako to, Sheila?

Nastupila je duga stanka prije no što je odgovorila.

- Kada sam došla kući iz škole tog dana. On je bio tamo. U svojoj sobi.

- Dakle, ipak je došao kući?

- Da. Samo nakratko. Vrata su mu bila odškrinuta i pogledala sam unutra. Nije me vidio. Stavljao je stvari u svoju školsku torbu. Odjeću, takve stvari. Znala sam što radi. Pakirao se i namjeravao je pobjeći. Ja sam samo... otišla sam u svoju sobu i zatvorila vrata. Željela sam da ode. Valjda sam ga mrzila, ne znam. Ali željela sam da nestane. Za mene je on bio uzrok svega. Samo sam željela da ga nema. Ostala sam u svojoj sobi sve dok nisam čula kako se prednja vrata zatvaraju.

Podignula je lice i pogledala Boscha. Oči su joj bile mokre, no Bosch je ranije često viđao kako se

uslijed oslobađanja od krivnje i istine pojavljuje snaga. Sada ju je ugledao u njezinim očima.

- Mogla sam ga zaustaviti, ali nisam. I s tim sam morala živjeti. Sada kada znam što mu se dogodilo...

Oči joj odlutaju dalje od Boscha, negdje preko njegova ramena, gdje je mogla vidjeti val krivnje kako joj se približava.

- Hvala ti, Sheila - reče Bosch blago. - Ima li još nešto za što znaš da bi nam moglo pomoći?

Odmahnula je glavom.

- Sada ćemo te ostaviti na miru.

Ustao je i vratio stolicu natrag na mjesto nasred prostorije. Zatim se vratio do stola i podignuo omotnicu s polaroidima. Uputio se prema uredskim vratima, a Edgar ih otvori.

- Što će se s njim dogoditi? - upita ona.

Okrenuli su se i pogledali iza sebe. Edgar zatvori vrata. Bosch je znao da govori o svome ocu.

- Ništa - reče. - Za ono što ti je učinio davno je nastupila zastara. Vraća se u svoju prikolicu.

Kimnula je ne podižući pogled prema Boschu.

- Sheila, on je možda bio taj koji je uništavao u jednom periodu. Ali vrijeme ima način da promijeni stvari. Sve se okreće. Vrijeme oduzima moć i pruža je onima koji je nekada uopće nisu imali. Sada je tvoj otac onaj koji je uništen. Vjeruj mi. Više te ne može povrijediti. On je nitko i ništa.

- Što ćete učiniti s fotografijama?

Bosch spusti pogled na omotnicu u svojoj ruci, a zatim ga ponovno podigne prema njoj.

- One moraju ući u dosje. Nitko ih neće vidjeti.

- Želim ih spaliti.

- Spali sjećanja.

Kimnula je. Bosch se okretao da ode kada je začuo njezin smijeh i ponovno je pogleda. Odmahivala je glavom. - Što?

- Ništa. Samo, moram sjediti ovdje i povazdan slušati ljude koji pokušavaju govoriti i zvučati poput vas. A upravo sada znam da nitko neće uspjeti niti blizu. Nitko to neće napraviti kako treba.

- Tako je to u životu.

Dok su se kretali hodnikom prema stubama Bosch i Edgar ponovno su prošli pored svih glumaca. Na stubištu je onaj po imenu Frank glasno izgovarao svoj tekst. Nasmiješio se pravim detektivima dok su prolazili.

- Hej, dečki, vi ste pravi, zar ne? Što mislite, kako mi je išlo tamo unutra?

Bosch ne odgovori.

- Bio si sjajan, Frank - reče Edgar. - Ti si maher, čovječe. Dokaz je u pudingu.

46.

U dva sata u petak popodne Bosch i Edgar prošli su kroz zajedničku prostoriju do stola ekipe za ubojstva. Od Westsidea do Hollywooda vozili su se u doslovnoj tišini. Bio je deseti dan rada na slučaju. Nisu se približili ubojici Arthura Delacroixa ništa više nego što su mu bili blizu tijekom svih godina koliko su Arthurove kosti tiho ležale na brežuljku iznad Avenije Wonderland. Za svojih deset dana jedini im je rezultat bila mrtva policajka, te samoubojstvo očigledno reintegriranog pedofila.

Kao i obično, za Boschevim se mjestom nalazila hrpa ružičastih telefonskih poruka koje su ga čekale. Tamo se nalazila i omotnica policijske kurirske službe. Najprije je uzeo omotnicu, pretpostavljajući što je u njoj.

- Bilo je i vrijeme - reče.

Otvorio je omotnicu i iz nje istresao svoj mali magnetofon. Pritisnuo je dugme za puštanje snimke kako bi provjerio bateriju. Odmah je začuo vlastiti glas. Utišao je zvuk i isključio uređaj. Ubacio ga je u džep svoje jakne i bacio omotnicu u kantu za smeće pokraj svojih stopala.

Pregledao je telefonske poruke. Gotovo su sve bile od izvjestitelja. Mediji te oživljavaju i sahranjuju, pomislio je. Ostavit će Uredu za odnose s javnošću da objasni svijetu kako je čovjek koji je jedan dan priznao ubojstvo i za njega bio optužen već idućeg dana oslobođen krivnje i pušten na slobodu.

- Znaš - reče Bosch Edgaru, - u Kanadi policajci ne moraju govoriti novinarima ništa o slučaju dok ga ne riješe. To je poput zabrane informacija za medije na svakom slučaju.

- Plus to što tamo gore imaju onu okruglu slaninu - odgovori Edgar. - Što radimo ovdje, Harry?

Na stolu se nalazila i poruka obiteljskog savjetnika iz mrtvozornikovog ureda koja je obavještavala Boscha da su posmrtni ostaci Arthura Delacroixa predani njegovoj obitelji za pokop u nedjelju. Bosch je odloži sa strane kako bi mogao uzvratiti poziv i saznati detalje o pogrebu, te o tome koji je član obitelji zatražio posmrtne ostatke.

Vratio se porukama i naišao na ružičastu ceduljicu zbog koje je odmah zastao. Nagnuo se natrag u svojoj stolici i proučio je, a napetost ga zahvati od vrha glave i spusti mu se niz vrat. Poruka je stigla u 10.35 i bila je od poručnika Bollenbacha iz Kadrovskog ureda, općepoznatog među policajcima kao KU. KU je bilo mjesto na kojem su se izdavala sva imenovanja i svi premještaji. Prije deset godina, kada su Boscha premjestili iz Hollywoodske stanice, naredba mu je stigla izravno iz KU-a. Ista je stvar bila s Kiz Rider koja je otišla u OPU jednu godinu ranije.

Bosch je razmišljao o onome što mu je prije tri dana rekao Irving u sobi za ispitivanje. Pretpostavio je da će sada KU početi davati sve od sebe da ispuni želju šefovog zamjenika o njegovu umirovljenju. Poruku je protumačio kao znak da ga premještaju iz Hollywooda. Njegova nova dužnost vjerojatno će uključivati i nešto terapije autocestom - mjesto daleko od njegova doma koje će zahtijevati duge svakodnevne vožnje na posao i

s posla. To je bilo često korišteno sredstvo policijske uprave za uvjeravanje policajaca da bi im možda bilo bolje da predaju značku i bave se nečim drugim.

Bosch pogleda Edgara. Njegov je partner pregledavao vlastitu zbirku poruka, od kojih ga izgleda niti jedna nije zaustavila na takav način kao što je to bio slučaj s onom u Boschevoj ruci. Odlučio je da još neće uzvratiti telefonski poziv niti reći Edgaru o njemu. Presavio je poruku i spremio je u džep. Obuhvatio je pogledom zajedničku prostoriju, sve užurbane aktivnosti detektiva. To će mu nedostajati ako njegova nova dužnost ne bude mjesto s istom vrstom adrenalinske plime i oseke. Nije mario za terapiju autocestom. Mogao je primiti njihov najjači udarac i ne mariti. Ono za što jest mario bio je njegov posao, njegova misija. Znao je da je bez nje izgubljen.

Vratio se porukama. Posljednja u hrpi, što je značilo da je bila prva koju je primio, bila je od Antoinea Jespera iz ZIO-a. Tog je jutra bio nazvao u devet.

- Sranje - reče Bosch.

- Što je? - reče Edgar.

- Morat ću do centra. Još uvijek u prtljažniku imam lutku koju sam sinoć posudio. Mislim da je Jesper treba natrag.

Mašio se slušalice i upravo je namjeravao nazvati ZIO kada je začuo kako se njegovo i Edgarovo ime zaziva s najdaljeg dijela detektivske prostorije. To je bila poručnica Billets. Domahnula im je prema svom uredu.

- Evo nas - reče Edgar ustajući. - Harry, ti možeš preuzeti čast. Ti joj reci kako stojimo na ovome. Ili točnije, kako ne stojimo.

Bosch tako i učini. U pet je minuta detaljno obavijestio Billetsovu o slučaju, te o njegovu najnovijem obratu i nazadovanju.

- Dakle, kako ćemo dalje postupati? - upita ona kada je završio.

- Počet ćemo ispočetka, pregledat ćemo sve što imamo, potražiti što nam je promaknulo. Otići ćemo u dječakovu školu, vidjeti što piše u njihovoj dokumentaciji, pogledati u godišnjake, pokušati kontaktirati sa školskim kolegama. Takve stvari.

Billetsova kimne. Ako je i znala nešto o pozivu iz KU-a, nije to dala naslutiti.

- Mislim da je najvažnija stvar ono mjesto na brežuljku - doda Bosch.

- Kako to?

- Mislim da je mali bio živ kad se popeo gore. Tamo je ubijen. Moramo doznati što ga je dovelo tamo ili tko ga je doveo. Morat ćemo provjeriti prošlost čitave te ulice. Izraditi profil cijelog kvarta. To će potrajati.

Ona odmahne glavom.

- Pa, nemamo vremena da na tome radimo puno radno vrijeme - reče. - Vi ste dečki bili izostavljeni iz rotacije deset dana. Ovo nije OPU. Otkada sam došla ovamo, to je najdulje razdoblje da sam uspjela izuzeti jednu ekipu.

- Dakle, vraćamo se u rotaciju? Kimnula je.

- A upravo je sada vaš red - sljedeći je slučaj vaš.

Bosch kimne. Pretpostavljao je da to stiže. U deset dana koliko su radili na slučaju, obje su preostale

Hollywoodske ekipe koje su radile na ubojstvima dobile slučajeve. Sada je došao red na njih. Ionako je bila rijetkost dobiti tako dugo razdoblje na rješavanju slučaja. To je bio luksuz. Šteta što nisu razriješili slučaj, pomislio je.

Bosch je također znao da time što ih vraća u rotaciju Billetsova prešutno priznaje kako ne očekuje da riješe slučaj. Sa svakim danom u kojem je slučaj ostajao otvoren, šanse da dođe do njegova zaključivanja značajno su opadale. To je bila neupitna činjenica u istragama ubojstava i događalo se svima. Nisu postojali maheri.

- U redu - reče Billetsova. - Želi li bilo tko još nešto reći? Pogledala je u Boscha dignuvši obrve. Iznenada je pomislio da možda ipak zna nešto o pozivu iz KU. Oklijevao je, a zatim je odmahnuo glavom zajedno s Edgarom.

- Dobro, dečki. Hvala.

Vratili su se do svog stola i Bosch nazove Jespera.

- Lutka je na sigurnom - reče kada je kriminalist podignuo slušalicu. - Donijet ću je danas nešto kasnije.

- Super, čovječe. Ali nisam zato zvao. Samo sam ti htio reći da mogu malo poboljšati onaj izvještaj koji sam ti poslao o skejtu. To jest, ako je još uvijek važno.

Bosch je na trenutak oklijevao.

- Baš i nije, ali što želiš poboljšati, Antoine?

Bosch otvori knjigu ubojstva pred sobom i prolista je dok nije pronašao ZIO-ov izvještaj. Proučavao ga je dok je Jesper govorio.

- Pa, unutra sam napisao da proizvodnju skejta možemo smjestiti između veljače sedamdeset osme i lipnja osamdeset šeste, je li tako?

- Tako je. Gledam u to.

- U redu, eto, sada mogu skratiti to razdoblje na pola. Ovaj određeni skejt proizveden je između sedamdeset osme i osamdesete. Dvije godine. Ne znam znači li to što za slučaj ili ne.

Bosch pažljivo prouči izvještaj. Jesperova dopuna izvještaja zapravo nije bila važna, budući da su odbacili Trenta kao osumnjičenika i budući da skejt nikada nije bio povezan s Arthurom Delacroixom. No Bosch je ipak bio znatiželjan.

- Kako si smanjio razdoblje? Ovdje piše da se isti dizajn proizvodio sve do osamdeset šeste.

- I jest. Ali ovaj skejt na sebi ima godinu. Tisuću devetsto osamdeseta.

Bosch se zbuni.

- Čekaj malo. Gdje? Nisam vidio nikakvu...

- Skinuo sam kotrljalice - znaš, kotače. Ovdje sam imao malo vremena između poslova i htio sam vidjeti ima li ikakvih obilježja proizvođača na metalnom dijelu. Znaš već, patent ili šifra zaštitnog znaka. Nije ih bilo. Ali onda sam vidio da je netko urezao godinu u drvu. Kao da je izdubljena s donje strane daske, a zatim prekrivena.

- Misliš kada je daska proizvedena?

- Ne, ne mislim tako. To nije djelo profesionalca. Zapravo, bilo je teško za pročitati. Morao sam je staviti pod povećalo i koso svjetlo. Jednostavno mislim da je to bio način prvotnog vlasnika da tajno obilježi svoju dasku u slučaju da ako ikada dođe do prepirke oko vlasništva ili nečeg sličnog. Poput slučaja da mu je netko ukrade. Kao što sam napisao u izvještaju, Boneyeve daske bile su dosta dugo najbolje. Bilo ih je

teško nabaviti - moglo je biti lakše ukrasti jednu nego je pronaći u trgovini. Zato je dječak koji je bio vlasnik ove daske skinuo stražnje kotače - a to bi bili prvotni kotači, a ne ovi sadašnji - i urezao godinu. Tisuću devetsto osamdeseta A.D.

Bosch pogleda prema Edgaru. Bio je na telefonu i razgovarao rukom prekrivajući slušalicu. Osobni razgovor.

- Rekao si A.D.?

- Da, znaš, kao Anno Domini ili kako god se to već kaže. To je latinski. Znači godine Gospodnje. Pogledao sam u rječniku.

- Ne, to znači Arthur Delacroix.

- Što? Tko je to?

- To je žrtva, Antoine. Arthur Delacroix. Kao u A.D.

- K vragu! Nisam ovdje imao žrtvino ime, Bosch. Predao si sve dokaze dok je još uvijek bio nepoznat netko i nikada to nisi izmijenio, čovječe. Nisam čak ni znao da ste ga identificirali.

Bosch ga nije slušao. Val adrenalina preplavio mu je tijelo. Znao je da mu se puls ubrzava.

- Antoine, ostani gdje jesi. Dolazim tamo dolje.

- Bit ću ovdje.

47.

Autocesta je bila prepuna ljudi koji su rano započinjali vikend. Bosch nije mogao paziti na brzinu dok je vozio prema gradskom središtu. Imao je osjećaj velike hitnoće. Znao je da je to zbog Jesperova otkrića i poruke iz KU-a.

Okrenuo je zglob na volanu kako bi mogao vidjeti svoj sat i provjeriti datum. Znao je da se premještaji obično događaju na kraju razdoblja isplaćivanja. Mjesečno je bilo dva razdoblja kada su se isplaćivale plaće - a počinjale su prvoga i petnaestoga. Ako su ga odmah željeli premjestiti, znao je da mu to ostavlja samo tri ili četiri dana da umota slučaj. Nije želio da ga skinu s njega, da slučaj ostavi u Edgarovim ili nečijim tuđim rukama. Želio ga je zaključiti.

Bosch posegne u džep i izvuče ceduljicu s telefonskim brojem. Razmota ga, vozeći s donjim dijelovima dlanova na volanu. Na trenutak ga je proučavao, a zatim izvadi mobitel. Ukucao je broj s poruke i čekao.

- Kadrovski ured, poručnik Bollenbach na telefonu.

Bosch pritiskom prsta prekine liniju. Osjetio je kako mu se lice žari. Pitao se ima li Bollenbach na svom telefonu lovca za pozive. Znao je da je smiješno što odgađa razgovor, jer je ono što je bilo odlučeno već bilo odlučeno bez obzira nazvao on da primi vijest ili ne.

Odložio je mobitel i poruku sa strane te se pokušao usredotočiti na slučaj, pogotovo na posljednju

informaciju koju mu je pružio Antoine Jesper o skejtu pronađenom u kući Nicholasa Trenta. Bosch shvati da mu je slučaj nakon deset dana potpuno izmaknuo kontroli. Čovjek za kojeg se s drugima u policiji borio da ga se oslobodi sumnje sada je bio jedini osumnjičenik, s očitim materijalnim dokazom koji ga je povezivao sa žrtvom. Misao koja mu se smjesta probila kroza sve to bila je da je Irving možda bio u pravu. Bilo je vrijeme da Bosch ode.

Mobitel mu zazvoni i on istog časa pomisli da je to Bollenbach. Nije se namjeravao javiti, ali tada odluči da ne može izbjeći sudbinu. Otvorio je mobitel. Bio je Edgar.

- Harry, što radiš?

- Rekao sam ti. Morao sam otići u ZIO.

Nije mu htio reći o najnovijem Jesperovu otkriću dok ga ne vidi vlastitim očima.

- Mogao sam otići s tobom.

- Protratio bi vrijeme.

- Da, pa, slušaj, Harry, Bulletsica te traži i, ovaj, ovuda se širi glasina da te je dohvatio premještaj.

- Ne znam ništa o tome.

- Pa, javit ćeš mi ako se nešto zbiva, zar ne? Dugo smo bili zajedno.

- Bit ćeš prvi, Jerry.

Kada je Bosch pošao u Parkerov centar, zatražio je od jednog pozornika postavljenog u predvorju da mu pomogne odvući lutku na kat k Jesperu, koji ju je preuzeo i lako odnio u svoju sobicu za zalihe.

Jesper uvede Boscha u laboratorij gdje se na stolu za pregledavanje nalazio skejt. Upalio je svjetlo koje je bilo montirano na postolju pokraj daske, a zatim ugasi

stropno svjetlo. Zaokrenuo je postavljeno povećalo iznad skejta i pozvao Boscha da pogleda. Koso je svjetlo stvorilo male sjene u urezima drva, omogućujući da se slova jasno vide.

1980. A.D.

Bosch je točno mogao vidjeti zašto je Jesper stvorio pogrešan zaključak o slovima, pogotovo budući da nije imao ime žrtve.

- Izgleda kao da ga je netko zagladio brusnim papirom - reče Jesper dok je Bosch i dalje gledao. - Kladim se da je čitav skejt jednom obnovljen. Novi kotači i nov lak.

Bosch kimne.

- U redu - reče, uspravivši se dalje od povećala. - Morat ću ovo ponijeti sa sobom, možda ga pokazati nekim ljudima.

- Završio sam s njim - reče Jesper. - Tvoj je.

Ponovno je upalio stropno svjetlo.

- Jesi li provjerio i pod ovim drugim kotačima?

- Jasno. No tamo nema ničega. Pa sam vratio kotrljalice natrag.

- Imaš li kakvu kutiju?

- Oh, mislio sam da ćeš se odvesti na njoj odavde, Harry. Bosch se nije nasmiješio.

- To je šala.

- Da, znam.

Jesper izađe iz sobe i vrati se s praznom kartonskom kutijom za fascikle koja je bila dovoljno dugačka da u nju stane skejt. Unutra stavi skejt zajedno sa skinutim kotačima i vijcima, koji su se nalazili u malenoj plastičnoj vrećici. Bosch mu zahvali.

- Jesam li dobro napravio, Harry?

Bosch je oklijevao, a zatim reče: - Da, mislim da jesi, Antoine. Jesper prstom pokaže Boschev obraz.

- Brijanje?

- Tako nešto.

Vožnja autocestom natrag do Hollywooda bila je još sporija. Bosch napokon umakne gužvi na izlazu Alverado i probije se prema Sunsetu. I ostatak je puta nastavio po Alveradu, ne vozeći ništa brže i znajući to.

Dok se vozio, neprestano je razmišljao o skejtu i Nicholasu Trentu, pokušavajući uklopiti objašnjenja u vremenski okvir i dokaze koje su imali. Nije uspijevao. U jednadžbi je nedostajao jedan dio. Znao je da na nekoj razini i na nekom mjestu sve ima smisla. Bio je uvjeren da će tamo i stići, ako bude imao dovoljno vremena.

U četiri i trideset Bosch je zalupao po stražnjim vratima policijske stanice noseći kutiju za spise u kojoj se nalazio skejt. Hitro se uputio hodnikom prema detektivskoj prostoriji, kada je iz ureda dežurnog narednika Mankiewicz promolio glavu.

- Hej,Harry?

Bosch se osvrne, ali nastavi hodati.

- Što se događa?

- Čuo sam vijesti. Nedostajat ćeš nam ovdje.

Vijesti su se brzo širile. Bosch je držao kutiju desnom rukom, te podigne dlan lijeve ruke, napravivši široku kretnju duž ravne površine zamišljenog oceana. To je bila kretnja obično rezervirana za vozače ophodnih vozila koji su prolazili ulicama. Značila je: mirna vožnja, brate. Bosch nastavi hodati.

Preko svog je stola Edgar imao ispruženu veliku bijelu ploču koja je prekrivala i veći dio Boscheva stola.

Na njoj je nacrtao nešto što je izgledalo poput termometra. Radilo se o Aveniji Wonderland, a kružno okretište na kraju predstavljala je staklena kuglica na dnu termometra. S ulice su bile povučene linije naznačavajući pojedine domove. Od tih su se linija pružala imena ispisana zelenim, plavim i crnim markerom. Crveni znak X označavao je mjesto gdje su bile pronađene kosti.

Bosch je stajao i zurio u ulični dijagram ne postavljajući pitanja.

- Ovo smo trebali napraviti na početku - reče Edgar.

- Kako funkcionira?

- Zelena imena su stanovnici iz 1980. koji su se nešto kasnije odselili. Plava imena su svi koji su došli nakon osamdesete ali su već odselili. Crna imena su sadašnji stanovnici. Gdje god vidiš samo crno ime, poput Guyota baš ovdje, to znači da su bili tamo čitavo vrijeme.

Bosch kimne. Samo su dva imena bila crna. Doktor Guyot i netko tko se zvao Al Hutter, tko je živio na kraju ulice najudaljenije od mjesta zločina.

- Dobro - reče Bosch, iako nije znao koja će sada bila korist od karte.

- Što je u kutiji? - upita Edgar.

- Skejt. Jesper je nešto otkrio.

Bosch spusti kutiju na svoj stol i skine poklopac. Rekao je Edgaru o urezanoj godini i inicijalima, te mu ih pokazao.

- Ponovno moramo početi proučavati Trenta. Možda razmisliti o onoj tvojoj teoriji da se doselio u kvart baš zato što je tamo gore pokopao klinca.

- Isuse, Harry, napola sam se šalio o tome.

- Pa, više nije šala. Moramo se vratiti unatrag, sastaviti potpuni profil o Trentu koji seže sve do devetsto osamdesete, najmanje.

- A u međuvremenu ćemo dohvatiti idući slučaj. To je stvarno slatko.

- Čuo sam na radiju da bi ovog vikenda trebala padati kiša. Ako budemo te sreće, to bi trebalo sve ljude zadržati unutra i umiriti ih.

- Harry, unutra se događa većina ubojstava.

Bosch pogleda preko detektivske prostorije i ugleda poručnicu Billets kako stoji u svom uredu. Mahnula mu je da dođe unutra. Zaboravio je da mu je Edgar rekao da ga je tražila. Uperio je prst u Edgara a onda i u sebe, pitajući želi li ih vidjeti obojicu. Billetsova odmahne glavom i uperi prst samo u Boscha. Znao je o čemu se radi.

- Moram otići vidjeti Bulletsicu.

Edgar podigne pogled prema njemu. I on je znao o čemu se radi.

- Sretno, partneru.

- Da, partneru. Ako je to još uvijek tako.

Prešao je prostoriju prema poručničinom uredu. Sada je sjedila za svojim stolom. Nije gledala u njega kada je progovorila.

- Harry, imaš poruku iz KU-a. Odmah nazovi poručnika Bollenbacha. To je naredba.

Bosch kimne.

- Jesi li ga pitala kamo idem?

- Ne, Harry. Previše sam bijesna zbog toga. Bojala sam se da ću se, ako upitam, porječkati s njim, a to nema ništa s njim. Bollenbach je samo glasnik.

Bosch se nasmiješi.

- Bijesna si?

- Tako je. Ne želim te izgubiti. Pogotovo zbog neke kretenske zamjerke koju netko tamo gore ima protiv tebe.

On kimne i slegne ramenima.

- Hvala, poručnice. Zašto ga ne nazoveš na telefon i staviš na razglas? Razriješit ćemo ovo.

Sada je podignula pogled prema njemu.

- Jesi siguran? Mogla bih otići po kavu tako da možeš imati ured samo za sebe ako želiš.

- U redu je. Samo naprijed, nazovi.

Stavila je telefon na razglas i nazvala Bollenbachov ured. On se odmah javio.

- Poručniće, ovdje poručnica Billets. Imam detektiva Boscha u svom uredu.

- Vrlo dobro, poručnice. Dozvolite mi samo da pronađem naredbu ovdje.

Začuo se zvuk šuškanja papira, a zatim Bollenbach pročisti grlo.

- Detektive High... Heronyim... je li to...

- Hieronymus - reče Bosch. - Rimuje se s anonymous.

- Dakle, Hieronymus. Detektive Hieronymuse Bosch, naređeno vam je da se javite na dužnost u Odjel za pljačke i ubojstva u osam sati petnaestog siječnja. To je sve. Jesu li vam ove zapovijedi jasne?

Bosch se prenerazio. OPU je bio unapređenje. Prije više od deset godina degradirali su ga iz OPU-a u Hollywood. Pogledao je u Billetsovu, koja je također na licu imala izraz sumnjičavog iznenađenja.

- Jeste li rekli OPU?

- Da, detektive, Odjel za pljačke i ubojstva. Jesu li vam ove naredbe jasne?

- Koja je moja dužnost?

- Upravo sam vam rekao. Javite se u...

- Ne, mislim što ću raditi u OPU-u? Koji je moj posao tamo?

- To ćete morati saznati od svog novog zapovjednika petnaestoga ujutro. To je sve što imam za vas, detektive Bosch. Primili ste svoje naredbe. Želim vam ugodan vikend.

Prekinuo je vezu i s razglasa odjekne zvuk slobodne linije. Bosch pogleda u Billetsovu.

- Što misliš? Je li ovo neka vrsta šale?

- Ako jest, onda je dobra. Čestitam.

- Ali prije tri dana Irving mi je rekao da dam otkaz. Zatim se predomislio i poslao me u gradsko središte?

- Pa, možda je to zato da te može bolje imati na oku. Ne nazivaju Parkerov centar staklenom kućom bez razloga, Harry. Radije budi oprezan.

Bosch kimne.

- S druge strane - reče ona - oboje znamo da ti je mjesto tamo dolje. Prije svega, nikada te nisu ni trebali poslati odande. Možda se samo zatvara krug. Što god bilo, nedostajat ćeš nam. Meni ćeš nedostajati, Harry. Radiš dobar posao.

Bosch kimne u znak zahvale. Krene kao da će otići, ali tada podigne pogled prema njoj i nasmiješi se.

- Nećeš ovo vjerovati, pogotovo s obzirom na ovo što se upravo dogodilo, ali ponovno istražujemo Trenta. Skejt. ZIO je na njemu otkrio poveznicu s dječakom.

Billetsova zabaci glavu unatrag i glasno se nasmije, dovoljno glasno da privuče pozornost svih u detektivskoj prostoriji.

- Dakle - reče - kada Irving ovo čuje, definitivno će zamijeniti OPU za Jugozapadni odjel, sto posto.

Njezin se osvrt odnosio na okrug prepun bandi na samom kraju grada. Premještaj koji bi bio čisti primjer terapije autoputom.

- Bez ikakve dvojbe - reče Bosch.

Billetsova se ostavi smijeha i uozbilji se. Upitala je Boscha o posljednjem obratu u slučaju i pažljivo slušala dok je on sažimao plan sastavljanja onoga što je u osnovi bio puni profil mrtvog dekoratera pozornice.

- Reći ću ti što ćemo - reče kada je on završio. Povući ću vas iz rotacije. Nema smisla da izvučete novi slučaj ako odlaziš u OPU. Također ću odobriti prekovremeni rad vikendom. Dakle, radi na Trentu i baci se svojski na posao, pa mi javi. Imaš četiri dana, Harry. Nemoj ovaj slučaj ostaviti na stolu kada odeš.

Bosch kimne i izađe iz ureda. Na putu do svog mjesta znao je da ga prate sve oči u detektivskoj prostoriji. Ništa nije odao. Sjeo je na svoje mjesto i držao spušten pogled.

- Onda? - na koncu prošapće Edgar. - Što si dobio?

- OPU.

- OPU?

Praktički je to viknuo. Sada će to znati svi u prostoriji. Bosch osjeti kako mu se lice crveni. Znao je da ga svi gledaju.

- Isuse Kriste - reče Edgar. - Najprije Kiz, a sada i ti. Što sam ja, druga violina?

48.

Svojevrsna tuga svirala je na stereu. Bosch je držao bocu piva i zavalio se u naslonjaču zatvorenih očiju. Bio je to zbunjujući dan na kraju zbunjujućeg tjedna. Sada je samo želio pustiti da kroz njega prođe glazba i pročisti mu nutrinu. Bio je siguran da ono što traži već ima među svojim stvarima. Neke je od njih morao staviti u red, a onih nevažnih, koje su zastirale pogled, morao se riješiti.

On i Edgar radili su do sedam prije nego što su odlučili da rano okončaju večer. Edgar se nije mogao usredotočiti. Vijest o Boschevu premještaju jače ga se dojmila nego Boscha. Edgar je to doživio kao poniženje jer nisu odabrali njega da prijeđe u OPU. Bosch ga je pokušao umiriti uvjeravanjem kako je tamo gdje će ući zmijsko leglo, no nije bilo koristi. Bosch je prekinuo rad i rekao partneru da pođe kući, popije piće i dobro se naspava. Preko vikenda će skupljati podatke o Trentu.

Sada je Bosch bio taj koji je pio piće i padao u san u svom naslonjaču. Osjećao je da se nalazi na svojevrsnom pragu. Upravo se spremao da započne novo i jasno definirano razdoblje u svome životu. Razdoblje veće opasnosti, viših uloga i većih nagrada. To ga je navelo na smiješak, sada kada je znao da ga nitko ne gleda.

Telefon zazvoni i Bosch se uspravi. Ugasi stereo i pođe u kuhinju. Kada se javio, ženski mu glas reče neka pričeka da mu se javi poručnik Irving. Nakon nekog vremena začuje se Irvingov glas na liniji.

- Detektive Bosch?
- Da?
- Primili ste svoje naredbe o premještaju danas?
- Da, jesam.
- Dobro. Želio sam vam javiti da sam ja donio odluku da vas vratim u Odjel za pljačke i ubojstva.
- A zašto, šefe?
- Jer sam nakon našeg zadnjeg razgovora odlučio pružiti vam posljednju priliku. Ovaj je položaj ta prilika. Bit ćete na mjestu na kojem mogu pomno pratiti svaki vaš potez.
- Koji je to položaj?
- Nisu vam rekli?
- Samo mi je rečeno da se javim OPU-u u sljedećem platnom razdoblju. To je bilo sve.

Na telefonu zavlada tišina i Bosch pomisli kako će sada pronaći pijesak u motornom ulju. Vratit će se u OPU, ali na koje radno mjesto? Pokušao se domisliti koja bi bila najgora dužnost unutar službenog položaja.

Irving konačno progovori.

- Dobivate natrag svoj stari posao. Posebna ubojstva. Danas se otvorilo mjesto kada je detektiv Thornton predao svoju značku.
- Thornton.
- Tako je.
- Radit ću s Kiz Rider?
- To će ovisiti o poručniku Henriquesu. No detektivka Rider je trenutno bez partnera, a vi s njom imate uspostavljen radni odnos.

Bosch kimne. Kuhinja je bila mračna. Bio je ushićen, ali nije želio telefonom odaslati svoje osjećaje Irvingu.

Kao da zna te misli, Irving reče: - Detektive, mogli biste se osjećati kao da ste upali u kanalizaciju i izašli mirisni poput ruže. Nemojte tako misliti. Nemojte ništa pretpostavljati. Nemojte raditi bilo kakve greške. Ako ih napravite, bit ću tamo. Jesam li jasan?

- Kristalno jasan.

Irving prekine vezu bez ijedne riječi. Bosch je stajao tamo u mraku držeći slušalicu na uhu sve dok nije počela ispuštati glasan, iritantan zvuk. Poklopio ju je i vratio se u dnevni boravak. Razmišljao je da nazove Kiz i vidi što ona zna, ali odluči pričekati. Kad je sjeo natrag u naslonjač, osjetio je nešto tvrdo kako mu se zabija u kuk. Znao je da to nije njegov pištolj jer ga je već bio skinuo. Posegnuo je u džep i pronašao svoj mali magnetofon.

Uključio ga je i slušao svoj razgovor sa Surtainovom, televizijskom izvjestiteljicom, ispred Trentove kuće one noći kada se ubio. Propuštajući razgovor kroz filter prošlih događaja, Bosch je osjećao krivnju i razmišljao kako je trebao više učiniti ili reći u pokušaju da spriječi izvjestiteljicu.

Nakon što je na vrpci začuo kako se vrata automobila uz tresak zatvaraju, zaustavio je snimku i pritisnuo tipku za premotavanje. Shvatio je da još nije čuo cijeli intervju s Trentom jer je bio izvan dosega sluha dok je pretraživao neke dijelove kuće. Odlučio je sada preslušati intervju. Bit će to početna točka istrage preko vikenda.

Dok je slušao, Bosch je pokušavao analizirati riječi i rečenice tražeći u njima novi smisao, stvari koje bi otkrile ubojicu. Čitavo je vrijeme ratovao sa svojim instinktima. Slušajući kako Trent govori gotovo očajnim

tonom, još uvijek je bio uvjeren da taj čovjek nije ubojica, da su njegovi prosvjedi o nedužnosti bili istiniti. Naravno, tome je protuslovilo ono što je sada znao. Skejt pronađen u Trentovoj kući imao je na sebi inicijale mrtvog dječaka te godinu kada ga je dobio i kada je ubijen. Skejt je sada služio kao svojevrstan nadgrobni spomenik. Kao marker za Boscha.

Dovršio je intervju s Trentom, ali ništa u njemu, uključujući i dijelove koje ranije nije čuo, nije u Boschu pobudilo kakvu ideju. Prevrtio je vrpcu i odlučio ponovno preslušati snimku. A negdje na početku drugog preslušavanja naišao je na nešto od čega se u licu odjednom zarumenio, gotovo uz osjećaj da je dobio vrućicu. Brzo je prevrtio traku i ponovno pustio snimku razgovora između Edgara i Trenta koja mu je privukla pozornost. Sjetio se kako je stajao u hodniku Trentove kuće i slušao ovaj dio intervjua. No sve do sada promaknula mu je njegova važnost.

- Jeste li voljeli gledati djecu kako se igraju gore u šumi, gospodine Trent?

- Ne, nisam mogao vidjeti jesu li u šumi. Povremeno bih se odvezao gore ili bih izveo psa u šetnju - dok je još bio živ - i vidio bih djecu kako se penju tamo gore. Djevojčica s druge strane ulice. Fosterovi iz susjedne kuće. Sva djeca odavde. To je gradska površina s pravom slobodnog prolaza, jedino neizgrađeno zemljište u susjedstvu. Pa su se odlazila gore igrati. Neki od susjeda mislili su da starija djeca odlaze onamo pušiti cigarete i brinuli su se da ne zapale čitavu padinu.

Ugasio je kasetu i vratio se u kuhinju do telefona. Edgar se javio nakon što je telefon samo jednom

zazvonio. Bosch je mogao zaključiti da nije spavao. Bilo je tek devet sati.

- Nisi odnio štogod sa sobom kući, je li da nisi?

- Kao što?

- Popis telefonskih brojeva.

- Ne, Harry, u uredu su. Što se događa?

- Ne znam. Sjećaš li se kad si danas radio onu kartu na ploči, je li bio koji Foster u Wonderlandu?

- Foster. Misliš koji se prezivao Foster?

- Da, prezime.

Čekao je. Edgar nije ništa rekao.

- Jerry, sjećaš li se?

- Harry, lakše malo. Razmišljam. Još tišine.

- Ovaj - konačno reče Edgar. - Nema Fostera. Nikoga se ne mogu sjetiti.

- Koliko si siguran?

- Ma daj, Harry. Nemam ovdje ploču niti popise. Ali mislim da bih se sjetio tog prezimena. Zašto je to toliko važno? Što se zbiva?

- Nazvat ću te.

Bosch ponese telefon do stola u blagovaonici gdje je ostavio svoju aktovku. Otvorio ju je i izvadio knjigu ubojstva. Brzo ju je otvorio na stranici koja je navodila sadašnje stanovnike Avenije Wonderland, te njihove adrese i telefonske brojeve. Na popisu nije bilo Fosterovih. Podignuo je slušalicu i utipkao brojeve. Nakon što je odzvonilo četiri puta, javio mu se glas koji je prepoznao.

- Doktore Guyot, ovdje detektiv Bosch. Zovem li prekasno?

- Dobra večer, detektive. Ne, nije mi prekasno. Proveo sam četrdeset godina primajući telefonske

pozive u svako doba noći. Devet sati? Devet je sati za amatere. Kako su vaše razne ozljede?

- Dobro su, doktore. Malo sam u žurbi i moram vas pitati nekoliko pitanja o kvartu.

- Pa, samo naprijed.

- Prije dosta vremena, 1980. ili tu negdje je li u ulici ikada živjela obitelj ili par po prezimenu Foster?

Nastupila je šutnja dok je Guyot razmatrao pitanje.

- Ne, mislim da nije - konačno reče. - Ne sjećam se ikoga s prezimenom Foster.

- U redu. Možete li mi onda reći je li u ulici živio netko tko je udomio djecu?

Ovog je puta Guyot odgovorio bez oklijevanja.

- Da, jesu. To su bili Blaylockovi. Jako dragi ljudi. Tijekom godina su pomogli mnogoj djeci, primajući ih k sebi. Jako sam ih cijenio.

Bosch zapiše prezime na praznom komadiću papira na početku knjige ubojstva. Zatim je prelistao stranice do izvještaja o policijskom raspitivanju po susjedstvu i vidio da nema nikoga s prezimenom Blaylock tko trenutno živi u bloku.

- Sjećate li se njihovih imena?

- Don i Audrey.

- Što je bilo kada su se selili iz kvarta? Sjećate li se kada je to bilo?

- O, to bi bilo prije barem deset godina. Kada im je posljednje dijete odraslo, više nisu trebali onu veliku kuću. Prodali su je i odselili se.

- Imate li kakvu ideju o tome kamo su se odselili? Jesu li još uvijek u Los Angelesu?

Guyot ne reče ništa. Bosch je čekao.

- Pokušavam se prisjetiti - reče Guyot. - Znam da ovo znam.

- Nema žurbe, doktore - reče Bosch, iako je bilo baš suprotno.

- Oh, znate što, detektive? - reče Guyot. - Božić. Sačuvao sam sve čestitke koje sam dobio u kutiji. Tako da znam kome da pošaljem čestitke iduće godine. Moja je žena uvijek to radila. Dozvolite mi da odložim telefon i odem po kutiju. Audrey mi još uvijek šalje čestitku svake godine.

- Idite po kutiju, doktore. Čekat ću.

Bosch začuje odlaganje slušalice. Kimnuo je sam sebi. Dobit će je. Pokušao je razmisliti o tome što taj novi podatak znači za njega, ali zatim odluči pričekati. Skupit će informacije, a potom ih razlučiti kasnije.

Guyotu je trebalo nekoliko minuta da se vrati na telefon. Čitavo to vrijeme Bosch je s kemijskom spremno čekao da zapiše adresu na stranici notesa.

- Evo, detektive Bosch, imam je ovdje.

Guyot mu dade adresu i Bosch umalo glasno ne izdahne. Don i Audrey Blaylock nisu se odselili na Aljasku ili na neku drugu daleku destinaciju u svijetu. I dalje su bili u dosegu automobilske vožnje. Zahvalio je Guyotu i završio razgovor.

49.

U osam sati u subotnje jutro Bosch je sjedio u svom kicošu promatrajući drvenu kućicu udaljenu jedan blok od glavne ulice u gradu Lone Pine tri sata sjeverno od Los Angelesa u podnožju Sierra Nevade. Pijuckao je hladnu kavu iz plastične čaše i imao spremnu još jednu upravo poput te da je preuzme kada završi. Kosti su ga boljele od hladnoće i noći provedene u vožnji, a zatim i pokušaja da odspava u automobilu. Dospio je do malenog planinskog gradića prekasno da pronađe bilo koji motel otvoren. Također je iz iskustva znao da dolazak vikendom u Lone Pine bez rezervacije ionako nije preporučljiv.

Dok se pojavljivala svjetlost zore, ugledao je plavo-sivu planinu kako se uzdiže u omaglici iza grada i svodi ga na ono što je i bio; nevažan pred naletom vremena i prirodnog tempa života. Bosch podigne pogled na Mt. Whitney, najviši vrh u Kaliforniji, znajući da se on tamo nalazio mnogo prije nego što su ga ugledale ljudske oči te da će ondje biti još dugo nakon što nestane i posljednjih ljudi. Nekako mu je zbog toga bilo lakše znati sve što je znao.

Bosch je bio gladan i želio je poći u jedan od gradskih restorana na odrezak i jaja. No nije htio napustiti svoje stražarsko mjesto. Ako ste se preselili iz L.A.-a u Lone Pine, to nije bilo samo zbog toga što ste mrzili gužve, smog i tempo velegrada. To je bilo i stoga što ste voljeli planine. A Bosch nije namjeravao staviti na kocku da mu Don i Audrey Blaylock promaknu na

jutarnje planinarenje dok on doručkuje. Odlučio je upaliti automobil i uključiti grijanje na pet minuta. Na taj je način dozirao grijanje i benzin čitave noći.

Bosch je promatrao kuću i čekao da izađe sunce ili da netko pokupi novine koje su prije dva sata izbacili iz kamioneta koji je onuda prošao na kolni prilaz. Bile su umotane tako da čine tanki smotuljak. Bosch je znao da to nije L.A. Times. Ljudi u Lone Pineu nisu mnogo marili za Los Angeles, njegove stanovnike i detektive.

U devet je Bosch ugledao kako se iz dimnjaka kuće počinje izvijati dim. Nekoliko minuta kasnije, izašao je muškarac od kojih šezdesetak godina odjeven u prsluk, te uzeo novine. Nakon što ih je podignuo, pogledao je pola bloka niz ulicu u Boschev automobil. Zatim se vratio unutra.

Bosch je znao da mu se automobil ističe na ulici. Nije se pokušao sakriti. Samo je čekao. Upalio je automobil i odvezao se do kuće Blaylockovih te se zaustavio na prilazu.

Kada je Bosch dospio do vrata, muškarac kojeg je ranije vidio otvori ih i prije nego što je morao pokucati.

- Gospodine Blaylock?

- Da, to sam ja.

Bosch mu pokaže svoju značku i iskaznicu.

- Da li bih nakratko mogao porazgovarati s vama i vašom suprugom? Radi se o slučaju na kojem radim.

- Sami ste?

- Da.

- Koliko ste dugo bili tamo vani? Bosch se nasmiješi.

- Negdje od četiri. Stigao sam ovamo prekasno da bih si pronašao sobu.

- Uđite. Pristavili smo kavu.

- Ako je topla, pristajem.

Uveo je Boscha unutra i pokazao mu prema stolicama i kauču pokraj kamina.

- Idem po svoju ženu i po kavu.

Bosch priđe stolici najbližoj kaminu. Upravo je kanio sjesti kad je opazio sve uokvirene fotografije na zidu iza kauča. Prišao im je da ih prouči. Sve su prikazivale djecu i mlade. Bili su svih rasa. Dvoje je imalo očigledne tjelesne ili mentalne hendikepe. Udomljena djeca. Okrenuo se, zauzeo mjesto najbliže vatri i čekao.

Ubrzo se Blaylock vratio s velikom šalicom kave iz koje se pušilo. Za njim je u prostoriju ušla žena. Izgledala je malo starije od muža. Oči su joj još uvijek bile nagrišpane od sna, ali imala je dobroćudno lice.

- Ovo je moja žena, Audrey - reče Blaylock. - Pijete li crnu kavu? Svi policajci koje sam poznavao pili su je crnu.

Muž i žena sjedoše na kauč jedno do drugoga.

- Crna će biti u redu. Jeste li poznavali mnogo policajaca?

- Jesam dok sam bio u L.A.-u. Radio sam trideset godina u vatrogascima. Dao sam otkaz kao zapovjednik stanice nakon izgreda devedeset druge. To je za mene bilo dosta. Priključio sam se točno prije Wattsa, a otišao sam nakon devedeset druge.

- O čemu to želite razgovarati s nama? - upita Audrey, očito nestrpljiva zbog muževljeva čavrljanja.

Bosch kimne. Dobio je svoju kavu i predstavljanje je završilo.

- Radim na ubojstvima. U Hollywoodskom okrugu. Na...

- Radio sam tamo šest godina u Pedeset osmici - reče Blaylock, misleći na vatrogasnu stanicu koja se nalazila iza zgrade policije u Hollywoodskom okrugu.

Bosch ponovno kimne.

- Don, pusti čovjeka da kaže zašto je došao sve do ovdje gore - reče Audrey.

- Oprostite, nastavite.

- Radim na slučaju. Ubojstvo u Laurel Canyonu. Vaš stari kvart, zapravo, i stupamo u kontakt s ljudima koji su živjeli u toj ulici devetsto osamdesete.

- Zašto tada?

- Jer se tada dogodilo ubojstvo. Pogledali su ga zbunjenih izraza lica.

- Je li to jedan od onih starih neriješenih slučajeva? - reče Blaylock. - Jer se ne sjećam da se išta nalik tome tada dogodilo u našem susjedstvu.

- Na jedan način radi se o starom slučaju. Samo što tijelo nije bilo otkriveno sve do prije dva tjedna. Bilo je pokopano gore u šumi. U brdima.

Bosch im je promatrao lica. Nije bilo nikakvih znakova, samo šok.

- O moj Bože - reče Audrey. - Hoćete reći da se čitavo to vrijeme koliko smo tamo živjeli gore nalazio neki mrtvac? Naša su se djeca običavala gore igrati. Tko je bio ubijen?

- To je bilo dijete. Dječak star dvanaest godina. Ime mu je bilo Arthur Delacroix. Znači li vam to ime štogod?

Muž i žena najprije su pretražili svoja sjećanja, a zatim se pogledali i potvrdili rezultat, oboje odmahujući glavama.

- Ne, ne to ime - reče Don Blaylock.

- Gdje je živio? - upita Audrey Blaylock. - Ne u kvartu, barem mislim da nije.

- Ne, živio je niže, na području Miracle Milea.

- Zvuči grozno - reče Audrey. - Kako je ubijen?

- Pretučen je nasmrt. Ako nemate ništa protiv - mislim, znam da ste znatiželjni o tome, ali od početka vam ja moram postavljati pitanja.

- Oh, oprostite - reče Audrey. - Molim vas, nastavite. Što vam još možemo reći?

- Pa, pokušavamo izraditi profil ulice - Avenije Wonderland - iz tog vremena. Znate već, tako da znamo tko je tko i tko se gdje nalazio. To je zapravo rutina.

Bosch se nasmiješi i odmah je znao da to nije ostavilo dojam iskrenosti.

- I do sada se pokazalo prilično zahtjevnim. Susjedstvo se otada značajno promijenilo. Zapravo, doktor Guyot i čovjek na kraju ulice po imenu Hutter jedini su stanovnici koji su i dalje tamo od 1980.

Audrey se toplo nasmiješi.

- Oh, Paul, on je tako drag čovjek. Još uvijek dobivamo božične čestitke od njega, čak i nakon što mu je umrla žena.

Bosch kimne.

- Naravno, on nam je bio preskup. Većinom smo svoju djecu odvodili u klinike. Ali ako je ikada vikendom došlo do hitnoće ili kada je Paul bio kod kuće, nikada nije oklijevao. Ovih se dana neki doktori boje bilo što učiniti jer bi mogli... oprostite, skrenula

sam s teme kao i moj muž, a niste došli da biste to slušali.

- U redu je, gospođo Blaylock. Ovaj, spomenuli ste svoju djecu. Od nekih sam susjeda čuo da ste vas dvoje imali udomiteljsku obitelj, je li to točno?

- O, da - reče ona. - Don i ja primali smo k sebi djecu dvadeset pet godina.

- To što ste radili sjajna je, ovaj, stvar. Koliko je djece bilo?

- Bilo je teško voditi računa o brojkama. Neke smo imali godinama, neke samo tjednima. Mnogo toga ovisilo je o mušicama maloljetničkog suda. Znalo mi se slomiti srce kada bismo tek počeli s djetetom, znate, navodili ih da se osjećaju ugodno i kod kuće, a zatim bi sudska odluka odredila da se dijete vrati u svoj dom ili drugom roditelju ili što već. Uvijek sam govorila da za bavljenje udomiteljstvom treba imati veliko srce i debelu kožu.

Pogledala je u svog muža i kimnula. On joj odvrati kimanjem te ispruži ruku i uhvati njezinu. Ponovno pogleda Boscha.

- Jednom smo ih prebrojili - reče on. - Sveukupno smo imali trideset osmero djece. No realno, kažemo da smo odgojili sedamnaestero od njih. To su bila djeca koja su s nama bila dovoljno dugo da to na njima ostavi pečat. Znate, bilo koje razdoblje od dvije godine do... jedno je dijete bilo s nama četrnaest godina.

Okrenuo se kako bi mogao vidjeti zid preko kauča te podigne ruku i pokaže na sliku dječaka u invalidskim kolicima. Bio je nježne građe i nosio je debele naočale. Zglobovi su mu bili savijeni pod oštrim kutevima. Osmijeh mu je bio iskrivljen.

- To je Benny - reče.

- Čudesno - reče Bosch.

Iz džepa je izvukao notes i prelistao ga do praznog lista. Izvukao je kemijsku. Upravo tada počne mu zvoniti mobitel.

- To je za mene - reče. - Ne obraćajte pozornost na to.

- Zar se nećete javiti? - upita Blaylock.

- Mogu mi ostaviti poruku. Nisam niti pomišljao na to da će biti jasnog signala ovako blizu planine.

- Da, čak imamo i televiziju.

Bosch ga pogleda i shvati da ga je nekako uvrijedio.

- Oprostite, nisam ništa mislio. Pitao sam se biste li mi mogli reći koja su djeca živjela u vašem domu 1980.

Nastane trenutak u kojem se svi bez riječi zgledaše.

- Je li jedno od naše djece umiješano u ovo? - upita Audrey.

- Ne znam, gospođo. Ne znam tko je živio s vama. Kao što sam rekao, pokušavamo sastaviti profil tog kvarta. Moramo točno znati tko je tamo živio. A zatim ćemo krenuti od toga.

- Pa, sigurna sam da vam za Odsjek službe za maloljetnike može pomoći.

Bosch kimne.

- Zapravo, promijenili su ime. Sada se zovu Odjel dječje službe. I neće nam moći pomoći barem do ponedjeljka, gospođo Blaylock. Ovo je ubojstvo. Trebamo taj podatak sada.

Ponovno nastane stanka dok su svi izmjenjivali poglede.

- Pa - konačno reče Don Blaylock - bit će dosta teško točno se sjetiti tko je bio s nama u bilo koje određeno vrijeme. Neki su očiti. Poput Bennyja, Jodi i Frances. Ali svake godine imali smo nekoliko djece koju su nam, kao što je Audrey rekla, ubacili, a zatim ih odveli. Njih se teško sjetiti. Da vidimo, tisuću devetsto osamdeseta...

Ustao je i okrenuo se kako bi mogao vidjeti cijelu širinu zida s fotografijama. Prstom je pokazao jednu, malog crnog dječaka od otprilike osam godina.

- William tamo. On je bio 1980. On...

- Ne, nije - reče Audrey. - Došao je k nama 1984. Zar se ne sjećaš, Olimpijske igre? Napravio si mu onu baklju od staniola.

- O, da, osamdeset četvrta.

Bosch se nagne naprijed u svojoj stolici. Sada mu je postajalo pretoplo pokraj vatre.

- Počnimo s troje koje ste spomenuli. Benny i druge dvije. Koja su im bila puna imena?

Dali su mu njihova imena, a kada ih je pitao kako s njima može stupiti u kontakt, dali su mu telefonske brojeve za njih dvije, ali ne i za Bennya.

- Benny je umro prije šest godina - reče Audrey. - Multipla skleroza.

- Žao mi je.

- Bio nam je vrlo drag.

Bosch kimne i pričeka da prođe doličan trenutak šutnje.

- Ovaj, tko još? Zar niste vodili bilješke tko je dolazio i na koliko dugo?

- Jesmo, ali nemamo ovdje zapise - reče Blaylock. - Pohranili smo ih u L.A.-u.

Iznenada je pucnuo prstima.

- Znate što, imamo popis imena svakog djeteta kome smo pokušali pomoći ili kome jesmo pomogli. Samo što nije po godinama. Vjerojatno bi ga mogli malo skratiti, ali bi li vam to pomoglo?

Bosch primijeti kako je Audrey istog časa ošinula muža ljutitim pogledom. Njezin muž to nije vidio, ali Bosch jest. Znao je da će njezini instinkti biti da zaštiti svoju djecu od opasnosti, stvarne ili ne, koju je Bosch predstavljao.

- Da, to bi mnogo pomoglo.

Blaylock izađe iz sobe i Bosch pogleda u Audrey.

- Ne želite da mi da taj popis. Zašto, gospođo Blaylock?

- Jer ne mislim da ste iskreni s nama. Nešto tražite. Nešto što će se uklopiti u vaše potrebe. Ne vozite se tri sata iz Los Angelesa usred noći zbog 'rutinskog ispitivanja', kako ste vi to nazvali. Znate da ta djeca dolaze iz teških sredina. Nisu svi bili anđeli kad su došli k nama. I ne želim da se ijednog od njih okrivi za nešto samo zbog toga tko su bili ili odakle su došli.

Bosch je čekao kako bi se uvjerio da je završila.

- Gospođo Blaylock, jeste li ikada bili u McClarenovom domu za mlade?

- Naravno. Nekoliko naše djece došlo je odonuda.

- I ja sam došao odande. I iz raznih udomiteljskih obitelji u kojima nisam dugo ostao. Tako da znam kakva su bila ta djeca jer sam i ja bio jedan od njih, u redu? I znam da neki hraniteljski domovi mogu biti prepuni ljubavi, a neki jednako loši pa i gori od mjesta iz kojeg

su ih odveli. Znam da su neki udomitelji posvećeni djeci, a neki su posvećeni čekovima od Dječje službe za pokrivanje osnovnih troškova.

Dugo je šutjela prije no što je odgovorila.

- To nema veze - reče. - I dalje nastojite upotpuniti svoju slagalicu bilo kojim dijelom koji se uklapa.

- U krivu ste, gospođo Blaylock. U krivu o tome, u krivu o meni. Blaylock se vrati u prostoriju s nečime što je nalikovalo zelenom školskom fasciklu. Spustio ga je na četverouglast stolić za kavu i otvorio ga. Bio je prenatrpan fotografijama i pismima. Audrey nastavi unatoč njegovu povratku.

- Moj je muž radio za grad kao i vi, pa mu neće biti drago čuti ovo. Ali, detektive, ne vjerujem ni vama niti razlozima koje navodite da vas dovode ovamo. Niste iskreni s nama.

- Audrey! - uzvikne Blaylock. - Čovjek samo pokušava obaviti svoj posao.

- I reći će bilo što da ga obavi. I povrijediti bilo koje naše dijete da to postigne.

- Audrey, molim te.

Usmjerio je pozornost natrag na Boscha i ponudio mu list papira. Na njemu se nalazio popis rukom ispisanih imena. Prije nego što ih je Bosch mogao pročitati, Blaylock ga uzme natrag i spusti na stol. Olovkom se baci na posao, stavljajući kvačice pored nekih imena. Dok je radio, govorio je.

- Napravili smo ovaj popis samo zato da bismo na neki način o svima njima mogli voditi računa. Iznenadili biste se, možete nekoga bezgranično voljeti, ali kada dođe vrijeme da se prisjetiš dvadeset, trideset rođendana, uvijek nekoga zaboraviš. Oni koje ovdje

obilježavam kvačicom djeca su koja su došla poslije 1980. Audrey će još jednom provjeriti kada završim.

- Ne, neću.

Muškarci nisu obraćali pozornost na nju. Boschev pogled hitao je ispred Blaylockove olovke i prema dnu popisa. Prije nego što je stigao do dvije trećine popisa, spustio je ruku i stavio prst na jedno ime.

- Recite mi o njemu.

Blaylock podigne pogled prema Boschu, a zatim prema svojoj ženi.

- Tko je to? - upita ona.

- Johny Stokes - reče Bosch. - Imali ste ga u svome domu 1980., zar ne?

Audrey je na trenutak zurila u njega.

- Eto, vidiš li? - reče ona svome mužu istovremeno gledajući samo u Boscha. - Već je znao o Johnnyu kada je došao ovamo. Bila sam u pravu. On nije iskren čovjek.

50.

Kada je Don Blaylock otišao u kuhinju skuhati drugi lončić kave, Bosch je već imao dvije stranice bilježaka o Johnnyu Stokesu. Došao je u kuću Blaylockovih u siječnju 1980. gdje su ga uputili iz Odsjeka službe za maloljetnike, a otišao je idućeg srpnja kada su ga uhitili zbog krađe automobila i lude vožnje Hollywoodom. To mu je bilo drugo uhićenje zbog krađe automobila. Zatvorili su ga u Kaznenom zavodu za mlade Sylmar na šest mjeseci. Kada je odležao to razdoblje rehabilitacije, sudac ga je vratio roditeljima. Iako bi se Blaylockovima povremeno javio, pa bi se čak i vidjeli za vrijeme njegovih rijetkih posjeta kvartu, imali su drugu djecu o kojoj su i dalje skrbili pa su uskoro izgubili kontakt s dječakom.

Kada je Blaylock otišao skuhati kavu, Bosch se pripremi za, kako je očekivao, neugodnu tišinu s Audrey. Ali ona mu se tada obrati.

- Dvanaestero naše djece završilo je fakultet - reče ona. - Dvoje imaju vojnu karijeru. Jedan je krenuo Donovim stopama u vatrogasce. Radi u Vallenyu.

Kimnula je Boschu i on joj uzvrati kimanjem.

- Nikada nismo smatrali da postižemo stopostotan uspjeh s našom djecom - nastavi ona. - Dali smo sve od sebe sa svakim od njih. Ponekada su nas okolnosti ili sudovi ili upravni organi zaduženi za mlade spriječili da pomognemo nekom djetetu. John je bio jedan od takvih slučajeva. Pogriješio je i bilo je kao da smo mi to

skrivili. Oduzeli su nam ga... prije nego što smo mu mogli pomoći.

Bosch je mogao samo kimnuti na to.

- Izgleda da već znate za njega - reče ona. - Jeste li već razgovarali s njime?

- Da. Kratko.

- Je li sada u zatvoru?

- Ne, nije.

- Kakav mu je bio život otkada... smo ga mi poznavali? Bosch razdvoji ruke.

- Nije mu išlo dobro. Droge, mnoga uhićenja, zatvor. Tužno je kimnula.

- Mislite li da je ubio tog dječaka u našem susjedstvu? Dok je živio s nama?

Bosch je s njenog lica mogao iščitati da će joj, ako iskreno odgovori, srušiti sve što je izgradila iz njihovih dobrih djela. Čitav zid s fotografijama, toge s podjele diploma i dobri poslovi ne bi značili ništa u usporedbi s ovime.

- Zapravo ne znam. Ali znamo da je bio prijatelj ubijenog dječaka. Zatvorila je oči. Ne čvrsto, samo kao da ih odmara. Nije rekla ništa drugo sve dok se Blaylock nije vratio u sobu. Prošao je pored Boscha i dodao još jednu cjepanicu u vatru.

- Kava će začas biti gotova.

- Hvala - reče Bosch.

Nakon što je Blaylock odšetao natrag do kauča, Bosch ustane.

- Imam neke stvari koje bih volio da pogledate, ako nemate ništa protiv. U mom su autu.

Ispričao se i izašao do kicoša. Dohvatio je svoju aktovku s prednjeg sjedala, a zatim pošao do prtljažnika

da uzme kutiju za fascikle u kojoj se nalazio skejt. Mislio je kako vrijedi pokušati pokazati ga Blaylockovima.

Mobitel mu zazvoni upravo kad je zatvorio prtljažnik i ovog se puta javio na poziv. Bio je Edgar.

- Harry, gdje si?

- U Lone Pineu.

- Lone Pineu! Kog vraga radiš tamo gore?

- Nemam vremena za razgovor. Gdje si ti?

- Za stolom. Kao što smo se dogovorili. Mislio sam da ti...

- Slušaj, nazvat ću te za jedan sat. U međuvremenu, raspiši novu tjeralicu za Stokesom.

- Što?

Bosch pogledom provjeri kuću da se uvjeri da Blaylockovi ne slušaju i da nisu na vidiku.

- Rekao sam da raspišeš novu tjeralicu za Stokesom. Trebamo ga pokupiti.

- Zašto?

- Jer je on to učinio. On je ubio maloga.

- Koji vrag, Harry?

- Nazvat ću te za jedan sat. Raspiši tjeralicu. Prekinuo je razgovor i ovog puta isključio mobitel.

Unutar kuće Bosch spusti kutiju za fascikle na pod, a zatim otvori aktovku na svom krilu. Pronašao je omotnicu u kojoj su se nalazile obiteljske fotografije koje im je posudila Sheila Delacroix. Otvorio ju je i izvukao ih van. Raspolovio je snop u dva dijela i pružio jednu polovicu svakom članu obitelji Blaylock.

- Pogledajte dječaka na ovim fotografijama i recite mi prepoznajete li ga, je li ikada došao u vašu kuću. S Johnnyem ili bilo s kim drugim.

Promatrao je dok je par proučavao fotografije, a zatim zamijenio snopove. Kada su završili, oboje odmahne glavama i pruži mu natrag fotografije.

- Ne prepoznajem ga - reče Don Blaylock.

- U redu - reče Bosch, stavljajući fotografije natrag u omotnicu.

Zatvorio je svoju aktovku i stavio je na pod. Potom je otvorio kutiju za fascikle i iz nje podignuo skejt.

- Je li ijedno od vas...

- To je bilo Johnovo - reče Audrey.

- Jeste li sigurni?

- Da, prepoznajem ga. Kad su nam ga... oduzeli, nije ga ponio sa sobom. Rekla sam mu da ga mi imamo. Nazvala sam njegovu kuću, ali nikada nije došao po njega.

- Kako znate da je baš ovaj skejt bio njegov?

- Jednostavno se sjećam. Nisu mi se sviđale lubanja i prekrižene mrtvačke kosti. Toga se sjećam.

Bosch spremi skejt natrag u kutiju.

- Što se dogodilo sa skejtom ako on nikada nije došao po njega?

- Prodali smo ga - reče Audrey. - Kada je Don otišao u mirovinu nakon trideset godina i kad smo se odlučili preseliti ovamo, prodali smo sve naše stare stvari. Imali smo ogromnu garažnu prodaju.

- Prije kućnu prodaju - doda njezin muž. - Svega smo se riješili.

- Ne svega. Nisi htio prodati ono glupo vatrogasno zvono koje imamo u stražnjem dvorištu. No bilo kako bilo, tada smo prodali taj skejt.

- Sjećate li se kome ste ga prodali?

- Da, muškarcu koji je živio odmah do nas, gospodinu Trentu.

- Kada je to bilo?

- Ljeti devedeset druge. Odmah nakon što smo prodali kuću. Još uvijek smo trebali ispuniti neke pravne uvjete, sjećam se.

- Zašto se sjećate da ste prodali skejt gospodinu Trentu? Devedeset druga je bila davno.

- Sjećam se zato što je kupio pola onoga što smo prodavali. Nepotrebnu polovicu. Sve je skupio i ponudio nam jednu cijenu za sve. Sve mu je trebalo za posao. Bio je scenograf.

- Dekorater scene - ispravi je njezin muž. - Postoji razlika.

- U svakom slučaju, sve što je od nas kupio upotrijebio je na filmskim pozornicama. Uvijek sam se nadala da ću na nekom filmu vidjeti nešto za što ću znati da potječe iz naše kuće. Ali to se nikada nije dogodilo.

Bosch naškraba nekoliko bilježaka u svoj notes. Imao je skoro sve što mu je trebalo od Blaylockovih. Bližilo se vrijeme da krene prema jugu, natrag u grad gdje će sastaviti slučaj.

- Kako ste dobili skejt? - upita ga Audrey. Bosch podigne pogled sa svog notesa.

- Ovaj, bio je među stvarima gospodina Trenta.

- Još uvijek živi u ulici? - upita Don Blaylock. - Bio je sjajan susjed. Nikada nije bilo niti jednog problema s njim.

- Donedavno je živio - reče Bosch. - No, umro je.

- O, moj Bože - uzvikne Audrey. - Kakva šteta. A nije čak ni bio tako star čovjek.

- Imam još samo nekoliko pitanja - reče Bosch. - Je li John Stokes ikada rekao ijednome od vas kako je postao vlasnik tog skejta?

- Rekao mi je da ga je osvojio za vrijeme natjecanja s nekim drugim dječacima u školi - reče Audrey.

- Škola Braća!

- Da, nju je pohađao. Išao je tamo kad nam je stigao, i tako je i ostalo.

Bosch kimne i pogleda u svoje bilješke. Imao je sve. Zatvorio je notes, stavio ga u džep jakne i ustao da pođe.

51.

Bosch zaustavi automobil na mjestu ispred restorana Lone Pine. Svi separei pokraj prozora bili su puni, i gotovo svi ljudi u njima gledali su van u LAP-ov automobil koji je bio više od tristo dvadeset kilometara daleko od kuće.

Bio je gladan kao vuk, ali je znao da prije daljnjeg odgađanja mora razgovarati s Edgarom. Izvadio je mobitel i nazvao ga. Edgar se smjesta javi.

- Ja sam. Jesi li raspisao tjeralicu?

- Da, vani je. Ali to je malo teško kada ne znaš koji se klinac događa, partneru.

Posljednju je riječ izgovorio kao da je sinonim za šupka. Ovo im je bio posljednji zajednički slučaj i Bosch se loše osjećao što će završiti svoju suradnju na ovaj način. Znao je da je krivnja njegova. Isključio je Edgara iz slučaja iz razloga koji ni Boschu nisu bili sasvim jasni.

- Jerry, imaš pravo - reče. - Zajebao sam. Jednostavno sam želio da sve bude u pokretu, a to je značilo voziti se cijelu noć.

- Bio bih pošao s tobom.

- Znam - lagao je Bosch. - Jednostavno nisam razmišljao. Samo sam vozio. Sada se vraćam.

- Pa, počni otpočetka tako da saznam što se dovraga događa u našem slučaju. Osjećam se kao kreten, raspisujem tjeralicu, a ne znam čak ni zašto.

- Rekao sam ti, Stokes je taj.

- Da, rekao si mi to i ništa drugo.

Bosch je proveo idućih deset minuta promatrajući ljude u restoranu kako jedu svoju hranu dok je prepričavao svoje poteze Edgaru i priopćavao mu novosti.

- Isuse Kriste, a imali smo ga baš ovdje - reče Edgar kada je Bosch završio.

- Da, eto, sada je prekasno da se brinemo zbog toga. Moramo ga se opet dočepati.

- Dakle, ti kažeš da je malac, kad se spakirao i pobjegao, otišao Stokesu. Zatim ga je Stokes odveo tamo gore u šumu i samo ga ubio.

- Više-manje.

- Zašto?

- To moramo njega pitati. No, imam teoriju.

- Što, skejt?

- Da, želio je skejt.

- Ubio bi malog zbog skejta?

- Oboje smo vidjeli da se ubija i za manje i ne znamo je li ga namjeravao ubiti ili ne. Grob je bio plitak, iskopan rukama. U tome nema nikakvog predumišljaja. Možda ga je samo gurnuo i srušio na pod. Možda ga je pogodio kamenom. Možda se među njima događalo nešto drugo o čemu čak i ne znamo.

Edgar dugo nije ništa rekao i Bosch pomisli da su možda završili te da bi mogao doći do nešto hrane.

- Što su skrbnici mislili o tvojoj teoriji? Bosch uzdahne.

- Zapravo im je nisam izložio. Ali recimo to ovako, nisu bili previše iznenađeni kada sam počeo postavljati pitanja o Stokesu.

- Znaš što, Harry, gubili smo vrijeme.

- Kako to misliš?

- Cijeli ovaj slučaj. Svodi se na što? Trinestogodišnjaka koji ubije dvanaestogodišnjaka zbog vražje igračke. Stokes je tada bio maloljetnik. Sada ga nitko neće kazneno goniti.

Bosch je nakratko razmišljao o tome.

- Mogli bi. Ovisi o tome što ćemo izvući iz njega kad ga privedemo.

- Upravo si sam rekao da ništa ne ukazuje na predumišljaj. Neće podnijeti tužbu, partneru. Govorim ti. Vrtjeli smo se u krugu. Zaključit ćemo slučaj, ali nitko zbog toga neće odgovarati.

Bosch je znao da je Edgar vjerojatno u pravu. Prema zakonu, bila je rijetkost da se odrasli krivično gone zbog zločina koje su počinili kada su bili maloljetnici u dobi od čak trinaest godina. Čak i ako iz Stokesa izvuku puno priznanje, vjerojatno će izaći na slobodu.

- Trebao sam je pustiti da ga upuca - prošaptao je.

- Što kažeš, Harry?

- Ništa. Idem nešto na brzinu pojesti pa ću na put. Bit ćeš tamo?

- Da, ovdje sam. Javit ću ti ako se što dogodi.

- U redu.

Završio je razgovor i izašao iz automobila, razmišljajući o vjerojatnosti da se Stokes izvuče za svoj zločin. Dok je ulazio u topao restoran gdje su ga dočekali mirisi masnoće i doručka, iznenada shvati da je izgubio tek.

52.

Bosch je upravo izlazio s nepouzdanog, zavojitog autoputa nazvanog Loza kada mu je zazvonio mobitel. Bio je Edgar.

- Harry, pokušavao sam te nazvati. Gdje si?

- Bio sam u planinama. Imam još manje od jednog sata vožnje. Što se događa?

- Imaju Stokesov položaj. Bespravno se uselio u Vratara.

Bosch promisli o tome. Vratar je bio hotel iz 30.-ih godina dvadesetog stoljeća jedan blok dalje od Hollywoodskog bulevara. Desetljećima je bio jeftino i prljavo prenoćište i središte prostitucije, sve dok ga nije sustigla urbanistička obnova na bulevaru i od njega ponovno učinila vrijednu nekretninu. Prodan je, zatvoren i pripremljen za značajnu obnovu i renoviranje koji bi mu omogućili da se pridruži novom Hollywoodu kao elegantna, veličanstvena dama. No gradski urbanisti koji su davali konačno odobrenje odgodili su projekt. A u toj je odgodi ležala prilika za stanovnike noći.

Dok je hotel Vratar iščekivao ponovno rođenje, sobe na njegovih trinaest katova postale su domovi bespravnih stanara koji su se prošuljali preko ograda i prepreka od šperploča ne bi li našli sklonište. U protekla je dva mjeseca Bosch dvaput bio u Vrataru tražeći osumnjičenike. Nije bilo struje ni vode, no stanari su svejedno koristili zahode i mjesto je zaudaralo poput nepokrivene kanalizacije. Niti jedna soba nije imala vrata niti namještaja. Ljudi su u sobama upotrebljavali

smotane tepihe kao krevete. Bila je noćna mora pokušati ih pretražiti na siguran način. Krećeš se hodnikom, a svaki je prolaz kroz vrata otvoren i pruža mogući zaklon naoružanoj osobi. Usmjeri pogled na otvore i možeš stati na iglu.

Bosch uključi rotirajuća svjetla na automobilu i nagazi papučicu.

- Kako znamo da je unutra? - upita.

- Od prošlog tjedna kada smo ga tražili. Neki dečki iz Narkotika tamo su nešto radili i dobili su dojavu da se bespravno uselio na trinaestom katu. Moraš se nečega bojati da odeš na sam vrh mjesta na kojem dizala ne rade.

- U redu, kakav je plan?

- Ući ćemo u velikom sastavu. Četiri ekipe pozornika, ja i dečki iz Narkotika. Počinjemo od dna i provjeravamo sve do vrha.

- Kada krećete?

- Spremamo se da da odemo na prozivku i dogovorimo se, a zatim idemo. Ne možemo te čekati, Harry. Moramo uhvatiti tog tipa prije nego što kidne negdje drugdje.

Bosch se na trenutak upita je li Edgarova žurba opravdana ili tek pokušaj da se osveti Boschu zato što ga je isključio iz nekoliko istražnih radnji na slučaju.

- Znam - napokon reče. - Hoćeš li sa sobom imati primopredajnik?

- Da, koristit ćemo drugi kanal.

- U redu, vidimo se tamo. Obuci pancirku.

Posljednji je dio napomenuo ne zato što se brinuo da je Stokes naoružan, već zato što je znao da do zuba

naoružana policijska ekipa u zatvorenom i mračnom hotelskom hodniku znači opasnost.

Bosch sklopi mobitel i još više pritisne papučicu. Ubrzo je prešao sjeverni rub grada te stigao u San Fernando Valley. Subotnji je promet bio rijedak. Dvaput se prebacivao s autoputa na autoput i kroz Cahuenga Pass ukrstario u Hollywood pola sata nakon što je završio razgovor s Edgarom. Dok je izlazio na Highlandu mogao je vidjeti hotel Vratar kako se uzdiže nekoliko blokova prema jugu. Svi su mu prozori bili tamni, a zastori skinuti uslijed pripreme za skorašnje radove.

Bosch sa sobom nije imao primopredajnik i bio je zaboravio pitati Edgara gdje će biti zapovjedno mjesto za pretraživanje. Nije se želio samo odvesti do hotela u svome kicošu i ugroziti čitavu operaciju. Izvadio je mobitel i nazvao ured dežurnog narednika. Javio se Mankiewitz.

- Mank, uzimaš li ikada slobodan dan?

- Ne u siječnju. Moja djeca slave Božić i Hanuku. Potrebni su mi prekovremeni. Što ima?

- Možeš li mi dati položaj zapovjednog mjesta one operacije u Vrataru?

- Da, to je parkiralište kod Hollywoodske Prezbiterijanske crkve.

- Kužim. Hvala.

Dvije minute kasnije Bosch se zaustavi na crkvenom parkiralištu. Tamo je bilo parkirano pet policijskih vozila zajedno s jednim kicošem i automobilom iz Narkotika. Automobili su bili parkirani blizu crkve tako da se zaštite od pogleda s Vratarovih

prozora, koji su se uzdizali u nebo na drugoj strani crkve.

Dva policajca sjedila su u jednom od ophodnih vozila. Bosch se parkira i priđe prozoru s vozačeve strane. Motor mu je radio. Bosch je znao da je to automobil koji će odvesti osumnjičenika. Kada ostali dohvate Stokesa u Vrataru, radiom će pozvati vozilo. Oni će se odvesti prijeko i pokupiti zatvorenika.

- Gdje su?

- Dvanaesti kat - reče vozač. - Još ništa.

- Posudi mi svoj primopredajnik.

Policajac pruži svoj radio kroz prozor Boschu. Bosch nazove Edgara na drugom kanalu.

- Harry, jesi li ovdje?

- Da, dolazim gore.

- Skoro smo gotovi.

- Ipak dolazim gore.

Vratio je radio vozaču i počeo se udaljavati s parkirališta. Kada je dospio do ograde koja je okruživala Vratarov zemljišni posjed, krenuo je prema njegovu sjevernu kraju gdje je znao da će naći pukotinu u ogradi kroz koju su ilegalci običavali ulaziti. Bila je djelomično skrivena iza građevinskog natpisa koji je navještavao skoru izgradnju povijesnih luksuznih apartmana. Povukao je rasklimanu ogradu i provukao se kroz nju.

Na oba kraja zgrade nalazila su se dva glavna stubišta. Bosch pretpostavi da će se pri dnu svakog od njih nalaziti ekipa uniformiranih policajaca za slučaj da se Stokes nekako provuče kroz mrežu tragača i pokuša pobjeći. Bosch izvadi svoju značku i podigne je,

otvarajući vanjska vrata do stubišta na istočnoj strani zgrade.

Dok je ulazio u prostor ispod stuba, dočekala su ga dva policajca koji su izvukli svoje oružje i držali ga uz ramena. Bosch im kimne i policajci mu odgovore kimanjem. Bosch se počne uspinjati po stubama.

Pokušao je odmjereno koračati. Svaki je kat imao dva slijeda stuba i odmorište na zavoju. Imao je njih dvadeset četiri za uspinjanje. Smrad iz školjki koje su se prelijevale gušio ga je i jedino čega se mogo sjetiti bilo je ono što mu je Edgar rekao, kako se svaki miris sastoji od mnoštva manjih čestica. Ponekad je znanje bilo strašna stvar.

Vrata od hodnika bila su uklonjena, a s njima i oznake katova. Iako si je netko dao u zadatak da oboji brojeve na zidovima nižih odmorišta, kako se Bosch više penjao oznake su nestajale i on se izgubio u brojanju te više nije bio siguran na kojem je katu.

Na devetom ili desetom katu odlučio je stati da dođe do daha. Sjeo je na umjereno čistu stubu i pričekao da mu disanje postane pravilnije. Ovako visoko zrak je bio čišći. Manje je ilegalaca koristilo gornje katove zgrade zbog uspinjanja.

Bosch je osluškivao, ali nije čuo nikakve ljudske zvukove. Znao je da su ekipe za potragu do sada moraju biti na najvišem katu. Pitao se je li dojava o Stokesu bila pogrešna, ili im je osumnjičenik izmaknuo.

Napokon je ustao i nastavio se penjati. Minutu kasnije shvatio je da je krivo brojao, ali u svoju korist. Zakoračio je na posljednje odmorište i pred otvorena vrata stana na vrhu zgrade - trinaestom katu.

Ispuhnuo je zrak i gotovo se nasmiješio izgledu da se ne mora uspinjati po još stuba kada je začuo povike koji su dolazili iz hodnika.

- Tamo! Baš tamo!

- Stokes, ne! Policija! Ne miči...

Začula su se dva brza i brutalno glasna hica i odjeknula niz hodnik, prigušujući glasove. Bosch izvuče pištolj i hitro se približi ulazu u sobu. Dok je provirivao iza dovratnika, začuo je još dva pucnja i povukao se natrag.

Jeka ga je spriječila da ustanovi izvor pucnjeva. Ponovno se nagnuo iza dovratnika i pogledao u hodnik. Kroz tamu se probijalo svjetlo iz ulaza u sobe na zapadnoj strani. Ugledao je Edgara sklupčanog u borbenom položaju iza dva uniformirana policajca. Bili su leđima okrenuti Boschu, a oružja su uperili u jedan od otvorenih ulaza u sobe. Nalazili su se petnaest metara niz hodnik dalje od Boscha.

- Čisto! - poviče nečiji glas. - Ovdje je čisto!

Muškarci u hodniku istovremeno usmjere svoja oružja uvis i krenu prema otvorenom ulazu u sobu.

- LAP otraga! - vikne Bosch, a zatim zakorači u hodnik. Edgar okrene glavu i kratko ga okrzne pogledom dok je slijedio dva policajca u sobu.

Bosch brzo pređe hodnik i upravo je namjeravao ući u prostoriju kada je morao zakoračiti unatrag da propusti policajca van. Govorio je u svoj primopredajnik.

- Centrala, trebamo bolničare u Highlandu 41, na trinaestom katu. Osumnjičenik ranjen vatrenim oružjem.

Ulazeći u prostoriju, Bosch se osvrne. Policajac na primopredajniku bio je Edgewood. Pogledi su im se tek

nakratko susreli, a Edgewood zatim nestane u sjeni hodnika. Bosch se okrene da prouči sobu.

Stokes je sjedio u zahodu bez vrata. Naslanjao se unazad o stražnji zid. Ruke su mu bile u krilu, u jednoj je držao pištoljčić kalibra 0.25. Nosio je crne traperice i majicu bez rukava natopljenu vlastitom krvlju. Imao je ulazne rane na prsima i točno iznad lijevog oka. Oči su mu bile otvorene, ali bilo je očito da je mrtav.

Edgar je čučnuo ispred tijela. Nije ga dodirivao. Nije bilo koristi pokušavati mu opipati puls i svi su to znali. Miris opaljenog kordita ispuni mu nosnice i to mu donese dobrodošlo olakšanje od smrada izvan sobe.

Bosch se osvrne kako bi pogledom obuhvatio čitavu sobu. U skučenom prostoru bilo je previše ljudi. Ondje su se nalazila tri policajca, Edgar i muškarac u civilnoj odjeći za kojeg je Bosch pretpostavio da je iz Narkotika. Dva policajca nagurala su se kod udaljenog zida, proučavajući dvije rupe od metka u žbuci. Jedan je podignuo prst kaneći ga gurnuti u jednu od rupa.

- Ne diraj to - drekne Bosch. - Ništa ne diraj. Želim da se svi povučete odavde i čekate PSI. Tko je pucao iz oružja?

- Edge je pucao - reče čovjek iz Narkotika. - Tip nas je čekao u zahodu i mi...

- Oprosti, kako ti je ime?

- Phillips.

- Dobro, Phillipse, ne želim slušati tvoju priču. Sačuvaj to za PSI. Idi po Edgewooda pa siđi dolje i čekaj. Kada bolničari stignu ovamo reci im da se ne moraju truditi. Uštedi im uspinjanje stubama.

Policajci nevoljko napuste prostoriju, ostavljajući samo Boscha i Edgara. Edgar ustane i priđe prozoru.

Bosch pođe do najudaljenijeg kuta od zahoda i pogleda natrag prema tijelu. Zatim se približi tijelu i čučne na istom mjestu na kojem je ranije bio Edgar.

Proučavao je pištolj u Stokesovoj ruci. Kada mu ga maknu iz ruke, pretpostavio je da će PSI-ovi istražitelji otkriti da mu je serijski broj spaljen kiselinom.

Razmišljao je o pucnjevima koje je čuo dok je bio na odmorištu. Dva pa dva. Bilo ih je teško procijeniti po sjećanju, pogotovo uzevši u obzir njegov tadašnji položaj. No mislio je da su prva dva metka bila glasnija od druga dva. Ako je bilo tako, to bi značilo da je Stokes zapucao iz svoje pucaljke nakon što je Edgewood zapucao iz svog službenog oružja. To bi značilo da su kod Stokesa dva metka prošla bez posljedica nakon što je bio pogođen u lice i prsa, a Boschu se činilo da su te ozljede smjesta prouzročile smrt.

- Što misliš?

Edgar mu je prišao odostraga.

- Nije važno što ja mislim - reče Bosch. - On je mrtav. To je sada PSI-ov slučaj.

- To je zaključen slučaj, partneru. Rekao bih da se ipak nismo morali brinuti hoće li okružni tužitelj podnijeti tužbu.

Bosch kimne. Znao je da će uslijediti zaključna istraga i papirologija, no slučaj je bio zaključen. Na kraju će se kategorizirati kao "zaključen drugim sredstvima", što je značilo bez suđenja i osude, ali ga se svejedno ubrojalo u riješene slučajeve.

- Valjda nismo - reče. Edgar ga pljesne po ramenu.

- Naš posljednji zajednički slučaj, Harry. Odlazimo sa stilom.

- Da. Reci mi nešto, jesi li jutros za vrijeme sastanka u prostoriji za prozivku spomenuo okružnog tužitelja i kako je to maloljetnički slučaj?

Nakon duge stanke Edgar reče: - Da, možda sam spomenuo nešto o tome.

- Jesi li im rekao da gubimo vrijeme, onako kako si to rekao meni? Da okružni tužilac vjerojatno čak niti neće podignuti optužnicu protiv Stokesa?

- Da, možda sam to tako rekao. Zašto?

Bosch ne odgovori. Ustao je i prišao prozoru sobe. Mogao je vidjeti zgradu Capital Recordsa i još dalje od nje, gore na vrhu brežuljka, natpis Hollywood. Nekoliko blokova dalje, naslikan sa strane zgrade, nalazio se protupušački pano koji je prikazivao kauboja s ovješenom cigaretom u ustima, uz upozorenje da cigarete uzrokuju impotenciju.

Okrenuo se natrag prema Edgaru.

- Osiguravat ćeš mjesto dok PSI ne dođe ovamo?

- Da, naravno. Bit će bijesni što će se morati žurno uspeti na trinaesti kat.

Bosch krene prema vratima.

- Kamo ideš, Harry?

Bosch izađe iz sobe ne odgovorivši. Spustio se stubištem na najudaljenijem kraju hodnika kako pri silasku ne bi morao susresti ostale.

53.

Živući članovi nečega što je jednom bila obitelj stajali su kao točke oštrog trokuta s grobom u sredini. Stajali su na blago položenoj padini brda na Forest Lawnu, Samuel Delacroix na jednoj strani lijesa, dok mu je bivša žena stajala na drugoj strani. Mjesto Sheile Delacroix bilo je na kraju lijesa, nasuprot svećeniku. Od lagane kišice koja je padala od zore majku i kći štitili su otvoreni crni kišobrani. Otac ga nije imao. Stajao je tamo i močio se, a niti jedna žena nije poduzela ništa da s njim podijeli svoju zaštitu.

Zvuk kiše i obližnjeg autoputa zaglušivao je većinu onoga što je unajmljeni svećenik imao za reći prije nego što bi to doprlo do Boscha. Ni on nije imao kišobran, te je promatrao iz daljine i pod zaštitom hrasta. Mislio je da je nekako dolično da se dječak službeno pokopa na brežuljku i na kiši.

Bio je nazvao mrtvozornikov ured kako bi saznao koje je pogrebno poduzeće organiziralo obred i to ga je odvelo do Forest Lawna. Također je saznao da je dječakova majka bila ona koja je zatražila posmrtne ostatke i isplanirala obred. Bosch je došao na pogreb zbog dječaka, ali i zato što je ponovno želio vidjeti majku.

Lijes Arthura Delacroixa izgledao je kao da je napravljen za odraslu osobu. Bio je sive boje, ulašten, s kromiranim ručkama. U usporedbi s ostalim lijesovima bio je prekrasan, poput tek ispoliranog automobila. Kiša je rosila po njegovoj površini, a zatim klizila u rupu

ispod njega. No svejedno je bio prevelik za one kosti i to je nekako smetalo Boscha. Bilo je poput pogleda na dijete u odjeći koja mu loše pristaje, očito naslijeđenoj. Činilo se da to uvijek govori nešto o djetetu. Da mu svega nedostaje. Da je drugo.

Kada je kiša počela jače padati, svećenik je s boka podignuo kišobran i jednom rukom pridržavao molitvenik. Nekoliko njegovih rečenica uspjelo se probiti do Boscha u cijelosti. Govorio je o nebeskom kraljevstvu koje je dočekalo Arthura. To je Boscha podsjetilo na Gollihera i njegovu nepokolebljivu vjeru u to kraljevstvo, unatoč strahotama koje je svakog dana proučavao i dokumentirao. No Bosch o svemu tome još nije bio donio konačan sud. Još uvijek je prebivao u prizemnijem kraljevstvu.

Bosch opazi da niti jedan od tri člana obitelji ne gleda u ostale. Nakon što je lijes spušten i nakon što je svećenik napravio posljednji znak križa, Sheila se okrene i počne hodati niz padinu prema cesti. Baš niti jednom nije pokazala da je primijetila svoje roditelje.

Samuel je odmah učinio isto, a kada se Sheila osvrnula i ugledala ga kako dolazi za njom, ubrzala je. Napokon je samo ispustila kišobran i počela trčati. Dokopala se svog automobila i odvezla se prije nego što ju je otac mogao sustići.

Samuel je promatrao kako automobil njegove kćeri krati put preko prostranog groblja sve dok nije nestao kroz vrata. Zatim se vratio i podignuo odbačeni kišobran. Odnio ga je u svoj automobil i otišao.

Bosch se okrene prema mjestu ukopa. Svećenika nije bilo. Bosch se ogleda i spazi vršak crnog kišobrana kako nestaje preko sljemena brežuljka. Bosch nije znao

kamo čovjek ide, osim ako nije imao još jedan pogreb na kojem je trebao izvršiti obred s druge strane brežuljka.

Christine Waters ostala je na grobu. Bosch ju je promatrao kako se tiho moli, a zatim odlazi prema dva preostala automobila na cesti ispod. Odabrao je gdje će je presresti i pošao onuda. Kada joj je prišao, mirno ga je pogledala.

- Detektive Bosch, čudi me da vas vidim ovdje.

- Zašto?

- Zar detektivi ne bi trebali biti budni, ne uplitati se emocionalno? Pojavljivanje na pogrebu pokazuje emocionalno vezivanje, ne mislite li? Pogotovo na pogrebima za vrijeme kišnih dana.

Počeo je gaziti dugim koracima pokraj nje i ona mu pruži okrilje ispod polovice kišobrana.

- Zašto ste zatražili posmrtne ostatke? - upita. - Zašto ste ovo učinili?

Rukom je mahnuo natrag prema grobu na brežuljku.

- Jer sam mislila da nitko drugi neće.

Stigli su do ceste. Boschev automobil bio je parkiran ispred njezina.

- Zbogom, detektive - reče odlazeći od njega, te prođe između automobila i uputi se prema vozačevim vratima svog automobila.

- Imam nešto za vas.

Otvorila je vrata automobila i pogledala natrag prema njemu.

- Što?

Otvorio je svoja vrata i povukao ručicu prtljažnika. Pošao je otraga između automobila. Ona je

zatvorila kišobran i ubacila ga u svoj automobil, a zatim mu prišla.

- Jednom mi je netko rekao da je život potraga za jednom stvari. Iskupljenjem. Potraga za iskupljenjem.

- Od čega?

- Svega. Bilo čega. Svi želimo da nam se oprosti.

Podigao je poklopac prtljažnika i izvadio kartonsku kutiju. Pružio joj ju je.

- Pobrinite se za ovu djecu.

Nije uzela kutiju. Umjesto toga podignula je njezin poklopac i pogledala unutra. Tamo su se nalazile hrpe omotnica zajedno povezanih gumicama. Bilo je i nepričvršćenih fotografija. Na vrhu se nalazila fotografija dječaka s Kosova s pogledom koji je sezao negdje daleko. Posegnula je rukom u kutiju.

- Odakle su? - upitala je dok je podizala omotnicu jedne od dobrotvornih organizacija.

- Nije važno - reče on. - Netko se mora pobrinuti za njih. Kimnula je i pažljivo vratila poklopac natrag. Prihvatila je kutiju od Boscha i odnijela je u svoj automobil. Stavila ju je na stražnje sjedalo, a zatim krenula prema prednjim otvorenim vratima. Prije nego što je ušla, pogledala je Boscha. Izgledala je kao da će nešto reći, ali zatim se zaustavila. Ušla je u automobil i odvezla se. Bosch je zatvorio poklopac svog prtljažnika i promatrao je kako odlazi.

54.

Proglas šefa policije još jednom su zanemarili. Bosch upali svjetla u detektivskoj prostoriji i pođe na svoje mjesto za stolom za ubojstva. Spustio je na njega dvije prazne kartonske kutije.

Bila je nedjelja, blizu ponoći. Bio je odlučio doći i isprazniti svoj stol i fascikle kada nitko drugi ne bude u blizini da promatra. Još uvijek je imao jedan dan u Hollywoodskom okrugu, ali nije ga želio potrošiti pakirajući kutije niti bilo s kim izmijeniti neiskrene pozdrave. Plan mu je bio da na početku dana ima čist stol te da u tri sata ruča u restoranu Musso & Franks za kraj. Oprostit će se s onima koji su mu nešto značili, a zatim se iskrasti na stražnja vrata prije nego bilo tko shvati da je otišao. To je bio jedini način da se to učini.

Započeo je sa svojim ormarićem za dosjee, vadeći knjige ubojstva otvorenih slučajeva koji su ga nekih noći i dalje držali budnim. Još neće odustati od njih. Namjeravao je raditi na tim slučajevima za vrijeme odmora u OPU-u. Ili raditi na njima sam kod kuće.

S jednom punom kutijom okrenuo se prema svom stolu i počeo prazniti ladice s dosjeima. Kada je izvukao staklenku punu čahura od metaka, zastao je. Još nije stavio u staklenku čahuru koju je pokupio na pogrebu Julije Brasher. Umjesto toga, tu je čahuru stavio na policu u svojoj kući. Pokraj fotografije morskog psa koju će uvijek tamo držati kao podsjetnik na opasnosti koje vrebaju pri napuštanju zaštitnog kaveza. Njezin mu je otac dozvolio da je uzme.

Pažljivo je stavio staklenku u kut druge kutije i pobrinuo se da sigurno stoji uz ostale sadržaje. Potom je otvorio ladicu u sredini i počeo sakupljati sve kemijske, podloške za papir i drugi uredski materijal.

Stare telefonske poruke i posjetnice ljudi koje je upoznao na slučajevima bile su razbacane posvuda po ladici. Prije no što je odlučio hoće li ih zadržati ili ih baciti u kantu za smeće, Bosch je svaku pregledao. Nakon što mu je ostala hrpa onih koje će zadržati, obuhvatio ju je gumicom i ubacio u kutiju.

Kada je ladica bila gotovo prazna, izvukao je presavijeni list papira i otvorio ga. Na njemu je bila poruka.

Gdje si, frajeru?

Bosch ju je dugo proučavao. Uskoro ga je navela na razmišljanje o svemu što se dogodilo nakon što je prije samo trinaest dana zaustavio svoj automobil na Aveniji Wonderland. Prisjetio se onoga što je radio i kamo je išao. Prisjetio se Trenta i Stokesa, a najviše Arthura Delacroixa i Julije Brasher. Sjetio se onoga što je Golliher rekao dok je proučavao kosti žrtava ubojstva starih tisućama godina. Poruka ga je ponukala i da spozna odgovor na pitanje na komadiću papira.

- Nigdje - izgovori glasno.

Presavio je papir i stavio ga u kutiju. Spustio je pogled na svoje ruke, na ožiljke na zglobovima prstiju. Prstima jedne ruke prešao je preko ožiljaka na drugoj. Razmišljao je o unutarnjim ožiljcima koji su mu ostali od udaranja u sve zidove od opeka koje nije mogao vidjeti.

Uvijek je znao da bi bez svog posla, svoje značke i svoje misije bio izgubljen. Tog je trenutka shvatio da

bi i sa svim tim mogao biti jednako izgubljen. Štoviše, mogao bi biti izgubljen baš zbog toga. Upravo ono što je mislio da najviše treba bilo je ono čime si je navukao uzaludnost.

Donio je odluku.

Posegnuo je u svoj stražnji džep i izvukao zaštitnu futrolu sa značkom. Iz plastičnog prozorčića izvadio je svoju identifikacijsku karticu, a zatim otkvačio značku. Prstima je prešao po izbočinama na kojima je pisalo detektiv. Osjećaj je bio isti kao da prolazi po ožiljcima na svojim zglobovima.

Spremio je značku i identifikacijsku karticu u ladicu stola. Zatim je izvadio pištolj iz futrole, neko ga vrijeme gledao, pa je i njega spremio u ladicu. Zatvorio je ladicu i zaključao je.

Ustao je i otišao iz detektivske sobe u Billetsicin ured. Vrata su bila otključana. Spustio je ključeve od svoje ladice i kicoša na njezin zapisnik. Kada se ujutro ne bude pojavio, bio je siguran da će to pobuditi njezino zanimanje te će provjeriti njegov stol. Tada će shvatiti da se neće vratiti. Ne u Hollywoodski odjel niti u OPU. Predao je svoju značku, šifra 7. Završio je.

Pri povratku kroz detektivsku sobu Bosch se ogleda i osjeti kako ga preplavljuje val konačnosti. No nije oklijevao. Na svome je stolu stavio jednu kutiju na drugu i iznio ih kroz prednji hodnik. Iza sebe je ostavio upaljena svjetla. Nakon što je prošao prednji pult, leđima je odgurnuo i otvorio teška prednja vrata stanice. Zazvao je policajca koji je sjedio za pultom.

- Hej, učini mi uslugu. Nazovi mi taksi.

- Može. Ali uz ovakvo vrijeme moglo bi malo potrajati. Možda bi mogao pričekati unu...

Vrata se zatvoriše, prekinuvši policajčev glas. Bosch odšeće do ruba pločnika. Bila je hladna, mokra noć. Nije bilo ni traga mjesecu iza prekrivača od oblaka. Držao je kutije uz prsa i čekao na kiši.

AUTOROVA NAPOMENA

Godine 1914. kosti žene, žrtve ubojstva, pronađene su u katranskim jamama La Brea u Los Angelesu. Kosti su bile stare devet tisuća godina, što je ženu učinilo najranijom znanom žrtvom ubojstva na području koje je sada poznato kao Los Angeles. Katranske jame i dalje stvaraju prošlost i iznose kosti na površinu, gdje ih se proučava. No, otkriće druge žrtve spomenute u ovoj knjizi posve je fiktivno, kao i ovo pisanje.

Michael Connelly GRAD KOSTIJU
Nakladnik OTOKAR KERŠOVANI d.o. Rijeka, Janeza Trdine 2/II
Za nakladnika VALTER LISICA
Tisak Offset Markulin ožujak 2008

KRAJ